Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya
Xafiiska Hantidhawrka Guud

Warbixinta Sannadlaha ee Baarista u Hoggaansanaanta Sharciga ee Sannad Maaliyadeedka Dhammaaday 31da Diseembar 2020

Nofeembar, 2021

Warbixinta Sannadlaha ee Baarista u Hoggaansanaanta Sharciga ee Sannad-maaliyadeedka Dhammaaday 31da Diseembar 2020

Nofeembar, 2021

Tusmo

Liiska Shaxda iii

Ereyada la soo Gaabiyey ix

Farriinta Hantidhawraha Guud xi

Gogoldhig xiii

Dulmar Guud 1

Hordhac 7

Waxyaabaha la Baaray 9

Ujeeddooyinka iyo Baaxadda Baarista 11

Qodobbada Baarista 13

Hubinta Gudaha 15

Khaladaadka Baarista & Talo soo jeedinnada 17

I. HAY'DAHA MAAMULKA 19

1. Xafiiska Madaxweynaha 21
2. Golaha Shacabka 25
3. Aqalka Sare 33
4. Xafiiska Ra'iisul Wasaaraha 41
5. Wasaaradda Arrimaha Dibadda 51
6. Wasaaradda Maaliyadda 61
7. Xafiiska Xisaabiyaha Guud 71
8. Xarunta Warbixinnada Maaliyadeed 75
9. Wasaaradda Qorsheynta, Maalgashiga, iyo Horumarinta Dhaqaalaha 81
10. Ciidanka Asluubta Soomaaliyeed 91

II. HAY'ADAHA AMNIGA 95

11. Wasaaradda Gaashaandhigga 97
12. Ciidanka Xoogga Dalka Soomaaliyeed 105

13. Wasaaradda Amniga Gudaha 111
14. Ciidanka Booliiska Soomaaliyeed 121
15. Hay'adda Sirdoonka iyo Nabadsugidda Qaranka 129
16. Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda 135

III. HAY'ADAHA DHAQAALAHA 139

17. Wasaaradda Batroolka iyo Macdanta 141
18. Wasaaradda Warfaafinta, Dhaqanka iyo Dalxiiska 143
19. Hay'adda Isgaarsiinta Qaranka 149
20. Wasaaradda Howlaha Guud, Dib-u-dhiska iyo Guryeynta 153
21. Wasaaradda Gaadiidka iyo Duulista Hawada 161
22. Hay'adda Duulista Rayidka Soomaaliyeed 165

IV. HAY'ADAHA ADEEGGA BULSHADA 171

23. Wasaaradda Waxbarashada iyo Tacliinta Sare 173
24. Wasaaradda Dhalinyarada iyo Ciyaaraha 181

V. MAAMULKA GOBOLKA BANAADIR 189

25. Maamulka Gobolka Banaadir 191

VI. SAFAARADAHA 197

1. Safaradda Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya ee Pretoria, Koonfur Afrika 199
2. Safaaradda Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya ee Ankara, Turkiga 211
3. Safaaradda Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya ee Kampala, Uganda 223

Gunaanad 231

Liiska Shaxda

Shax: Qodobbada iyo waxyaalaha la baaray 13

1. Xafiiska Madaxweynaha **21**

Shaxda 1.1 Qandaraasyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ 22

Shaxda 1.2 Khaladaadka baarista sannadkii 2019 23

Shaxda 1.3 Khaladaadka baarista sannadkii 2018 23

2. Golaha Shacabka **25**

Shaxda 2.1 Kharashaadka socdaalka aan lahayn caddeymo ku filan 25

Shaxda 2.2 Kharashaadka caafimaadka ee aan lahayn caddeymo ku filan 26

Shaxda 2.3 Diiwaannada la xiriira iibka oo aan baarista loo soo bandhigin 28

Shaxda 2.4 Furashada koontooyin bangi oo aan hay'addu oggolaansho u haysan 29

Shaxda 2.5 Khaladaadka baarista sannadkii 2019 31

Shaxda 2.6 Khaladaadka baarista sannadkii 2018 31

3. Aqalka Sare **33**

Shaxda 3.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan 33

Shaxda 3.2 Kharashaadka caafimaadka ee aan lahayn caddeymo ku filan 33

Shaxda 3.3 Diiwaannada la xiriira iibka oo aan baarista loo soo bandhigin 35

Shaxda 3.4 Furashada koontooyin bangi oo aan hay'addu oggolaansho u haysan 38

Shaxda 3.5 Khaladaadka baarista sannadkii 2019 40

Shaxda 3.6 Khaladaadka baarista sannadkii 2018 40

4. Xafiiska Ra'iisul Wasaaraha **41**

Shaxda 4.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan 41

Shaxda 4.2 Kharashaadka safarka ee aan lahayn caddeymo ku filan 42

Shaxda 4.3 Xaddiga iibka oo aan loo raacin sida sharciga iibku qabo 43

Shaxda 4.4 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ 45

Shaxda 4.5 Gaadiidka hay'adda la baaray 47

Shaxda 4.6 Furashada koontooyin bangi oo aan hay'addu oggolaansho u haysan 48

Shaxda 4.7 Deeqaha hay'addu dibadda ka heshay oo aan la marin nidaamka maaliyadda dowladda 50

Shaxda 4.8 Khaladaadka baarista sannadkii 2019 50

Shaxda 4.9 Khaladaadka baarista sannadkii 2018 50

5. Wasaaradda Arrimaha Dibadda 51

Shaxda 5.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan 52

Shaxda 5.2 Miisaaniyad la kala wareejiyey oggolaansho la'aan 52

Shaxda 5.3 Diiwaannada la xiriira iibka oo aan baarista loo soo bandhigin 54

Shaxda 5.4 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ 55

Shaxda 5.5 Furashada koontooyin bangi oo aan hay'addu oggolaansho u haysan 57

Shaxda 5.6 Deeqaha hay'addu dibadda ka heshay oo aan la marin nidaamka maaliyadda dowladda 58

Shaxda 5.7 Khaladaadka baarista sannadkii 2019 59

Shaxda 5.8 Khaladaadka baarista sannadkii 2018 60

6. Wasaaradda Maaliyadda 61

Shaxda 6.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan 61

Shaxda 6.2 Kharashaadka safarka ee aan lahayn caddeymo ku filan 62

Shaxda 6.3 Hab dukaamaysi oo baalmarsan nidaamka Iibka Qaranka 63

Shaxda 6.4 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ 64

Shaxda 6.5 Qandaraasyo si sharciga baalmarsan loo bixiyay 66

Shaxda 6.6 Gaadiidka hay'adda la baaray 67

Shaxda 6.7 Khaladaadka baarista sannadkii 2019 69

Shaxda 6.8 Khaladaadka baarista sannadkii 2018 70

7. Xafiiska Xisaabiyaha Guud 71

Shaxda 7.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan 71

Shaxda 7.2 Gaadiidka hay'adda la baaray 73

Shaxda 7.3 Khaladaadka baarista sannadkii 2019 74

Shaxda 7.4 Khaladaadka baarista sannadkii 2018 74

8. Xarunta Warbixinnada Maaliyadeed 75

Shaxda 8.1 Kharashaadka safarka ee aan lahayn caddeymo ku filan 75

Shaxda 8.2 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQS 77

9. **Wasaaradda Qorsheynta, Maalgashiga, iyo Horumarinta Dhaqaalaha** **81**

Shaxda 9.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan 82

Shaxda 9.2 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ 84

Shaxda 9.3 Furashada koontooyin bangi oo aan hay'addu oggolaansho u haysan 87

Shaxda 9.4 Deeqaha hay'addu dibadda ka heshay oo aan la marin nidaamka maaliyadda dowladda 88

Shaxda 9.5 Khaladaadka baarista sannadkii 2019 89

Shaxda 9.6 Khaladaadka baarista sannadkii 2018 89

10. **Ciidanka Asluubta Soomaaliyeed** **91**

Shaxda 10.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan 91

Shaxda 10.2 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ 93

Shaxda 10.3 Khaladaadka baarista sannadkii 2018 94

11. **Wasaaradda Gaashaandhigga** **97**

Shaxda 11.1 Kharashaadka safarka ee aan lahayn caddeymo ku filan 97

Shaxda 11.2 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ 99

Shaxda 11.3 Gaadiidka hay'adda la baaray 101

Shaxda 11.4 Furashada koontooyin bangi oo aan hay'addu oggolaansho u haysan 102

Shaxda 11.5 Khaladaadka baarista sannadkii 2019 104

Shaxda 11.6 Khaladaadka baarista sannadkii 2018 104

12. **Ciidanka Xoogga Dalka Soomaaliyeed** **105**

Shaxda 12.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan 105

Shaxda 12.2 Kharashaadka safarka ee aan lahayn caddeymo ku filan 105

Shaxda 12.3 Hab dukaamaysi oo baalmarsan nidaamka Iibka Qaranka 107

Shaxda 12.4 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ 108

Shaxda 12.5 Khaladaadka baarista sannadkii 2019 110

Shaxda 12.6 Khaladaadka baarista sannadkii 2018 110

13. **Wasaaradda Amniga Gudaha** **111**

Shaxda 13.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan 111

Shaxda 13.2 Xaddiga iibka oo aan loo raacin sida sharciga iibku qabo 113

Shaxda 13.3 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ 115

Shaxda 13.4 Gaadiidka hay'adda la baaray 116

Shaxda 13.5 Furashada koontooyin bangi oo aan hay'addu oggolaansho u haysan 117

Shaxda 13.6 Deeqaha hay'addu dibadda ka heshay oo aan la marin nidaamka maaliyadda dowladda 118

Shaxda 13.7 Khaladaadka baarista sannadkii 2019 120

14. Ciidanka Booliiska Soomaaliyeed **121**

Shaxda 14.1 Kharashaadka safarka ee aan lahayn caddeymo ku filan 121

Shaxda 14.2 Khaladaadka baarista sannadkii 2019 127

Shaxda 14.3 Khaladaadka baarista sannadkii 2018 128

15. Hay'adda Sirdoonka iyo Nabadsugidda Qaranka **129**

Shaxda 15.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan 129

Shaxda 15.2 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ 131

Shaxda 15.3 Khaladaadka baarista sannadkii 2019 133

Shaxda 15.4 Khaladaadka baarista sannadkii 2018 133

16. Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda **135**

Shaxda 16.1 Kharashaadka safarka ee aan lahayn caddeymo ku filan 135

Shaxda 16.2 Gaadiidka hay'adda la baaray 137

Shaxda 16.3 Khaladaadka baarista sannadkii 2019 138

Shaxda 16.4 Khaladaadka baarista sannadkii 2018 138

17. Wasaaradda Batroolka iyo Macdanta **141**

Shaxda 17.1 Khaladaadka baarista sannadkii 2019 142

18. Wasaaradda Warfaafinta, Dhaqanka iyo Dalxiiska **143**

Shaxda 18.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan 144

Shaxda 18.2 Kharashaadka safarka ee aan lahayn caddeymo ku filan 144

Shaxda 18.3 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ 146

19. Hay'adda Isgaarsiinta Qaranka **149**

Shaxda 19.1 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ 150

20. Wasaaradda Howlaha Guud, Dib-u-dhiska iyo Guryeynta **153**

Shaxda 20.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan 153

Shaxda 20.2 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ 155

Shaxda 20.3 Gaadiidka hay'adda la baaray 157

Shaxda 20.4 Deeqaha hay'addu dibadda ka heshay oo aan la marin nidaamka maaliyadda dowladda 158

21. Wasaaradda Gaadiidka iyo Duulista Hawada 161

Shaxda 21.1 Khaladaadka baarista sannadkii 2019 163

Shaxda 21.2 Khaladaadka baarista sannadkii 2018 163

22. Hay'adda Duulista Rayidka Soomaaliyeed 165

Shaxda 22.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan 165

Shaxda 22.2 Kharashaadka safarka ee aan lahayn caddeymo ku filan 165

Shaxda 22.3 Diiwaannada la xiriira iibka oo aan baarista loo soo bandhigin 167

Shaxda 22.4 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ 168

Shaxda 22.5 Khaladaadka baarista sannadkii 2019 169

Shaxda 22.6 Khaladaadka baarista sannadkii 2018 169

23. Wasaaradda Waxbarashada iyo Tacliinta Sare 173

Shaxda 23.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan 174

Shaxda 23.2 Diiwaannada la xiriira iibka oo aan baarista loo soo bandhigin 175

Shaxda 23.3 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ 177

Shaxda 23.4 Khaladaadka baarista sannadkii 2019 179

Shaxda 23.5 Khaladaadka baarista sannadkii 2018 179

24. Wasaaradda Dhalinyarada iyo Ciyaaraha 181

Shaxda 24.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan 182

Shaxda 24.2 Kharashaadka safarka ee aan lahayn caddeymo ku filan 182

Shaxda 24.3 Lacago la bixiyey 182

Shaxda 24.4 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ 184

Shaxda 24.5 Furashada koontooyin bangi oo aan hay'addu oggolaansho u haysan 186

Shaxda 24.5 Deeqaha hay'addu dibadda ka heshay oo aan la marin nidaamka maaliyadda dowladda 187

25. Maamulka Gobolka Banaadir 191

Shaxda 25.1.A Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan 191

Shaxda 25.1.B Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan 192

Shaxda 25.2 Kharashaadka safarka ee aan lahayn caddeymo ku filan 192

Shaxda 25.3 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ 194

Shaxda 25.4 Khaladaadka baarista sannadkii 2019 196

Shaxda 25.5 Khaladaadka baarista sannadkii 2018 196

1. Safaradda Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya ee Pretoria, Koonfur Afrika 199

Shaxda 1.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan 202

Shaxda 1.2 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ 203

Shaxda 1.3 Gaadiidka hay'adda la baaray 205

Shaxda 1.4 Furashada koontooyin bangi oo aan hay'addu oggolaansho u haysan 206

2. Safaaradda Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya ee Ankara, Turkiga 211

Shaxda 2.1 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ 215

Shaxda 2.2 Gaadiidka hay'adda la baaray 216

Shaxda 2.3 Miisaaniyad la kala wareejiyey oggolaansho la'aan 217

3. Safaaradda Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya ee Kampala, Uganda 223

Shaxda 3.2 Miisaaniyad la kala wareejiyey oggolaansho la'aan 226

Ereyada la soo Gaabiyey

Soo-gaabin	Ujeeddo
AFROASAI	African Organization of Supreme Audit Institutions
AFROSAI-E	African Organization of English-speaking Supreme Audit Institutions
ARABOSAI	Arab Organization of Supreme Audit Institutions
BFS	Baarlamaanka Federaalka Soomaaliya
BJFS	Baarlamaanka Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya
DFS	Dowladda Federaalka Soomaaliya
DXDF	Dowladaha Xubnaha ka ah Dowladda Federaalka
INTOSAI	International Organization of Supreme Audit Institutions
ISSAI	International Standards of Supreme Audit Institutions
JFS	Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya
Lr.	Lambar
TCC	Tax Compliance Certificate
TIN	Tax Identification Number
Tr.	Tirsi
TSA	Treasury Single Account
XHGQ	Xafiiska Hantidhawrka Guud ee Qaranka
XXG	Xafiiska Xeer-ilaaliyaha Guud

Farriinta Hantidhawraha Guud

"Dhaqan-galinta wax-ku-oolka ah ee shuruucda, xeerarka iyo hannaanka la isku waafaqsan yahay ee la xiriira maareynta hantida guud waxa ay keenaysaa in sida ugu habboon loo adeegsado kheyraadka dalka taas oo ay ka dhalan karto ku guulaysiga Yoolasha Horumarka Waara (Sustainable Development Goals)."

Md. Maxamed M. Cali "Afgooye"
Hantidhawraha Guud, JFS

JAMHUURIYADDA FEDERAALKA SOOMAALIYA

Xafiiska Hantidhawrka Guud

جمهورية الصومال الفيدرالية

ديوان المراقبة العامة

FEDERAL REPUBLIC OF SOMALIA

Office of the Auditor General

Tixraac: XHG/HG-172/2021 Taariikh: 10/11/2021

Xafiiska Madaxweynaha
Jamuuriyadda Federaalka Soomaaliya,
Madaxtooyada Soomaaliya,
Muqdisho, Soomaaliya

Mudane Madaxweyne,

Waxaan ku faraxsanahay in aan kuu soo gudbiyo Warbixinta Baarista Sannadlaha ee u Hoggaansanaanta Sharciga taas oo lagu sameeyay 25 hay'adood iyo saddex (3) safaaradood ee Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya sannadkii dhammaaday 31da Diseembar 2020. Waa sannadkii 3aad oo aan soo saarayno Warbixinta Baarista u Hoggaansanaanta Sharciga. Waxaa sidoo kale muhiim ah in aan Baarista u Hoggaansanaanta Sharciga ku sameeyay qeyb ka mid ah Safaaradaha dalka uu dibadda ku leeyahay.

Baarista u Hoggaansanaanta Sharciga waxaa loo sameeyay si waafaqsan Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 2019, Sharciga Xafiiska Hantidhawrka Guud, iyo Heerarka Baarista Hay'adaha Hantidhawrista Guud ee Caalamiga ah (ISSAIs). Xafiiska Hantidhawrka Guud ee Qaranka (XHGQ) waxaa uu xubin ka yahay Hay'adaha Hantidhawrrada Guud ee Caalamiga ah (INTOSAI), Hay'adaha Hantidhawrrada Guud ee Qaaradda Afrika (AFROSAI), Hay'adaha Hantidhawrrada Guud ee Afrika kuwooda ku hadla luuqadda Ingiriiska (AFROSAI-E) iyo Hay'adaha Hantidhawrrada Guud ee Dalalka Carabta (ARABOSAI).

Warbixintan Sannadlaha ee Baarista u Hoggaansanaanta Sharciga waxaa dib u dhac ku keenay cudurka saf-marka ah ee COVID—19 taas oo ahayd arrin awooddeenna ka baxsan. Waxaa intaas dheer, in aanay noo suura galin in aan baarista ku wada samaynno dhammaan hay'adaha dowladda. Sidaas darteed, waxaan xulannay 25 hay'adood iyo saddex (3) safaaradood ee ugu muhiimsan iyada oo aan ku saleynay qiimaynta khataraha uu Xafiisku sameeyay.

Baaristan waxa ay muujinaysaa hubanti macquul ah *(reasonable assurance)*, taas oo xaqiijinaysa in ay jirto isla-xisaabtan iyo daah-furnaan lagu maamulo hantida dalka iyada oo si dhab ah loo dhaqangalinayo shuruucda iyo xeerarka ay dowladdu u diyaarisay maamulka hantida.

Warbixintaan waxaan ku caddeeyay khaladaadka aan ku soo ogaaday Baarista u Hoggaansanaanta Sharciga kuwaas oo ka kooban liidasho ka jirta dhinacyo kala duwan sida; hubinta kharashaadka, maamulka hantida, maamulka iibka, diiwangelinta heshiisyada, ka shaqaalaysiinta safaaradaha dibadda shaqaale aan ku habboonayn, dakhliga ka soo xarooda safaaradaha oo loo isticmaalo

Xafiiska Hantidhawrka Guud, Muqdisho, Soomaaliya
oag@oag.gov.so | www.oag.gov.so

kharash ahaan, qaar ka mid ah deeqaha dibadda oo aan lagu darin Miisaaniyadda qaranka sidoo kalena aan la marsiin Nidaamka Maareynta Xogta Maaliyadda Dalka (SFMIS), nidaamka maamulka, isla-xisaabtanka iyo soo saarista shatiyada hubka iyo kuwa ay isticmaalaan hay'adaha gaarka loo leeyahay ee ka shaqeeya arrimaha amniga iyo khaladaad kale. Dhacdooyinkan waxay si cad u tilmaamayaan in ay meesha ka maqan tahay hawshii Hubinnada Gudaha *(Internal Controls)* ee hay'adaha la baaray.

Warbixintan waxaa kale oo hay'ad kasta meesha ugu danbaysa kaga xusan qeyb u gaar ah dabagalka khaladaadka baarista *(audit follow-up)* iyo fulinta talo soo-jeedinno la xiriira baarista sannadihii hore ee 2018 iyo 2019. Run ahaantii waa arrin dhibaatadeeda leh in talo soo jeedinnadii hore in badan oo ka mid ah aan wali la fulin taas oo u baahan waxqabad dag-dag ah.

Haddaba, waxaan aad ugu rajo waynahay in wax laga qaban doono cilladaha aan tilmaamay ee ka jira hay'adaha aan baarnay, mas'uuliyiinta u xilsaaran maamulka hay'adaha aan baarista ku tilmaamay waa in ay awoodda saaraan horumarinta arrimaha la xiriira hubinta gudaha taas oo caawin doonta hufnaanta maamulka hantida dowladda.

Mudane Madaxwayne, waxaan u mahad celinayaa adiga, mas'uuliyiinta wasaaradaha iyo dhammaan hay'adaha kale ee dowladda ee aan baarista ku sameynnay oo garab nagu siiyay gudashada waajibaadkeenna. Waxaan si gaar ah ugu mahad celinayaa shaqaalaha kala duwan ee hay'adaha oo nala wadaagay macluumaadkii aan baarista uga baahnayn intii aan baarista wadnay.

Qadarin,

Maxamed M. Cali "Afgooye"
Hantidhawraha Guud, JFS

Og: Ra'iisul Wasaaraha Xukuumadda Federaalka Soomaaliya,
Guddoomiyaha Golaha Shacabka, BJFS,
Guddoomiyaha Aqalka Sare, BFS

Dulmar Guud

Intii ay socotay baaristu, waxaan xiriirro kala duwan la sameynnay maamulka hay'adaha la baaray. Sababta aan xiriirradan kala duwan ula sameynnay maamulka hay'adaha waxa ay ahayd in aan fursad u siinno si ay u saxaan khaladaadka baarista lagu ogaaday. Xiriirradan waxaan ku soo gudbinnay Warqadaha Maamulka (Management Letters) iyo weydiimaha baarista (audit queries) oo aan la wadaagnay hay'ad kasta oo la baaray.

Warbixintan Baarista Sannalaha ee u Hoggaansanaanta Sharciga waxay ka kooban tahay 25 hay'adood iyo saddex Safaaradood kuwaas oo baarista lagu sameeyay sannad maaliyadeedka dhammaaday 31da Diseembar 2020. Baarista waxaa diiradda lagu saaray u hoggaansanaanta shuruucda, xeerarka iyo hannaanka la isku waafaqsan yahay (best pactice) ee waxyaabaha la baaray (subject matters):

1. Hubinta kharashaadka;
2. Maamulka iibka iyo heshiisyada;
3. Furashada koontooyinka bangiyada;
4. Deeqaha dibadda oo lagu maamulo nidaamka maaliyadda dalka;
5. Diiwaangalinta iyo bixinta shatiyada hubka shakhsiyaadka iyo shirkadaha amniga ee gaarka loo leeyahay;
6. Maamulka shaqaalaha iyo fulinta adeegyada ee safaaradaha;
7. Maamulka dakhliga iyo isla-xisaabtanka;
8. Maamulka hantida;
9. Maamulka canshuur-dhaafka; iyo
10. Maamulka mushaaraadka.

Khaladaadka baarista lagu ogaaday ee ka dhex muuqda warbixintan waa waxyaabaha aan xalka loo helin intii baaristu socotay kuwaas oo u baahnaa xal wada jir ah. Sidoo kale, warbixintu waxay ka kooban tahay talo soo-jeedin baarista la xiriirta kuwaas oo loogu talagalay si wax looga qabto khaladaadka baarista lagu helay.

Qeybta hoose waxaa lagu soo koobay khaladaadka ugu waawayn ee baalmarsan shuruucda, xeerarka iyo hannaanka la isku waafaqsan yahay:

1. Hubinta kharash bixinta & kharashka aan lagu lifaaqin caddeymo ku filan

KHALADKA

Intii baaristu socotay waxaan ogaanay in la bixiyay kharash dhan **US $9,173,213.58** kaas oo hay'adaha isitcmaalay aysan ku lifaaqin caddeymo ku filan. Waxaa kharashkan isticmaalay 22 hay'adood oo ka mid ah 25-ka hay'adood iyo hal (1) safaarad ee la baaray sannadkii dhammaaday 31da Diseembar 2020.

TALO SOO JEEDIN

Waa in dhammaan lacag bixinnada hay'aduhu ay ku salaysnaadaan ama lahaadaan caddeymo dhammaystiran, si sax ahna ay u oggolaadaan saraakiisha sare ee mas'uulka ka ah iyo in hawlaha loo guddoomo iyadoo loo eegayo ama la raacayo shuruudo cayiman.

2. Maamulka iibka iyo heshiisyada

KHALADKA

Waxaa baarista lagu ogaaday in 25kii hay'adood iyo saddexda (3) safaaradood ee la baaray aysan lahayn qorshaha iibka kaas oo la waafajiyay miisaaniyadda qaranka.

Midda labaad, Saraakiisha Idman ee dhowr ka mid ah hay'adaha la baaray ma aysan sameyn qeyb u qaabilsan arrimaha iibka si ay u fuliyaan dhammaan hawlaha iibka hay'adda.

Intaas waxaa dheer, in dukumintiyada iib dhan **US $11,042,178.76** oo ay hay'aduhu sameeyeen aysan si dhammaystiran ula wadaagin Xafiiska Hantidhawrka Guud si uu u baaro.

Ugu danbeyntii, heshiisyo qiimahoodu dhan yahay **US $31,715,921.22** oo la xiriira iib iyo maamulka guud ayaan laga soo diiwaan gelin Xafiiska Hantidhawka Guud.

TALO SOO JEEDIN

Sida uu sheegayo Sharciga Iibka, hay'aduhu waa in ay yeeshan qorshaha iibka sannadka oo la ansixiyay kaas oo waafaqsan qorshaha miisaaniyadda qaranka si waafaqsan sharciga.

Waa in hay'ad waliba ay hirgelisaa qaybta iibka iyadoo loo astaynayo shaqaale ku filan si waafaqsan sharciga.

Si waafaqsan sharciga maamulku waa in ay kaydiyaan dhammaan diiwaannada iyo dukumiintiyada iibka la sameeyay sannadka.

3. Furitaanka iyo isticmaalka koontooyinka bangiyada

KHALADKA

Waxaa baarista lagu ogaaday in ay jiraan 11 hay'adood iyo saddex (3) safaaradood, kuwaas oo isticmaalayay bangiyo ka baxsan Khasnadda Midaysan ee Dowladda (Treasury Single Account) iyagoo aan oggolaansho iyo ansixin uga haysan Xisaabiyaha Guud iyo Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda. Lacag dhan **US $5,076,149.82** ayaa lagu shubay koontooyin si sharci-darro ah ay hay'adaha la baaray u hawl-galiyeen.

TALO SOO JEEDIN

Waa in hay'adaha la baaray dhammaantood ay ogalaansho iyo ansixin ka haystaan Xisaabiyaha Guud iyo Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda ka hor inta aysan furin koonto bangi maxalli ah ama caalami ah, ha ahaato Bangiga Dhexe ee Soomaaliya ama bangiyo gaar ah.

Waa in la sharciyeeyaa dhammaan koontooyinka ay sida sharci-darrada ah u isticmaalaan hay'adaha dowladda, si waafaqsan Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud.

4. Isticmaalka nidaamka maaliyadda dalka (SFIMS) ee ku aaddan lacagaha deeqaha dibedda

KHALADAADKA

Sannad baariseedkan, siddeed (8) hay'adood iyo hal (1) safaarad oo ah kuwa la baaray ayaa waxaa loo qoondeeyay deeq miisaaniyadeed dhan **US $17,978,413.15** taas oo ka kala timid dalal kala duwan iyo hay'ado caalami ah si ay u fuliyaan mashaariic iyo hawlo. Qoondadaan ayaan ku jirin miisaaniyadda qaranka. Miisaaniyadda kor lagu xusay, dhab ahaan waxaa hay'aduhu ka heleen **US $12,042,096.92**.

Si kastaba ha noqotee, deeqaha ay hay'aduhu heleen oo dhan **US $12,042,096.92** ayaan lagu darin miisaaniyadda qaranka ee la ansixiyay, sidoo kalena aan la marsiin nidaamka maaliyadda dalka.

TALO SOO JEEDIN

Waa in dhammaan deeqaha ay helaan hay'adaha lagu daraa miisaaniyadda iyadoo lacagaha loo soo marinayo Khasnadda Dhexe ee Dowladda lana isticmaalayo nidaamka maaliyadda dalka.

Waa in sida ugu dhakhsaha badan sharciga loo waafajiyaa qoondaynta miisaaniyadda deeqaha dibedda ee aan la soo marin nidaamka maaliyadda dalka iyadoo macluumaadka lala wadaagayo Xafiiska Xisaabiyaha Guud iyo Wasaaradda Maaliyadda.

Dakhliga iyo kharashaadka waa in sidoo kale lagu maamulo nidaamka Maareynta Maaliyadda ee Soomaaliya (SFMIS).

Maamulka hay'adaha la baaray waa in ay Wasaaradda Maaliyadda ku wargaliyaan kharashka haraaga ee aan la isticmaalin sidoo kalana si loogu daro miisaaniyadda sannadka xigta iyadoo la soo marinayo nidaamka maaliyadda dalka.

5. Diiwaan-galinta iyo bixinta shatiyada hubka shaqsiyaadka iyo shirkadaha amniga ee gaarka loo leeyahay

KHALADAADKA

A. Maqnaanshaha shuruuc iyo xeerar dhammaystiran oo qeexaya habraaca bixinta shatiyada, diiwaangelinta iyo maareynta hubka iyo shirkadaha amnigga ee gaarka loo leeyahay

Inta lagu guda jiray baarista ayaa waxaa lagu ogaaday in Wasaaradda Amnigga aysan laheyn shuruuc iyo xeerar dhammaystiran kuwaas oo qeexaya siyaasadaha iyo habraacyada soo saaridda shatiyada, diiwaangelinta iyo maamulka hubka iyo shirkado amni oo gaar loo leeyahay.

B. Maqnaanshaha nidaamka keydka xogta

Sidoo kale ma jirin nidaamka keydka xogta (database system) kaa oo lagu uruuriyo xogta dhammaan hubka loo oggolaaday shakhsiyaadka iyo shirkadaha amni ee gaarka loo leeyahay.

C. Maqnaanshaha habka kala shaandheynta ama hubinta shaqsiyaadka iyo shirkadaha amnigga ee la siiyay ruqsadaha

Intii baarista socotay, waxaa la ogaaday in aysan jirin caddeymo muujinaya in la kala shaandheeyo ama lagu hubiyo shaqsiyaadka iyo shirkadaha amniga ee la siiyo ruqsadaha.

Haddii aan la helin hab hubin oo wax ku ool ah iyo caddeymo muuqda in la sameeyo talaabooyin hubin iyo kala shaandeeyn waxaa dhici kara in uu hubku gacanta u galo shakhsiyaad aan u qalmin in la siiyo.

D. Maqnaanshaha hannaanka daba-galka iyo kor-joogteynta

Waxaa kale oo la ogaaday in aanu jirin nidaam daba-gal kaas oo lagu kor joogteeyo isticmaalka hubka gaarka loo leeyahay. ma jirin warbixinno dabagal oo loo soo bandigay baaritaanka.

Intaa waxaa dheer in aan ogaannay in 32 shirkadood oo ay ka dha- ceen shatiyada oggolaashaha hubku, dibna aan u cusboonaysiin, wax tallaabo ah oo hay'adda arrintaas u xil-saarnayd ay ka qaaddayna aanay jirin.

TALO SOO JEEDIN

Golaha Fulinta iyo Baarlamaanku waa in ay dejiyaan shuruuc iyo xeerar dhammaystiran oo lagu maamulo hubka iyo adeegsigiisa.

Wasaaradda Amniga Gudahu waa in ay sameysaa nidaam xog-uruuriye (database system) kaa oo lagu keydiyo dhammaan shirkadaha iyo shakhsiyaadka loo oggolaaday in ay qaataan hub.

Waa in la sameeyaa lana fuliyaa nidaam hubin oo wax ku ool ah si loola socdo shakhsiyaadka iyo shirkadaha amnigga ee gaarka loo leeyahay ee doonaya ama qaata hub.

Wasaaradda Amniga Gudahu waa in ay sameysaa nidaam ay ku daba-galayso isticmaalka hubka la sharciyeeyay.

6. Maamulka shaqaalaha iyo fulinta addeegyada ee safaaradda

KHALADAADKA

Waxaan baarista ku ogaannay in diblomaasiyiin loo magacaabay safaaraddaha Safaaradaha la baaray iyaga oo aan buuxin shuruudihii uu sheegayay Sharciga Shaqada Arrimaha Dibadda.

Intaa waxaa dheer, in ay jiraan lix (6) diblomaasi oo sidoo kala ka shaqeeya safaaraddaha Soomaaliya ee dalalka Turkiga iyo Uganda aan ka soo shaqayn xarunta Wasaaradda Arrimaha Dibadda ee Muqdisho ugu yaraan labo (2) sano ka hor inta aan shaqo dibedda loogu dirin sida uu qeexayo Sharcigu Shaqada Arrimaha Dibedda.

Waxaan sidoo kale baarista safaaradaha ku ogaanay in maamulka safaaradahu ay ku guul-dar-eysteen in ay tiro-koob iyo diiwaan-galin ku sameeyaan bulshada Soomaaliyeed ee ku nool dalka Koonfur Afrika, Turkiga, Uganda iyo dalal kale ay Safaaradahan u matalaan Dowladda Federaalka Soomaaliya *(non-resident mission)*.

TALO SOO JEEDIN

Wasaaradda Arrimaha Dibaddu waa in ay hubisaa in shaqsiyaadka loo magacaabay hawl-gallada safaaradaha ay buuxiyaan shuruudaha ku xusan sharciga iyo in laga diiwaan-galiyo Guddiga Qaranka ee Shaqaalaha Rayidka Dowladda.

Wasaaradda Shaqada iyo Arrimaha Bulshadu waa in ay hubiyaan in shaqsiyaadka loo maga-caabay hawlgallada safaaradaha ay buuxiyaan shuruudaha ku xusan sharciga iyo in laga dii-waan-galiyo Guddiga Qaranka ee Shaqaalaha Rayidka Dowladda.

Wasaaradda Arrimaha Dibadda oo kaashaneysa Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda waa in ay sida ugu horaysa u bilaaban diiwaanagalinta muwaaddiniinta Soomaaliyeed ee ku nool dalalka shisheeye.

7. Maamulka dakhliga iyo isla-xisaabtanka

KHALADKA

Waxaan baarista ku ogaannay in aysan safaaradaha Soomaaliya ee ka hawl-gala dalalka South Africa, Uganda iyo Turkey aysan haysan xeerka dakhli qabashada.

Dakhli dhan **US $277,925.46** ayaa waxaa isticmaalay Safaaradaha Soomaaliya ee ka hawl-gala dalalka Koonfur Afrika, Turkiga iyo Uganda iyada oo aan wax isla-xisaabtan ah aysan ka hayn Xafiiiska Xisaabiyaha Guud iyo Wasaaradda Maaliyadda.

TALO SOO JEEDIN

Wasaaradda Maaliyadda oo la tashanaysa Wasaaradda Arrimaha Dibedda waa in ay abuurto Xeerka arruurinta dakhliga dibedda ee Safaaradaha iyo in la xaqiijiyo in dakhligaas loo soo wareeejiyo Wasaaradda Maaliyadda iyadoo si waqtiyaysan la iskala xisaabtamayo.

Waa in Wasaaradda Arrimaha Dibeddu ay sida ugu dhaqsaha badan ula wadaagto safaarada-ha xeerka la ansiyay, waa in safaaraduhuna ay ka fogaadaan in ay urruuriyaan lacag ka badan ama ka duwan midda ku qoran xeerka.

Waa in maamulku ay xaqiijiyaan in ay lacagaha dakhliga lagu shubo koontoyin Wasaaradda Maaliyadda iyo Xisaabiyaha Guud ansixiyeen, waana in aysan dakhliga isticmaalin ka hor inta aan lagu shubin Bangiga Dhexe ee Soomaaliya.

8. Maamulka hantida

KHALADAADKA

Waxaan baarista ku ogaannay in Wasaaradda Maaliyaddu aysan hirgelin siyaasadda iyo habraaca maamulka hantida oo la ansixiyay si loogu maamulo hantida hay'adaha dowladda iyo safaaradaha.

Sidoo kale ma jirin diiwaanka hantida ee dhexe oo ay hirgalisay Wasaaradda Maaliyadda kaas oo la cusboonaysiiyay.

Sidoo kale, qaar ka mid ah hay'adaha iyo safaaradaha la baaray ma wada hayn diiwaanka hantida.

Intaas waxaa dheer, muuqaal ahaan, markaan baaris ku sameynay hantida ayaan ogaanay in aan hantida lagu dhajin lamberka tixraaca hantida *(tag numbers)* si hubin iyo korjoogteyn loogu sameeyo mustaqbalka.

Waxaa sidoo kale baarista lagu ogaaday in hay'adaha la baaray aysan magaca hay'adda ku diiwaan-galin gaadiidka, taas oo gaadiidka ka dhigaysa in ay u nugul yihiin in si khaldan loo maamulo.

Ugudanbayntii, dhammaan hay'adaha la baaray hantidooda kama aysan soo diiwaan gelin Xafiiska Hantidhawrka Guud.

TALO SOO JEEDIN

Waa in hay'aduhu hirgaliyaa sidoo kalana meel mariyaan tilmaamo iyo siyaasado dhammaystiran ee maamulka, hubinta iyo ka warbixnta hantida.

Waa in Wasaaradda Maaliyadda ay dhaqan galisaa diiwaan hanti dhexe ama diiwaanno u gaar ah hay'adaha dowladda kaas oo leh tilmaamo cadcad si loogu diiwaan geliyo hantida DFS sidoo kalena loo cusboonaysiiyo waqti cayiman.

Waa in hay'adaha ay diyaariyaan diiwaan dhammaystiran ee hantida oo leh tilmaamo cad si loo xaqiijiyo in dhammaan hantida hay'adda lagu diiwaan galiyo diiwaanka, sidoo kalana loo cusboonaysiiyaa xilliyo go'an ama cayiman.

Waa in hay'adaha dowladda ay xaqiijiyaan in gaadiidka Dowladda lagu diiwaan geliyo magaca hay'adda waana in maamulka hay'aduhu ay baaris u soo bandhigaan buugaagta iyo dhammaan macluumaadka kale ee gaadiidka.

Waa in waqtiga ugu dhow ay hay'adaha dowladda iyo safaaraduhu hantidooda ka soo diiwaan-galiyaan Xafiiska Hantidhawrka Guud si waafaqsan sharciga Maaraynta Maaliyadda Guud.

9. Maamulka canshuur-dhaafka

KHALADAADKA

A. Shirkado dhowr ah oo loo sameeyay canshuur-dhaaf iyada oo aan la shaacin

Intii lagu gudo jiray baarintaanka ayaan ogaannay in Wasaaradda Maaliyadda ay shirkado siisay canshuur-dhaaf ayadoo canshuur-dhaafka ay Wasaaraddu bixisay aan si guud loogu soo bandhigin dadweynaha ama aan la shaacin.

B. Wasaaradda Maaliyadda oo ku guuldareysatay in ay diyaariso warbixinta canshuur-dhaafka lana wadaagto golayaasha Baarlamaanka

Baarista Wasaaradda Maaliyadda waxaan ku ogaannay in Wasaaraddu aanay diyaarin lana wadaagin warbixinta canshuur-dhaafka Labada Aqal ee Baarlamaanka Federaalka Soomaaliya sida uu sharcigu sheegayo.

C. Wasaaradda Maaliyadda waxa ay ku guuldareysatay in ay kaydiso macluumaadka canshuur-dhaafka kadibna shaaciso

Baarista ayaa lagu ogaaday in aysan maamulka Wasaaraddu si dhammaystiran u keydin macluumaadka canshuur-dhaafka la sameeyay, sababaha loo sameeyay canshuur-dhaafka iyo canshuur-dhaafyada la sameeyay oo aan lagu shaacin faafinta rasmiga ah sida sharcigu sheegayo.

Talo soo jeedin

Waa in Wasiirku diyaariyo warbixinta canshuur-dhaafka sidoo kalana loo diro Labada Aqal ee Baarlamaanka Soomaaliya ka hor 30ka Maarso, 30ka Juun, 30ka Sebteembar iyo 31ka Diseembar ee sannad kasta.

Waa in maamulka Wasaaraddu ay diyaariyaan nidaam kaydin oo gacanta iyo elektaroonik ahba (manually and digitally) si dukumintiyada loo hayo iyagoo xafidan.

Waa in Wasiirka uu xaqiijiyaa in canshuur-dhaafka la sameeyay lagu shaaciyaa faafinta rasmiga si loo horumariyo hufnaanta, isla xisaabtanka iyo dowlad-wanaaga.

10. Maamulka mushaarka

KHALADAADKA

A. Kala duwanaansho ka jirta nidaamka keydka xogta

Intii aan baarista ku guda jirnay ayaan ogaannay in nidaamka SFMIS-ka lee laga diyaariyo mushaaraadka ciidanka uusan si toos ah ugu xirnayn Nidaamka Xogta Keydka Ciidanka Booliska Soomaaliyeed. Waxaa aad u adkaatay in hubinno dhammaystiran oo wax ku ool ah lagu sameeyo mushaaraadka maadaama ay kala duwan yihiin qaab qoraalka magaca iyo in labonidaam (system) ay kala isticmaalayaan (bixinayaan) labo (2) lambar aqoonsi kala duwan, baarayaasha ma hubin kareen in mushahar iyo lacagaha kale la siiyay cidda xaqa u laheyd.

TALO SOO JEEDIN

Waa in baaritaan lagu sameeyaa lana saxaa is-maandhaafka labada nidaam ee Maareynta Macluumaadka Maaliyadda Dalka (SFMIS) iyo kan Xogta Keydka Ciidanka si loo yareeyo halista ka imaan karta musuqa mushaaraadka iyo khaladaadka kale ee dhici kara, iyo in la xaqiijiyo in mushaaraadka la siiyo ciidanka booliska ee ku habboon.

Waa in labada nidaam isku xiran yihiin si maamulka mushaaraadka si habsami leh ugu hirgalo.

Waa in la isku xiraa keydka xogta ciidanka si loo hubiyo in xuquuqdooda la siiyo ciidanka ku habboon.

Waa inay jiraan hubinta gudaha si looga hortago khaladaadka iyo qiyaano loo qasday in ay ka dhacaan mushaaraadka Bangiga Dhexe ee Soomaaliya.

Hordhac

Mas'uuliyadaha Wasiirka Maaliyadda, Xisaabiyaha Guud, Saraakiisha Idman iyo Hantidhawraha Guud ee la xiriirta maamulka hantida Dowladda, ka warbixinta iyo isla-xisaabtanka waxay ku xusan yihiin Sharciga Maaraynta Maaliyadda Dowladda. Hantidhawraha Guud waxaa uu mas'uul ka yahay baarista dhammaan Hantida Dowladda iyo in uu ka soo saaro warbixin.

Qodobadda 6 ,7, 8, 9, 13 iyo 17 ee Sharciga Xafiiska Hantidhawrka Guud (Sharci Lr. 34) waxa uu sharciyad buuxda u siinayaa Xafiiska Hanitdhawrka Guud in uu baaris ku sameeyo hantida iyo hawlaha Dowladda Federaalka Soomaaliya, Intaas waxaa dheer, Hantidhawraha Guud in uu baaro hawlaha, buugaagta, xisaabaha iyo macluumaadka kale ee dhammaan hay'adaha Dowladda iyo lacagaha ay Dowladda ka helaan hay'adaha aan faa'iido doonka ahayn (non-profit organizations) kuwaas oo ay ka mid yihiin hay'adaha caalamiga ah. Intaas waxaa dheer Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud (Sharciga Lr. 17 ee soo baxay 25ta Diseembar 2019) wuxuu awood u siinayaa Xafiiska Hantidhawrka Guud in uu sameeyo baarista kor ku xusan.

Warbixintan Baarista Sannadlaha ee u Hoggaansanaanta Sharciga ee 25ta hay'adood iyo 3da Safaaradood oo loo xushay baarista sannad maaliyadeedka dhammaaday 31 Diseembar 2020 waxaa loo fuliyay si waafaqsan Heerarka Baarista Hay'adaha Hantidhawrista Guud ee Caalamiga ah (ISSAIs, Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud iyo Sharciga Xafiiska Hantidhawrka Guud iyo).

Baarista u Hoggaansanaanta Shariciga waxay la xiriirtaa ka warbixinta dhacdooyinka baalmarsan shuruucda iyo xeerka. Warbixinta sannadlaha waxaa ku jira talooyin ku socda maamulka hay'adaha si ay u qaadaan talaabooyinka ku habboon si wax looga qabto khaladaadka la ogaaday. Ujeedada ugu muhiimsan ee talo soo jeedinnadan ayaa ah in la xaqiijiyo u hoggaansanaanta shuruucda si loo xoojiyo nidaamka maaliyadda dalka iyo guud ahaan u gaarsiinta/bixinta addeegyo tayo leh.

Baaristan Sannadlaha ee u Hoggaansanaanta Sharciga ee lagu sameeyay hay'adaha iyo safaaradaha JFS ee la xushay waxaa la fuliyay iyada oo lagu saleynayo qiimayn lagu sameeyay khataraha iyadoo la isticmaalayo haga lagu ogaaday Baaristii Sannadlaha ee u Hoggaansanaanta Sharciga ee sannadihii hore.

Waxyaabaha la Baaray

Baaristan Sannadlaha ee u Hoggaansanaanta Sharciga waxaa lagu fuliyay toban waxyaabood kuwaas oo kala ah:

1. Hubinta kharashaadka;
2. Maamulka iibka iyo heshiisyada;
3. Furashada koontooyinka bangiyada;
4. Deeqaha dibadda oo lagu maamulo nidaamka maaliyadda dalka;
5. Diiwaangalinta iyo bixinta shatiyada hubka shakhsiyaadka iyo shirkadaha amniga ee gaarka loo leeyahay;
6. Maamulka shaqaalaha iyo fulinta adeegyada ee safaaradaha;
7. Maamulka dakhliga iyo isla-xisaabtanka;
8. Maamulka hantida;
9. Maamulka canshuur-dhaafka; iyo
10. Maamulka mushaaraadka.

Ujeeddooyinka iyo Baaxadda Baarista

Ujeeddada ugu muhiimsan ee baaristan waxay tahay in lagu helo caddeymo baariseed ku habboon kuna filan si Hantidhawraha Guud uu u soo saaro warbixin hubanti macquul ah (reasonable assurance) taas oo ku saabsan in hay' adaha iyo Safaaradaha la xushay ay u hoggaansameen shuruucda iyada oo la tixraacayo waxyaabaha la baaray (subject matters) ee sannad maaliyadeedka dhammaaday 31da Diseembar 2020.

Si loo gaaro ujeeddooyinkan, waxaan baarista ku helnay caddeymo dhammaystiran iyada oo loo maray tijaabinta hubinnada iyo hannaanka kale ee ku habboon baarista.

Baaxadda baaristan waxaa lagu fuliyay hawlaha hay'adaha laga soo billaabo 1da Janaayo 2020 ilaa iyo 31da Diseembar 2020. Sidoo kale, baaristan u hoggaansanaanta sharciga waxaan ku eegnay meelmarinta talo soo-jeedinnadii Hantidhawrku soo saaray labadii sano ee la soo dhaafay.

Qodobbada Baarista

Baaristan waxaa la fuliyay iyada oo la tixgalinayo qodobbo laga xushay shuruucda iyo hannaanka la isku waafaqsan yahay ee jaantuuska hoose ku xusan kuwaas oo la xiriira waxyaabaha la baaraay:

WAXYAALAHA LA BAARAY	QODOBBADA
Hubinta Kharashaadka	Qodobbada 31aad (1), 32aad (4), 33aad (1) (b), (t), iyo 45aad (2) ee Sharciga Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019
Maamulka hantida	Qodobka 11aad (1), (j) Sharciga Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 iyo hannaanka la isku waafaqsanyahay (ISSAIs)
Maamulka iibka iyo heshiisyada	Qodobbada 14aad, 27aad (1), (4), Shaxda 3aad (1) 31aad (1) & (9), 33aad (2), (g), 61aad (1), (2), iyo 69aad (2) ee Sharciga Iibka Qaranka ee 2016, iyo Qodobka 14aad (wax-ka-beddelka Qodobka 84aad) ee Sharciga Iibka Qaranka ee 2020 Qodobbada 11aad (j), 12aad (2), (r, s & sh) iyo 38aad (5) ee Sharciga Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019
Furashada koontooyinka bangiyada	Qodobbada 9aad (7) iyo 42aad (3) ee Sharciga Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019
Deeqaha dibedda oo lagu maamulo nidaamka maaliyadda dalka	Qodobbada 15aad (1) iyo 38aad (1), (2) ee Sharciga Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019
Maamulka canshuur-dhaafka	Qodobka 5aad (2), (3), (4) iyo (5-b, t, j & x) ee Sharciga Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019
Diiwangalinta, shati-siinta hubka, ciidamada iyo shirkadaha amniga ee gaarka loo leeyahay	Hannaanka la isku waafaqsan yahay
Maamulka dakhliga iyo isla-xisaabtanka	Qodobbada 4aad (2), (3) (b & sh), 9aad (6), 27aad (6), 42aad (4) ee Sharciga Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 iyo 50aad (d) ee Dastuurka Ku-meel gaarka Soomaaliya
Maamulka shaqaalaha iyo fulinta adeegyada ee safaaradaha	Qodobbada 3aad (6), (c), 4aad (1), (2) iyo (3), 5aad (I-2 iyo 4), (IIaad-1, 2, 3 & 4) ee Sharciga Shaqada Arrimaha Dibedda ee 2013 iyo Hannaanka la isku waafaqsanyahay (ISO 3.3.0& 1.4.9
Maamulka mushaaraadka	Qodobka 12aad (2), (t, j, d, r & s) ee Sharciga Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 iyo hannaanka la isku waafqsan yahay

Shax: Qodobbada iyo waxyaalaha la baaray

Hubinta Gudaha

Warbixintan waxaa si gaar ah looga hadlay liidasho ka jirta dhinacyo kala duwan sida; hubinta kharashaadka, maamulka hantida, maamulka iibka, diiwangelinta heshiisyada, ka shaqaalaysiinta safaaradaha dibadda shaqaale aan ku habboonayn, dakhliga ka soo xarooda safaaradaha oo loo isticmaalo kharash ahaan, qaar ka mid ah deeqaha dibadda oo aan lagu darin Miisaaniyadda Qaranka sidoo kalena aan la marsiin Nidaamka Maareynta Xogta Maaliyadda Dalka (SFMIS), sharci iyo xeer la'aan ee maamulka, shatiyada hubka iyo kuwa ay isticmaalaan hay'adaha gaarka loo leeyahay ee ka shaqeeya arrimaha amniga iyo khaladaad kale.

Dhacdooyinkan waxay si cad u tilmaamayaan in ay jirto liidasho ama dabacsanaan dhinaca hubinta gudaha ee hay'adaha Dowladda.

Khaladaadka Baarista & Talo soo jeedinnada

Warbixintan waxaa lagu faahfaahiyay khaladaadkii baarista lagu ogaaday ee hay'adaha iyo safaaradihii la baaray iyo talo bixintii ku habboonayd si loo saxo khaladaadka.

Waxaa sidoo kale warbixintan ku qoran jawaabaha ay bixiyeen hay'adihii iyo safaaradihii la baaray kuwaas oo aan la xallin illaa inta warbixintan laga soo saaray. Jawaabaha ay soo bixiyeen hay'adaha iyo safaaradihii la baaray ayaa ah kuwa ku qoran ama ku calaamadaysan *farta jiiftada ah (italic)*.

I. HAY'DAHA MAAMULKA

1. Xafiiska Madaxweynaha

1.1 Maamulka iibka iyo heshiisyada

1.1.1 SHARCIGA

Qodobka 27 (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

> 27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.
>
> 27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Khaladka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Xafiiska Madaxweynaha JFS uusan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31da Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

Talo soo jeedin

Waa in Xafiiska Madaxweynaha JFS uu yeeshaa qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waan fulinaynaa talo soo jeedinta XHGQ ee Qorshaha Miisaaniyadda laga billaabo sannadka 2021.

1.1.2 SHARCIGA

Qodobka 38aad (5) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud waxa uu leeyahay "Dhammaan heshiisyada deeqaha Hay'adaha Dawladda, Maamul Goboleedyada iyo hay'adaha ganacsiga ee Dawladda waa in laga diiwan geliyaa Hantidhawraha Guud".

Intaa waxaa dheer, Qodobka 11aad (c) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud ee 2019 wuxuu awood u siinayaa Hantidhawrka Guud inuu diiwaangeliyo qandaraasyada iyo heshiisyada ay galaan hay'adaha Dowladda. Qodobka 14aad (wax-ka-beddelka Qodobka 84aad) ee Sharciga Iibka Qaranka 2020 wuxuu sheegayaa in dhammaan hay'adaha dawliga ah ay qandaraasyada iyo heshiisyada ka diiwaan-galiyaan XHGQ.

Khaladka

A. Qandaraasyo qiimahoodu gaarayo US $1,080,037.04 oo aan laga soo diiwaan gelin XHGQ

Waxaan ku soo ogaannay baarista in 11 qandaraas oo qiimahoodu gaaraayo **US $1,080,037.04** aan laga soo diiwaangelin Xafiiska Hantidhawrka Guud. Sidaas darteed, Shaxda hoose ayaa muujinaya faahfaahinta qandaraasyadaas:

TR.	CIDDA LALA GALAY HESHIISKA	UJEEDADDA	MUDDADA	QIIMAHA QANDARAASKA US $
1.	2020 CA-BPC-205	Shidaal iyo Saliid	3 bilood	93,495.00
2.	2020 CA-BPC-205	Shidaal iyo Saliid	3 bilood	93,495.00
3.	2020 CA-BPC-205	Shidaal iyo Saliid	3 bilood	93,495.00
4.	2020 CA-BPC-205	Shidaal iyo Saliid	3 bilood	93,495.00
5.	2020 CA-BPC-205	Shidaal iyo Saliid	3 bilood	93,495.00
6.	2020 CA-BPC-206	Raashin/cunno	3 bilood	99,945.00
7.	2020 CA-BPC-206	Raashin/cunno	3 bilood	99,945.00
8.	2020 CA-BPC-206	Raashin/cunno	3 bilood	99,945.00
9.	2020 CA-BPC-206	Raashin/cunno	3 bilood	99,945.00
10.	2020 CA-BPC-206	Raashin/cunno	3 bilood	99,945.00
11.	2020 CA-BPC-207	Dhismo	1 bil	112,837.04
TOTAL				**1,080,037.04**

Shaxda 1.1 Qandaraasyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan qandaraasyada iyo heshiisyada laga diiwaangaliyaa Xafiiska Hantidhawraha Guud si waafaqsan shuruucda iyo xeerarka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Xafiiska Madaxweynaha wuxuu diyaar u yahay hadda wixii ka danbeeya in uu ka diiwaangaliyo dhammaan qanadaraasyada iyo heshiisyada la galay Xafiiska Hantidhawraha Guud si waafaqsan shuruucda iyo xeerarka.

1.1.3 SHARCIGA

Sharci Lr. 22 ee Sharciga Iibka Qaranka oo soo baxay 9 Agoosto 2016, Qodobkiisa 14aad ayaa waxa uu farayaa in qandaraasyada iyo heshiisyada caalamiga ah lagu qoro luuqadaha kala ah Ingiriis iyo Carabi halka kuwa gudaha/maxaliga ahna lagu qoro Af-Soomaali.

Khaladka

A. Heshiisyada gudaha oo aan lagu qorin luuqadda Soomaaliga

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Xafiiska Madaxweynaha JFS uu heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoray luuqadda Ingiriiska taas oo lid ku ah sharciga.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka hay'addu uu heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraa luuqadda Soomaaliga si waafaqsan sharciga. Sidoo kale, waxaa ay diyaarin karaan mid ku qoran luuqadda Ingiriisiga haddii ay u baahan yihiin dhinaca kale ee qandaraaslaha.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waxaan ku qori doonnaa Afka-Soomaaliga heshiisyada maxalliga ah.

1.2 Dabagalka baarista

1.2.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2019

Shaxdaan hoose waxaa ka muuqda marxaladda khaladaadka baarista sannadkii hore lagu sameeyay hay'adda inta la fuliyay, qayb laga fuliyay ama aan waxba laga fulin.

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	1.1.1 Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida	Waa la fuliyay
2.	1.1.2 Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin	Waa la fuliyay
3.	1.2.1 Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ	La ma fulin
4.	1.2.1 Heshiisyada gudaha aan lagu qorin afka Soomaaliga	La ma fulin
5.	1.3.1 Maqnaanshaha baarista gudaha	Qayb ayaa laga fuliyay

Shaxda 1.2 Khaladaadka baarista sannadkii 2019

1.2.2 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2018

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	18.3.1 Ma jirin diiwaanka hantida	Qayb ayaa laga fuliyay
2.	18.3.2 Ma jirin siyaasadda maamulka hantida	La ma fulin
3.	18.4.1 Maqnaanshaha baaraha gudaha sidoo kalana baarista gudaha lama samayn	Qayb ayaa laga fuliyay

Shaxda 1.3 Khaladaadka baarista sannadkii 2018

2. Golaha Shacabka

2.1 Hubinta kharash bixinta

2.1.1 SHARCIGA

Sida ay qabaan Qodobbada 31[aad] (1) iyo 32[aad] (4) ee Sharci Lr. 17 ee Maaraynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019:

> 31(1) Wax kharash ah lagama bixin karo Miisaaniyadda qaranka, haddii aysan jiirin, qaansheegto ama caddeyn kale oo dheeraad ah oo looga baahan yahay sida ku xusan xeer-nidaamiyaha ama nidaamka xisaabaadku sheegayo.
>
> 32(4) Kharash bixin walba ee la oggolaaday waa in ay ku lifaaqan yihiin dhammaan dukumiintiyada kaabaya sida ku qeexan Xeer-nidaamiyaha Wasiirku soo saaray.

Hannanka la isku waafaqsan yahay

Dukumiintiyada caddeymaha way kala duwan yihiin iyadoo ay ku xiran tahay nooca lacag bixinta, waxaana ka mid ah; dalabka iibka, heshiis saxiixan, warqadaha qaansheegashada, lacag qabashada, iwm.

Khaladaadka

A. Kharashaad dhan US $377,748.00 oo aan lahayn caddeymo dhammaystiran

Waxaa baarista lagu oggaaday in maamulka Golaha Shacabku ay bixiyeen lacag dhan **US $377,748.00** iyada oo aan lahayn caddeymo ku filan, kharashaadkan ayaa la siiyay seddex (3) shirkadood iyo shaqsiyaad waxaana iyadoona lagu bixiyay hawlo kala duwan ee Golaha Shacabka taas oo lid ku ah sharciga. Arrinkan ayaa sababay in la xaqiijin waayo sax ahaanshaha lacag bixintan. Sida ku xusan shaxda hoose:

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $
1.	2216	Shaqsiyaad	Jan 2020	29,000.00
2.	2216	2020 CA-BPC-001	Mar 2020	46,166.00
3.	2216	2020 CA-BPC-002	May 2020	85,773.00
4.	2216	2020 CA-BPC-003	Apr 2020	37,583.00
5.	2216	2020 CA-BPC-003	Jun 2020	24,891.00
6.	2216	2020 CA-BPC-001	Jun 2020	24,415.00
7.	2216	2020 CA-BPC-001	Jun 2020	34,920.00
WADAR				**282,748.00**

Shaxda 2.1 Kharashaadka socdaalka aan lahayn caddeymo ku filan

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $
1.	2251	2020 CA-BPC-004	Jan - Dec 2020	95,000.00
WADAR				**95,000.00**

Shaxda 2.2 Kharashaadka caafimaadka ee aan lahayn caddeymo ku filan

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan lacag bixinnadu ay ku salaysnaadaan ama lahaadaan caddeymo dhammaystiran, si sax ahna ay u oggolaadaan saraakiisha sare ee mas'uulka ka ah iyo in hawlaha loo guddoomo iyadoo loo eegayo ama la raacayo shuruudo cayiman.

Waa in dhammaan dukumiintiyadda lacag bixinnada lagu tiimbareeyaa "la bixiyay" isla marka lacagahooda la bixiyo si looga hortago in mar kale loo isticmaalo kharash bixin kale.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Galka ay baareen baarayaashana way ku jireen caddeeymaha shirkadaha kala duwan ee la siiyey. Waxaa meeshaa ka muuqata in baarayaasha aysan fiirin documentiga loo keenay caddeymaha uu watay.

Lacagta Habeen dhaxa ah inta danbe qofka baxaya ayeey Wasaaradda Maaliyadu Xisaabtiisa Gaarka ah ugu shubtaa.

Boarding Pass ma keenaan Xildhibaandu markay soo noqdaan. Anagu boqol jeer Ayaan weydiinay laakiin waan ka quusanay oo waa arrin sanad walba taagan.

Lacagta dhan $95,000 ee aad kor ku soo xusteen waa run in ay caddeymihii looga baahnaa aanay wadan. Tan waa dhib na haysata sababtoo ah Xildhibaanka marka Guddoomiye Xigeenka 1aad u soo amro in la siiyo qadar lacag ah oo isku soo daaweeyo marnaba ma dhacin in ay keenaan waraaqihii looga baahnaa. Guddoonka waa isku dayey in ay adkeeyaan laakiin wali laguma guuleysan.

Lacagtan $90,000 waxaa ku jirta $20,000.00 (Labatan kun dollar kaliya) oo Wasaaradda Maaliyadu siisay laba Xildhibaan oo buka hase ahaataa toos loogu shubay 2 xildhibaan accounkooda sida ku cad caddeymaha ku jira Galka ay soo baareen baarayaasha.

Waxaan sanadkii 2020/21 ka codsanay Wasaaradda Maaliyadda in Xildhibaanada la Galiyo Caymiska Takaaful ee ay ku juraan Hay'ado ay ka mid yihiin Bankiga Dhexe laakiin Wasaaradda ayaa ku cudurdaaratay lacag la'aan. Bishii waxaa noo qoondaysan M/Xigahan $25,000, waxaan ka codsanay Wasaaradda in $25,000 kale ama ka yar lagu daro isla markaana Wasaaraddu tartan galiso oo ay caymis galiso Xidhibaanada. Waa kari weyday wasaaradu

Sanadka 2020 oo aan u fiicnayn waxaan heley saddex bil kaliya, taas baana keenaysa Xildhibaano muddo dheer sugayey in qof walba qoonda yar la siiyo inta kalana isagu ku darsado. Waxay Xildhibaanadu ku doodaan aniga oo Turki ama India isu soo daweeyey $20,000 ayaad $5,000 oo aad bixiseen waraaqo idiin keenaa. Hadaad waraaqo rabtaan inta aan isu soo daweeyey bixiya.

2.2 Maamulka iibka iyo heshiisyada

2.2.1 SHARCIGA

Qodobka 27aad (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.

27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Sidoo kale, Qodobka 61[aad] (1) iyo (2) ee Sharciga Iibka Qaranka, 2016 ayaa sheegaya sidaan:

61(1) Hay'ad kasta oo Iibin waa in ay dhistaa Waax Iib Qandaraas si waafaqsan Sharcigan.

61(2) Sarkaalka Xisaabaha ayaa go'aaminaaya inta xubnood ee ka mid noqoneysa Waaxda Qandaraaska Iibka, waana in laga shaqaaleyaa ugu yaraan hal (1) qof oo u tababaran aqoonna u leh Qandaraaska Iibka.

Qodobka 31[aad] (1) (9) ee Sharciga Iibka Qaranka, 2016 uu sheegayo sidaan:

31(1) Hay'adda Iibinta Qandaraaska ayaa keydineysa dhammaan dhokumiintiyada la xiriira heshiis kasta ee qandaraas iib iyo habraacyadeeda si waafaqsan xeerarka lagu dabaqi karo ee ku saabsan diiwaangelinta qoraallada Xukuumadda, laakin ugu yaraan dokumiintiyada waa in la hayaa muddo lix (6) sano ah ee soo raacda taariikhda ugu dambeysa ee dhammaadka heshiiska qandaraaska iibka ama laga soo billaabo taariikhda dhammaan la wada diido tartanka dalabka qandaraaska ama la baabi'iyo habraaca, ama sideey xaaladdu noqotaba.

31(9) Hay'adda Iibka waa in ay soo bandhigtaa:

Warbixinnada iyo dokumiintiyada ay kaydiyaan Hay'adaha Qandaraaska Iibka si waafaqsan Sharcigan waa inay heli karaan markii ay u baahdaan Maamulka, Guddiga La Dagaallanka Laaluushka, iyo Hantidhawraha Guud si ay u baaraan, Guddiga Baarlammanka uga wakiilka ah kormeerka fulinta shuruucda qaranka iyo xafiis dawladeed kasta ee lagu aaminay mas'uuliyaddaas marka la codsado.

Intaa waxaa dheer in Qodobka 69[aad] (2) ee Sharciga Iibka Qaran 2016, uu sidaan sheegaayo:

69(2) 2. Heshiisyada Qandaraasyada Iibka lama kala qaybin karo iyadoo qasadku yahay si looga leexdo xayeysiinta ka qaybgalka tartanka furan ee looga baahan yahay dhammaan heshiisyada lagu qiyaasay in qiimohoodu ka badan yahay qaddarka lacageed ee lagu sheegay Xeer-nidaamiyaha Sharcigan.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Golaha Shacabku uusan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31[da] Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

B. Xafiiska iibka ee hay'adda oo aan dhisneyn

Waxaa baarista lagu ogaaday in sarkaalka idman ee Golaha Shacabka uusan dhisin xafiiska iibka ee hay'adda, taas oo xadgudub ku ah Sharciga Iibka Qaranka, 2016.

C. Ka gaabinta in la ilaaliyo lana dhamaystiro diiwaanka iyo dukumeentiyada wax soo iibsiga

Maamulka hay'adda ayaa sameeyay iib la xiriira adeeg iyo alaabo qiimahoodu dhanyahay **US $1,107,849.00** kuwaas oo aan loo soo gudbin baaris. Sida ku xusan shaxda hoose:

TR.	SHIRKADDA	NOOCA	MUDDADA	LACAGTA US $
1.	2020 CA-BPC-005	Alaab	Jan - Dec 2020	104,434.00
2.	2020 CA-BPC-006	Alaab	Jan - Dec 2020	131,200.00
3.	2020 CA-BPC-006	Adeeg	Jan - Dec 2020	110,493.00
4.	2020 CA-BPC-005	Alaab	Jan - Dec 2020	104,434.00
5.	2020 CA-BPC-006	Shidaal	Jan - Dec 2020	157,201.00
6.	2020 CA-BPC-007	Alaab	Jan - Dec 2020	71,515.00
7.	2020 CA-BPC-008	Alaab	Jan - Dec 2020	174,824.00
8.	2020 CA-BPC-001	Alaab	Jan - Dec 2020	105,501.00
9.	2020 CA-BPC-002	Alaab	Jan - Dec 2020	85,773.00
10.	2020 CA-BPC-003	Alaab	Jan - Dec 2020	62,474.00
WADAR				**1,107,849.00**

Shaxda 2.3 Diiwaannada la xiriira iibka oo aan baarista loo soo bandhigin

Talo soo jeedin

Waa in Golaha Shacabku uu yeeshaa qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Waa in sarkaal idman uu dhisaa xafiiska iibka ee hay'adda si waafaqsan sharciga.

Maamulka hay'addu waa in ay faahfaahin ka bixyaan sababta adeegga iyo alaabta qiimaheedu gaareyso **US $1,107,849.00**, uusan u waafaqsanayn sharciga Iibka Qaranka, 2016.

Maamulka waa in ay baarayasha la wadagaan dhammaan diiwaannada iyo dukumiintiyada iibka la sameeyay sannadka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waxaan u sameyn weyney Qorshe iib waxaa sabab u ah Miisaaniyadda oo marka horeba aad u yar hadana aan la helayn wakhtigii la rabay. Sideedana miisaaniyad marka horeba wax lagu iibsan karo maba nala siin oo xataa Matoor dab Dhaliya ah ma iibsan karno (Matooradda aan haysano Gaalada ayaan ka soo baryaa).

Markii la gaaro miisaaniyad la isku haleyn karo helitaankeed isla markaana baahdayda ka turjumaysa ayaan sameyn doonaa qorshe iib. Tusaale Madax-xigaha safaradda Golaha Shacabku wuxuu codsaday $4,000,000 sanadkii taas oo dabooli karta baahida runta ah ee jirta. Waxaa naloo ogolaaday $400,000 miisaaniyad ah oo aan la wada heleyn. Inta Golaha Safaradiisa ku filan iyo waxaa is le'eg dalka dhan qoondada sahay safarkiisa.

Sida aan horay ula wadaagnay baarayaashii noo yimi filalkaas ma heli karno waxaa la geeyaa Xafiiska Iibka si uu u hubiyo dibna nooguma soo celin.

2.2.2 SHARCIGA

Sharci Lr. 22 ee Sharciga Iibka Qaranka oo soo baxay 9 Agoosto 2016, Qodobkiisa 14[aad] ayaa waxa uu farayaa in qandaraasyada iyo heshiisyada caalamiga ah lagu qoro luuqadaha kala ah Ingiriis iyo Carabi halka kuwa gudaha/maxalliga ahna lagu qoro Af-Soomaali.

Khaladka

A. Heshiisyada gudaha oo aan lagu qorin luuqadda Soomaaliga

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la oggaaday in Golaha Shacabka ee Baarlamaanka JFS uu heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoray luuqadda Ingiriiska taas oo lid ku ah sharciga.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka hay'addu uu heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraa luuqadda Soomaaliga si waafaqsan sharciga. Sidoo kale, waxaa ay diyaarin karaan mid ku qoran luuqadda Ingiriisiga haddii ay u baahan yihiin dhinaca kale ee qandaraaslaha.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Heshiisyada maxaliga oo aan samayno dhammaantood waa kuwo loogu tala-galay in loo isticmaalo iibka qaranka sidaa awgeed Xafiiska iibka ayaa na siiyay habkan aan isticmaalnay. Hay'adaha dowladda dhammaantood oo uu ku jiro Xafiiska Hantidhawaraha Guud sidaa ayeey u isticmaalaan kan Af-Ingriiska ku qoran. Wasaaradda maaliyadu waxay ku doodaysaa in IMF iyo World bank sidan rabaan. Hadii qorshe kale oo kan ka duwan la keenaayo waxa ay u baahan tahay in mas'uuliyiintii keentay kan af-Ingriiska ku qoran ay noo keenaan mid Af-Soomaali ku qoran si aan u isticmaalno inkastoo aan sanadaha 2020/21 aan dhamaan ka dhigay afsoomaali una soo diray diiwaan-galin.

2.3 Furitaanka iyo isticmaalka koontooyinka bangiyada

2.3.1 SHARCIGA

Qodobbada 42aad (3) iyo 9aad (7) ee Sharciga Maaraynta Maaliyadda Guud (Sharci Lr. 17) ee soo baxay 25 Diseembar 2019 wuxuu sheegayaa sida soo socota:

> 42(3) Hay'adaha Dowladda in aysan furi karin koonto bangi maxalli ah ama mid caalami ah iyada oo aan oggolaansho qoraal ah laga haysan Xisaabiyaha Guud.
>
> 9(7) Wasiirka (Wasiirka Maaliyadda) waa in uu ansixiyo furitaanka xisaab bangi ee hay'adaha Dowladda iyo qaabeynta saxiixa koontoyinka bangi.

Khaladka

A. Koonto bangi oo la furay iyadoo aan oggolaansho loo haysan

Intii baaristu socotay waxaan ogaannay in Golaha Shacabku uu ka furatay koonto Bangiga Dahabshiil iyada oo aan oggolaansho qoraal ah laga haysan Xisaabiyaha Guud iyo walibana uusan ansixin Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda.

TR.	BANGIGA	KOONTO LR.	LACAGTA SOO GASHAY US $	HARAA US $
1	Dahabshiil International Bank	104100764	417,625.00	83,823.00
WADAR			**417,625.00**	**83,823.00**

Shaxda 2.4 Furashada koontooyin bangi oo aan hay'addu oggolaansho u haysan

Talo soo jeedin

Waa in hay'addu ay oggolaansho iyo ansixin ka hesho Xafiiska Xisaabiyaha Guud iyo Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda si loogu oggolaado koontada bangiga sare ku xusan.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Sida aan horeyba idinkuugu caddeynay xilligii baaritaankan, ma jirto Xisaab cusub oo Golaha Shacabka BJFS ka furtay Bankiyadda Gaarka loo leeyahay, balse sida ku cad, qoraalka Xafiiska Hantidharwka Qaranka ee ku saabsan Xisaabta ka furan Dahabshiil International Bank ee 104100764, waxaa la furay 2013, waa xisaab gaar ah oo ay UNDP kor ka maamusho. laga soo

bilaabo markii la furay xisaabtaas, sannad walba waxaa baaritaan ku sameyn jiray Xafiiska Hantidharwka Qaranka, mana jirto amar ama talo ay ku bixiyeen in laga soo diwaan geliyo Xisaabiyaha Guud. Sidoo kale waxaa sanad walba baara Shirkad Hantidhawre Caalami ah oo ay soo kireysato UNDP kaas oo baara dhammaan mashaariicda kala duwan ee ay maalgaliso UNDP.

Wakhtigan Xaadirka ah, waxaan idinku wargelinaynaa in xisaabtaas gebi ahaanba UNDP ay joojisay kaalmadii ay soo marsiin jirtay, haddana uu yahay Zero Balance.

Waxaan qoraalkan ku caddeynayaa in aysan jirin Hay'ad ama Dowladda deeqa gaara ah siisa Golaha Shacabka BJFS, Heshiiskaan kula jirnay UNDP-wuu uu dhammaaday.

2.4 Isticmaalka nidaamka maaliyadda dalka (SFIMS) ee ku aaddan lacagaha deeqaha dibedda

2.4.1 SHARCIGA

Qodobka 38aad (1) iyo (2) ee Sharciga Maareynta Miisaaniyadda (Sharci Lr. 17) ee soo baxay 25 Diseembar 2019 ayaa sheegaya sida soo socota:

> 38(1) Dhammaan deeqaha hay'ad Dowladeed ka hesho deeq bixiye ama cid kale waa in lagu daro Miisaaniyadda qaranka.
>
> 38(2) Looma oggola hay'ad Dowladeed iyo mid Shirkad ama Wakaalad Dowladdu leedahay toona in ay galaan heshiis ay ku helayaan deeq, taas oo ay ku jiraan deeqaha aan lacagta ahayn oo ka timid deeq bixiye ama shakhsiyaad gaar ah, iyada oo uu Wasiirku (Waasiirka Maaliyadda) la saxiixin.

Sidoo kale, Qodobka 15aad (1) ee Sharciga Maareynta Miisaaniyadda waxa uu leeyahay sida soo socota:

> 15(1) Dhammaan kharashyada hay'adaha Dowladda iyo mashaariicda dibadda laga maalgeliyo waa in lagu oggolaadaa Miisaaniyadda qaranka.

Khaladaadka

A. Deeqaha hay'addu dibadda ka heshay oo dhan US$417,625.00 ayaan la marin Nidaamka Maaliyadda Dowladda

Intii baaristu socotay waxan ogaannay in Golaha Shacabka ee Baarlamaanka JFS uu deeq ka helay UNDP si loogu caawiyo Baarlamaanka DFS iyo Baarlamaanada Dowlad Goboleedyada lacagahaas oo hal sano ahaa **US $417,625.00**.

Si kastaba ha noqotee, Golaha Shacabka waxa uu isticmaaslay lacag **US 333,802.00** sannad maaliyadeedka dhammaaday 31da Diseembar 2020 iyadoo dukumiintiyada lacag bixinnadan aysan usoo gudbin baaris. Lacagahaas laguma darin miisaaniyadda qaranka sidoo kalena lama soo marin nidaamka maaliyadda dalka.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka ay qaadaan tilaabooyin ku habboon iyadoo kaashanaysa Wasaaradda Maaliyadda, UNDP, iyo deeq bixiyayaasha kale si loo hubiyo in deeqaha mustaqbalka logu isticmaalo Nidaamka Maareynta Xogta Maaliyadda Dalka (SFMIS).

Waa in dhammaan heshiiyada hay'adda ay gasho oo la xiriira helitaanka deeq uu qeyb ka saxiixaa Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda sidoo kalena laga soo diiwaan galiyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Sida aan horey idiinku sheegney Xisaabtan waa xisaab la furay ka hor Sharciga Lr. 17. Wakhtiga la

furay oo ah 2013 UNDP iyo Hay'adaha kale wax ay soo marsiiyaan Miisaaniyadda Dawladda ma jirin sababtoo ah maba dhisnayn hab maamul lacageed la isku haleyn karo wakhtigaas.

Wakhtigan hada la joogo oo sharcigan LR. 17 uu dhaqan-galay waxaan u sheegaynaa Hay'ada UNDP in wax walba oo wax heshiisa uuna hada naga dhaxeyn. Hadiiba ay dhacdo in markale la cusboonaysiiyo heshiiskan waxaan u sheegaynaa in wixii ay ku deeqayso soo marsiiso Wasaaradda Maaliyadda. In ay yeelaan iyo in ay joojiyaan deeqaha gabi ahaanba iyaga ayeey u taallaa.

2.5 Dabagalka baarista

2.5.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2019

Shaxdaan hoose waxaa ka muuqda marxaladda khaladaadka baarista sannadkii hore lagu sameeyay hay'adda inta la fuliyay, qayb laga fuliyay ama aan waxba laga fulin.

NO	KHALADAADKA	MARXALADDA
1	2.1.1 Lacagbixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka	Waa la fuliyay
2.	2.1.2 Kharashaadka Gudiga Baarlamaanka oo caddeymo la'aan ah	Waa la fuliyay
3.	2.1.3 Kharashaadka caafimaadka oo aan lahayn caddeymo ku filan	La ma fulin
4.	2.1.4 Lacagbixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka safarka	La ma fulin
5.	2.2.1 Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida	Waa la fuliyay
6.	2.2.2 Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin	Waa la fuliyay
7.	2.3.1 Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ	Waa la fuliyay
8.	2.3.2 Heshiisyada gudaha aan lagu qorin afka Soomaaliga	La ma fulin
9.	2.4.1 Maqnaanshaha baarista gudaha	La ma fulin

Shaxda 2.5 Khaladaadka baarista sannadkii 2019

2.5.2 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2018

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	19.2.1Kharashaadka caafimaadka oo aan lahayn caddeymo ku filan	La ma fulin
2.	19.2.2Miisaaniyad la kala Wareejiyay Oggolaansho la'aan	La ma fulin
3.	19.2.4Kharashaadka socdaalka oo aan lahayn caddeymo ku filan	La ma fulin
4.	19.3.1Ma jirin diiwaanka hantida	Qayb ahaan ayaa la fuliyay
5.	19.3.2Ma jirin Siyaasadda maamulka hantida	La ma fulin
6.	19.4.1Heshiisyada oo aan laga soo diiwaan-galin XHG	La ma fulin
7.	19.5.1Malahayn baaraha gudaha sidoo kalana baarista gudaha lama samayn	La ma fulin

Shaxda 2.6 Khaladaadka baarista sannadkii 2018

3. Aqalka Sare

3.1 Hubinta kharash bixinta

3.1.1 SHARCIGA

Sida ay qabaan Qodobbada 31aad (1) iyo 32aad (4) ee Sharci Lr. 17 ee Maaraynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019:

> 31(1) Wax kharash ah lagama bixin karo Miisaaniyadda qaranka, haddii aysan jiirin, qaansheegto ama caddeyn kale oo dheeraad ah oo looga baahan yahay sida ku xusan xeer-nidaamiyaha ama nidaamka xisaabaadku sheegayo.
>
> 32(4) Kharash bixin walba ee la oggolaaday waa in ay ku lifaaqan yihiin dhammaan dukumiintiyada kaabaya sida ku qeexan Xeer-nidaamiyaha Wasiirku soo saaray.

Hannanka la isku waafaqsan yahay

Dukumiintiyada caddeymaha way kala duwan yihiin iyadoo ay ku xiran tahay nooca lacag bixinta, waxaana ka mid ah; dalabka iibka, heshiis saxiixan, warqadaha qaansheegashada, alaab-keenidda, guddoonka alaabta, lacag qabashada, iwm.

Khaladka

A. Kharashaad dhan US $109,400.00 oo aan lahayn caddeymo dhammaystiran

Waxaa baarista lagu ogaaday in la bixiyay lacag dhan **US $109,400.00** iyada oo aan lahayn caddeymo ku filan, lacagta ayaa lagu bixiyay kharashaadka hawlmaalmeedka iyo caafimaadka ee Aqalka Sare. Arrinkan ayaa sababay in la xaqiijin waayo sax ahaanshaha lacag bixintan. Faahfaahinta kharashaadka ayaa ku xusan shaxda hoose:

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $	FAAHFAAHIN
1.	2211	2020 CA-BPC-010	Jan - Apr 2020	29,990.00	Ma lahayn warqadda lacag-qabashada
WADAR				**29,990.00**	

Shaxda 3.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $
1.	2251	2020 CA-BPC-010	Jan - Apr 2020	22,500.00
2.	2251	2020 CA-BPC-012	May - Oct 2020	45,000.00
WADAR				**67,500.00**

Shaxda 3.2 Kharashaadka caafimaadka ee aan lahayn caddeymo ku filan

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan lacag bixinnada ay ku salaysnaadaan ama lahaadaan caddeymo dhammaystiran, si sax ahna ay u oggolaadaan saraakiisha sare ee mas'uulka ka ah iyo in hawlaha loo guddoomo iyadoo loo eegayo ama la raacayo shuruudo cayiman.

Waa in dhammaan dukumiintiyadda lacag bixinnada lagu tiimbareeyaa "la bixiyay" isla marka lacagahooda la bixiyo si looga hortago in mar kale loo isticmaalo kharash bixin kale.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Qarash bixinta howlaha guud ee aan idinla wadaagnay waxaa ku dhammeystiran dokumiintiyada caddaymaha sida; dalabka iibka, heshiis saxiixan, warqadaha qaansheegashada, alaab-keenidda iyo guddoonka alaabta. Waraqadda lacag qabashada ee lifaaqii aanu idinla wadaagnay ku jirin, waxaa baddalkeeda caddayn buuxda u noqon kara in lacagtaas khasnadda dowladda si toos ah looga wareejiyay, laguna shubay koontada shirkadda ee bangiyada maxalliga ah, waxaana laga dheehan karaa nidaamka isticmaalka maaliyadda dalka (SFMIS).

Dhanka kale, Waxaan aqbalnay talo soo jeedinta Hantidhawraha ee ahayd in dhammaan dukumiintiyada lacag bixinnada si taariikhaysan loogu tiimbareeyaa "LA BIXIYAY".

Kharaashaadka caafimaadka ee aan la wadaagnay baaraha waxaa ku jiray warqadda qaansheegadka iyo caddaynta lacag qabashada, waxaa adkaata in la helo foomka iyo warbixinadda caafimaadka.

Sida aan baarayaashaba la wadaagnay waxaa uu mumulka Aqalka Sare wadaa qorshe lagu galinayo caymis caafimaad dhamaan xubnaha golaha, talada Hantidhawrahana waan aqbalnay.

Qoraalka baaraha waxaanan lagu sheegin in aanu la wadaagnay qodobbadan hoos ku cad:

- *Warqadaha qaansheegashada; iyo*
- *Caddeyn lacag qabashada.*

Ugu dambeyn waxaanu rajaynaynaa waxii xog iyo caddeymo muuqda oo la la wadaago baaraha inay ka muuqdaan warbixnta si looga fogaado warbixin qabyo ah oo keeni karta marin habaabin.

3.2 Maamulka iibka iyo heshiisyada

3.2.1 SHARCIGA

Qodobka 27aad (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

> 27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.
>
> 27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Sidoo kale, Qodobka 61aad (1) iyo (2) ee Sharciga Iibka Qaranka, 2016 ayaa sheegaya sidaan:

> 61(1) Hay'ad kasta oo Iibin waa in ay dhistaa Waax Iib Qandaraas si waafaqsan Sharcigan.
>
> 61(2) Sarkaalka Xisaabaha ayaa go'aaminaaya inta xubnood ee ka mid noqoneysa Waaxda Qandaraaska Iibka, waana in laga shaqaaleyaa ugu yaraan hal (1) qof oo u tababaran aqoonna u leh Qandaraaska Iibka.

Qodobka 31aad (1) (9) ee Sharciga Iibka Qaranka, 2016 uu sheegayo sidaan:

> 31(1) Hay'adda Iibinta Qandaraaska ayaa keydineysa dhammaan dhokumiintiyada la xiriira heshiis kasta ee qandaraas iib iyo habraacyadeeda si waafaqsan xeerarka lagu dab-

aqi karo ee ku saabsan diiwaangelinta qoraallada Xukuumadda, laakin ugu yaraan dokumiintiyada waa in la hayaa muddo lix (6) sano ah ee soo raacda taariikhda ugu dambeysa ee dhammaadka heshiiska qandaraaska iibka ama laga soo billaabo taariikhda dhammaan la wada diido tartanka dalabka qandaraaska ama la baabi'iyo habraaca, ama sideey xaaladdu noqotaba.

31(9) Hay'adda Iibka waa in ay soo bandhigtaa:

Warbixinnada iyo dokumiintiyada ay kaydiyaan Hay'adaha Qandaraaska Iibka si waafaqsan Sharcigan waa inay heli karaan markii ay u baahdaan Maamulka, Guddiga La Dagaallanka Laaluushka, iyo Hantidhawraha Guud si ay u baaraan, Guddiga Baarlammanka uga wakiilka ah kormeerka fulinta shuruucda qaranka iyo xafiis dawladeed kasta ee lagu aaminay mas'uuliyaddaas marka la codsado.

Intaa waxaa dheer in Qodobka 69[aad] (2) ee Sharciga Iibka Qaran 2016, uu sidaan sheegaayo:

69(2) Heshiisyada Qandaraasyada Iibka lama kala qaybin karo iyadoo qasadku yahay si looga leexdo xayeysiinta ka qaybgalka tartanka furan ee looga baahan yahay dhammaan heshiisyada lagu qiyaasay in qiimohoodu ka badan yahay qaddarka lacageed ee lagu sheegay Xeer-nidaamiyaha Sharcigan.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Aqalka Sare uusan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31[da] Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

B. Xafiiska iibka ee hay'adda oo aan dhisneyn

Waxaa baarista lagu ogaaday in sarkaalka idman ee Aqalka Sare uusan dhisin xafiiska iibka ee hay'adda, taas oo xadgudub ku ah Sharciga Iibka Qaranka, 2016.

C. Dukumintiyada iyo warbixinnada iibka oo aan baaris loo soo bandhigin - US $232,041.00

Maamulka Aqalka Sare waxay fuliyeen iib lacagtiisu dhantahay **US $232,041.00** balse, maamulku intii baarista lagu guda jiray ma soo bandhigin dukumiintiyada iyo warbixinnada iibka la sameeyay.

TR.	SHIRKADDA	NOOCA ALAABTA/ADEEGGA	MUDDADA	LACAGTA US $
1	2020 CA-BPC-012	Kiro	Jan - Oct 2020	104,500.00
2	2020 CA-BPC-012	Kharashaad kale	July - Oct 2020	68,298.00
3	2020 CA-BPC-012	Qalab xafiiseed	Aug - Oct 2020	17,997.00
4	2020 CA-BPC-013	Shidaal	Aug - Oct 2020	41,246.00
WADAR				**232,041.00**

Shaxda 3.3 Diiwaannada la xiriira iibka oo aan baarista loo soo bandhigin

Talo soo jeedin

Waa in Aqalka Sare yeeshaa qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Waa in Sarkaalka Idman uu sameeyaa qeybta iibka si sharciga waafaqsan.

Waa in maamulka hay'adda la baaray ay XHGQ la wadaagaan dhammaan dukumiintiyada la xiriira iibka ee sannadka la sameeyay.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maamulka Aqalka Sare ayaa aqbalay muhiimada ay leedahay diyaarinta qorshe wax soo iibsi oo sanadle ah oo ku saleysan Miisaaniyadda qaranka.

Baarayasha waxa aan la wadaagnay qaab dhismeedka hay'adda Aqalka Sare waxaana ku cad mudnaanta qeybta iibka, hadda aqalku malaha madaxa qeybta iibka, shaqaalaho yari ka jirta Aqalka awadeed, balse waxaan leenahay hawladweeno ka shaqeeya.

Waxaan caddeyneynaa in aan baarayaasha la wadaagnay galalalka iibka, iyo galalka kharash bixinta hey'adda oo ay ku jiraan kuwa ku xusan qeybta kore.

Waxaan kaloo la wadaagnay heshiisyada aan guuleystayaasha la galnay, anagoo qaar ka mid u kordhinay waqtiga heshiiska ka dib markaan ka dalbanay qiimeyn sida ku cad dukumintiyada heshiiska ee aan idinla wadaagnay.

3.2.2 SHARCIGA

Sharci Lr. 22 ee Sharciga Iibka Qaranka oo soo baxay 9 Agoosto 2016, Qodobkiisa 14aad ayaa waxa uu farayaa in qandaraasyada iyo heshiisyada caalamiga ah lagu qoro luuqaddaha kala ah Ingiriis iyo Carabi halka kuwa gudaha/maxalliga ahna lagu qoro Af-Soomaali.

Khaladka

A. Heshiisyada gudaha/maxalliga oo aan lagu qorin luuqadda Af-Soomaaliga

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in maamulka Aqalka Sare ee Baarlmaanka Federaalka Soomaaliya uu heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoray luuqadda Ingiriiska taas oo lid ku ah sharciga.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka hay'addu uu heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraa luuqadda Soomaaliga si waafaqsan sharciga. Sidoo kale, waxaa ay diyaarin karaan mid ku qoran luuqadda Ingiriisiga haddii ay u baahan yihiin dhinaca kale ee qandaraaslaha.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maamulka Aqalka Sare ayaa aqbalay soo jeedintii Xafiiska Hantidhawrka Guud ee ahaa in dhammaan heshiisyada maxalliga ah lagu qoro Af -Soomaali si sharciga waafaqsan.

3.3 Maamulka hantida

3.3.1 SHARCIGA

Qodobka 11aad (1) (j) ee Sharciga Maamulka Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa dhigaya in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu mas'uul ka yahay diiwaangelinta dhammaan sharciyada iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasta oo kale sida ku cad sharcigan.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala duwan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida

Waxaa baarista lagu ogaaday in Aqalka Sare uusan lahayn habraacyada iyo siyaasadda lagu maamulo lagu lana socdo hantida.

B. Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin

Maamulka hay'adda ayaa ku guul dareystay in ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida kaas oo ka kooban macluumaadka, lambarka aqoonsiga, qiimaha lagu iibiyay xaaladda hantida IWM.

Hubinta muuqaal ahaaneed ee hantida ayaa lagu ogaaday in hantida hay'addu aysan wada lahayn lambarka aqoonsiga hantida (tag number) kaas oo ah lambar lagu aqoonsado oo gaar u ah si loo hubiyo loona dabagalo.

Intaas waxaa dheer, sida uu qabo Sharciga Maareynta Maaliyadda Dowladda Hantida lagama soo diiwaangalin XHGQ.

Talo soo jeedin

Waa in la hirgaliyaa lana meel mariyaa tilmaamaha iyo siyaasadda dhammaystiran ee maamulka, hubinta iyo ka warbixnta hantida.

Waa in maamulka hay'addu ay diyaariyaan diiwaan dhammaystiran ee hantida oo leh tilmaamo cad si loo xaqiijiyo in dhammaan hantida hay'adda lagu diiwaan galiyo diiwaanka, sidoo kalana loo cusboonaysiiyaa xilliyo go'an ama cayiman.

Waa in hay'adda la baaray iyo Wasaaradda Maaliyadda ay hantida hay'adda ku sameeyaan tirakoob waqtiyaysan isla markaana ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida.

Waa in maamulka hay'adda ay hantida ka soo diiwangeliyaan Xafiiska Hantidhawrka Guud si waafaqsan Sharciga Maamulka Maaliyadda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maamulka Aqalka Sare wuxuu aqbalay muhiimadda siyaasadda maareynta hantida iyo habraacyadiisa wuxuuna ku guda jiraa dejinta siyaasad maareyn oo dhammaystiran, hubinta, iyo ka warbixinta hantida.

Maamulka Aqalka Sare ayaa diyaariyey oo la wadaagay Hantidhawrka diiwaanka hantida iyo tirooyinka hantida oo dhammaystiran, kaas oo lahaa tilmaamo cad oo la xaqiijin karo in dhammaan hantida hay'addu ku qoran tahay diiwaanka, Hantidhawrkuna hubiyay. Caddaynta ka eeg Lifaaqa 2aad.

Waxaa kaloo xusid mudan in Aqalka Sare uu si joogto ah u cusbooneysiiyo Diiwaanka Hantida.

Dhinaca kale, iyadoo la tixgelinayo talooyinkii hore, Wasaaradda Maaliyadda ayaa diiwaangelisay oo isku dubaridday liiska hantida Qaranka ee Aqalka Sare waxayna mid walba siisay lambar summad. Caddaynta ka eeg Lifaaqa 3aad.

Jawaabta XHGQ

Xafiisku wuxuu si qoto dheer u eegay lifaaqa 2aad ee aad soo raaciseen jawaabtiina oo aad timaamteen in ay ku jiraan xogta dhammaystira ee hay'adda. Kadib qiimaynti lifaaqa Xafiisku

waxaa usoo ifbaxay in uusan dhammaystirnayn diiwaanka hantida maadaama ay ka maqan yihiin xog muhiim oo ay ka mid yihiin cidda ka mas'uulka ah hantida iyo qiimaha hantida.

3.4 Furitaanka iyo isticmaalka koontooyinka bangiyada

3.4.1 SHARCIGA

Qodobbada 42aad (3) iyo 9aad (7) ee Sharciga Maaraynta Maaliyadda Guud (Sharci Lr. 17) ee soo baxay 25 Diseembar 2019 wuxuu sheegayaa sida soo socota:

> 42(3) Hay'adaha Dowladda in aysan furi karin koonto bangi maxalli ah ama mid caalami ah iyada oo aan oggolaansho qoraal ah laga haysan Xisaabiyaha Guud.
>
> 9(7) Wasiirka (Wasiirka Maaliyadda) waa in uu ansixiyo furitaanka xisaab bangi ee hay'adaha Dowladda iyo qaabeynta saxiixa koontoyinka bangi.

Khaladka

A. Koonto bangi oo la furay iyadoo aan oggolaansho loo haysan

Intii baaristu socotay waxaan ogaannay in Aqalka Sare ka furatay koonto Bangiga Amal iyaga oo aan oggolaansho qoraal ah ka haysan Xisaabiyaha Guud sidoo kalana uusan ansixin Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda.

TR.	BANGIGA	KOONTO LR.	TIRADA LACAGTA SOO GASHAY US $	HARAA US $
1.	Amal Bank	1012346300	25,000.00	15,040.00
WADAR			**25,000.00**	**15,040.00**

Shaxda 3.4 Furashada koontooyin bangi oo aan hay'addu oggolaansho u haysan

Talo soo jeedin

Waa in hay'addu ay oggolaansho iyo ansixin ka hesho Xafiiska Xisaabiyaha Guud iyo Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda si loogu oggolaado koontada bangiga sare ku xusan.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Koontada Aqalka Sare uga furan Amal bank (1012346300) waxaa si gaar ah loogu talagalay deeqaha UNDP ee Caawinta arrimaha Baarlamaanka (Parliamentary Support Project), waxaana la furay Maarso 2018 taas oo ka horreysay ansixinta sharciga maaraynta maaliyadda gaar ahaan Qodobka 42aad (3), ee Sharci Lr. 17 Sharciga Maaraynta Maaliyadda Guud ee Dowladda soona baxay 25ta Diseembar 2019, sadaas darteed koontadan waxaa lagu furay hannaan iyo habraac sax ah oo dhammeystiran oo aanan jabineyn sharciga.

Waxaan baarayaasha Hantidhawrka la wadaagaynay dhaqdhaqaaqa koonta lambar 1012346300 muddadii uu furnaa (saddexdii sano) laga soo billaabo baaristii 2018, 2019 iyo 2020. (Caddaynta furitaanka ka eeg lifaaqa 4aad).

Guud ahaanna shacigu gadaal uma laabto ee waxaa lagu dhaqaa waxii sharciga ka dambeeyay, taas oo ka dhigan in Koontadan la furay 2 sano ka hor ansixinta sharciga, labadaas Sano na lala wadaagay Xafiiska Hantidhawrka dhaqdhaqaaqyadii iyo warbixinnadii (Yearly Reports).

Jawaabta XHGQ

Hay'addu waa in ay qaado tillaabooyinka ku habboon si oggolaansho iyo ansixin ay uga Xafiiska Xisaabiyaha Guud iyo Wasaaradda Maaliyadda akoonnada ay bangiga Amal.

3.5 Isticmaalka nidaamka maaliyadda dalka (SFIMS) ee ku aaddan lacagaha deeqaha dibedda

3.5.1 SHARCIGA

Qodobka 38aad (1) iyo (2) ee Sharciga Maareynta Miisaaniyadda (Sharci Lr. 17) ee soo baxay 25 Diseembar 2019 ayaa sheegaya sida soo socota:

> 38(1) Dhammaan deeqaha hay'ad Dowladeed ka hesho deeq bixiye ama cid kale waa in lagu daro Miisaaniyadda qaranka.
>
> 38(2) Looma oggola hay'ad Dowladeed iyo mid Shirkad ama Wakaalad Dowladdu leedahay toona in ay galaan heshiis ay ku helayaan deeq, taas oo ay ku jiraan deeqaha aan lacagta ahayn oo ka timid deeq bixiye ama shakhsiyaad gaar ah, iyada oo uu Wasiirku (Waasiirka Maaliyadda) la saxiixin.

Sidoo kale, Qodobka 15aad (1) ee Sharciga Maareynta Miisaaniyadda waxa uu leeyahay sida soo socota:

> 15(1) Dhammaan kharashyada hay'adaha Dowladda iyo mashaariicda dibadda laga maalgeliyo waa in lagu oggolaadaa Miisaaniyadda qaranka.

Khaladaadka

A. Deeqaha hay'addu dibadda ka heshay oo ah US $97,079.00 ayaan la marin nidaamka maaliyadda dowladda

Intii baaristu socotay waxaan ogaannay in maamulka Aqalka Sare ay hay'adda UNDP ka heleen deeq loogu talagalay in lagu caawiyo awood siinta siyaasadda haweenka lacagtaas oo ahayd **US $ 97,079.00** lacagta oo loogu talagalay muddo hal sano ah.

Waxaa kaloo la ogaaday in Aqalka Sare uu isticmaalay lacag dhan **US $25,000.00** illaa iyo waqtigii baarista la fuliyay. Lacagtan laguma darin miisaaniyadda Dowladda ee la ansixiyay ee sannadka dhammaaday 31 Diseembar 2020 sidoo kalena lama marin nidaamka maaliyadda dalka.

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan deeqaha hay'addu hesho ay ku wargelisaa Wasiirka Maaliyadda si loogu daro Miisaaniyadda qaranka ka hor inta aan aysan ansixin Baarlamaanka. Sidoo kale, waa in dhammaadan lacagahaas la soo mariyaa Nidaamka Maareynta Xogta Maaliyadda Dalka (SFMIS).

Waa in dhammaan heshiiyada hay'adda ay gasho oo la xiriira helitaanka deeq uu qeyb ka saxiixaa Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda si waafaqsan sharciga sidoo kalena laga soo diiwaan galiyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Miisaaniyadda Aqalka Sare ee sannadka 2020 waxaa loo gudbiyay waaxda miisaaniyadda ee Wasaaradda Maaliyadda 23 Sabteembar 2019, taas oo ka dhigan in la gudbiyay ka hor ansixinta sharcigan oo faraya arrinkan.

Waxaa kale oo xusid mudan in is afgaradka heshiiska (LoA) ee aanu la wadaagnay Baarayaasha la saxiixay Maarso 23, 2020, waqtiqaas oo Miisaniyadda Qaranku meel-mar-saneyd, dhaqangalna ahayd.

Mararka qaar waxaa adkaata in la oddoroso lacag deeq ah oo aanan la hubin in la helayo iyo in kale, sidoo kalena ka turjumeyn Dakhliga Dalka iyo Lacagta Dowladda.

Waxaa xusid mudan in Heshiiskan laga soo diiwaan-geliyay Xafiiska Hantidhawrka Guud ee Qaranka..

3.6 Dabagalka baarista

3.6.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2019

Shaxdaan hoose waxaa ka muuqda marxaladda khaladaadka baarista sannadkii hore lagu sameeyay hay'adda inta la fuliyay, qayb laga fuliyay ama aan waxba laga fulin.

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	3.1.1 Kharashaadka caafimaadka oo aan laheyn caddeymo dhammaystiran	La ma fulin
2.	3.1.2 Kharashaadka socdaalka oo aan laheyn caddeymo dhammaystiran	La ma fulin
3.	3.2.1 Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida	La ma fulin
4.	3.2.2 Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin	Qayb ayaa laga fuliyay
5.	3.3.1 Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ	Waala fuliyay
6.	3.3.2 Heshiisyada gudaha aan lagu qorin afka Soomaaliga	La ma fulin
7.	2.4.1 Maqnaanshaha baarista gudaha	Qayb ayaa laga fuliyay

Shaxda 3.5 Khaladaadka baarista sannadkii 2019

3.6.2 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2018

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	20.2.2Shaqaalaha Aqalka Sare oo aan ka diiwaan gashanayn Guddiga Qaranka Shaqaalaha Rayidka	Lama fulin
2.	20.2.3kharashaadka socdaalka oo aan lahayn caddemo ku filan	Lama fulin
3.	20.2.4Kharashaadka Socdaalka oo aan lahayn caddeymo ku filan	Lama fulin
4.	20.3.1Ma jirin diiwaanka hantida	Qayb ayaa laga fuliyay
5.	20.3.2Ma jirin siyaasada maamulka hantida	Lama fulin
6.	20.4.1Heshiisyada oo aan laga soo diiwaan-galin XHG	Lama fulin
7.	20.5.1Malahayn baaraha gudaha sidoo kalana baarista gudaha lama samayn	Qayb ayaa laga fuliyay

Shaxda 3.6 Khaladaadka baarista sannadkii 2018

4. Xafiiska Ra'iisul Wasaaraha

4.1 Hubinta kharash bixinta

4.1.1 SHARCIGA

Sida ay qabaan Qodobbada 31[aad] (1) iyo 32[aad] (4) ee Sharci Lr. 17 ee Maaraynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019:

> 31(1) Wax kharash ah lagama bixin karo Miisaaniyadda qaranka, haddii aysan jiirin, qaansheegto ama caddeyn kale oo dheeraad ah oo looga baahan yahay sida ku xusan xeer-nidaamiyaha ama nidaamka xisaabaadku sheegayo.
>
> 32(4) Kharash bixin walba ee la oggolaaday waa in ay ku lifaaqan yihiin dhammaan dukumiintiyada kaabaya sida ku qeexan Xeer-nidaamiyaha Wasiirku soo saaray.

Hannanka la isku waafaqsan yahay

Dukumiintiyada caddeymaha way kala duwan yihiin iyadoo ay ku xiran tahay nooca lacag bixinta, waxaana ka mid ah; dalabka iibka, heshiis saxiixan, warqadaha qaansheegashada, alaab-keenidda, guddoonka alaabta, lacag qabashada, iwm.

Khaladka

A. Kharashaad dhan US $735,802.15 oo aan lahayn caddeymo dhammaystiran

Intii ay baaristu socotay ayaa waxaa la oggaaday in maamulka Xafiiska Ra'iisul Wasaaraha uu isticmaalay kharashaad kala duwan iyadoo aysan lahayn caddeymo dhammaystiran. Lacag bixinnadan oo dhan **US $735,802.15** ma aysan ku lifaaqnayn caddeymo dhammaytiran. Lacagta kor ku xusan waxaa ku jiray saddex (3) lacag bixinno caddaan ah oo aan la cayimin shakhsiyaadka la siiyay taas oo dhan **US $500,000.00** iyadoo aysan lahayn caddeymo dhammaystiran.

Qaabka loo isticmaalay lacag bixinnada aan lahayn caddeymo dhammaystiran ayaa ah sida ku taxan shaxda hoose:

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $	FAAHFAAHIN
1	2212	2020 CA-BPC-016	12/16/2020	23,280.00	Lacag bixintu ma wadan caddayn ku filan
WADAR				**23,280.00**	

Shaxda 4.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $
1.	2216	Lacag caddaan ah oo la siiyay shaqsiyaad	Nov 2020	150,000.00
2.	2216	Lacag caddaan ah oo la siiyay shaqsiyaad	Nov 2020	200,000.00
3.	2216	Lacag caddaan ah oo la siiyay shaqsiyaad	Nov 2020	150,000.00
4.	2216	2020 CA-BPC-011	Nov 2020	39,327.68
WADAR				**712,522.15**

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $
5.	2216	2020 CA-BPC-017	Dec 2020	56,540.33
6.	2216	2020 CA-BPC-011	Aug 2020	27,969.30
7.	2216	2020 CA-BPC-011	Sep 2020	12,042.55
8	2216	2020 CA-BPC-011	Feb 2020	76,642.29
WADAR				**712,522.15**

Shaxda 4.2 Kharashaadka safarka ee aan lahayn caddeymo ku filan

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan lacag bixinnada ay ku salaysnaadaan ama lahaadaan caddeymo dhammaystiran, si sax ahna ay u oggolaadaan saraakiisha sare ee mas'uulka ka ah iyo in hawlaha loo guddoomo iyadoo loo eegayo ama la raacayo shuruudo cayiman.

Waa in dhammaan dukumiintiyadda lacag bixinnada lagu tiimbareeyaa "la bixiyay" isla marka lacagahooda la bixiyo si looga hortago in mar kale loo isticmaalo kharash bixin kale.

Lacagaha caddaanka ah oo dhan **US $500,000.00** kuwaas oo la siiyay shakhsiyaadka waa in la baaro oo wixii khasaare ah oo ka dhasha waa in laga soo celiyo sarkaalka mas'uulka ka ah.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waxaan ku soo lifaaqnay dhammaan caddeymaha ka dhimanaa kharash bixinta kor ku xusan.

Waxaan halkaan ku soo lifaaqnay mar labaad caddeymaha ka dhimmanaa kharash bixinta socdaalka ee kor ku xusan.

Jawaabta XHGQ

XHGQ markuu qiimeeyay jawaabta iyo macluumaadka laga bixiyay arrinkan wuxuu caddeynayaa in aan lagu qanci karin jawaabtaan.

4.2 Maamulka iibka iyo heshiisyada

4.2.1 SHARCIGA

Qodobka 27aad (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

> 27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.
>
> 27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Xafiiska Ra'iisul Wasaaruhu uusan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31da Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

Talo soo jeedin
Waa in Xafiiska Ra'iisul Wasaaruhu yeeshaa qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray
Waa aqbalnay in aan fulinno talo soo jeedinta XHGQ.

4.2.2 SHARCIGA
Sida uu qabo sharciga Iibka Qaranka lifaaqiisa 3aad tirsigiisa 1aad ayaa dhigaya:

(A) ***Dariiqooyinka dukaameysiga waxaa la isticmaalayaa marka qiimaha lagu qiyaasay qandaraaska iibka uu ka hooseeyo:***

I.	Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee badeecad	US $ 40,000
II.	Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee adeeg	US $ 40,000
III.	Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee shaqo	US $ 50,000

(B) ***Tartan maxalli ah waxaa la isticmaali karaa hadii qiimaha lagu qiyaasay qandaraaska iibka uu ka hooseeyo:***

I.	Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee badeecad	US $ 100,000
II.	Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee adeeg	US $ 40,000
III.	Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee shaqo	US $ 200,000

(C) ***Tartan caalami ah waxaa la qaban karaa marka qiimaha lagu qiyaasay qandaraaska Iibka uu ka badan yahay***:

I.	Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee badeecad	US $ 100,000
II.	Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee adeeg	US $ 40,000
III.	Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee shaqo	US $ 200,000

Khaladka
A. Maqnaanshaha u hoggaansanaanta xaddiga wax soo iibsiga

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in la sameeyay iib alaab iyo adeeg qiimahoodu dhan yahay **US $755,525.50** iyada oo aan loo marin hannanka sare ee wax soo iibsiga. Halkii laga isticmaali lahaa tartan furan ee iibka alaabta iyo adeegyada intii lagu guda jiray sanadka, iyadoo la isticmaalay dukaamaysi toos ah taas oo si cad uga hor imaaneysa Sharciga Iibka Qaranka.

Shaxda hoose waxa uu muujinaxyaa faahfaahin kooban ee dukaamaysiga tooska ah ee la sameeyay halka laga samayn lahaa tartan furan.

TR.	QANDARAASLAHA	UJEEDDADA	MUDDADA	LACAGTA US $
1.	2020 CA-BPC-020	Dayactir gaadiid	1 sano	182,250.00
2.	2020 CA-BPC-025	Raashin iyo qudaar		99,177.50
3.	2020 CA-BPC-026	Adeegga nadaafadda	10 bilood	89,098.00
4.	2020 CA-BPC-027	Lacag gaari lagu soo gaday		385,000.00
WADAR				**755,525.50**

Shaxda 4.3 Xaddiga iibka oo aan loo raacin sida sharciga iibku qabo

Talo soo jeedin

Hay'addu waa in ay xaddiga saxda ah ee iibka ay u isticmaashaa dhamman iibka si waafaqsan Sharciga Iibka Qaranka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waan aqbalnay in aan fulinno talo soo jeedinta XHGQ.

4.2.3 SHARCIGA

Sharci Lr. 17 ee Maareynta Maaliyadda Guud ee Dowladda oo soo baxay 25 Diseembar 2019, Qodobka 38[aad] (5) wuxuu dhigayaa dhammaan heshiisyada deeqaha hay'adaha Dowladda, Maamul Goboleedyada iyo hay'adaha ganacsiga ee Dowladda waa in laga diiwaan geliyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Sidoo kale, sida ku cad Qodobka 11[aad] (c) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud, Xafiiska Hantidhawrka Guud wuxuu leeyahay awoodda diiwaan galinta heshiisyada iyo qandaraasyada ay galeen hay'adaha Dowladda. Qodobka 14[aad] ee Wax-ka-Beddelka Qodobka 84[aad] Sharciga Iibka Qaranka wuxuu sidoo kale caddeeyay in ay waajib ku tahay hay'adaha Dowladda in ay soo diiwaan galiyaan heshiisyadda iyo qandaraasyadda ay galaan ka hor inta aysan dhaqan galin.

Khaladka

A. Heshiisyo qiimahoodu dhanyahay US $4,740,667.65 oo aan laga soo diiwaangalin XHGQ

Waxaa baarista lagu ogaaday in heshiisyo qiimahoodu sare ku xusan yihiin aan laga soo diiwaangalin XHGQ. XHGQ waqtigii lagu guda jiray baarista sannadlaha waxaa laga yaabaa in uusan caddeyn karin waxyaabaha heshiisyada ku xusan ee la xiriira wixii hanti ah maadaama aan laga soo diiwaangalin Xafiiska. Xafiiska Hantidhawrka Guud ma sheegi karo in la fuliyay qodobbada heshiiska lagu galay, sidoo kalana in heshiisyadaas ay ku jiraan danaha Dowladda Federaalka Soomaaliya. Faahfaahinnada heshiisyada ayaa ka muuqda shaxda hoose:

TR.	QANDARAASLAHA	UJEEDDADA	MUDDADA	LACAGTA US $
1.	2020 CA-BPC-018	Hawlo xiriirka guud	12 bilood	30,000.00
2.	2020 CA-BPC-018	Agab koronto iyo kombuyuutarro	10 bilood	Lama sheegin
3.	2020 CA-BPC-018	Hawlo xiriirka guud	1 bil	28,000.00
4.	2020 CA-BPC-018	Adeeg raashin	10 bilood	Lama sheegin
5.	2020 CA-BPC-019	Cunto iyo jiif	10 bilood	29,954.50
6.	2020 CA-BPC-020	Farsamada gaadiidka	12 bilood	182,250.00
7.	2020 CA-BPC-022	Raashin iyo qudaar	6 bilood	5,328.00
8.	2020 CA-BPC-011	Adeegga socdaalka	12 bilood	Lama sheegin
9.	2020 CA-BPC-036	Adeegga socdaalka	12 bilood	Lama sheegin
10.	2020 CA-BPC-024	Dayactir ceel	1 bil	45,450.00
11.	2020 CA-BPC-015	Agab iyo adeeg	12 bilood	7,500.00
12.	2020 CA-BPC-025	Raashin iyo qudaar	1 bil	99,177.50
WADAR				**4,740,667.65**

TR.	QANDARAASLAHA	UJEEDDADA	MUDDADA	LACAGTA US $
13.	2020 CA-BPC-026	Dayactir dhisme	1 bil	50,075.00
14.	2020 CA-BPC-026	Raashin iyo qudaar	10 bilood	89,098.00
15.	2020 CA-BPC-031	Adeeg raashin	12 bilood	Lama sheegin
16.	2020 CA-BPC-032	Adeegga socdaalka	10 bilood	Lama sheegin
17.	2020 CA-BPC-033	Adeegga socdaalka	10 bilood	Lama sheegin
18.	2020 CA-BPC-034	Farsamada gaadiidka	12 bilood	Lama sheegin
19.	2020 CA-BPC-034	Iib gaadiid	1 bil	385,000.00
20.	2020 CA-BPC-028	Kiro gaadiid iyo shidaal	6 bilood	23,500.00
21.	2020 CA-BPC-015	Adeeg internet	12 bilood	7,500.00
22.	2020 CA-BPC-013	Adeeg shidaal iyo saliid	10 bilood	23,400.00
23.	Support to Aid Management and Coordination in Somalia	Hormarinta iyo hirgelinta shirarka iyo tababarada caalamiga oo ay qayb ka yihiin dowladda federaalka iyo dowlad gobaleedyada Soomaaliya si loo tayeeyo wax qabadka iyo aqoonta.	12 bilood	973,265.06
24.	Preventing and Countering Violent Extremism (PCVE)	Ka hortagga fakarka xagjirka ee la dagaalanka argagixasa ayadoo ay qaby ka yihin dowladda Soomaaliya iyo maamul goboleedyada	12 bilood	1,338,44000
25.	Social Sector Roadmap	Xoojinta iyo dib-u-habaynta waaxyaha Arrimaha Bulshda ee dowladda si la iskugu hormariyo isla xisaabtanka hay'adaha dowladda dhinacyda la xariira arimaha bulshada iyo hormarintooda.		366,650.0
26.	Cross-cutting Capacity Development (CCCD)	Xoojinta Awoodaha Qaran iyo Ka-qayb-qaadashada Waajibaadka Caalamiga ee Deegaanka.	12 bilood	300,087.00
27.	Integrated Water Resource Management (IWRM)	Mashruuca Caawinta Maamulka Biyaha ee Beeraleyda iyo Xoolo-dhaqatada	10 bilood	55,000.00
28.	Nationally Determined Contributions (NDC)	Dadaallada lagu yaraynayo wasakhaynta hawada ee keenta isbeddelka cimilada	10 bilood	167,000.00
29.	Government-UN Joint Program for Sustainable Charcoal Reduction and Alternative Livelihoods (PROSCAL)	Taageeridda Qaraarka Golaha Ammaanka ee Qaramada Midoobay ee 2063 (2012) ee Mamnuucaya Dhoofinta Dhuxusha Soomaaliya iyo Yaraynta Isticmaalka Gudaha	1 month	103,200.00
30.	Joint Security Sector Governance Program (JSSGP)	Sare-u-qaadidda Hannaanka Demoqoraadiyadda iyo Xoojinta Isla-Xisaabtanka Laamaha Amniga	11 bilood	390,500.0
31.	Institutional Strengthening for the Implementation of the Montreal Protocol	U Hoggaansanaanta Hab-maamuuska Montreal		40,292.00
WADAR				**4,740,667.65**

Shaxda 4.4 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan qandaraasyada iyo heshiisyada laga diiwaangaliyaa Xafiiska Hantidhawraha Guud si waafaqsan shuruucda iyo xeerarka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Horey ayaan uga diiwaangelinnay inta badan qandaraasyada Xafiiska Hantidhawrka Guud kuwa harsanna waan ka soo diiwaan gelin doonaa.

4.2.4 SHARCIGA

Qodobka 14aad ee Sharciga Iibka Qaranka ee 2016, ayaa waxa uu farayaa in qandaraasyada iyo heshiisyada caalamiga ah lagu qoro luuqadaha kala ah Ingiriis iyo Carabi halka kuwa gudaha/maxalliga ahna lagu qoro Af-Soomaali.

Khaladka

A. Heshiisyada gudaha oo aan lagu qorin luuqadda Soomaaliga

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Xafiiska Ra'iisul Wasaaraha uu heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoray luuqadda Ingiriiska taas oo lid ku ah sharciga.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka hay'addu uu heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraa luuqadda Soomaaliga si waafaqsan sharciga. Sidoo kale, waxaa ay diyaarin karaan mid ku qoran luuqadda Ingiriisiga haddii ay u baahan yihiin dhinaca kale ee qandaraaslaha.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waxaan hirgalinnay talooyinkii ka soo baxay XHGQ, waxaana ku qornay qandaraasyada Af -Soomaali.

4.3 Maamulka hantida

4.3.1 SHARCIGA

Qodobka 11aad (1) (j) ee Sharciga Maamulka Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa dhigaya in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu mas'uul ka yahay diiwaangelinta dhammaan sharciyada iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasta oo kale sida ku cad sharcigan.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala duwan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladaadka

A. Maamulka gaadiidka oo ah mid liita

Muddadii lagu guda jiray baarista Xafiiska Ra'iisul Wasaaraha waxaa nalala wadaagay liiska gaadiidka. Sideed (8) gaari oo ka mid ah laguma diiwaangalin magaca XRW sidoo kalena ma aysan lahayn buugaagta lahaanshiyaha. Sidoo kale saddex (3) ka mid ah gaadiidka lama keenin si muuqaal ahaan loogu xaqiijiyo. Faahfaahinta gaadiidka ayaa lagu muujiyay shaxda hoose:

TR.	NOOCA GAARIGA	CIDDA BIXISAY	CAQAAYAD LR.	FAAHFAAHIN
1.	TOYOTA HILUX	CIP	MROF22G900736863	Gaariga lama keenin si muuqaal ahaan loogu xaqiijiyo
2.	TOYOTA HILUX PROOF	Maamulka Gobolka Banaadir	MROHX8CD2G0895367	Gaariga lama keenin si muuqaal ahaan loogu xaqiijiyo
3.	TOYOTA HILUX	CIP	MR0HX8CD9M0938256	Gaariga lama keenin si muuqaal ahaan loogu xaqiijiyo
4.	TOYOTA V8	XRW	7X4500-P PRE	Ma lahan taargada iyo buugga lahaanshaha gaadiidka dowladda.
5	TOYOTA V8	XRW	JTMHX01L5081724	Ma lahan taargada iyo buugga lahaanshaha gaadiidka dowladda.
6	TOYOTA V8	XRW	JTMHX01J3G5076248	Ma lahan taargada iyo buugga lahaanshaha gaadiidka dowladda.
7	TOYOTA HILUX	Agaasimaha Bey'ada	MRODP9CP50498499	Ma lahan taargada iyo buugga lahaanshaha gaadiidka dowladda.
8.	TOYOTA HILUX	Agaasimaha Bey'ada	95693	Ma lahan taargada iyo buugga lahaanshaha gaadiidka dowladda.
9.	TOYOTA HILUX	CIP	MROHX8CD0L0937741	Ma lahan taargada iyo buugga lahaanshaha gaadiidka dowladda.
10.	TOYOTA SURF	XRW	TRN2-15-0018880	Ma lahan taargada iyo buugga lahaanshaha gaadiidka dowladda.
11.	TOYOTA SURF	XRW	TRN215-0004993	Ma lahan taargada iyo buugga lahaanshaha gaadiidka dowladda.

Shaxda 4.5 Gaadiidka hay'adda la baaray

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan gaadiidku ay lahaadaan buugaagta lahaanshiyaha gaadiidka oo ku diiwaan gashan magaca hay'adda, uuna sarkaalka sare ee mas'uulka ka ah u keydiyo si xafidan.

Waa in maamulka hay'adda ay saddex (3) gaadiid ee aan la keenin xiligii baaritaanku socday la keenaa si muuqaal ahaan loogu xaqiijiyo.

Waa in maamulka hay'adda ay hantida ka soo diiwangeliyaan Xafiiska Hnatidhawrka Guud si waafaqsan Sharciga Maamulka Maaliyadda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Dhammaan gaadiidka Xafiiska Ra'iisul Wasaaraha waxay ku jiraan diiwaanka rasmiga ah ee hantida Xafiiska Ra'iisul Wasaaraha si waafaqsan habka diiwaangelinta. Intaa waxaa dheer, waxaan u gudbinnay liiska baabuurta uu Xafiisku leeyahay Wasaaradda Gaadiidka si loo bixiyo buugaagta lahaanshaha baabuurta.

4.4 Furitaanka iyo isticmaalka koontooyinka bangiyada

4.4.1 SHARCIGA

Qodobbada 42^{aad} (3) iyo 9^{aad} (7) ee Sharciga Maaraynta Maaliyadda Guud (Sharci Lr. 17) ee soo baxay 25 Diseembar 2019 wuxuu sheegayaa sida soo socota:

> 42(3) Hay'adaha Dowladda in aysan furi karin koonto bangi maxalli ah ama mid caalami ah iyada oo aan oggolaansho qoraal ah laga haysan Xisaabiyaha Guud.
>
> 9(7) Wasiirka (Wasiirka Maaliyadda) waa in uu ansixiyo furitaanka xisaab bangi ee hay'adaha Dowladda iyo qaabeynta saxiixa koontoyinka bangi.

Khaladaadka

A. Koonto bangi oo la furay iyadoo aan oggolaansho loo haysan

Intii baaristu socotay waxaan ogaannay in Xafiiska Ra'iisul Wasaaruhu ka furatay koontooyin bangiyada Dahabshiil iyo Amal in kasta oo aanu oggolaansho qoraal ah ka haysan Xisaabiyaha Guud iyo walibana uusan ansixin Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda.

TR.	BANGIGA	KOONTO LR.	TIRADA LACAGTA SOO GASHAY US $	HARAA US $
1.	Dahabshiil Bank International	104109386	366,650.60	32,515.00
2.	Amal Bank	1012913455	165,910.00	0.00
3.	Amal Bank	1013179247	144,890.00	0.00
4.	Amal Bank	1013647995	29,000.00	38,000.00
WADAR			**706,450.60**	**70,515.00**

Shaxda 4.6 Furashada koontooyin bangi oo aan hay'addu oggolaansho u haysan

Talo soo jeedin

Waa in hay'addu ay oggolaansho iyo ansixin ka hesho Xafiiska Xisaabiyaha Guud iyo Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda si loogu oggolaado koontada bangiga sare ku xusan.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waxaan aqbalnay talo bixinta HHG, waxaana dhammeystiri doonnaa dhammaan hannaanka xisaabaadka uu XRW.

4.5 Isticmaalka nidaamka maaliyadda dalka (SFIMS) ee ku aaddan lacagaha deeqaha dibedda

4.5.1 SHARCIGA

Qodobka 38^{aad} (1) iyo (2) ee Sharciga Maareynta Miisaaniyadda (Sharci Lr. 17) ee soo baxay 25 Diseembar 2019 ayaa sheegaya sida soo socota:

> 38(1) Dhammaan deeqaha hay'ad Dowladeed ka hesho deeq bixiye ama cid kale waa in lagu daro Miisaaniyadda qaranka.
>
> 38(2) Looma oggola hay'ad Dowladeed iyo mid Shirkad ama Wakaalad Dowladdu leedahay toona in ay galaan heshiis ay ku helayaan deeq, taas oo ay ku jiraan deeqaha aan lacagta ahayn oo ka timid deeq bixiye ama shakhsiyaad gaar ah, iyada oo uu Wasiirku (Waasiirka Maaliyadda) la saxiixin.

Sidoo kale, Qodobka 15^{aad} (1) ee Sharciga Maareynta Miisaaniyadda waxa uu leeyahay sida soo socota:

> 15(1) Dhammaan kharashyada hay'adaha Dowladda iyo mashaariicda dibadda laga maalgeliyo waa in lagu oggolaadaa Miisaaniyadda qaranka.

Khaladka

A. Deeqaha hay'addu dibadda ka heshay oo aan la marin nidaamka maaliyadda dowladda

Intii baaristu socotay waxan ogaannay in XRW uu fuliyay (9) mashruuc oo lacagahooda ay gaarayaan **US $3,734,434.65** kuwaas oo aan lagu darin miisaaniyada Qaranka sidoo kalana aan la soo marin nidaamka maaliyadda dalka. Xafiiska ayaa lacagta ka isticmaalay lacag dhan **US $1,498,711.00** oo ka mid ah guud ahaan lacagta. Faahfaahin dheeriga ah ayaa ku xusan shaxda hoose:

TR.	MASHRUUCA	MAAL-GALIYAHA / DEEQ-BIXIYAHA	UJEEDDADA MASHRUUCA	KA FAA'IDAYSTAHA	MUDDADA	LACAGTA LOO QORSHEEYAY US $	LACAGTA LA ISTICMAALAY US $
1.	Support to Aid Management and Coordination in Somalia (ACU)	Norway, Sweden, Switzerland, the United Kingdom, USAID, the UNDP/UN Integrated Office, and the World Bank	Hormarinta iyo hirgelinta shiraarka iyo tababbarrada caalamiga oo ay qayb ka yihiin dowladda federaalka iyo dowlad gobaleedyda Somalia si loo tayeeyo waxqabadka iyo aqoonta.	Dhinacyo kala duwan	12 bilood	973,265.65	711,261.00
2.	Preventing and Countering Violent Extremism (PCVE)	Nederland, Sweden & UNDP	Ka hortagga fakarka xagjirka ee la dagaalanka argagixasa ayadoo ay qayb ka yihiin Dowladda Soomaaliya iyo Maamul Goboleedyadu.	Hay'adaha Amniga ee DFS iyo Maamul-Goboleedyada	12 bilood	1,338,440.00	Direct Payment
3.	Social Sector Roadmap	UNICEF & WFP	Xoojinta iyo dib-u-habaynta waaxyaha arrimaha bulshda ee dowladda si la iskugu hormariyo isla-xisaabtanka hay'adaha dowladda dhinacyda la xariira arrimaha bulshada iyo hormarintooda.	Hay'adaha dowladda kuwooda la xariira arrimaha bulshada iyo hormarintooda	12 bilood	366,650.00	366,650.0
4.	Cross-cutting Capacity Development (CCCD)	GEF UNDP Co-Financing	Xoojinta awoodaha qaran iyo ka-qayb-qaadashada waajibaadka caalamiga ee deegaanka.	Dhinacyo kala duwan	12 bilood	300,087.00	165,910.00
5.	Integrated Water Resource Management (IWRM)	GEF UNDP Co-Financing	Mashruuca Caawinta Maamulka Biyaha Beeraleyda iyo Xoola-dhaqatada	Hay'adaha dowladda kuwooda la xariira arrimaha bulshada iyo hormarintooda	10 bilood	55,000.00	55,000.00
6.	Nationally Determined Contributions (NDC)	GEF UNDP Co-Financing	Dadaallada lagu yaraynayo wasakhaynta hawada ee keenta isbeddelka cimilada	Dhinacyo kala duwan	10 bilood	167,000.00	144,890.00
7.	Government-UN Joint program for sustainable Charcoal reduction and Alternative livelihoods (PROSCAL)	Sweden, Italy, and EU	Taageeridda Qaraarka Golaha Ammaanka ee Qaramada Midoobay ee 2063 (2012) ee Mamnuucaya Dhoofinta Dhuxusha Soomaaliya iyo Yaraynta Isticmaalka Gudaha.	Dhinacyo kala duwan	1 bil	103,200.00	29,000.00
WADAR						**3,734,434.65**	**1,498,711.00**

TR.	MASHRUUCA	MAAL-GALIYAHA / DEEQ-BIXIYAHA	UJEEDDADA MASHRUUCA	KA FAA'IDAYSTAHA	MUDDADA	LACAGTA LOO QORSHEEYAY US $	LACAGTA LA ISTICMAALAY US $
8.	Institutional Strengthening for the implementation of the Montreal Protocol	Compliance with the Montreal Protocol	U Hoggaansanaanta hab maamuuska Montreal	Laamaha Amniga		40,292.00	26,000.00
9.	Joint Security Sector reform program (JSSGP)	EU & UK	Sare-u-qaadidda Hannaanka Demoqoraadiyadda iyo Xoojinta Isla-Xisaabtanka Laamaha Amniga	Dhinacyo kala duwan	11 bilood	390,500.00	Direct Payment
WADAR						**3,734,434.65**	**1,498,711.00**

Shaxda 4.7 Deeqaha hay'addu dibadda ka heshay oo aan la marin nidaamka maaliyadda dowladda

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan deeqaha hay'addu hesho lagu daraa Miisaaniyadda qaranka sidoo kalana la soo mariyaa nidaamka maaliyadeed ee dalka.

Waa in dhammaan heshiiyada hay'adda ay gasho oo la xiriira helitaanka deeq uu qeyb ka saxiixaa Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda si waafaqsan sharciga sidoo kalena laga soo dii-waan galiyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Waa in maamulka XRW uu ku wargaliyo Wasaaradda Maaliyadda dhammaan deeqa ay heleen inta harsan oo ah lacag caddadkeedu yahay **US $2,235,723.65**.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waxaan kala shaqayn doonnaa Wasaaradda Maaliyadda hirgelinta talooyinka XHGQ.

4.6 Dabagalka baarista

4.6.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2019

Shaxdaan hoose waxaa ka muuqda marxaladda khaladaadka baarista sannadkii hore lagu sameeyay hay'adda inta la fuliyay, qayb laga fuliyay ama aan waxba laga fulin.

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	4.1.1 Lacagbixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka	Qeyb ayaa laga fuliyay
2.	4.2.1 Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin	Waa la fuliyay
3.	4.2.2 Maamulka gaadiidka oo ah mid liita	Lama fulin
4.	4.3.1 Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ	Lama fulin

Shaxda 4.8 Khaladaadka baarista sannadkii 2019

4.6.2 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2018

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1	17.3.1Ma jirin diiwaanka hantida	Qeyb ayaa laga fuliyay
2	17.3.4Hubinta gaadiidka oo ahayd mid liidata	Qeyb ayaa laga fuliyay

Shaxda 4.9 Khaladaadka baarista sannadkii 2018

5. Wasaaradda Arrimaha Dibadda

5.1 Hubinta kharash bixinta

5.1.1 SHARCIGA

Sida ay qabaan Qodobbada 31aad (1) iyo 32aad (4) ee Sharci Lr. 17 ee Maaraynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019:

> 31(1) Wax kharash ah lagama bixin karo Miisaaniyadda qaranka, haddii aysan jiirin, qaansheegto ama caddeyn kale oo dheeraad ah oo looga baahan yahay sida ku xusan xeer-nidaamiyaha ama nidaamka xisaabaadku sheegayo.
>
> 32(4) Kharash bixin walba ee la oggolaaday waa in ay ku lifaaqan yihiin dhammaan dukumiintiyada kaabaya sida ku qeexan Xeer-nidaamiyaha Wasiirku soo saaray.

Qodobka 33aad (1) (b & t) ee Sharci Lr. 17 ee Maaraynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019:

> 33(1) Iyada oo aan wax laga beddelin wadarta qoondada ee Hay'ad Dawladeed, Wasiirku waa uu kala wareejin karaa, marka codsi uga yimaado Sarkaalka Idman, kala wareejinta.
>
> b) Lacag ku jirta qoondada hay'adda ee kharashyada joogtada ah oo laga wareejiyo looguna wareejiyo isla kharsahyada kale oo joogtada ah ama kharashyada Ra'sumaalka; iyo
>
> t) Kharashyada Ra'asumaalka ayaa loo wareejin karaa isla kharashyada kale ee ra'asumaal.

Hannanka la isku waafaqsan yahay

Dukumiintiyada caddeymaha way kala duwan yihiin iyadoo ay ku xiran tahay nooca lacag bixinta, waxaana ka mid ah; dalabka iibka, heshiis saxiixan, warqadaha qaansheegashada, lacag qabashada, dukumiintiyada safarka iwm..

Khaladaadka

A. Kharashaad dhan US $213,482.74 oo aan lahayn caddeymo dhammaystiran

Waxaa baarista lagu ogaaday in la bixiyay lacag dhan **US $213,482.74** iyada oo aan lahayn caddeymo ku filan taas oo lid ku ah sharciga. Kharashaadkan ayaa lagu bixiyay hawlo kala duwan ee Wasaaradda Arrimaha Dibedda. Arrinkan ayaa sababay in la xaqiijin waayo sax ahaanshaha lacag bixintan. Faahfaahin dheeri ah eeg jaantuska hoos ku xusan:

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $
1.	2216	2020 CA-BPC-043	Jan – Apr 2020	116,432.00
2.	2216	2020 CA-BPC-044	Jan 2020	4,250.74
3.	2216	2020 CA-BPC-045	Dec 2020	40,000.00
WADAR				**213,482.74**

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $
4.	2216	2020 CA-BPC-046	Dec 2020	50,000.00
5.	2216	2020 CA-BPC-046	Dec 2020	2,800.00
WADAR				**213,482.74**

Shaxda 5.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan

B. Miisaaniyad la kala wareejiyay oggolaansho la'aan - US $54,000.00

Waxaa baarista lagu ogaaday in lacago ku jiray madax-xigaha 2231 ee miisaaniyadda hay'adda oo loogu tala-galay la taliyayaasha xirfadaha ayaa waxaa lagu bixiyay wax ka duwan wixii loo qorsheeyay.

TR.	ORIGINAL MADAX-XIGE	KA FAA'IDAYSTAHA	BISHA	LACAGTA US $	FAAHFAAHIN
1.	2231	Agaasimayaal	Nov 2020	54,000.00	Waxaa loogu tala-galay in lagu bixiyo adeegga lataliyeyaasha laakiin waxaa lagu bixiyay dhiirigelin agaasimeyaal.
WADAR				**54,000.00**	

Shaxda 5.2 Miisaaniyad la kala wareejiyey oggolaansho la'aan

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan lacag bixinnada ay ku salaysnaadaan ama lahaadaan caddeymo dhammaystiran, si sax ahna ay u oggolaadaan saraakiisha sare ee mas'uulka ka ah iyo in hawlaha loo guddoomo iyadoo loo eegayo ama la raacayo shuruudo cayiman.

Waa in dhammaan dukumiintiyadda lacag bixinnada lagu tiimbareeyaa "la bixiyay" isla marka lacagahooda la bixiyo si looga hortago in mar kale loo isticmaalo kharash bixin kale.

Waa in la joojiyaa kala wareejinta lacagaha madax-xigayaasha iyadoo uusan oggolaan Wasiirka Maaliyadda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Sida muuqata waxaa kaliya oo dukumiintiyada ka maqan lacag qabashada oo xilli danbe timaadda marka ay lacata si toos ah ay Wasaaradda Maaliyaddu u siiso shirkadaha, in muddo ah kaddib. Waxaa dhacay khalad farsamo oo la sixi doono. Khaladkaas oo ah inaan lagu lifaaqin dukumiinyada lala wadaagay Baarayaasha Warqadihii lacag qabashada maaddama aan isku xilli la diyaarin oo si gooni ah loo soo ururiyo marka ay shirkaduhu lacagta ay ka helaan Wasaaradda Maaliyadda.

Anagoo qaadanay taladii hantidhawrka guud waxaanu sixi doonaa khaladaadyadii hore u dhacay ee kusaabsan kala wareejinada lacagaha, anagoo hadda ka dib ilaalin doona nidaamka miisaaniyadda dawladda.

5.2 Maamulka iibka iyo heshiisyada

5.2.1 SHARCIGA

Qodobka 27aad (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.

27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Sidoo kale, Qodobka 61aad (1) iyo (2) ee Sharciga Iibka Qaranka, 2016 ayaa sheegaya sidaan:

61(1) Hay'ad kasta oo Iibin waa in ay dhistaa Waax Iib Qandaraas si waafaqsan Sharcigan.

61(2) Sarkaalka Xisaabaha ayaa go'aaminaaya inta xubnood ee ka mid noqoneysa Waaxda Qandaraaska Iibka, waana in laga shaqaaleyaa ugu yaraan hal (1) qof oo u tababaran aqoonna u leh Qandaraaska Iibka.

Qodobka 31aad (1) (9) ee Sharciga Iibka Qaranka, 2016 uu sheegayo sidaan:

31(1) Hay'adda Iibinta Qandaraaska ayaa keydineysa dhammaan dhokumiintiyada la xiriira heshiis kasta ee qandaraas iib iyo habraacyadeeda si waafaqsan xeerarka lagu dabaqi karo ee ku saabsan diiwaangelinta qoraallada Xukuumadda, laakin ugu yaraan dokumiintiyada waa in la hayaa muddo lix (6) sano ah ee soo raacda taariikhda ugu dambeysa ee dhammaadka heshiiska qandaraaska iibka ama laga soo billaabo taariikhda dhammaan la wada diido tartanka dalabka qandaraaska ama la baabi'iyo habraaca, ama sideey xaaladdu noqotaba.

31(9) Hay'adda Iibka waa in ay soo bandhigtaa:

Warbixinnada iyo dokumiintiyada ay kaydiyaan Hay'adaha Qandaraaska Iibka si waafaqsan Sharcigan waa inay heli karaan markii ay u baahdaan Maamulka, Guddiga La Dagaallanka Laaluushka, iyo Hantidhawraha Guud si ay u baaraan, Guddiga Baarlammanka uga wakiilka ah kormeerka fulinta shuruucda qaranka iyo xafiis dawladeed kasta ee lagu aaminay mas'uuliyaddaas marka la codsado.

Intaa waxaa dheer in Qodobka 69aad (2) ee Sharciga Iibka Qaran 2016, uu sidaan sheegaayo:

69(2) 2. Heshiisyada Qandaraasyada Iibka lama kala qaybin karo iyadoo qasadku yahay si looga leexdo xayeysiinta ka qaybgalka tartanka furan ee looga baahan yahay dhammaan heshiisyada lagu qiyaasay in qiimohoodu ka badan yahay qaddarka lacageed ee lagu sheegay Xeer-nidaamiyaha Sharcigan.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Wasaaradda Arrimaha Dibaddu aysan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31da Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

B. Xafiiska iibka ee hay'adda oo aan dhisneyn

Waxaa baarista lagu ogaaday in sarkaalka idman ee Wasaaradda Arrimaha Dibedda uusan dhisin xafiiska iibka ee hay'adda, taas oo xadgudub ku ah Sharciga Iibka Qaranka, 2016.

C. Diiwaannada la xariira iibka oo aan baaris loo soo gudbin, kuwaas oo qiimahoodu ahaa US $693,280.00

Maamulka hay'adda ayaa sameeyay iib la xiriira adeeg iyo alaabo qiimahoodu dhan yahay **US $693,280.00**, kuwaa oo aan loo soo gudbin baarista XHGQ. Diiwannada la soo gudbiyay XHGQ ayaa haa heshiis saxiixan oo keliya. Sidaas darteed waxay mamulka Wasaaraddu ku xadgudbeen qodobka 31 (1 & 9) ee sharciga Iibka Qaranka. Faahfaahin dheeriya, eeg jaantuska hoose:

TR.	SHIRKADDA	NOOCA ALAABTA/ADEEGGA	MUDDADA	LACAGTA US $
1.	2020 CA-BPC-047	Qalab xafiis	Apr – Jul 2020	32,500.00
2.	2020 CA-BPC-047	Dayactir	Apr – Jul 2020	32,320.00
3.	2020 CA-BPC-048	Shidaal	Jan – Apr 2020	32,000.00
4.	2020 CA-BPC-042	Kiro	Jan – Apr 2020	19,000.00
5.	2020 CA-BPC-042	Dayactir	Jan – Apr 2020	32,320.00
6.	2020 CA-BPC-042	Qalab xafiis	Jan – Apr 2020	32,500.00
7.	2020 CA-BPC-042	Alaab	Jan – Apr 2020	31,320.00
8.	2020 CA-BPC-041	Alaab	Mar – Dec 2020	31,320.00
9.	2020 CA-BPC-049	Dhismo	Mar – Dec 2020	450,000.00
WADAR				**693,280.00**

Shaxda 5.3 Diiwaannada la xiriira iibka oo aan baarista loo soo bandhigin

Talo soo jeedin

Waa in Wasaaraddu yeelataa qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Waa in sarkaal idman ee hay'adda uu dhisaa xafiiska iibka ee hay'adda si waafaqsan sharciga.

Maamulka hay'addu waa in ay faahfaahin ka bixyaan sababta adeegga iyo alaabta qiimaheedu gaareyso **US $693,280.00**, uusan waafaqsanayn sharciga Iibka Qaranka, 2016.

Maamulka waa in ay baarayasha la wadagaan dhammaan diiwannada iyo dukumiintiyada iib-ka la sameeyay.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waxaan qaadanay taladii hantidharka guud, waxaana sixi doona qaladaadkii hore u dhacay, waxaana samayn doonaa qorshe iib sanadka 2021.

Waaxda Maamulka & Maaliyadda ee Wasaaradda Arrimaha Dibedda & Iskaashiga Caalamiga ah waxay si xushmad leh idiinla socodsiinaysaa in aan weynay koobiga nidaamkii loo maray bixinta qandaraasyada kharashaadka joogta ah (Running Cost) 2020 ee aad na soo weydiiseen.

5.2.2 SHARCIGA

Sida uu qabo Qodobka 38[aad] (5) ee Sharci Lr. 17 ee Maareynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019, dhammaan heshiisyada deeqaha hay'adaha Dowladda, Maamul Goboleedyada iyo hay'adaha ganacsiga ee Dowladda waa in laga diiwaan geliyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Sidoo kale, sida ku cad Qodobka 11aad (c) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud, Xafiiska Hantidhawrka Guud wuxuu leeyahay awoodda diiwaan galinta heshiisyada iyo qandaraasyada ay galeen hay'adaha Dowladda. Qodobka 14aad ee Wax-ka-Beddelka Qodobka 84aad Sharciga Iibka Qaranka wuxuu sidoo kale caddeeyay in ay waajib ku tahay hay'adaha Dowladda in ay soo diiwaan galiyaan heshiisyadda iyo qandaraasyadda ay galaan ka hor inta aysan dhaqan galin.

Khaladka

A. Heshiisyo qiimahoodu dhanyahay US $693,280.00 ayaan laga soo diiwaan galin XHGQ

Waxaa baarista lagu ogaaday in heshiisyo qiimahoodu gaarayo **US $693,280.00** aan laga soo diiwaangalin XHGQ. Xafiiska Hantidhawrka Guud waqtigii lagu guda jiray baarista sannadlaha waxaa laga yaabaa in uusan caddeyn karin waxyaabaha heshiisyada ku xusan ee la xiriira wixii hanti ah maadaama aan laga soo diiwaangalin Xafiiska. Xafiiska Hantidhawrka Guud ma sheegi karo in la fuliyay qodobbada heshiiska lagu galay, sidoo kalana in heshiisyadaas ay ku jiraan danaha Dowladda Federaalka Soomaaliya. Faahfaahinnada heshiisyada ayaa ku xusan shaxda hoose.

TR.	QANDARAASLAHA	UJEEDDADA	MUDDADA	LACAGTA US $
1.	2020 CA-BPC-047	Qalab xafiis	4 bilood	32,500.00
2.	2020 CA-BPC-047	Dayactir	4 bilood	32,320.00
3.	2020 CA-BPC-048	Adeeg shidaal iyo saliid	4 bilood	32,000.00
4.	2020 CA-BPC-042	Kiro	4 bilood	19,000.00
5.	2020 CA-BPC-042	Dayactir	4 bilood	32,320.00
6.	2020 CA-BPC-042	Qalab xafiis	4 bilood	32,500.00
7.	2020 CA-BPC-042	Raashin	4 bilood	31,320.00
8.	2020 CA-BPC-041	Raashin	10 bilood	31,320.00
9	2020 CA-BPC-049	Dhismo	10 bilood	450,000.00
WADAR				**693,280.00**

Shaxda 5.4 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan qandaraasyada iyo heshiisyada laga diiwaangaliyaa Xafiiska Hantidhawraha Guud si waafaqsan shuruucda iyo xeerarka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Hay'adda la baaray wax jawaab qoraal ah lagama helin oo la xiriirta arrintaan.

5.2.3 SHARCIGA

Sharci Lr. 22 ee Sharciga Iibka Qaranka oo soo baxay 9 Agoosto 2016, Qodobkiisa 14aad ayaa waxa uu farayaa in qandaraasyada iyo heshiisyada caalamiga ah lagu qoro luuqadaha kala ah Ingiriis iyo Carabi halka kuwa gudaha/maxaliga ahna lagu qoro Af-Soomaali.

Khaladka

A. Heshiisyada gudaha oo aan lagu qorin luuqadda Soomaaliga

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Wasaaraddu aysan heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoray luuqadda Ingiriiska taas oo lid ku ah sharciga.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka hay'addu uu heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraa luuqadda Soomaaliga si waafaqsan sharciga. Sidoo kale, waxaa ay diyaarin karaan mid ku qoran luuqadda Ingiriisiga haddii ay u baahan yihiin dhinaca kale ee qandaraaslaha.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waxaan qaadanay talada Xafiiska Hantidhawrka Guud, heshiisyada maxaliga ah, wixii hadda ka dambeeya waxaanu ku qori doonnaa Af Soomaali.

5.3 Maamulka hantida

5.3.1 SHARCIGA

Qodobka 11^{aad} (1) (j) ee Sharciga Maamulka Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa dhigaya in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu mas'uul ka yahay diiwaangelinta dhammaan sharciyada iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasta oo kale sida ku cad sharcigan.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala duwan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladka

A. Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida

Waxaa baarista lagu ogaaday in Wasaaradda Arrimaha Dibeddu aysan lahayn habraacyada iyo siyaasadda lagu maamulo lagu lana socdo hantida.

B. Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin

Maamulka hay'adda ayaa ku guul dareystay in ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida kaas oo ka kooban macluumaadka, lambarka aqoonsiga, qiimaha lagu iibiyay xaaladda hantida IWM.

Hubinta muuqaal ahaaneed ee hantida ayaa lagu ogaaday in hantida hay'addu aysan wada lahayn lambarka aqoonsiga hantida (tag number) kaas oo ah lambar lagu aqoonsado oo gaar u ah si loo hubiyo loona dabagalo.

Intaas waxaa dheer, sida uu qabo Sharciga Maareynta Maaliyadda Dowladda Hantida lagama soo diiwaangalin XHGQ.

Talo soo jeedin

Waa in la hirgaliyaa lana meel mariyaa tilmaamaha iyo siyaasadda dhammaystiran ee maamulka, hubinta iyo ka warbixnta hantida.

Waa in maamulka hay'addu ay diyaariyaan diiwaan dhammaystiran ee hantida oo leh tilmaamo cad si loo xaqiijiyo in dhammaan hantida hay'adda lagu diiwaan galiyo diiwaanka, sidoo kalana loo cusboonaysiiyaa xilliyo go'an ama cayiman.

Waa in hay'adda la baaray iyo Wasaaradda Maaliyadda ay hantida hay'adda ku sameeyaan tirakoob waqtiyaysan isla markaana ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida.

Waa in maamulka hay'adda ay hantida ka soo diiwangeliyaan Xafiiska Hnatidhawrka Guud si waafaqsan Sharciga Maamulka Maaliyadda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Hay'adda la baaray wax jawaab qoraal ah lagama helin oo la xiriirta arrintaan

5.4 Furitaanka iyo isticmaalka koontooyinka bangiyada

5.4.1 SHARCIGA

Qodobbada 42[aad] (3) iyo 9[aad] (7) ee Sharciga Maaraynta Maaliyadda Guud (Sharci Lr. 17) ee soo baxay 25 Diseembar 2019 wuxuu sheegayaa sida soo socota:

> 42(3) Hay'adaha Dowladda in aysan furi karin koonto bangi maxalli ah ama mid caalami ah iyada oo aan oggolaansho qoraal ah laga haysan Xisaabiyaha Guud.
>
> 9(7) Wasiirka (Wasiirka Maaliyadda) waa in uu ansixiyo furitaanka xisaab bangi ee hay'adaha Dowladda iyo qaabeynta saxiixa koontoyinka bangi.

Khaladaadka

A. Koonto bangi oo la furay iyadoo aan oggolaansho loo haysan

Intii baaristu socotay waxaan ogaannay in Wasaaradda Arrimaha Dibaddu ay ka furatay koontooyin bangiyada Premier Bank iyo Dahabshiil iyada oo aan oggolaansho qoraal ah ka haysan Xisaabiyaha Guud iyo walibana uusan ansixin Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda.

TR.	BANGIGA	KOONTO LR.	TIRADA LACAGTA SOO GASHAY US $	HARAA US $
1.	Premier Bank	20700041001	312,633.50	99,864.50
2.	Dahabshiil Bank	0005975	4.00	4.00
WADAR			**312,637.50**	**99,868.50**

Shaxda 5.5 Furashada koontooyin bangi oo aan hay'addu oggolaansho u haysan

Talo soo jeedin

Waa in hay'addu ay oggolaansho iyo ansixin ka hesho Xafiiska Xisaabiyaha Guud iyo Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda si loogu oggolaado koontada bangiga sare ku xusan.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Wasaaraddu waxay lacag kasta oo soo gaarta ku muujisaa xisaabxirka 3 biloodka ama sannadlaha ah ee lala Wadaago Wasaaradda Maaliyadda, waxayna Wasaaraddu hubin doontaa in la raaco talada Baarayaasha marka la eego akoonada.

F.G. Wasaaradda Maalliyadda Ayaan u dirnay warqad aan uga codsanayno in ay dib noogu ogolaadaan Isticmaalka Xisaab Gaara ee noo furan, anagoo raacnay taladii Hantidharka copy ka mida warqadaana waa idiin soo dirnay.

5.5 Isticmaalka nidaamka maaliyadda dalka (SFIMS) ee ku aaddan lacagaha deeqaha dibedda

5.5.1 SHARCIGA

Qodobka 38aad (1) iyo (2) ee Sharciga Maareynta Miisaaniyadda (Sharci Lr. 17) ee soo baxay 25 Diseembar 2019 ayaa sheegaya sida soo socota:

> 38(1) Dhammaan deeqaha hay'ad Dowladeed ka hesho deeq bixiye ama cid kale waa in lagu daro Miisaaniyadda qaranka.
>
> 38(2) Looma oggola hay'ad Dowladeed iyo mid Shirkad ama Wakaalad Dowladdu leedahay toona in ay galaan heshiis ay ku helayaan deeq, taas oo ay ku jiraan deeqaha aan lacagta ahayn oo ka timid deeq bixiye ama shakhsiyaad gaar ah, iyada oo uu Wasiirku (Waasiirka Maaliyadda) la saxiixin.

Sidoo kale, Qodobka 15aad (1) ee Sharciga Maareynta Miisaaniyadda waxa uu leeyahay sida soo socota:

> 15(1) Dhammaan kharashyada hay'adaha Dowladda iyo mashaariicda dibadda laga maalgeliyo waa in lagu oggolaadaa Miisaaniyadda qaranka.

Khaladaadka

A. Deeqaha dibadda oo dhan US $300,000.00 ay hay'addu heshay oo aan lagu darin Miisaaniyadda qaranka sidoo kalana aan la marin nidaamka maaliyadda dowladda

Intii baaristu socotay waxaan ogaannay in Wasaaradda Arrimaha Dibedda ay heshay deeq intii lagu guda jiray sannadkii 2020. Lacagtan laguma darin miisaaniyadda Dowladda ee la ansixiyay ee sannadka dhammaaday 31 Diseembar 2020 sidoo kalena lama marin nidaamka maaliyadda dalka.

Muddada heshiisyada ayaan lagu astayn heshiiska dhexdiisa taas oo adkaysay in la ogaado xiliga uu heshiiska soconaayo.

Intaa waxaa dheer in maamulka Wasaaradda ay lacag dhan **US $100,000.00** oo ka timid dalka Shiinaha oo loogu talagaly COVID-19 ay Wasaaraddu u isticmaashay dhismaha maqaayad kafeega (coffee house) oo ku dhex taalla Wasaaradda Arrimaha Dibedda taas oo xadgudub ku ah qodobbada heshiiska. Faahfaahinada ayaa ku xusan shaxda hoose:

TR.	MASHRUUCA	MAAL-GALIYAHA / DEEQ-BIXIYAHA NAME	UJEEDDADA MASHRUUCA	KA FAA'IDAYSTAHA	MUDDADA	LACAGTA LOO QORSHEEYAY US $	LACAGTA LA ISTICMAALAY US $
1.	Dayactir Wasaaradda Arrimaha Dibadda	Dowladda Turkiga	Dayactirka Wasaaradda Arrimaha Dibedda	Wasaaradda Arrimaha Dibadda	Lama sheegin	200,000.00	200,000.00
2.	COVID-19	Dowladda Shiinaha	Ka hortagga Caabuqa COVID-19, laakiin waxaa lagu dhisay maqaayad kafeega oo wasaaradda ku dhex taal.	Wasaaradda Arrimaha Dibadda	Lama sheegin	100,000.00	100,000.00
WADAR						**300,000.00**	**300,000.00**

Shaxda 5.6 Deeqaha hay'addu dibadda ka heshay oo aan la marin nidaamka maaliyadda dowladda

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan deeqaha hay'addu hesho lagu daraa Miisaaniyadda qaranka sidoo kalana la soo mariyaa nidaamka maaliyadeed ee dalka.

Maamulku hay'adda waa in ay si dhammaystiran u cayimaad muddada heshiisyada marka ay heshiis la galayaan dhinacyo kale.

Waa in dhammaan heshiiyada hay'adda ay gasho oo la xiriira helitaanka deeq uu qeyb ka saxiixaa Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda si waafaqsan sharciga sidoo kalena laga soo dii-waan galiyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Waa maamulka Wasaaraddu uu jawaab maangal ah ka bixiyaa sababta lacagta loogu tala-ga-lay COVID-19 ka ay ugu dhiseen maqaaxi.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Sida ka muuqata jawaabta qeybta kore waxaa hawshiisyada la galay sannadka 2021 wixii duku-miintiyo ee la xiriirana waa la hayaa.

Jawaabta XHGQ

Hay'addu kama soo bixin khaladaadka Warqadda Maamulka lagu qoray jawaab lagu qanci karo.

5.6 Dabagalka baarista

5.6.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2019

Shaxdaan hoose waxaa ka muuqda marxaladda khaladaadka baarista sannadkii hore lagu sameeyay hay'adda inta la fuliyay, qayb laga fuliyay ama aan waxba laga fulin.

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	5.1.1 Ma jirin xisaabaadka sannadka oo la soo gudbiyay si loo baaro	Waa la fuliyay
2.	5.2.1 Lacagbixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka	Waa la fuliyay
3.	5.2.2 Lacagbixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka safarka	La ma fulin
4.	5.3.1 Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida	La ma fulin
5.	5.3.2 Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin	Waa la fuliyay
6.	5.3.3 Maamulka gaadiidka oo ah mid liita	Qayb ayaa laga fuliyay
7.	5.4.1 Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ	La ma fulin
8.	5.4.2 Heshiisyada gudaha aan lagu qorin afka Soomaaliga	La ma fulin
9.	5.5.1 Ku-guuldarraysiga fulinta howlaha hantidhawrka gudaha	La ma fulin

Shaxda 5.7 Khaladaadka baarista sannadkii 2019

5.6.2 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2018

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	4.1.1Ma jirin xisaabaadka sannadka oo la soo gudbiyay si loo baaro	La ma fulin
2.	4.2.1Kharashaadka hawl-maalmeedka oo aan lahayn caddeymaha ku filan	Waa la fuliyey
3.	4.2.2Kharashaadka socdaalka oo aan lahayn caddeymaha ku filan	La ma fulin
4.	4.3.1Ma jirin diiwaanka hantida	Qayb ayaa laga fuliyay
5.	4.3.2Ma jirin siyaasada maamulka hantida	La ma fulin
6.	4.3.4Maamulka Gaadiidka oo ah Mid Liita	La ma fulin
7.	4.4.1Heshiisyada oo aan laga soo diiwaan-galin XHGQ	La ma fulin
8.	4.5.1Malahayn baaraha gudaha sidoo kalana baarista gudaha lama samayn	Qayb ayaa laga fuliyay

Shaxda 5.8 Khaladaadka baarista sannadkii 2018

6. Wasaaradda Maaliyadda

6.1 Hubinta kharash bixinta

6.1.1 SHARCIGA

Sida ay qabaan Qodobbada 31aad (1) iyo 32aad (4) ee Sharci Lr. 17 ee Maaraynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019:

> 31(1) Wax kharash ah lagama bixin karo Miisaaniyadda qaranka, haddii aysan jiirin, qaansheegto ama caddeyn kale oo dheeraad ah oo looga baahan yahay sida ku xusan xeer-nidaamiyaha ama nidaamka xisaabaadku sheegayo.
>
> 32(4) Kharash bixin walba ee la oggolaaday waa in ay ku lifaaqan yihiin dhammaan dukumiintiyada kaabaya sida ku qeexan Xeer-nidaamiyaha Wasiirku soo saaray.

Hannanka la isku waafaqsan yahay

Dukumiintiyada caddeymaha way kala duwan yihiin iyadoo ay ku xiran tahay nooca lacag bixinta, waxaana ka mid ah; dalabka iibka, heshiis saxiixan, warqadaha qaansheegashada, alaab-keenidda, guddoonka alaabta, lacag qabashada, iwm.

Khaladaadka

A. Kharashaad dhan US $148,963.59 oo aan lahayn caddeymo dhammaystiran

Waxaa baarista lagu ogaaday in la bixiyay lacag dhan **US $148,963.59** iyada oo aan lahayn caddeymo ku filan, kharashaadkan ayaa lagu bixiyay hawlo kala duwan ee Wasaaradda Maaliyadda. Arrinkan ayaa sababay in la xaqiijin waayo sax ahaanshaha lacag bixintan.

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $	FAAHFAAHIN
1	2211	2020 CA-BPC-188	Jul 2020	26,790.00	Ma lahayn warqadda lacag-qabashada
2	2215	2020 CA-BPC-050	Jul 2020	9,477.00	Ma lahayn warqadda lacag-qabashada
3	2215	2020 CA-BPC-050	Aug 2020	9,449.00	Ma lahayn warqadda lacag-qabashada
4	2215	2020 CA-BPC-051	Sep 2020	7,315.00	Ma lahayn warqadda lacag-qabashada
5	2314	2020 CA-BPC-047	Sep 2020	26,345.00	Ma lahayn warqadda lacag-qabashada
WADAR				**79,376.00**	

Shaxda 6.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $
1.	2216	Shaqsiyaad	Aug, Sep & Nov	43,250.00
2.	2216	2020 CA-BPC-043	Aug & Nov	26,337.59
WADAR				**69,587.59**

Shaxda 6.2 Kharashaadka safarka ee aan lahayn caddeymo ku filan

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan lacag bixinnada ay ku salaysnaadaan ama lahaadaan caddeymo dhammaystiran, si sax ahna ay u oggolaadaan saraakiisha sare ee mas'uulka ka ah iyo in hawlaha loo guddoomo iyadoo loo eegayo ama la raacayo shuruudo cayiman.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Hay'adda la baaray wax jawaab qoraal ah lagama helin oo la xiriirta arrintaan.

6.2 Maamulka iibka iyo heshiisyada

6.2.1 SHARCIGA

Qodobka 27aad (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

> 27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.
>
> 27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Sida uu qabo sharciga Iibka Qaranka lifaaqiisa 3aad tirsigiisa 1aad ayaa dhigaya:

> ***(A)*** ***Dariiqooyinka dukaameysiga waxaa la isticmaalayaa marka qiimaha lagu qiyaasay qandaraaska iibka uu ka hooseeyo:***
>
> | | | |
> |---|---|---|
> | I. | Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee badeecad | US $ 40,000 |
> | II. | Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee adeeg | US $ 40,000 |
> | III. | Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee shaqo | US $ 50,000 |
>
> ***(B)*** ***Tartan maxalli ah waxaa la isticmaali karaa hadii qiimaha lagu qiyaasay qandaraaska iibka uu ka hooseeyo:***
>
> | | | |
> |---|---|---|
> | I. | Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee badeecad | US $ 100,000 |
> | II. | Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee adeeg | US $ 40,000 |
> | III. | Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee shaqo | US $ 200,000 |
>
> ***(C)*** ***Tartan caalami ah waxaa la qaban karaa marka qiimaha lagu qiyaasay qandaraaska Iibka uu ka badan yahay***:
>
> | | | |
> |---|---|---|
> | I. | Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee badeecad | US $ 100,000 |
> | II. | Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee adeeg | US $ 40,000 |
> | III. | Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee shaqo | US $ 200,000 |

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Wasaaradda Maaliyaddu aysan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31[da] Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

B. Hab dukaamaysi aan ku habboonayn ayaa loo adeegsaday alaab lacagteedu dhan tahay US $728,642.85

Waxaa baarista lagu ogaaday, in maamulka Wasaaradda Maaliyaddu ay lacag dhan **US $728,642.85** u isticmaaleen hab dukaamaysi ah oo baalmarsan nidaamka tartanka furan ee sharcigu sheegayo. Sidaas darteed, maamulka Wasaaraddu ma hayaan wax asbaab maangal ah oo keeni kara in sharciga la baalmaro sida ku xusan jadwalka jaantuska iibka qeybtiisa 3aad ee sharciga Iibka Qaranka ee 2016. Faahfaahinta ayaa ku xusan shaxda hoose:

TR.	SHIRKADDA	NOOCA	HAY'ADDA	LACAGTA US $	FAAHFAAHIN
1.	2020 CA-BPC-052	Dukaameysi	Wasaaradda Maaliyadda	109,613.00	Lacagta waxey ka badan tahay xaddiga dukaameysiga
2.	2020 CA-BPC-022	Dukaameysi	Wasaaradda Maaliyadda	65,217.00	Lacagta waxey ka badan tahay xaddiga dukaameysiga
3.	2020 CA-BPC-022	Maxalli	Wasaaradda Maaliyadda	264,288.00	Lacagta waxey ka badan tahay xaddiga tartan ee maxalliga ah
4.	2020 CA-BPC-053	Dukaameysi	Ciidanka Xoogga Dalka Soomaaliyeed	110,922.35	Lacagta waxey ka badan tahay xaddiga dukaameysiga
5.	2020 CA-BPC-054	Dukaameysi	Ciidanka Xoogga Dalka Soomaaliyeed	178,602.50	Lacagta waxey ka badan tahay xaddiga dukaameysiga
WADAR				**728,642.85**	

Shaxda 6.3 Hab dukaamaysi oo baalmarsan nidaamka Iibka Qaranka

Talo soo jeedin

Waa in Wasaaraddu yeelataa qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Maamulka hay'addu waa in ay faahfaahin kabixyaan sababta adeegga iyo alaabta qiimaheedu gaareyso **US $728,642.85**, uusan u waafaqsanayn sharciga Iibka Qaranka ee 2016.

Maamulku waa in ay baarayasha la wadaagaan dhammaan diiwannada iyo dukumintiyada iibka la sameeyay.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Hay'adda la baaray wax jawaab qoraal ah lagama helin oo la xiriirta arrintaan.

6.2.2 SHARCIGA

Sida uu qabo Qodobka 38aad (5) ee Sharci Lr. 17 ee Maareynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019, dhammaan heshiisyada deeqaha hay'adaha Dowladda, Maamul Goboleedyada iyo hay'adaha ganacsiga ee Dowladda waa in laga diiwaan geliyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Sidoo kale, sida ku cad Qodobka 11[aad] (c) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud, Xafiiska Hantidhawrka Guud wuxuu leeyahay awoodda diiwaan galinta heshiisyada iyo qandaraasyada ay galeen hay'adaha Dowladda. Qodobka 14aad ee Wax-ka-Beddelka Qodobka 84aad Sharciga Iibka Qaranka wuxuu sidoo kale caddeeyay in ay waajib ku tahay hay'adaha Dowladda in ay soo diiwaan galiyaan heshiisyadda iyo qandaraasyadda ay galaan ka hor inta aysan dhaqan galin.

Khaladka

A. Heshiisyada oo aan laga soo diiwaangalin XHGQ US $3,149,011.98

Waxaa baarista lagu ogaaday in heshiisyo qiimahoodu gaarayo **US $3,149,011.98** aan laga soo diiwaangalin XHGQ. Xafiiska Hantidhawrka Guud waqtigii lagu guda jiray baarista sannadla-ha waxaa laga yaabaa in uusan caddeyn karin waxyaabaha heshiisyada ku xusan ee la xiriira wixii hanti ah maadaama aan laga soo diiwaangalin Xafiiska. Xafiiska Hantidhawrka Guud ma sheegi karo in la fuliyay qodobbada heshiiska lagu galay, sidoo kalana in heshiisyadaas ay ku jiraan danaha Dowladda Federaalka Soomaaliya. Faahfaahinnada heshiisyada ayaa ku xusan shaxda hoose:

TR.	QANDARAASLAHA	HAY'ADDA	UJEEDDO	MUDDADA	LACAGTA US $
1.	2020 CA-BPC-055	Hay'adda Duulista Rayidka	Caymis caafimaad shaqaalaha Hay'adda Duulista Rayidka	12 bilood	303,849.84
2.	2020 CA-BPC-056	Wasaaradda Batroolka	Dayactirka Wasaaradda Batroolka	1 mar	285,068.50
3.	2020 CA-BPC-057	Wasaaradda Maaliyadda	Qalab xafiis oo loo soo gaday Waaxda Iibka	21 maalmood	37,800.00
4.	2020 CA-BPC-058	Wasaaradda Gaadiidka iyo Duulista Rayidka	Dhismo Hay'adda Duulista Rayidka, Wasaaradda Gaadiidka iyo Duulista Rayidka	6 bilood	1,131,175.13
5.	2020 CA-BPC-022	Wasaaradda Maaliyadda	Qalabaynta Xafiiska La Socodka Daymaha ee Wasaaraddu ku dhex leedahay Madaxtooyada	45 maalmood	65,217.00
6.	2020 CA-BPC-059	Wasaaradda Caddaaladda	Dayactirka dhismaha Wasaaradda Caddaaladda	120 maalmood	163,813.36
7.	2020 CA-BPC-060	Wasaaradda Caafimaadka	EMR-DC ee Wasaaradda Caafimaadka	13 maalmood	350,623.00
8.	2020 CA-BPC-022	Wasaaradda Maaliyadda	Qalab Xafiis Wasaaradda Maaliyadda	21 maalmood	264,288.00
9.	2020 CA-BPC-053	Ciidanka Xoogga Dalka Soomaaliyeed	Cuntooyinka raaga	2 maalmood	110,922.35
10.	2020 CA-BPC-054	Ciidanka Xoogga Dalka Soomaaliyeed	Cuntooyinka raaga	2 maalmood	178,602.50
11.	2020 CA-BPC-061	Wasaaradda Kalluumaysiga	Dayactirka Dhismaha Wasaaradda Kalluumaysiga	60 maalmood	207,753.30
12.	2020 CA-BPC-062	Wasaaradda Maaliyadda	Farsamada xadhiga fiber-optic ee isku xira Wasaaradda Maaliyadda iyo Bangiga Dhexe	30 maalmood	49,899.00
WADAR					**3,149,011.98**

Shaxda 6.4 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan qandaraasyada iyo heshiisyada laga diiwaangaliyaa Xafiiska Hantidhawraha Guud si waafaqsan shuruucda iyo xeerarka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Hay'adda la baaray wax jawaab qoraal ah lagama helin oo la xiriirta arrintaan.

6.2.3 SHARCIGA

Sharci Lr. 22 ee Sharciga Iibka Qaranka oo soo baxay 9 Agoosto 2016, Qodobkiisa 14aad ayaa waxa uu farayaa in qandaraasyada iyo heshiisyada caalamiga ah lagu qoro luuqadaha kala ah Ingiriis iyo Carabi halka kuwa gudaha/maxaliga ahna lagu qoro Af-Soomaali.

Khaladka

A. Heshiisyada gudaha oo aan lagu qorin luuqadda Soomaaliga

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Wasaaradda Maaliyadda ay heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraan luuqadda Ingiriiska taas oo lid ku ah sharciga.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka hay'addu uu heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraa luuqadda Soomaaliga si waafaqsan sharciga. Sidoo kale, waxaa ay diyaarin karaan mid ku qoran luuqadda Ingiriisiga haddii ay u baahan yihiin dhinaca kale ee qandaraaslaha.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Hay'adda la baaray wax jawaab qoraal ah lagama helin oo la xiriirta arrintaan.

6.2.4 SHARCIGA

Qodobkiisa 33aad (2) (g) Sharci Lr. 22 ee Sharciga Iibka Qaranka oo soo baxay 9 Agoosto 2016 ayaa sheegaya sidan:

> 33(2) Adeegbixiye, qandaraasle, ama talo bixiye waxa looga reebi karaa ka qaybqaadashada tartanka qandaraaska iibka sababahan soo socda awgood sida ku xusan xarafkiisa:
>
> g) bixin la aanta ee waajibaadyada cashuurta kaddib qiimeynta ay guddiga dakhliga cashuuraha ama cashuurta oo lala baxsado si kastaba ha ahaatee.

Khaladka

A. Qandaraasyo dhan US $2,238,907.93 ayaa la siiyay shirkado kala duwan kuwaas oo aan canshuurta bixin

Intii lagu guda jiray baarista Wasaaradda Maaliyadda, waxaa ogaannay in shirkadaha guuleystay qaar aysan lahayn shati ganacsi, Shahaadada Canshuur Bixinta iyo lambarka canshuur bixiyaha. Soo koobida shirkadaha aan u hoggaansamin canshuuraha ayaa lagu dejiyay shaxda hoose:

TR.	QANDARAASLAHA	TIXRAAC LR.	HAY'ADDA / UJEEDDADA	LACAGTA US $	FAAHFAAHIN
1.	2020 CA-BPC-056	FGS/MOF/ICB/2020/0056	Wasaaradda Batroolka iyo Macdanka	285,068.50	Waxaa ka maqan shatiga ganacsiga, warqadda canshuur bixinta iyo lambarka canshuur bixinta
WADAR				**2,238,907.93**	

TR.	QANDARAASLAHA	TIXRAAC LR.	HAY'ADDA / UJEEDDADA	LACAGTA US $	FAAHFAAHIN
2.	2020 CA-BPC-058	FGS/MOF/ICB/2020/005	Wasaaradda Gaadiidka iyo Duulista Rayidka	1,131,175.13	Waxaa ka maqan shatiga ganacsiga, warqadda canshuur bixinta, lambarka canshuur bixinta iyo warqadda Guddiga Qiimeynta lagu magacaabaay
3.	2020 CA-BPC-060	FGS/MOF/EMR-DC/2020/001	Wasaaradda Caafimaadka	350,623.00	Waxaa ka maqan shatiga ganacsiga, warqadda canshuur bixinta, lambarka canshuur bixinta iyo warqadda Guddiga Qiimeynta lagu magacaabaay
4.	2020 CA-BPC-064	FGS/MOF/NCB/2020/0053	Dayactirka albaabbada dhismayaasha Wasaarada Maaliyada	264,288.00	Waxaa ka maqan shatiga ganacsiga, warqadda canshuur bixinta iyo lambarka canshuur bixinta
5.	2020 CA-BPC-061	FGS/MOF/ICB/2020/0057	Dib-u-dayactirka Wasaaradda Kaluumeysiga	207,753.30	Waxaa ka maqan shatiga ganacsiga, warqadda canshuur bixinta iyo lambarka canshuur bixinta
WADAR				**2,238,907.93**	

Shaxda 6.5 Qandaraasyo si sharciga baalmarsan loo bixiyay

Talo soo jeedin

Waa in maamulka Wasaaradda Maaliyaddu uu u hoggaansamo sharciga iibka iyo in qandaraasyada la siiyo shirkado si sharci ah u diiwaangashan oo haysta dhammaan dukumentiyada daruuriga ah iyo kuwa loo baahan yahay sida shahaadooyinka u hoggaansanaanta canshuuraha.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Hay'adda la baaray wax jawaab qoraal ah lagama helin oo la xiriirta khaladkan kaas oo hore lagula wadaagay warqadda maamulka.

6.3 Maamulka hantida

6.3.1 SHARCIGA

Qodobka 11[aad] (1) (j) ee Sharciga Maamulka Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa dhigaya in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu mas'uul ka yahay diiwaangelinta dhammaan sharciyada iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasta oo kale sida ku cad sharcigan.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala duwan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida

Waxaa baarista lagu ogaaday in Wasaaradda Maaliyadda aysan lahayn habraacyada iyo siyaasadda lagu maamulo lagu lana socdo hantida.

B. Maamulka gaadiidka oo ah mid liita

Muddadii lagu guda jiray baarista Wasaaradda Maaliyadda waxay nala wadaagtay liiska gaadiidka oo la sheegay in Wasaaraddu ay leedahay. Dhammaan gaadiidku laguma diiwaangalin magaca Wasaaradda sidoo kalena ma lahayn buugaagta lahaanshiyaha gaadiidka. Waxaa jiray 2 gaari oo aysan Maamulka Wasaaraddu keenin si muuqaal ahaan loogu xaqiijiyo.

TR.	NOOCA GAARIGA	CIDDA BIXISAY	CAQAAYAD LR.	FAAHFAAHIN
1.	Toyota Land Cruiser	DFS	JTELV71J007401162	Laguma diiwaangalin magaca Wasaaradda
2.	Toyota Hilux Pick Up	DFS	MR0HB8CD1G0471841	Laguma diiwaangalin magaca Wasaaradda
3.	Toyota Land Cruiser	DFS	JTMHV01J6H5038746	Laguma diiwaangalin magaca Wasaaradda
4	Toyota Hilux Pick Up	DFS	MROHB8CD290471444	Laguma diiwaangalin magaca Wasaaradda
5.	Toyota Land Cruiser	DFS		Muuqaal ahaan looma xaqiijin
6.	Toyota Hilux Pick Up	DFS	MROHB8CDOGO472138	Laguma diiwaangalin magaca Wasaaradda
7.	Toyota Hilux Pick Up	DFS	MR0HX8CD2G0897703	Laguma diiwaangalin magaca Wasaaradda
8.	Toyota Hilux Pick Up	DFS	JTMH05J605033089	Laguma diiwaangalin magaca Wasaaradda
9.	Toyota Hilux Pick Up	DFS	MR0HA3CDX00713232	Laguma diiwaangalin magaca Wasaaradda
10.	Toyota Hilux Pick Up	DFS	MROBB9CD8L5146850	Laguma diiwaangalin magaca Wasaaradda
11.	Toyota Hilux Pick Up	DFS	MROBB9CD7L5147066	Laguma diiwaangalin magaca Wasaaradda
12.	Toyota Hilux Pick Up	DFS	MROBB9CD3L5147047	Laguma diiwaangalin magaca Wasaaradda
13.	Toyota Hilux Pick Up	DFS	MROH5BGD500722143	Laguma diiwaangalin magaca Wasaaradda
14.	Toyota Hilux Pick Up	DFS	MROFR2291CO674931	Laguma diiwaangalin magaca Wasaaradda
15.	Toyota Hilux Pick Up	DFS	MROFR22GXF0739442	Laguma diiwaangalin magaca Wasaaradda
16.	Toyota Hilux Pick Up	DFS	MROHX8CD5H0920036	Laguma diiwaangalin magaca Wasaaradda
17.	Toyota Hilux Surf	DFS	K2W1850054730	Laguma diiwaangalin magaca Wasaaradda
18.	Toyota Prado	DFS	K7J780025731	Laguma diiwaangalin magaca Wasaaradda
19.	Toyota Fortuna	DFS	MRIDX8FF55G0003648	Laguma diiwaangalin magaca Wasaaradda
20.	Toyota Hilux Pick Up	DFS		Muuqaal ahaan looma xaqiijin
21.	Toyota Hilux Pick Up	DFS	MR0DB9CD8L5147058	Laguma diiwaangalin magaca Wasaaradda

Shaxda 6.6 Gaadiidka hay'adda la baaray

Talo soo jeedin

Waa in la hirgaliyaa lana meel mariyaa tilmaamaha iyo siyaasadda dhammaystiran ee maamulka, hubinta iyo ka warbixnta hantida.

Waa in Wasaaradda Maaliyadda ay hoggaan u noqotaa tallaabooyin lagu hirgalinayo siyaasadda iyo habraaca maamulka hantida ee hay'adaha dowladda oo ay ku jirto Wasaaradda Maaliyaddu.

Waa in dhammaan gaadiidka hay'adda ay lahaadaan buugaagta lahaanshiyaha gaadiidka oo ku diiwaan gashan magaca hay'adda, uuna sarkaalka sare ee mas'uulka ka ah u keydiyo si xafidan.

Waa in maamulka hay'adda ay hantida ka soo diiwangeliyaan Xafiiska Hnatidhawrka Guud si waafaqsan Sharciga Maamulka Maaliyadda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Hay'adda la baaray wax jawaab qoraal ah lagama helin oo la xiriirta arrintaan.

6.4 Maamulka canshuur-dhaafka

6.4.1 SHARCIGA

Qodobka 5aad (2), (3),(4), (5) (b, t, j & x) cashuur-dhaafka Xeerka MMG ee 2020 wuxuu sheegayaa in Wasiirka Maaliyadda:

> 5(2) Waxaa looga baahan yahay in la diiwaangeliyo dhammaan canshuuraha laga dhaafay iyo sababaha loo sameeyay, waxayna lagu daabici doonnaa faafinta rasmiga ah ee DFS.
>
> 5(3) Waa in la wargeliyo Golaha Wasiirrada iyo XHGQ iyada oo la faahfaahinayo dhammaan canshuuraha iyo sababaha looga dhaafay, muddo toddobaad gudahiisa.
>
> 5(4) Waa in canshuur-dhaafka loo diro Golaha Shacabka DFS kadib markii Wasiirku saxiixo ka hor 30 March, 30 June 30 Sebteembar iyo 31da Diseembar ee sano kasta.
>
> 5(5) Xogta ku cad Warbixinta Canshuur Dhaafyada ee qaybta 4aad waxaa ku jiraya:
>
> b) Shakhsiga canshuur dhaafka loo sameeyey;
>
> t) Sababaha canshuur dhaafka loo sameeyey;
>
> j) Wadarta canshuurta ka baaqatay Dawladda; iyo
>
> x) Faa'iidada Dawladda ka heleyso canshuur dhaafkan.

Khaladaadka

A. Wasaaradda oo ku guul-daraysiga in cashuur-dhaafka ay maareyso si haggaagsan

Intii lagu jiray baarista waxaa la oggaaday in Baarlamaanka JFS uu soo saaray Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud. Si kastaba ha ahaatee, Wasaaradda Maaliyadda si wanaagsan uma maamulin qodobada canshuuraha ee canshuur dhaafka.

B. Ku guuldareysiga in la daabaco liiska canshuur bixiyayaasha ee loo sameeyay canshuur-dhaaf

Intii aan ku guda jirnay baarista ayaan ogaannay in Wasaaraddu ay canshuur-dhaaf u sameysay shirkado kala duwan. Balse, Wasaaraddu ma diyaarin oo ma daabicin liis ay ku qoran yihiin cashuur-bixiyayaasha cashuur-dhaafka loo sameeyay iyo sababaha cashuur-dhaafka loo sameeyay taas oo ka soo horjeeda Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud.

C. Wasaaradda Maaliyadda oo ku guul dareysatay in ay diyaariso warbixinta canshuur-dhaafka lana wadaagto golaha Wasiirrada iyo Hantidhawraha Guud

Baarista Wasaaradda Maaliyadda waxaan ku ogaannay in Wasiirka Wasaaraddu uusan diyaarin lana wadaagin warbixinta Canshuur-dhaafka labada Aqal ee Baarlamaanka Soomaaliya sida uu sharcigu sheegayo.

D. Wasaaradda Maaliyadda oo ku guul darreysatay diyaarinta warbixinta canshuur-dhaarka lana wadaagto goeyaasha Baarlamaanka

Intii lagu guda jiray baarista, baarayaasha waxa ay oggaadeen in Wasiirka Maaliyadda ma uusan diyaarin warbixin ku saabsan canshuur-dhaafka mana hor-geynin labada gole ee Baarlamaanka waqtiyada laga rabay ee 31[da] Maarso, 30[ka] Juun, 30[ka] Sebtember, iyo 31[da] Diseembar ee 2020.

Talo soo jeedin

Wasaaradda Maaliyaddu waa in ay si sax ah u maamushaa qodobada cashuur-dhaafka ayna xaqiijiso sida sharcigu dhigayo.

Waa in Wasaaraddu ay sameysaa siyaasado cad oo haga xeer nidaamiyaasha cashuur-dhaafka iyo hay'adaha loo oggol yahay canshuur-dhaafka.

Wasaaraddu waa in ay diyaarisaa warbixinnada cashuur-dhaafka oo ay ku daabacdaa 10 maalmood gudahooda marka ay sameyso cashuur-dhaafka sida sharcigu dhigayo, ka hor 31[da] Maarso, 30[ka] Juun 30[ka] Sebteembar iyo 31[da] Diseembar ee sannad maaliyadeed kasta.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Hay'adda la baaray wax jawaab qoraal ah lagama helin oo la xiriirta arrintaan.

6.5 Dabagalka baarista

6.5.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2019

Shaxda hoose waxaa ka muuqda marxaladda khaladaadka baarista sannadkii hore lagu sameeyay hay'adda inta la fuliyay, qayb laga fuliyay ama aan waxba laga fulin.

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	6.1.1 Lacag-bixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka	La ma fulin
2.	6.1.2 Lacag-bixin aan lahayn caddaymo dhammaystiran - adeeg guud	Waa la fuliyay
3.	6.1.3 Lacag-bixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka safarka	La ma fulin
4.	6.2.1 Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida	La ma fulin
5.	6.2.2 Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin	Waa la fuliyay
6.	6.2.3 Maamulka gaadiidka oo ah mid liita	La ma fulin
7.	6.3.1 Qorshaha iibka oo aan jirin	La ma fulin
8.	6.2.3 Shirkado la siiyay canshuur-dhaaf iyaga oo aan lahayn (TIN), iyo (TCC) ama aan canshuur bixiye u diiwaangashanayn	La ma fulin
9.	6.3.3 Xadiga iibka Qaranka oo aan lagu dhaqmin	La ma fulin
10.	6.4.1 Siyaasadda lagu maamulo deymaha oo aan jirin	La ma fulin
11.	6.4.2 Habraaca maamulka deymaha oo aan jirin	La ma fulin
12.	6.4.3 Ka warbixinta iyo maamulka deymaha oo liita	La ma fulin
13.	6.5.1 Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ	La ma fulin
14.	6.1.1 Heshiisyada maxalliga ah oo lagu qoray Afka Ingiriisiga	La ma fulin

Shaxda 6.7 Khaladaadka baarista sannadkii 2019

6.5.2 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2018

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	1.2.1Kharashaadka howl-maalmeedka aan lahayn caddeymaha ku filan	Lama fulin
2.	1.2.2Lacag laga bixiyay madax-xigaha xaaladdaha deg-dega (Contingency) oo aan lahayn caddeymo ku filan	Lama fulin
3.	1.2.4Kharashaadka socdaalka oo aan lahayn caddeymo ku filan	Lama fulin
4.	1.3.1Ma jirin diiwaanka hantida	Qeyb ayaa la fuliyay
5.	1.2.2Ma jiro habraacyada iyo siyaasadaha maamulka hantida	Lama fulin
6.	1.3.4Hubinta gaadiidka oo ahayd mid liita	Lama fulin
7.	1.4.1Heshiisyada oo aan laga soo diiwaan-galin XHG	Lama fulin
8.	1.6.1Haddii Sharciga libka Qaranka la raacin	Qeyb ayaa la fuliyay

Shaxda 6.8 Khaladaadka baarista sannadkii 2018

7. Xafiiska Xisaabiyaha Guud

7.1 Hubinta kharash bixinta

7.1.1 SHARCIGA

Sida ay qabaan Qodobbada 31^{aad} (1) iyo 32^{aad} (4) ee Sharci Lr. 17 ee Maaraynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019:

> 31(1) Wax kharash ah lagama bixin karo Miisaaniyadda qaranka, haddii aysan jiirin, qaansheegto ama caddeyn kale oo dheeraad ah oo looga baahan yahay sida ku xusan xeer-nidaamiyaha ama nidaamka xisaabaadku sheegayo.
>
> 32(4) Kharash bixin walba ee la oggolaaday waa in ay ku lifaaqan yihiin dhammaan dukumiintiyada kaabaya sida ku qeexan Xeer-nidaamiyaha Wasiirku soo saaray.

Hannanka la isku waafaqsan yahay

Dukumiintiyada caddeymaha way kala duwan yihiin iyadoo ay ku xiran tahay nooca lacag bixinta, waxaana ka mid ah; dalabka iibka, heshiis saxiixan, warqadaha qaansheegashada, alaab-keenidda, guddoonka alaabta, lacag qabashada, iwm..

Khaladka

A. Kharashaad dhan US $37,700.00 oo aan lahayn caddeymo dhammaystiran

Waxaa baarista lagu ogaaday in la sameeyey lacag bixin dhan **US $37,700.00** iyada oo aan lahayn caddeymo ku filan taas oo lid ku ah sharciga. Arrinkan ayaa sababay in la xaqiijin waayo sax ahaanshaha lacag bixintan. Lacagahaan ma lahayn caddeymo dhammaystiran sida:

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $
1.	2216	2020 CA-BPC-106	Jan - Sep 2020	37,700.00
WADAR				**37,700.00**

Shaxda 7.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan lacag bixinnada ay ku salaysnaadaan ama lahaadaan caddeymo dhammaystiran, si sax ahna ay u oggolaadaan saraakiisha sare ee mas'uulka ka ah iyo in hawlaha loo guddoomo iyadoo loo eegayo ama la raacayo shuruudo cayiman.

Waa in dhammaan dukumiintiyadda lacag bixinnada lagu tiimbareeyaa "la bixiyay" isla marka lacagahooda la bixiyo si looga hortago in mar kale loo isticmaalo kharash bixin kale.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Caadi ahaan waxaa safar aada madaxda Xaafiiska mana keenaan "boarding Passes" balse waxaa la hayaa dalku galkii iyo bixidii passportka lagu dhuftay taas oo caddeyn ku filan in safar la aaday. Waxaan bilaaynaa in aan arruurino "boarding passes" iyo in aan keydinno xogtaas.

7.2 Maamulka iibka iyo heshiisyada

7.2.1 SHARCIGA

Qodobka 27aad (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

> 27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.
>
> 27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Khaladka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Xafiiska Xisaabiyaha Guud uusan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31da Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

Talo soo jeedin

Waa in Xafiiska Xisaabbiyaha Guud yeeshaa qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Xafiiska Xisaabiyaha Guud wuxuu heshiisyo qandaraas la saxiixday ganacsato si looga iibsado adeeg iyo alaab loo baahna kuwaas oo waafaqsan habraaca miisaaniyadda Xafiiska madax-xigeenadiisa kuwaas oo waafaqsan qorshaha qaranka.

7.3 Maamulka hantida

7.3.1 SHARCIGA

Qodobka 11aad (1) (j) ee Sharciga Maamulka Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa dhigaya in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu mas'uul ka yahay diiwaangelinta dhammaan sharciyada iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasta oo kale sida ku cad sharcigan.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala duwan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida

Waxaa baarista lagu ogaaday in Xafiiska Xisaabiyaha Guud uusan lahayn habraacyada iyo siyaasadda lagu maamulo lagu lana socdo hantida.

B. Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin

Maamulka hay'adda ayaa ku guul dareystay in ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida kaas oo ka kooban macluumaadka, lambarka aqoonsiga, qiimaha lagu iibiyay xaaladda hantida IWM.

Hubinta muuqaal ahaaneed ee hantida ayaa lagu ogaaday in hantida hay'addu aysan wada lahayn lambarka aqoonsiga hantida (tag number) kaas oo ah lambar lagu aqoonsado oo gaar u ah si loo hubiyo loona dabagalo.

Intaas waxaa dheer, sida uu qabo Sharciga Maareynta Maaliyadda Dowladda Hantida lagama soo diiwaangalin XHGQ.

C. Maamulka gaadiidka oo ah mid liita

Muddadii lagu guda jiray baarista maamulka Xafiiska Xisaabiyaha Guud waxay nala wadaageen liiska 2 gaadiid ah oo la sheegay in Xaafiisku uu leeyahay. Balse, gaadiidkaas laguma diiwaangalin magaca Xaafiiska sidoo kalena ma lahayn buugaagta lahaanshiyaha gaadiidka. Waxaa jira 1 gaari oo aan la isticmaalin muddo 2 sano ah gaariga oo ciladaysan awgii. Faahfaahin dheeriga ayaa ku xusan shaxda hoose:

TR.	NOOCA GAARIGA	CIDDA BIXISAY	CAQAAYAD LR.	FAAHFAAHIN
1.	Toyota Noah	DFS	SR50-0086663	Ma lahayn buugga iyo taargada gaadiidka dowladda
2.	Toyota Hilux Surf	DFS	R&N185-9014447	Ma lahayn buugga iyo taargada gaadiidka dowladda

Shaxda 7.2 Gaadiidka hay'adda la baaray

Talo soo jeedin

Waa in la hirgaliyaa lana meel mariyaa tilmaamaha iyo siyaasadda dhammaystiran ee maamulka, hubinta iyo ka warbixnta hantida. Waa in Wasaaradda Maaliyadda ay hoggaan u noqotaa tallaabooyin lagu hirgalinayo siyaasadda iyo habraaca maamulka hantida ee hay'adaha dowladda oo uu ku jiro Xafiiska Xisaabiyaha Guud.

Waa in Maamulka hay'adda ay diyaariyaan diiwaan dhammaystiran ee hantida oo leh tilmaamo cad si loo xaqiijiyo in dhammaan hantida hay'adda lagu diiwaan galiyo diiwaanka, sidoo kalana loo cusboonaysiiyaa xilliyo go'an ama cayiman.

Waa in hay'adda la baaray iyo Wasaaradda Maaliyadda ay hantida hay'adda ku sameeyaan tirakoob waqtiyaysan isla markaana ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida.

Waa in dhammaan gaadiidka hay'adda ay lahaadaan buugaagta lahaanshiyaha gaadiidka oo ku diiwaan gashan magaca hay'adda, uuna sarkaalka sare ee mas'uulka ka ah u keydiyo si xafidan.

Waa in maamulka hay'adda ay hantida ka soo diiwangeliyaan Xafiiska Hnatidhawrka Guud si waafaqsan Sharciga Maamulka Maaliyadda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Habraaca iyo xeerka lagu maamulo hantida Xafiiska hadda gacanta lagu hayaa (draft) XHGQ-na waa lala wadaagay si uu aragti uga dhiibto.

Dhammaan hantida Xafiisku waa leeyihiin lambarka diiwaangalinta balse hadda wixii ka danbeeya waxaa loo saxidoonnaa si sannadle ah.

Sidii hore la idiinkugu wargaliyayba gaadiidka aad aragteen waxaa leh XXG balse waxaanan ku xirin taargada dowladda (GD) sababo amni aawadood.

7.4 Dabagalka baarista

7.4.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2019

Shaxdaan hoose waxaa ka muuqda marxaladda khaladaadka baarista sannadkii hore lagu sameeyay hay'adda inta la fuliyay, qayb laga fuliyay ama aan waxba laga fulin.

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	7.1.1 Ma jirin xisaabaadka sannadka oo la soo gudbiyay si loo baaro	Qayb ayaa laga fuliyay
2.	7.2.1 Lacagbixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka	Waa la fuliyay
3.	7.2.1 Kharashaadka socdaalka oo aan laheyn caddeymo dhammaystiran	La ma fulin
4.	7.3.1 Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida	La ma fulin
5.	7.3.2 Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin	La ma fulin
6.	7.3.3 Maamulka gaadiidka oo ah mid liita	La ma fulin
7.	7.4.1 Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ	Waa la fuliyay
8.	7.4.2 Heshiisyada gudaha aan lagu qorin afka Soomaaliga	Waa la fuliyay
9.	7.5.1 Ku-guuldarraysiga fulinta howlaha hantidhawrka gudaha	Qayb ayaa laga fuliyay

Shaxda 7.3 Khaladaadka baarista sannadkii 2019

7.4.2 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2018

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	2.1.1Hay'adaha Dowladda oo aan soo gudbin warbixinnada maaliyadeed si loo baaro	Qeyb ayaa la fuliyay
2.	2.2.1Kharashaadka socdaalka oo aan caddeymo ku filan	Lama fulin
3.	2.3.1Ma jirin diiwaanka hantida	Qeyb ayaa la fuliyay
4.	2.3.2Ma jiraan siyaasadda maamulka hantida	Lama fulin
5.	2.3.4Hubinta gaadiidka oo ahayd mid liita	Lama fulin
6.	2.4.1Heshiisyada oo aan laga soo diiwaan-galin XHG	Lama fulin
7.	2.5.1Malahayn baaraha gudaha sidoo kalana baarista gudaha lama samayn	Qeyb ayaa la fuliyay

Shaxda 7.4 Khaladaadka baarista sannadkii 2018

8. Xarunta Warbixinnada Maaliyadeed

8.1 Hubinta kharash bixinta

8.1.1 SHARCIGA

Sida ay qabaan Qodobbada 31aad (1) iyo 32aad (4) ee Sharci Lr. 17 ee Maaraynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019:

> 31(1) Wax kharash ah lagama bixin karo Miisaaniyadda qaranka, haddii aysan jiirin, qaansheegto ama caddeyn kale oo dheeraad ah oo looga baahan yahay sida ku xusan xeer-nidaamiyaha ama nidaamka xisaabaadku sheegayo.
>
> 32(4) Kharash bixin walba ee la oggolaaday waa in ay ku lifaaqan yihiin dhammaan dukumiintiyada kaabaya sida ku qeexan Xeer-nidaamiyaha Wasiirku soo saaray.

Hannanka la isku waafaqsan yahay

Dukumiintiyada caddeymaha way kala duwan yihiin iyadoo ay ku xiran tahay nooca lacag bixinta, waxaana ka mid ah; dalabka iibka, heshiis saxiixan, warqadaha qaansheegashada, alaab-keenidda, guddoonka alaabta, lacag qabashada, iwm.

Khaladka

A. Kharashaad dhan US $9,996.00 oo aan lahayn caddeymo dhammaystiran

Waxaa baarista lagu ogaaday in la sameeyey lacag bixin dhan **US $9,996.00** iyada oo aan lahayn caddeymo ku filan taas oo lid ku ah sharciga. Arrinkan ayaa sababay in la xaqiijin waayo sax ahaanshaha lacag bixintan. Lacagahaan ma lahayn caddeymo dhammaystiran sida:

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $
1	2216	2020 CA-BPC-065	Jan & Apr 2020	9,996.00
WADAR				**9,996.00**

Shaxda 8.1 Kharashaadka safarka ee aan lahayn caddeymo ku filan

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan lacag bixinnada ay ku salaysnaadaan ama lahaadaan caddeymo dhammaystiran, si sax ahna ay u oggolaadaan saraakiisha sare ee mas'uulka ka ah iyo in hawlaha loo guddoomo iyadoo loo eegayo ama la raacayo shuruudo cayiman.

Waa in dhammaan dukumiintiyadda lacag bixinnada lagu tiimbareeyaa "la bixiyay" isla marka lacagahooda la bixiyo si looga hortago in mar kale loo isticmaalo kharash bixin kale.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maamulka hay'adda la baaray wax jawaab ah oo qoran kama soo bixin arrintaan.

8.2 Maamulka iibka iyo heshiisyada

8.2.1 SHARCIGA

Qodobka 27aad (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

> 27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.
>
> 27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Khaladka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Xarunta Warbixinta Maaliyadeed aysan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31da Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

Talo soo jeedin

Waa in Xarunta Warbixinta Maaliyadeed yeelataa qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Qorshaha iibka Xarunta waxaa uu ku saleysanyahay miisaaniyadda sannadka ee Xarunta iyada oo shay kasta uu leeyahay caddeymo ah warqadda qaansheegashada (invoice) iyo hantida oo ay kormeer ku sameeyeen maamulka Wasaaradda Maaliyadda sida ku cad dukumiintiga halkan ku lifaaqan.

Jawaaabta XHGQ

Sida uu qabo Sharciga Iibka Qaranka "Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan". Miisaaniyadda loo qoondeeyay hay'adda ma ahan qorshe. Sida ku cad sharciga kor ku xusan hay'adda waa in ay yeelataa qorshe ii boo loogu tala galay isticmaalka miisaaniyadda loo qoondeeyay.

8.2.2 SHARCIGA

Sida uu qabo Qodobka 38aad (5) ee Sharci Lr. 17 ee Maareynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019, dhammaan heshiisyada deeqaha hay'adaha Dowladda, Maamul Goboleedyada iyo hay'adaha ganacsiga ee Dowladda waa in laga diiwaan geliyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Sidoo kale, sida ku cad Qodobka 11aad (c) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud, Xafiiska Hantidhawrka Guud wuxuu leeyahay awoodda diiwaan galinta heshiisyada iyo qandaraasyada ay galeen hay'adaha Dowladda. Qodobka 14aad ee Wax-ka-Beddelka Qodobka 84aad Sharciga Iibka Qaranka wuxuu sidoo kale caddeeyay in ay waajib ku tahay hay'adaha Dowladda in ay soo diiwaan galiyaan heshiisyadda iyo qandaraasyadda ay galaan ka hor inta aysan dhaqan galin.

Khaladaadka

A. Heshiisyo lacagtoodu dhan tahay US $98,000.00 ayaan laga soo diiwaangalin XHGQ

Waxaa baarista lagu ogaaday in heshiisyo qiimahoodu gaarayo **US $98,000.00** aan laga soo

diiwaangalin XHGQ. Xafiiska Hantidhawrka Guud waqtigii lagu guda jiray baarista sannadla-ha waxaa laga yaabaa in uusan caddeyn karin waxyaabaha heshiisyada ku xusan ee la xiriira wixii hanti ah maadaama aan laga soo diiwaangalin Xafiiska. Xafiiska Hantidhawrka Guud ma sheegi karo in la fuliyay qodobbada heshiiska lagu galay, sidoo kalana in heshiisyadaas ay ku jiraan danaha Dowladda Federaalka Soomaaliya. Faahfaahinnada heshiisyada ayaa ah sidaan:

TR.	QANDARAASLAHA	UJEEDDADA	MUDDADA	LACAGTA US $
1.	2020 CA-BPC-066	Kiro	4 bilood	36,000.00
2.	2020 CA-BPC-067	Shidaal iyo saliid	10 bilood	38,000.00
3.	2020 CA-BPC-068	Adeeg	10 bilood	24,000.00
4.	2020 CA-BPC-065	Socdaal	Lama sheegin	-
WADAR				**98,000.00**

Shaxda 8.2 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQS

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan qandaraasyada iyo heshiisyada laga diiwaangaliyaa Xafiiska Hantidhawra-ha Guud si waafaqsan shuruucda iyo xeerarka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Dhammaan heshiisyada Xaruntu gashay waxaa laga heli karaa Xafiiska Xisaabiyaha Guud iya-doo ku jirta SFMIS-ka. Dhammaan hantida la sheegayna waxay diyaar ku tahay oo taallaa Xarun-ta Warbixinnada Maaliyadeed waxaana diiwaangaliyay maamulka Wasaaradda Maaliyadda.

Jawaabta XHGQ

Sida ku cad Qodobka 11aad xarafka (x) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud iyo Qodobka 14aad (3) ee Sharciga Iibka Qaranka ee 2020, Hay'adda Warbixinnada Maaliyadda waxaa waajib ku ah in ay ka soo diiwaan geliso qandaraasyada iyo heshiisyada ay la gashay hay'adaha max-aliga iyo kwa caalamiga ah XHGQ.

Sidoo kale sida uu qabo Qodobka 14aad (3) (b) ee Sharciga Iibka Qaranka ee 2020, heshiisyada waa in laga soo diiwaan-geliyaa XHGQ.

Intaa waxaa dheer, in Qodobka 5aad ee Sharci Lr. 34 uu awood usiinayo XHGQ in uu sameeyo xakamayn lagu hubinaayo kharash bixinta ka hor inta aysan bixin.

8.2.3 SHARCIGA

Sharci Lr. 22 ee Sharciga Iibka Qaranka oo soo baxay 9 Agoosto 2016, Qodobkiisa 14aad ayaa waxa uu farayaa in qandaraasyada iyo heshiisyada caalamiga ah lagu qoro luuqadaha kala ah Ingiriis iyo Carabi halka kuwa gudaha/maxaliga ahna lagu qoro Af-Soomaali.

Khaladka

A. Heshiisyada gudaha oo aan lagu qorin luuqadda Soomaaliga

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Xarunta Warbixinada Maaliyadeed ay heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraan luuqadda Ingiriiska taas oo lid ku ah sharciga.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka hay'addu uu heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraa luuqadda Soomaa-liga si waafaqsan sharciga. Sidoo kale, waxaa ay diyaarin karaan mid ku qoran luuqadda Ingi-riisiga haddii ay u baahan yihiin dhinaca kale ee qandaraaslaha.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waxaa nalala wadaagay warqado kumbuyuutareysan si aan ugu isticmaalno heshiisyada, dalabka iibka, qiimeynta warbixinnada iyo warqadaha gudiga iyo warqado kale oo nooga yimid Xafiiska Xisaabiyaha Guud, qaasatan waaxda (commitment control-ka) Shirkadaha aan heshiisyada la galnayna wax cabasho ah oo luuqadda la xiriirta kama imaan.

Jawaabta XHGQ

Sida ku cad Qodobka 14aad ee Sharciga Iibka Qaranka ee 2016, hay'addaha dowladda, oo ay kujirto Xarunta Warbixinnada Maaliyadeed waxaa saaran waajibaadka ah in ay u hoggaansamaan shuruudaha Sharciga Iibka Qaranka, iyada oo aan loo eegeyn in Xafiiska Xisaabiyaha Guud uu idin siiyaya nuqul Ingiriis ah iyo in kale.

8.3 Maamulka hantida

8.3.1 SHARCIGA

Qodobka 11aad (1) (j) ee Sharciga Maamulka Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa dhigaya in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu mas'uul ka yahay diiwaangelinta dhammaan sharciyada iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasta oo kale sida ku cad sharcigan.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala duwan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida

Waxaa baarista lagu ogaaday in Xarunta Warbixinnada Maaliyadeed aysan lahayn habraacyada iyo siyaasadda lagu maamulo lagu lana socdo hantida.

B. Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin

Maamulka hay'adda ayaa ku guul dareystay in ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida kaas oo ka kooban macluumaadka, lambarka aqoonsiga, qiimaha lagu iibiyay xaaladda hantida IWM.

Hubinta muuqaal ahaaneed ee hantida ayaa lagu ogaaday in hantida hay'addu aysan wada lahayn lambarka aqoonsiga hantida (tag number) kaas oo ah lambar lagu aqoonsado oo gaar u ah si loo hubiyo loona dabagalo.

Intaas waxaa dheer, sida uu qabo Sharciga Maareynta Maaliyadda Dowladda Hantida lagama soo diiwaangalin XHGQ.

Talo soo jeedin

Waa in la hirgaliyaa lana meel mariyaa tilmaamo iyo siyaasado dhammaystiran ee maamulka, hubinta iyo ka warbixnta hantida.

Waa in hay'adda la baaray iyo Wasaaradda Maaliyadda ay hantida hay'adda ku sameeyaan tirakoob waqtiyaysan isla markaana ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida.

Waa in maamulka hay'adda ay hantida oo dhan ka soo diiwangeliyaan Xafiiska Hnatidhawrka Guud si waafaqsan Sharciga Maamulka Maaliyadda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Xaruntu waxay leedahay nidaam aad u casriyaysan oo lagu maamulo hantida Xarunta kaas oo aad iyo aad wax-ku ool u ah oo waxkasta oo hantida ka ciladeysan lagu ogaan karo.

Hantida Xarunta Warbixinnada Maaliyadeed waxaa diiwaangalisay Wasaaradda Maaliyadda, hantida Xarunta waxaa loo diiwaangaliyay sida lifaaqa ku jirta.

Jawaabta XHGQ

Sida uu qabo sharciga kor ku xusan, waxa daruuri ah in hay'addu lahaato siyaasad lagu maamulo sidoo kalena lagula xisaabtamo nidamka diiwangelinta hantida hay'adda.

8.4 Dabagalka baarista

8.4.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2019

Ma jirin wax khaladaad ah oo la xiriira baarisihii hore maadama aysan jirin baaris ku saabsan u hoggaansanaanta sharciga oo horey loogu sameeyay hay'addaan.

9. Wasaaradda Qorsheynta, Maalgashiga, iyo Horumarinta Dhaqaalaha

9.1 Hubinta kharash bixinta

9.1.1 SHARCIGA

Sida ay qabaan Qodobbada 31aad (1) iyo 32aad (4) ee Sharci Lr. 17 ee Maaraynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019:

> 31(1) Wax kharash ah lagama bixin karo Miisaaniyadda qaranka, haddii aysan jiirin, qaansheegto ama caddeyn kale oo dheeraad ah oo looga baahan yahay sida ku xusan xeer-nidaamiyaha ama nidaamka xisaabaadku sheegayo.
>
> 32(4) Kharash bixin walba ee la oggolaaday waa in ay ku lifaaqan yihiin dhammaan dukumiintiyada kaabaya sida ku qeexan Xeer-nidaamiyaha Wasiirku soo saaray.

Hannanka la isku waafaqsan yahay

Dukumiintiyada caddeymaha way kala duwan yihiin iyadoo ay ku xiran tahay nooca lacag bixinta, waxaana ka mid ah; dalabka iibka, heshiis saxiixan, warqadaha qaansheegashada, alaab-keenidda, guddoonka alaabta, lacag qabashada, iwm.

Khaladka

A. Kharashaad dhan US $246,080.00 oo aan lahayn caddeymo dhammaystiran

Waxaa baarista lagu ogaaday in la bixiyay lacag dhan **US $246,080.00** iyada oo aan lahayn caddeymo ku filan taas oo lid ku ah sharciga. Arrinkan ayaa sababay in la xaqiijin waayo sax ahaanshaha lacag bixintan. Faahfaahin dheeriya eeg shaxda hoose::

TR.	CIDDA BIXISAY	CIDDA LA SIIYEY	BISHA	LACAGTA US $
1.	National Authorizing Office (NAO)	Hirshabelle	22-25/03/20	23,310.00
2.	National Authorizing Office (NAO)	Hirshabelle	2-5/8/2020	23,310.00
3.	National Authorizing Office (NAO)	Hirshabelle	21-23/11/20	10,330.00
4.	National Authorizing Office (NAO)	Koonfur Galbeed	14-17/03/20	23,310.00
5.	National Authorizing Office (NAO)	Koonfur Galbeed	6-9/7/2020	17,850.00
6.	National Authorizing Office (NAO)	Koonfur Galbeed	14-15/11/20	7,770.00
7.	National Authorizing Office (NAO)	Puntland		9,400.00
8.	National Authorizing Office (NAO)	Galmudug	20-24/03/20	23,310.00
9.	National Authorizing Office (NAO)	Galmudug	13-17/6/20	23,310.00
WADAR				**246,080.00**

TR.	CIDDA BIXISAY	CIDDA LA SIIYEY	BISHA	LACAGTA US $
10.	National Authorizing Office (NAO)	Galmudug	28- 29/11/20	8,020.00
11.	National Authorizing Office (NAO)	Jubaland	4-5/11/2020	52,850.00
12.	National Authorizing Office (NAO)	Jubaland		23,310.00
WADAR				**246,080.00**

Shaxda 9.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan lacag bixinnada ay ku salaysnaadaan ama lahaadaan caddeymo dhammaystiran, si sax ahna ay u oggolaadaan saraakiisha sare ee mas'uulka ka ah iyo in hawlaha loo guddoomo iyadoo loo eegayo ama la raacayo shuruudo cayiman.

Waa in dhammaan dukumiintiyadda lacag bixinnada lagu tiimbareeyaa "la bixiyay" isla marka lacagahooda la bixiyo si looga hortago in mar kale loo isticmaalo kharash bixin kale.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waan idinla wadaagnay dhammaan jawaabaha su'aalihii aad na waydiiseen markii taariikhdu ahayd March 11, 2021. Sidoo kale waxyaabahaan oo dhan waan ka jawaabnay waxayna ku jirtey jawaabtu emailkii Maarso 20, 2021.

Dhammaan kharashaadka kor lagu liisgareeyay waxaa maamushay Wasaaradda Qorshaynta Qaranka. Shaqaalaha EU waxay ku ekaayeen korjoogteyn kaliya.

Emailka ku taariikhaysan Maarso 20, 2021 wuxuu ka jawaabayey su'aalaha soo socda:

- ***Boarding Pass:** Dhammaan Baasaskii Boodhinka ee la waayay waxay la xiriireen safarka gudaha ee la xiriira QHQ-da 9aad. Sida ku cad heshiiska deeq -bixiyeyaasha (boarding passes looma baahna safarka gudaha).*
- ***Rasiidka:** Waxaan idinla wadaagnay rasiidhkii ka maqnaa muddadii Hantidhawrka ee emailka ku taariikhaysan 20-ka Maarso, 2021.*
- ***Xisaabaadka la ansixiyey ee safarrada la aaday:** Dhammaan dokumiintiyada aad baarteen waxaa ku jiray foomka Amarka Hawlgalka iyo foomka warbixinta.*
- ***Magacyada iyo saxiixyada dadka helay Gunnada Habeendhaxa iyo caddaynta bixinta:** Waxaan idinla wadaagnay rasiidiskii lacag -bixinta waxaanan saxnay kuwii aan ku jirin qaabkii habboonaa sida lagu muujiyey emailka ku taariikhaysan Maarso 20, 2020.*
- ***Faahfaahinta baabuurta la kiraystay:** Ma jirin wax dukumiinti ah oo la xiriira faahfaahinta baabuurta la kireystay intii uu socday baaritaanka.*

Jawaabta XHGQ

Waxaan qiimaynay caddeynta ay hay'addu soo gudbisay, waxaana u soo ifbaxday XHGQ in aysan ahayn caddeymahaasi kuwo xaqiijin kara qarashaadka safarka.

9.2 Maamulka iibka iyo heshiisyada

9.2.1 SHARCIGA

Qodobka 27aad (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.

27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Khaladka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Wasaaradda Qorsheyntu aysan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31[da] Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

Talo soo jeedin

Waa in Wasaaraddu yeelataa qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Wasaaradda Qorshayntu waxay diyaarindoontaa qorshaha iibka ee sannadlaha kaas oo ku saleysnaandoona miisaaniyadda dowladda.

9.2.2 SHARCIGA

Sida uu qabo Qodobka 38[aad] (5) ee Sharci Lr. 17 ee Maareynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019, dhammaan heshiisyada deeqaha hay'adaha Dowladda, Maamul Goboleedyada iyo hay'adaha ganacsiga ee Dowladda waa in laga diiwaan geliyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Sidoo kale, sida ku cad Qodobka 11[aad] (c) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud, Xafiiska Hantidhawrka Guud wuxuu leeyahay awoodda diiwaan galinta heshiisyada iyo qandaraasyada ay galeen hay'adaha Dowladda. Qodobka 14aad ee Wax-ka-Beddelka Qodobka 84aad Sharciga Iibka Qaranka wuxuu sidoo kale caddeeyay in ay waajib ku tahay hay'adaha Dowladda in ay soo diiwaan galiyaan heshiisyadda iyo qandaraasyadda ay galaan ka hor inta aysan dhaqan galin.

Khaladaadka

A. Heshiisyada oo aan laga soo diiwaangalin XHGQ oo lacag ahaan dhan US $3,835,513.50

Waxaa baarista lagu ogaaday in heshiisyo qiimahoodu gaarayo **US $3,835,513.50** aan laga soo diiwaangalin XHGQ. Xafiiska Hantidhawrka Guud waqtigii lagu guda jiray baarista sannadlaha waxaa laga yaabaa in uusan caddeyn karin waxyaabaha heshiisyada ku xusan ee la xiriira wixii hanti ah maadaama aan laga soo diiwaangalin Xafiiska. Xafiiska Hantidhawrka Guud ma sheegi karo in la fuliyay qodobbada heshiiska lagu galay, sidoo kalana in heshiisyadaas ay ku jiraan danaha Dowladda Federaalka Soomaaliya. Faahfaahinnada heshiisyada ayaa ku xusan shaxda hoose:

TR.	QANDARAASLAHA	UJEEDDADA	MUDDADA	LACAGTA US $
1.	2020 CA-BPC-069	Adeegga socdaalka	10 bilood	20,000.00
WADAR				**3,835,513.50**

TR.	QANDARAASLAHA	UJEEDDADA	MUDDADA	LACAGTA US $
2.	2020 CA-BPC-070	Qalab xafiis	10 bilood	20,000.00
3.	2020 CA-BPC-071	Shidaal iyo saliid	10 bilood	20,000.00
4.	European Development Fund Agreement	Mashruuca horumarinta xirfadaha wajigii 3aad (Technical and Operational Support to Development Assistance to Somalia III)	3 sano	3,159,183.50
5.	UNICEF	Mashruuca qorshaynta, korjoogteynta iyo qiimeynta (Planning, Monitoring and Evaluation)	1 sano	216,640.00
6.	UNFPA	Mashruuca xoojinta xog aruurinta qaranka (Strengthening national capacity for production and dissemination data)	1 sano	76,700.00
7.	Danish Refugee Council (DRC)	Mashruuca mushaaraadka la taliyayaasha (Salary for MPIED'S Consultant)	1 sano	72,000.00
8.	Danish Refugee Council (DRC)	Mashruuca tayaynta la taliyayaasha cudurka Covid-19. (Supporting MPIED in Strengthening their Capacity to lead the proper planning and adaptive action of COVID-19)	6 bilood	17,600.00
9.	World Food Programme (WFP)	Mashruuca Xoojinta qorshaha guud ee dalka (Strengthening Somalia Interim Country Strategic Plan)	6 bilood	129,070.00
10.	World Food Programme (WFP)	Mashruuca Xoojinta qorshaha guud ee dalka (Strengthening Somalia Interim Country Strategic Plan)	6 bilood	104,320.00
WADAR				**3,835,513.50**

Shaxda 9.2 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan qandaraasyada iyo heshiisyada laga diiwaangaliyaa Xafiiska Hantidhawraha Guud si waafaqsan shuruucda iyo xeerarka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Wasaaradda Qorshayntu waxay hirgelisay qandaraasyada hab waafaqsan habraacyada waxaana caddaymaha iyo dukumiintiyada loo baahan yahay loo soo gudbiyey Xafiiska Hantidhawrka Guud muddadii baaristu socotay. Intaa waxaa dheer, Wasaaradda Qorsheynta ayaa qandaraasyada 2020 u dirtay Xafiiska Hantidhowrka Guud si loo diiwaangeliyo.

Jawaabta XHGQ

Qandaraasyada kor ku xusan waxaa loo soo gudbiyay Xafiiska Hantidhawrka Guud 2021 ka dib markii ay dhaceen.

Mustaqbalka Wasaaraddu waa inay si degdeg ah u soo gudbisaa qandaraasyada XHGQ isla marka la saxiixo iyo ka hor inta aan la samayn ama aan la bixin wax kharash ah oo qandaraasyada la xiriira.

9.2.3 SHARCIGA

Sida uu qabo Qodobka 14aad ee Sharci Lr. 22 ee Sharciga Iibka Qaranka oo soo baxay 9 Agoosto 2016: waxa uu farayaa in qandaraasyada iyo heshiisyada caalamiga ah lagu qoro luuqadaha kala ah Ingiriis iyo Carabi halka kuwa gudaha/maxalliga ahna lagu qoro Af-Soomaali.

Khaladka

A. Heshiisyada gudaha oo aan lagu qorin luuqadda Soomaaliga

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Wasaaradda Qorsheynta ay heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qortay luuqadda Ingiriiska taas oo lid ku ah sharciga.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka hay'addu uu heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraa luuqadda Soomaaliga si waafaqsan sharciga. Sidoo kale, waxaa ay diyaarin karaan mid ku qoran luuqadda Ingiriisiga haddii ay u baahan yihiin dhinaca kale ee qandaraaslaha.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Wasaaradda Qorshayntu waxay qandaraasyada maxalliga ah ku qortay luuqadda Soomaaliga, waa kuwa saleysan miisaaniyadda Dowladda kuwa deeq-bixiyayaasha waxaan ku qornay English iyo Soomaali maadaama qeyb ka mid ah lala wadaagayay deeq-bixiyayaasha.

Jawaabta XHGQ

Waxaan xaqiijinay in qandaraasyada gudaha (2020 CA-BPC-003, 2020 CA-BPC-070 iyo 2020 CA-BPC-071) ee loo soo bandhigay baarista aysan ku qornayn Af-Soomaali taas oo aan waafaqsanayn Qodobka 14aad ee Sharciga Iibka Qaranka ee 2016.

9.3 Maamulka hantida

9.3.1 SHARCIGA

Qodobka 11aad (1) (j) ee Sharciga Maamulka Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa dhigaya in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu mas'uul ka yahay diiwaangelinta dhammaan sharciyada iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasta oo kale sida ku cad sharcigan.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala duwan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida

Waxaa baarista lagu ogaaday in maamulka Wasaaradda Qorsheyntu aysan lahayn habraacyada iyo siyaasadda lagu maamulo lagu lana socdo hantida.

B. Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin

Maamulka hay'adda ayaa ku guul dareystay in ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida kaas oo ka kooban macluumaadka, lambarka aqoonsiga, qiimaha lagu iibiyay xaaladda hantida IWM.

Hubinta muuqaal ahaaneed ee hantida ayaa lagu ogaaday in hantida hay'addu aysan wada

lahayn lambarka aqoonsiga hantida (tag number) kaas oo ah lambar lagu aqoonsado oo gaar u ah si loo hubiyo loona dabagalo.

Intaas waxaa dheer, sida uu qabo Sharciga Maareynta Maaliyadda Dowladda Hantida lagama soo diiwaangalin XHGQ.

Talo soo jeedin

Waa in la hirgaliyaa lana meel mariyaa tilmaamo iyo siyaasado dhammaystiran ee maamulka, hubinta iyo ka warbixnta hantida.

Waa in Maamulka hay'adda ay diyaariyaan diiwaan dhammaystiran ee hantida oo leh tilmaamo cad si loo xaqiijiyo in dhammaan hantida hay'adda lagu diiwaan galiyo diiwaanka, sidoo kalana loo cusboonaysiiyaa xilliyo go'an ama cayiman.

Waa in hay'adda la baaray iyo Wasaaradda Maaliyadda ay hantida hay'adda ku sameeyaan tirakoob waqtiyaysan isla markaana ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida.

Waa in maamulka hay'adda ay hantida oo dhan ka soo diiwangeliyaan Xafiiska Hnatidhawrka Guud si waafaqsan Sharciga Maamulka Maaliyadda Dowladda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Hay'addu waxay leedahay nidaam lagu maamulo hantida kaas oo la sameeyay sannadkii 2020. Sidaas darteed waa leedahay hay'addu nidaam lagu maamulo bedqabka hantida.

In la sameeyo maamulka siyaasadda hantida waxaa u baahantahay in la diiwaangaliyo hantida. Sidaas darteed, Wasaaraddu waxay sameysay diiwaanka hantida shaqaalena waa loo tababaray.

Waxaan sameynay lambarka hantida kaas oo lagu diiwaangaliyay nooca hantida, meesha ay taalo iyo cidda ka mas'uulka ah waxaana macluumaadkaas la wadaagnay Baarayaashii ka soc-day XHG. Intaas waxaa dheer in hantida Wasaaraddan ay sidoo kale ka diiwaangashantahay Wasaaradda Maaliyadda iyada oo leh lambarka tixanaha ee hantida qaranka.

Jawaabta XHGQ

Arrinkan waxaa dib u eegis lagu samayn doonaa baarista soo socota.

9.4 Furitaanka iyo isticmaalka koontooyinka bangiyada

9.4.1 SHARCIGA

Qodobbada 42[aad] (3) iyo 9[aad] (7) ee Sharciga Maaraynta Maaliyadda Guud (Sharci Lr. 17) ee soo baxay 25 Diseembar 2019 wuxuu sheegayaa sida soo socota:

> 42(3) Hay'adaha Dowladda in aysan furi karin koonto bangi maxalli ah ama mid caalami ah iyada oo aan oggolaansho qoraal ah laga haysan Xisaabiyaha Guud.
>
> 9(7) Wasiirka (Wasiirka Maaliyadda) waa in uu ansixiyo furitaanka xisaab bangi ee hay'ada-ha Dowladda iyo qaabeynta saxiixa koontoyinka bangi.

Khaladka

A. Koonto bangi oo la furay iyadoo aan oggolaansho loo haysan

Intii baaristu socotay waxaan ogaannay in Wasaaradda Qorsheyntu ka furatay koontooyin Bangiga Dhexe ee Soomaaliya, iyo bangiyada Dahabshiil iyo Amal iyada oo aan oggolaansho qoraal ah ka haysan Xisaabiyaha Guud iyo walibana uusan ansixin Wasiirka Wasaaradda Maa-liyadda.

TR.	BANGIGA	KOONTO LR.	TIRADA LACAGTA SOO GASHAY US $	HARAA US $
1.	Bangiga Dhexe ee Soomaaliya	1355	3,159,183.50	705,134.98
2.	Dahabshiil Bank International	7927	231,640.00	8,550.00
3.	Dahabshiil Money Transfer	15911	76,700.00	12,430.00
4.	Bangiga Dhexe ee Soomaaliya	1093	72,000.00	0.00
5.	Amal Bank	1013360862	17,600.00	0.00
6.	Bangiga Dhexe ee Soomaaliya	1093	233,390.00	2,721.24
WADAR			**3,790,513.50**	**728,836.22**

Shaxda 9.3 Furashada koontooyin bangi oo aan hay'addu oggolaansho u haysan

Talo soo jeedin

Waa in hay'addu ay oggolaansho iyo ansixin ka hesho Xafiiska Xisaabiyaha Guud iyo Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda si loogu oggolaado koontada bangiga sare ku xusan.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Wasaaraddu waxay oggolaansho oga haysataa Xafiiska Xisaabiyaha Guud in ay koontooyin ku lahaadaan Bangiga Dhexe ee Soomaaliya. Kuwa kale ee ka furan bangiyada gaarka loo leeyahay iyaguna waxay ku furan yihiin sifo sharci ah oo u dhexeysa Wasaaradda iyo bangiyada aan ku leenahay koontoyinka Wasaaradda Maaliyaddana waa laga ogyahay jiritaanka koontoyinkan.

Jawaabta XHGQ

Sida ku cad Qodobadda 42aad (3) iyo 9aad (7) hay'adaha dowladda oo dhan waxaa waajib ku ahin ay hubiyaan in aysan isticmaalin koontooyin bangi oo ka furan bangiyada gaarka ah iyo kuwa guudba illaa ay ka helaan oggolaansho iyo fasax Xisaabiyaha Guud iyo Wasiirka Maaliyadda.

Maamulka Wasaaradda intii ay baaristu socotay ayaa ku guul darreystay in ay soo gudbiyaan warqado oggolaansho iyo fasax ah oo ay soo qoreen Xisaabiyaha Guud iyo Wasiirka Maaliyadda. Ilaa waraaqahan laga soo gudbinayo khaladkan wuu jiraa.

9.5 Isticmaalka nidaamka maaliyadda dalka (SFIMS) ee ku aaddan lacagaha deeqaha dibedda

9.5.1 SHARCIGA

Qodobka 38aad (1) iyo (2) ee Sharciga Maareynta Miisaaniyadda (Sharci Lr. 17) ee soo baxay 25 Diseembar 2019 ayaa sheegaya sida soo socota:

> 38(1) Dhammaan deeqaha hay'ad Dowladeed ka hesho deeq bixiye ama cid kale waa in lagu daro Miisaaniyadda qaranka.
>
> 38(2) Looma oggola hay'ad Dowladeed iyo mid Shirkad ama Wakaalad Dowladdu leedahay toona in ay galaan heshiis ay ku helayaan deeq, taas oo ay ku jiraan deeqaha aan lacagta ahayn oo ka timid deeq bixiye ama shakhsiyaad gaar ah, iyada oo uu Wasiirku (Waasiirka Maaliyadda) la saxiixin.

Sidoo kale, Qodobka 15aad (1) ee Sharciga Maareynta Miisaaniyadda waxa uu leeyahay sida soo socota:

> 15(1) Dhammaan kharashyada hay'adaha Dowladda iyo mashaariicda dibadda laga maalgeliyo waa in lagu oggolaadaa Miisaaniyadda qaranka.

Khaladaadka

A. Deeqaha hay'addu dibadda ka heshay oo dhan US $3,790,513.50 aan la marin nidaamka maaliyadda dowladda

Sanobaaristeedkan waxay maamulka Wasaaradda Qorshayntu heleen deeq dhan **US $3,790,513.50** taas oo ka kala imaatay hay'ado kala duwan. Intaas waxaa dheer in maamulka Wasaaraddu ay lacagtaas ka isticmaaleen **US $728,836.22** sannadkii dhammaaday 31 Disembar 2020. Balse, dhammaan lacagahaas lama marin nidaamka khasnadda middeysan ee Dowladda (TSA) kumana jirin Miisaaniyadda qaranka:

TR.	MASHRUUCA	MAAL-GALIYAHA / DEEQ-BIXIYAHA	UJEEDDADA MASHRUUCA	KA FAA'IDAYSTAHA	MUDDADA	LACAGTA LOO QORSHEEYAY US $	LACAGTA LA ISTICMAALAY US $
1.	Technical and Operational Support to Development Assistance to Somalia III	EU	Mashruuca horumarinta xirfadaha wajigii 3aad (Technical and Operational Support to Development Assistance to Somalia III)	In xirfad ahaan la caawiyo Soomaaliya	3sano	3,159,183.50	705,134.98
2.	Planning, Monitoring, and Evaluation	UNICEF	Mashruuca Worshaynta, Korjoogteynta iyo Qiimeynta (Planning, Monitoring and Evaluation)	Qorshaynta, korjoogteynta iyo qiimeynta	1 sano	231,640.00	8,550.00
3.	Strengthening national capacity for production and data dissemination	UNFPA	Mashruuca xoojinta xog aruurinta qaranka (Strengthening national capacity for production and dissemination data)	Tayeynta xirfadaha xog-aruurinta	1 sano	76,700.00	12,430.00
4.	Salary for MPIED'S Consultant	DRC	Mashruuca mushaaraadka la taliyayaasha (Salary for MPIED'S Consultant)	Mushaaraad	1 sano	72,000.00	0.00
5.	Supporting MPIED in Strengthening their Capacity to lead the proper planning and adaptive action of COVID-19	DRC	Mashruuca tayaynta la taliyayaasha cudurka Covid-19. (Supporting MPIED in Strengthening their Capacity to lead the proper planning and adaptive action of COVID-19)	Ka hortagga cudurka COVID-19	6 bilood	17,600.00	0.00
6.	Strengthening Somalia Interim Country Strategic Plan	WFP	Mashruuca Xoojinta qorshaha guud ee dalka (Strengthening Somalia Interim Country Strategic Plan)	Tayeynta qorshaynta dalka	12 bilood	233,390.00	2,721.24
WADAR						**3,790,513.50**	**728,836.22**

Shaxda 9.4 Deeqaha hay'addu dibadda ka heshay oo aan la marin nidaamka maaliyadda dowladda

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan deeqaha hay'addu hesho lagu daraa Miisaaniyadda qaranka sidoo kalana la soo mariyaa nidaamka maaliyadeed ee dalka.

Waa in dhammaan heshiiyada hay'adda ay gasho oo la xiriira helitaanka deeq uu qeyb ka saxiixaa Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda si waafaqsan sharciga sidoo kalena laga soo dii-waan galiyaa.

Waa in maamulka hay'addu ay ku wargaliyaan Wasaaradda Maaliyadda dhammaan deeqaha la helay si loogu daro miisaaniyadda dowladda. Lacagta harsan oo ah **US $3,046,677.28** waa in lagu daraa miisaaniyadda sannadka xiga iyadoo la marsiinaayo nidaamka maaliyadda dalka sida uu sharcigu qabo.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Wasaaradda Qorsheyntu waxay inta badan deeqa marisaa nidaamka dowladda ee SFMIS-ka. Waxaana ka mid ah deeqaha SFMIS-ka mara Mashruuca Biyooley, iyo NAO inta kalena waxaan diyaar u nahay in aan marsiino nidaamka dowladda.

9.6 Dabagalka baarista

9.6.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2019

Shaxdaan hoose waxaa ka muuqda marxaladda khaladaadka baarista sannadkii hore lagu sameeyay hay'adda inta la fuliyay, qayb laga fuliyay ama aan waxba laga fulin.

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	1.1.1 Ma jirin xisaabaadka sannadka oo la soo gudbiyay si loo baaro	Waa la fuliyay
2.	8.2.1 Lacagbixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka	Waa la fuliyay
3.	8.2.2 Lacagbixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka safarka	La ma fulin
4.	8.3.1 Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida	La ma fulin
5.	8.3.2 Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin	La ma fulin
6.	8.4.1 Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ	La ma fulin
7.	8.4.2 Heshiisyada gudaha aan lagu qorin afka Soomaaliga	La ma fulin
8.	8.5.1 Ku-guuldarraysiga fulinta howlaha hantidhawrka gudaha	Qayb ayaa laga fuliyay

Shaxda 9.5 Khaladaadka baarista sannadkii 2019

9.6.2 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2018

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	8.1.1Ma jirin xisaabaadka sannadka oo la soo gudbiyay si loo baaro	Lama fulin
2.	8.2.1Kharashaadka oo aan lahayn caddeymo ku filan	Lama fulin
3.	8.2.2Kharashaadka socdaalka oo aan laeyn caddeymo ku filan	Lama fulin
4.	8.3.1Ma jirin diiwaanka hantida	Qeyb ayaa la fuliyay
5.	8.3.2Ma jirin siyaasadda maamulka hantida	Lama fulin
6.	8.3.3Maamulka Gaadiidka oo ah Mid Liita	Lama fulin
7.	8.4.1Malahayn baaraha gudaha sidoo kalana baarista gudaha lama samayn	Qeyb ayaa la fuliyay

Shaxda 9.6 Khaladaadka baarista sannadkii 2018

10. Ciidanka Asluubta Soomaaliyeed

10.1 Hubinta kharash bixinta

10.1.1 SHARCIGA

Sida ay qabaan Qodobbada 31aad (1) iyo 32aad (4) ee Sharci Lr. 17 ee Maaraynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019:

> 31(1) Wax kharash ah lagama bixin karo Miisaaniyadda qaranka, haddii aysan jiirin, qaansheegto ama caddeyn kale oo dheeraad ah oo looga baahan yahay sida ku xusan xeer-nidaamiyaha ama nidaamka xisaabaadku sheegayo.
>
> 32(4) Kharash bixin walba ee la oggolaaday waa in ay ku lifaaqan yihiin dhammaan dukumiintiyada kaabaya sida ku qeexan Xeer-nidaamiyaha Wasiirku soo saaray.

Hannanka la isku waafaqsan yahay

Dukumiintiyada caddeymaha way kala duwan yihiin iyadoo ay ku xiran tahay nooca lacag bixinta, waxaana ka mid ah; dalabka iibka, heshiis saxiixan, warqadaha qaansheegashada, alaab-keenidda, guddoonka alaabta, lacag qabashada, iwm.

Khaladka

A. Kharashaad dhan US $70,975.00 oo aan lahayn caddeymo ku filan

Waxaa baarista lagu ogaaday in la bixiyay lacag dhan **US $70,975.00** iyada oo aan lahayn caddeymo ku filan, taas oo lid ku ah sharciga. Arrinkan ayaa sababay in la xaqiijin waayo sax ahaanshaha lacag bixintan. Faahfaahinta arrinkaana kala soco jaantuska hoose:

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $	FAAHFAAHIN
1.	2213	2020 CA-BPC-072	Jan - Dec	65,975.00	Ma lahan caddeyn ku saabsan sida loo isticmaalay shidaalka sida macluumaadka gaadiidka la siiyay shidaalka.
2.	2214	2020 CA-BPC-073	Mar - May	5,000.00	Ma lahan warqadda qaansheegashada.
WADAR				**70,975.00**	

Shaxda 10.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan lacag bixinnada ay ku salaysnaadaan ama lahaadaan caddeymo dhammaystiran, si sax ahna ay u oggolaadaan saraakiisha sare ee mas'uulka ka ah iyo in hawlaha loo guddoomo iyadoo loo eegayo ama la raacayo shuruudo cayiman.

Waa in dhammaan dukumiintiyadda lacag bixinnada lagu tiimbareeyaa "la bixiyay" isla marka lacagahooda la bixiyo si looga hortago in mar kale loo isticmaalo kharash bixin kale.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Lacagaha qarashaadka ah oo aad ku sheegteen shaxda kore ee shidaalka uma naqaano qaab logsheet ahaan ah ama tafaariiq ah ee waxaan u diiwan gelinaa si guud oo ah diiwaanka guud oo shidaalka ku baxayo.

Jawaabta XHGQ
Jawaabta maamulka hay'addu ma ahan mid lagu qanci karo.

10.2 Maamulka iibka iyo heshiisyada

10.2.1 SHARCIGA

Qodobka 27aad (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

> 27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.
>
> 27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Khaladka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Ciidanka Asluubtu ayan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31da Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

Talo soo jeedin

Waa in Ciidanka Asluubtu yeeshaan qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maamulka hay'adda la baaray wax jawaab ah oo qoran kama soo bixin arrintaan.

10.2.2 SHARCIGA

Sida uu qabo Qodobka 38aad (5) ee Sharci Lr. 17 ee Maareynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019, dhammaan heshiisyada deeqaha hay'adaha Dowladda, Maamul Goboleedyada iyo hay'adaha ganacsiga ee Dowladda waa in laga diiwaan geliyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Sidoo kale, sida ku cad Qodobka 11aad (c) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud, Xafiiska Hantidhawrka Guud wuxuu leeyahay awoodda diiwaan galinta heshiisyada iyo qandaraasyada ay galeen hay'adaha Dowladda. Qodobka 14aad ee Wax-ka-Beddelka Qodobka 84aad Sharciga Iibka Qaranka wuxuu sidoo kale caddeeyay in ay waajib ku tahay hay'adaha Dowladda in ay soo diiwaan galiyaan heshiisyadda iyo qandaraasyadda ay galaan ka hor inta aysan dhaqan galin.

Khaladka

A. Heshiisyo lacagtoodu dhantahay US $11,000.00 ayaan laga soo diiwaangalin XHGQ

Waxaa baarista lagu ogaaday in heshiisyo qiimahoodu gaarayo **US $11,000.00** aan laga soo diiwaangalin XHGQ. Xafiiska Hantidhawrka Guud waqtigii lagu guda jiray baarista sannadlaha waxaa laga yaabaa in uusan caddeyn karin waxyaabaha heshiisyada ku xusan ee la xiriira wixii hanti ah maadaama aan laga soo diiwaangalin Xafiiska. Xafiiska Hantidhawrka Guud ma sheegi karo in la fuliyay qodobbada heshiiska lagu galay, sidoo kalana in heshiisyadaas ay ku

jiraan danaha Dowladda Federaalka Soomaaliya. Faahfaahinnada heshiisyada ayaa ku xusan shaxda hoose:

TR.	QANDARAASLAHA	UJEEDDO	MUDDADA	LACAGTA US $
1.	2020 CA-BPC-073	Alaab	10 bilood	11,000.00
WADAR				**11,000.00**

Shaxda 10.2 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan qandaraasyada iyo heshiisyada laga diiwaangaliyaa Xafiiska Hantidhawraha Guud si waafaqsan shuruucda iyo xeerarka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waa laga soo diiwaangalin doonaa Xafiiska Hantidhawrka Guud ee Qaranka.

10.3 Maamulka hantida

10.3.1 SHARCIGA

Qodobka 11aad (1) (j) ee Sharciga Maamulka Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa dhigaya in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu mas'uul ka yahay diiwaangelinta dhammaan sharciyada iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasta oo kale sida ku cad sharcigan.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala duwan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida

Waxaa baarista lagu ogaaday in Ciidanka Asluubta aysan lahayn habraacyada iyo siyaasadda lagu maamulo lagu lana socdo hantida.

B. Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin

Maamulka hay'adda ayaa ku guul dareystay in ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida kaas oo ka kooban macluumaadka, lambarka aqoonsiga, qiimaha lagu iibiyay xaaladda hantida IWM.

Hubinta muuqaal ahaaneed ee hantida ayaa lagu ogaaday in hantida hay'addu aysan wada lahayn lambarka aqoonsiga hantida (tag number) kaas oo ah lambar lagu aqoonsado oo gaar u ah si loo hubiyo loona dabagalo.

Intaas waxaa dheer, sida uu qabo Sharciga Maareynta Maaliyadda Dowladda Hantida lagama soo diiwaangalin XHGQ.

Talo soo jeedin

Waa in la hirgaliyaa lana meel mariyaa tilmaamo iyo siyaasado dhammaystiran ee maamulka, hubinta iyo ka warbixnta hantida.

Waa in maamulka hay'addu ay diyaariyaan diiwaan dhammaystiran ee hantida oo leh tilmaamo cad si loo xaqiijiyo in dhammaan hantida hay'adda lagu diiwaan galiyo diiwaanka, sidoo kalana loo cusboonaysiiyaa xilliyo go'an ama cayiman.

Waa in hay'adda la baaray iyo Wasaaradda Maaliyadda ay hantida hay'adda ku sameeyaan tirakoob waqtiyaysan isla markaana ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida.

Waa in maamulka hay'adda ay hantida oo dhan ka soo diiwangeliyaan Xafiiska Hnatidhawrka Guud si waafaqsan Sharciga Maamulka Maaliyadda Dowladda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Siyaasadda hantida iyo guud ahaan siyaasadaha kale waa qabyo qoraal waan soo dhammaystireynaa waana soo gudbineynaa insha alah.

Diiwaanka hantida waa qabyo qoraal waan soo dhammaystireynaa waana soo gudbineynaa Insha Allaah.

10.4 Dabagalka baarista

10.4.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2018

Shaxdaan hoose waxaa ka muuqda marxaladda khaladaadka baarista sannadkii hore lagu sameeyay hay'adda inta la fuliyay, qayb laga fuliyay ama aan waxba laga fulin.

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	16.1.1 Ma jirin xisaabaadka sannadka oo la soo gudbiyay si loo baaro	Waa la fuliyay
2.	16.2.1 Shuruucda iyo Xeerarka Ciidanka Asluubta Soomaaliyeed oo aan la cusbooneysiin	Lama fulin
3.	16.3.1 Keydka Xogta Ciidanka Asluubta Soomaaliyeed oo aan jirin	Waa la fuliyay
4.	16.3.2 Hubinta Muuqaal ahaaneed ee ciidanka oo aan jirin	Waa la fuliyay
5.	16.4.1 Maaraynta mushaaraadka oo aan hagaagsaneyn	Waa la fuliyay
6.	16.5.1 Lacagbixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka hawl-maalmeedka	Qayb ayaa laga fuliyay
7.	16.5.2 Kharashaadka caafimaadka oo aan lahayn caddeymo ku filan	Waa la fuliyay
8.	16.5.3 Kharashaadka socdaalka oo aan lahayn caddeymo ku filan	Waa la fuliyay
9.	16.6.1 Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida	Lama fulin
10.	16.6.2 Ma jirin diiwaanka hantida	Lama fulin
11.	16.7.1 Maamulka gaadiidka oo ah mid liita	Lama fulin
12.	16.8.1 Ku-guuldarraysiga fulinta howlaha hantidhawrka gudaha	Qayb ayaa laga fuliyay
13.	16.9.1 Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ	Lama fulin

Shaxda 10.3 Khaladaadka baarista sannadkii 2018

II. HAY'ADAHA AMNIGA

11. Wasaaradda Gaashaandhigga

11.1 Hubinta kharash bixinta

11.1.1 SHARCIGA

Sida ay qabaan Qodobbada 31aad (1) iyo 32aad (4) ee Sharci Lr. 17 ee Maaraynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019:

> 31(1) Wax kharash ah lagama bixin karo Miisaaniyadda qaranka, haddii aysan jiirin, qaansheegto ama caddeyn kale oo dheeraad ah oo looga baahan yahay sida ku xusan xeer-nidaamiyaha ama nidaamka xisaabaadku sheegayo.
>
> 32(4) Kharash bixin walba ee la oggolaaday waa in ay ku lifaaqan yihiin dhammaan dukumiintiyada kaabaya sida ku qeexan Xeer-nidaamiyaha Wasiirku soo saaray.

Hannanka la isku waafaqsan yahay

Dukumiintiyada caddeymaha way kala duwan yihiin iyadoo ay ku xiran tahay nooca lacag bixinta, waxaana ka mid ah; dalabka iibka, heshiis saxiixan, warqadaha qaansheegashada, alaab-keenidda, guddoonka alaabta, lacag qabashada, iwm.

Khaladka

A. Kharashaad socdaal dhan US $10,670.00 oo aan lahayn caddeymo dhammaystiran

Si aan waa faqsaneyn shuruudaha Sharciga kor ku xasan, lacag bixin oo dhan **US $10,670.00** ayaa lagu kharash gareeyay safar iyada oo aan la heynin caddeymo dhammeystiran, taas oo noo suurtagelin weyday inaan xaqiijinno dhab ahaan-shaha lacag bixintaas. Faahfaahinta waxaa lagu muujiyay shaxda hoose:

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $
1.	2216	2020 CA-BPC-074	Feb 2020	10,670.00
WADAR				**10,670.00**

Shaxda 11.1 Kharashaadka safarka ee aan lahayn caddeymo ku filan

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan lacag bixinnada ay ku salaysnaadaan ama lahaadaan caddeymo dhammaystiran, si sax ahna ay u oggolaadaan saraakiisha sare ee mas'uulka ka ah iyo in hawlaha loo guddoomo iyadoo loo eegayo ama la raacayo shuruudo cayiman.

Waa in dhammaan dukumiintiyadda lacag bixinnada lagu tiimbareeyaa "la bixiyay" isla marka lacagahooda la bixiyo si looga hortago in mar kale loo isticmaalo kharash bixin kale.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Dhaafiyaha marka uu mas'uulka baxaayo badanaa makeeno Boarding pass maadaama aysan la socon wax xogheyn ah waxaa dhacdo in uu tuuro;

Oggolaanshada safarrada la galay wuxuu ku xirany ayay dukumiinti mas'uulka uu ku safaray iyo wadanka casuumaada uu ka helay.

11.2 Maamulka iibka iyo heshiisyada

11.2.1 SHARCIGA

Qodobka 27aad (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

> 27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.
>
> 27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Khaladka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Wasaaradda Gaashaandhiggu aysan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31da Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

Talo soo jeedin

Waa in Wasaaraddu yeelataa qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Miisaaniyadda markii la fiiriyo Shirkadda ayaan heshiis la galnaa midda kale mar walbana waxaa galnaa deyn sannadle ah. Maadaama aanan haysan lacag caddaan ah oo aan waxaan door bidnaa in aan shirkaddan la galno heshiis sannadle ah, hadda sannadka dhan waxaan helnay lix bil iyada oo loogu talagaly in aan helno sannadka dhan waxa noolagu talgalay. Wasaaradanna iyaadaa lacaga badan lagu leeyahay maadaama aan la siin waxa ay u baahantahay Miisaayadda Dowladda ay wili looga bixin wax qarashaad ah markii laga reebo lix bilood ee la soo dhaafay. Isku soo duub, Wasaaradda Gaashandhigu ma hesho miisaaniyad sannadeedka loogu talo-galay in hawlaha lagu kala dabiro.

11.2.2 SHARCIGA

Sharci Lr. 17 ee Maareynta Maaliyadda Guud ee Dowladda oo soo baxay 25 Diseembar 2019, Qodobka 38aad (5) wuxuu dhigayaa dhammaan heshiisyada deeqaha hay'adaha Dowladda, Maamul Goboleedyada iyo hay'adaha ganacsiga ee Dowladda waa in laga diiwaan geliyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Intaa waxaa dheer, Qodobka 11aad (c) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud ee 2019 wuxuu awood u siinayaa Hantidhawrka Guud inuu diiwaan geliyo qandaraasyada iyo heshiisyada ay galaan hay'adaha Dowladda. Qodobka 14aad (wax-ka-beddelka Qodobka 84aad) ee Sharciga Iibka Qaranka 2020 wuxuu sheegayaa in dhammaan hay'adaha dawliga ah ay qandaraasyada iyo heshiisyada ka diiwaan-galiyaan XHGQ.

Khaladka

A. Heshiisyo qiimahoodu dhanyahay US $104,818.00 oo aan laga soo diiwaan-galin XHGQ

Waxaa baarista lagu ogaaday in heshiisyo qiimahoodu gaarayaan **US $104,818.00** aan laga soo diiwaangalin XHGQ. Xafiiska Hantidhawrka Guud waqtigii lagu guda jiray baarista sannadlaha waxaa laga yaabaa in uusan caddeyn karin waxyaabaha heshiisyada ku xusan ee la xiriira

wixii hanti ah maadaama aan laga soo diiwaangalin. Xafiiska Hantidhawrka Guud ma sheegi karo in la fuliyay qodobbada heshiiska lagu galay, sidoo kalana in heshiisyadaas ay ku jiraan danaha Dowladda Federaalka Soomaaliya:

TR.	QANDARAASLAHA	UJEEDDADA	MUDDADA	LACAGTA US $
1.	2020 CA-BPC-075	Kiro	8 bilood	22,456.00
2.	2020 CA-BPC-076	Oil and Lubricants	8 bilood	16,037.00
3.	2020 CA-BPC-077	Dayactir and Maintenance	8 bilood	66,325.00
WADAR				**104,818.00**

Shaxda 11.2 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ

Talo soo jeedin
Waa in dhammaan qandaraasyada iyo heshiisyada laga diiwaangaliyaa Xafiiska Hantidhawraha Guud si waafaqsan shuruucda iyo xeerarka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray
Waxay ku dhacday midaas ogaansho la'aan maadaama aanan hore u arkin warqad rasmi ah oo in noogu timid Xafiiska Hantidhawrka Guud ee Dowladda, Insha Allah hadda wixii ka dambeeya waa soo diiwangelin donnaa wax walbo o heshiis ah ee Wasaaraddu gasho sannadka 2021..

11.2.3 SHARCIGA
Sharci Lr. 22 ee Sharciga Iibka Qaranka oo soo baxay 9 Agoosto 2016, Qodobkiisa 14aad ayaa waxa uu farayaa in qandaraasyada iyo heshiisyada caalamiga ah lagu qoro luuqadaha kala ah Ingiriis iyo Carabi halka kuwa gudaha/maxalliga ahna lagu qoro Af-Soomaali.

Khaladka
A. Heshiisyada gudaha oo aan lagu qorin luuqadda Soomaaliga

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Wasaaradda Gaashaandhigga ay heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraan luuqadda Ingiriiska taas oo lid ku ah sharciga.

Talo soo jeedin
Waa in maamulka hay'addu uu heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraa luuqadda Soomaaliga si waafaqsan sharciga. Sidoo kale, waxaa ay diyaarin karaan mid ku qoran luuqadda Ingiriisiga haddii ay u baahan yihiin dhinaca kale ee qandaraaslaha.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray
Hay'adda la baaray ayaan qoraal ahaan uga jawaabin natiijooyinka ku jira warqadda maamulka ee lala wadaagay.

11.3 Maamulka hantida

11.3.1 SHARCIGA
Qodobka 11aad (1) (j) ee Sharciga Maamulka Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa dhigaya in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu mas'uul ka yahay diiwaangelinta dhammaan sharciyada iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasta oo kale sida ku cad sharcigan.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala duwan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida

Waxaa baarista lagu ogaaday in Wasaaradda Gaashaandhigga aysan lahayn habraacyada iyo siyaasadda lagu maamulo lagu lana socdo hantida.

B. Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin

Maamulka hay'adda ayaa ku guul dareystay in ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida kaas oo ka kooban macluumaadka, lambarka aqoonsiga, qiimaha lagu iibiyay xaaladda hantida IWM.

Hubinta muuqaal ahaaneed ee hantida ayaa lagu ogaaday in hantida hay'addu aysan wada lahayn lambarka aqoonsiga hantida (tag number) kaas oo ah lambar lagu aqoonsado oo gaar u ah si loo hubiyo loona dabagalo.

Intaas waxaa dheer, sida uu qabo Sharciga Maareynta Maaliyadda Dowladda Hantida lagama soo diiwaangalin XHGQ.

C. Maamulka gaadiidka oo ah mid liita

Muddadii lagu guda jiray baarista Wasaaradda Gaashaandhigga waxay nala wadaagtay liiska gaadiidka oo la sheegay in hay'addu ay leedahay oo dhan 24 gaadiid. 19 ka mid ah gaadiidka laguma diiwaangalin magaca hay'adda sidoo kalena ma lahayn buugaagta lahaanshiyaha gaadiidka. Faahfaahinta gaadiidka waa sida hoos ku xusan:

TR.	NOOCA GAARIGA	CIDDA BIXISAY	CAQAAYAD LR.	FAAHFAAHIN
1.	Hardtop (Bullet Proof)	Dowladda Maraykanka	JTGEB73J3G9017399	Muuqaal ahaan looma xaqiijin
2.	Hardtop (Bullet Proof)	Dowladda Maraykanka	JTGEB73J5G9017396	Muuqaal ahaan looma xaqiijin
3.	Hardtop (Bullet Proof)	Dowladda Maraykanka	JTGEB73J0G9017397	Muuqaal ahaan looma xaqiijin
4.	Hardtop (Bullet Proof)	Dowladda Maraykanka	JTGEB73J5G9017398	Muuqaal ahaan looma xaqiijin
5.	Hardtop (Bullet Proof)	Dowladda Maraykanka	JTGEB73J1G9017394	Muuqaal ahaan looma xaqiijin
6.	Pickup Hilux	Dowladda Turkiga	040GU20B01BR156F	Muuqaal ahaan looma xaqiijin
7.	Pickup Hilux	Dowladda Turkiga	Looma soo gudbin baaris	Muuqaal ahaan looma xaqiijin
8.	Pickup Hilux	Dowladda Turkiga	Looma soo gudbin baaris	Muuqaal ahaan looma xaqiijin
9.	Hardtop (Bullet Proof)	Dowladda Masar	Looma soo gudbin baaris	Muuqaal ahaan looma xaqiijin
10.	Pickup Hilux	Dowladda Masar	Looma soo gudbin baaris	Muuqaal ahaan looma xaqiijin
11.	Toyota Noah	Dowladda Talyaanniga	Looma soo gudbin baaris	Muuqaal ahaan looma xaqiijin
12.	Toyota Camry	DFS	Looma soo gudbin baaris	Muuqaal ahaan looma xaqiijin

TR.	NOOCA GAARIGA	CIDDA BIXISAY	CAQAAYAD LR.	FAAHFAAHIN
13.	Pickup (Bulletproof)	Dowladda Turkiga	Looma soo gudbin baaris	Muuqaal ahaan looma xaqiijin
14.	Pickup (Bulletproof)	Dowladda Turkiga	Looma soo gudbin baaris	Muuqaal ahaan looma xaqiijin
15.	Toyota Pickup	Dowladda Turkiga	Looma soo gudbin baaris	Muuqaal ahaan looma xaqiijin
16.	Toyota Pickup	Dowladda Turkiga	Looma soo gudbin baaris	Muuqaal ahaan looma xaqiijin
17.	Hardtop (Bullet Proof)	Dowladda Masar	Looma soo gudbin baaris	Muuqaal ahaan looma xaqiijin
18.	Hardtop (Bullet Proof)	Dowladda Masar	Looma soo gudbin baaris	Muuqaal ahaan looma xaqiijin
19.	Toyota Pickup	Dowladda Masar	Looma soo gudbin baaris	Muuqaal ahaan looma xaqiijin
20.	Toyota Pickup	Dowladda Masar	Looma soo gudbin baaris	Muuqaal ahaan looma xaqiijin
21.	Toyota Noah	Dowladda Talyaanniga	Looma soo gudbin baaris	Muuqaal ahaan looma xaqiijin
22.	Toyota Noah	Dowladda Talyaanniga	Looma soo gudbin baaris	Muuqaal ahaan looma xaqiijin
23.	Land Cruiser V8 (Bullet Proof)	Dowladda Imaaraadka	Looma soo gudbin baaris	Muuqaal ahaan looma xaqiijin
24.	Toyota Pickup	Dowladda Imaaraadka	Looma soo gudbin baaris	Muuqaal ahaan looma xaqiijin

Shaxda 11.3 Gaadiidka hay'adda la baaray

Talo soo jeedin

Waa in la hirgaliyaa lana meel mariyaa tilmaamaha iyo siyaasadda dhammaystiran ee maamulka, hubinta iyo ka warbixnta hantida.

Waa in Wasaaradda Maaliyadda ay hoggaan u noqotaa tallaabooyin lagu hirgalinayo siyaasadda iyo habraaca maamulka hantida ee hay'adaha dowladda oo ay ku jirto Wasaaradda Maaliyaddu..

Waa in maamulka hay'addu ay diyaariyaan diiwaan dhammaystiran ee hantida oo leh tilmaamo cad si loo xaqiijiyo in dhammaan hantida hay'adda lagu diiwaan galiyo diiwaanka, sidoo kalana loo cusboonaysiiyaa xilliyo go'an ama cayiman.

Waa in hay'adda la baaray iyo Wasaaradda Maaliyadda ay hantida hay'adda ku sameeyaan tirakoob waqtiyaysan isla markaana ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida.

Waa in maamulka hay'adda ay hantida ka soo diiwangeliyaan Xafiiska Hnatidhawrka Guud si waafaqsan Sharciga Maamulka Maaliyadda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Midaas waa sax sida baaristii Sannadka hore Wasaaradda lagu sameeyey ee aan ku soo gudbinnay in Wasaaradda ay ka maqan yihiin gawaari badan iyo cidda gacantooda ay ku jiraan ilaa hadda waxaa ka sugeynaa in Wasaaradda loo soo celiyo gawaaridaas oo ay haysataan madax hore oo Wasaaradda soo maray midda kale haddii aan ka jawaabo gawaarida aan laga soo diiwaan gelin ee Wasaaradda gaadiidka waaan oga jawaabay Wasaaradda waxaa loogu deeqay gawaari aan xabaddu karin kuwaas oo aan idiin wada tusnay iyagana waxaa keenay Dowladda Mareekan ka waxaana ku dhagan Taargo CXDS Maadaama aysan Wasaaraddu soo iibsan waxaa lagu dhajiyey Taargada CXDS Maadaama uu jiro Hoggaanka Gaadiidka ee CXDS.

11.4 Furitaanka iyo isticmaalka koontooyinka bangiyada

11.4.1 SHARCIGA

Qodobbada 42aad (3) iyo 9aad (7) ee Sharciga Maaraynta Maaliyadda Guud (Sharci Lr. 17) ee soo baxay 25 Diseembar 2019 wuxuu sheegayaa sida soo socota:

> 42(3) Hay'adaha Dowladda in aysan furi karin koonto bangi maxalli ah ama mid caalami ah iyada oo aan oggolaansho qoraal ah laga haysan Xisaabiyaha Guud.
>
> 9(7) Wasiirka (Wasiirka Maaliyadda) waa in uu ansixiyo furitaanka xisaab bangi ee hay'adaha Dowladda iyo qaabeynta saxiixa koontoyinka bangi.

Khaladka

A. Koonto bangi oo la furay iyadoo aan oggolaansho loo haysan

Intii baaristu socotay waxaan ogaannay in Wasaaradda Gaashaandhigga ka furatay koonto bangiga Amal iyada oo aan oggolaansho qoraal ah ka haysan Xisaabiyaha Guud iyo walibana uusan ansixin Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda.

TR.	BANGIGA	KOONTO LR.	TIRADA LACAGTA SOO GASHAY US $	HARAA US $
1.	Amal Bank	1012153177- IDNO 2365492	178,706.00	300.00
WADAR			**178,706.00**	**300.00**

Shaxda 11.4 Furashada koontooyin bangi oo aan hay'addu oggolaansho u haysan

Talo soo jeedin

Waa in hay'addu ay oggolaansho iyo ansixin ka hesho Xafiiska Xisaabiyaha Guud iyo Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda si loogu oggolaado koontada bangiga sare ku xusan.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Wasaaraddu markii ay furanaysay akoonada gaar ah ma jirin wax sharci ah oo aan haynay oo ka mida dhanka Dowladda kadib waxaa dhacay in aan helnay warqad amrayso in aan soo diiwaan gelino ama aan soo gudbinno akoonada gaarka ah ee Wasaaradda leedahay waxaana u gudbinay Xafiiska Xisaabiyaha Guud (Akoonkaas gaarka ah waxaa lagu isticmaali jiray ka hortaga askaraynta caruurta) markaas kadib waxaan furanay Bangiga Dhaxe ee Soomaaliya iyada oo la soo xiray kii private ka ahaa isla markaana lagu wareejiyey wixii lacag ku jirtay koontada Bangiga Dhexe oo aan hada isticmaalno F.G Warqadda xiritaanka koontada Amal waxaan tusnay saraakiisha baarintaanka sameeyey. Wasaaraddu haba yaraate ma laha koonto ka baxsan tan dowladda (Central Bank).

Jawaabta XHGQ

XHGQ waxa uu xaqiijinayaa in Wasaaradda Gaashaandhiga aysan baaris usoo gudbin warqadda lagu xeray koontada bangiga.

11.5 Isticmaalka nidaamka maaliyadda dalka (SFIMS) ee ku aaddan lacagaha deeqaha dibedda

11.5.1 SHARCIGA

Qodobka 38aad (1) iyo (2) ee Sharciga Maareynta Miisaaniyadda (Sharci Lr. 17) ee soo baxay 25 Diseembar 2019 ayaa sheegaya sida soo socota:

> 38(1) Dhammaan deeqaha hay'ad Dowladeed ka hesho deeq bixiye ama cid kale waa in lagu daro Miisaaniyadda qaranka.
>
> 38(2) Looma oggola hay'ad Dowladeed iyo mid Shirkad ama Wakaalad Dowladdu leedahay toona in ay galaan heshiis ay ku helayaan deeq, taas oo ay ku jiraan deeqaha aan lacagta ahayn oo ka timid deeq bixiye ama shakhsiyaad gaar ah, iyada oo uu Wasiirku (Waasiirka Maaliyadda) la saxiixin.

Sidoo kale, Qodobka 15[aad] (1) ee Sharciga Maareynta Miisaaniyadda waxa uu leeyahay sida soo socota:

> 15(1) Dhammaan kharashyada hay'adaha Dowladda iyo mashaariicda dibadda laga maalgeliyo waa in lagu oggolaadaa Miisaaniyadda qaranka.

Khaladaadka

A. Deeqaha hay'addu dibadda ka heshay oo aan la marin nidaamka maaliyadda dowladda

Intii baaristu socotay waxan oggaanay in Wasaaradda Gaashaandhigga ay fulisay (2) mashruuc oo lacagahooda aan lagu darin miisaaniyada Qaranka sidoo kalana aan la soo marin nidaamka maaliyadda dalka.

Wasaaraddu waxay UNDP ka heshay deeq loogu talagalay horumarinta iyo tababbarka shaqaalaha oo dhan **US $556,295.00** oo muddo hal sano loogu talagalay balse Wasaaradda ayaa isticmaashay keliya lacag dhan **US $325,245.00**.

Sidoo kale, Wasaaraddu waxay UNDP ka heshay deeq oo loogu tala-galay ka hortaga askareynta caruurta oo dhan **US $178,706.00** iyadoo Wasaaradda ay lacagtan wada isticmaashay.

All transactions relating to this external assistance from the UNDP were neither on-budget nor on-treasury nor on-account.

Dhammaan lacag-bixinaha la xiriira taageerada dibadda ee ka timid UNDP ayaan la soo marin nidaamka maaliyadda dalka sidoo kalena aan lagu darin miisaaniyadda qaranka.

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan deeqaha hay'addu hesho lagu daraa Miisaaniyadda qaranka sidoo kalana la soo mariyaa nidaamka maaliyadeed ee dalka.

Waa in dhammaan heshiiyada hay'adda ay gasho oo la xiriira helitaanka deeq uu qeyb ka saxiixaa Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda si waafaqsan sharciga. Sidoo kale, waa in laga soo diiwaan galiyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waxaan idin dareensiinayaa in Wasaaradda Gaashaandhigu aanay awood u lahayn in ay ku qasabto Hay'adaha na caawinaya halka ay mariyaan deeqaha kaalamada ah. Waa howl u taala Wasaaradda Maaliyada in ay la xisaabtanto Hay'adaha ka howl gala dhamaan wadanka gudahi-isa in ay SYSTEM SFMIS la marsiiyo kaalmooyinka.

Labada hay'adood ee kor ku xusan waa fuliyayaal (Implementing Agency) ayagna lacagta ma laha ee waxaa soo gudbiya Deeq bixiye. Sidaa darted waxa habboon in lala xisaabtamo deeq bix-iyayaasha. Wasaaradda maaliyaduna la xisaabtanto, maxaa yeelay awood u malah Wasaaradda Gaashaandhigu in ay howlaha fara geliso.

11.6 Dabagalka baarista

1.6.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2019

Shaxdaan hoose waxaa ka muuqda marxaladda khaladaadka baarista sannadkii hore lagu sameeyay hay'adda inta la fuliyay, qayb laga fuliyay ama aan waxba laga fulin.

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	20.1.1 Kharashaadka oo aan laheyn caddeymo dhammaystiran - kharashaadka hawl-maalmeedka	Waa la fuliyay
2.	20.1.2 Kharashaadka socdaalka oo aan laheyn caddeymo dhammaystiran	La ma fulin
3.	20.2.1 Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida	La ma fulin
4.	20.2.2 Diiwaanka Hantida oo aan la cusboonaysiin	La ma fulin
5.	20.2.3 Maamulka gaadiidka oo ah mid liita	La ma fulin
6.	20.3.1 Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ	La ma fulin
7.	20.3.2 Heshiisyada gudaha aan lagu qorin afka Soomaaliga	La ma fulin
8.	20.4.1 Ku-guuldarraysiga fulinta howlaha hantidhawrka gudaha	La ma fulin

Shaxda 11.5 Khaladaadka baarista sannadkii 2019

1.6.2 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2018

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	2.1 Ma jiraan siyaasad iyo hayaal lagu maamulo hantida	Lama fulin
2.	2.2 Ma jirin diiwaanka hantida	Qeyb ayaa la fuliyay
3.	2.3 Hubinta gaadiidka oo ahayd mid liita	Lama fulin
4.	3.1 Kharashaadka howl-maalmeedka oo aan lahayn caddeymo ku filan	Lama fulin
5.	3.2 kharashaadka socdaalka oo aan lahayn caddeymo ku filan	Lama fulin
6.	3.4 Malaha baaraha gudaha sidoo kalana baarista gudaha lama samayn	Qeyb ayaa la fuliyay
7.	3.5 Heshiisyada oo aan laga soo diiwaangalin XHG	Lama fulin

Shaxda 11.6 Khaladaadka baarista sannadkii 2018

12. Ciidanka Xoogga Dalka Soomaaliyeed

12.1 Hubinta kharash bixinta

12.2.1 SHARCIGA

Sida ay qabaan Qodobbada 31aad (1) iyo 32aad (4) ee Sharci Lr. 17 ee Maaraynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019:

> 31(1) Wax kharash ah lagama bixin karo Miisaaniyadda qaranka, haddii aysan jiirin, qaansheegto ama caddeyn kale oo dheeraad ah oo looga baahan yahay sida ku xusan xeer-nidaamiyaha ama nidaamka xisaabaadku sheegayo.
>
> 32(4) Kharash bixin walba ee la oggolaaday waa in ay ku lifaaqan yihiin dhammaan dukumiintiyada kaabaya sida ku qeexan Xeer-nidaamiyaha Wasiirku soo saaray.

Hannanka la isku waafaqsan yahay

Dukumiintiyada caddeymaha way kala duwan yihiin iyadoo ay ku xiran tahay nooca lacag bixinta, waxaana ka mid ah; dalabka iibka, heshiis saxiixan, warqadaha qaansheegashada, alaab-keenidda, guddoonka alaabta, lacag qabashada, iwm.

Khaladka

A. Kharashaad dhan US $907,500.60 oo aan lahayn caddeymo dhammaystiran

Si aan waa faqsaneyn shuruudaha Sharciga kor ku xasan, lacag bixin dhan **US $907,500.60** ayaa kharash ahaan loo isticmaalay iyada oo aan lahayn cadeymo dhammaystiran. Faahfaahinta waxaa lagu muujiyay shaxda hoose:

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $	FAAHFAAHIN
1.	2261	Somali National Army	Jan - Sept 2020	362,250.00	Malahan wax caddeymo ah
2.	2255	Somali National Army	Mar 2020	100,000.00	Malahan wax caddeymo ah
3.	2253	Somali National Army	Mar 2020	100,000.00	Malahan wax caddeymo ah
WADAR				**562,250.00**	

Shaxda 12.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYEY	BISHA	LACAGTA US $
1.	2216	2020 CA-BPC-078	Feb, Abr & Jul 2020	203,654.60
2.	2216	2020 CA-BPC-079	Aug, Nov & Dec 2020	141,596.00
WADAR				**345,250.60**

Shaxda 12.2 Kharashaadka safarka ee aan lahayn caddeymo ku filan

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan lacag bixinnada ay ku salaysnaadaan ama lahaadaan caddeymo dhammaystiran, si sax ahna ay u oggolaadaan saraakiisha sare ee mas'uulka ka ah iyo in hawlaha loo guddoomo iyadoo loo eegayo ama la raacayo shuruudo cayiman.

Waa in dhammaan dukumiintiyadda lacag bixinnada lagu tiimbareeyaa "la bixiyay" isla marka lacagahooda la bixiyo si looga hortago in mar kale loo isticmaalo kharash bixin kale.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maamulka hay'adda la baaray wax jawaab ah oo qoran kama soo bixin arrintaan.

12.3 Maamulka iibka iyo heshiisyada

12.3.1 SHARCIGA

Qodobka 27aad (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

> 27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.
>
> 27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Khaladka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Ciidanka Xoogga Dalka Soomaaliyeed ayan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31da Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

Talo soo jeedin

Waa in Ciidanka Xoogga Dalka Soomaaliyeed yeeshaan qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Hay'adda la baaray ayaan ka jawaabin khaladaadka ku jira warqadda maamulka eel ala wadaagay.

12.3.2 SHARCIGA

Sida uu qabo sharciga Iibka Qaranka Iifaaqiisa 3aad tirsigiisa 1aad ayaa dhigaya:

> *(A) Dariiqooyinka dukaameysiga waxaa la isticmaalayaa marka qiimaha lagu qiyaasay qandaraaska iibka uu ka hooseeyo:*
>
> | | | |
> |---|---|---|
> | I. | Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee badeecad | US $ 40,000 |
> | II. | Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee adeeg | US $ 40,000 |
> | III. | Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee shaqo | US $ 50,000 |
>
> *(B) Tartan maxalli ah waxaa la isticmaali karaa hadii qiimaha lagu qiyaasay qandaraaska iibka uu ka hooseeyo:*
>
> | | | |
> |---|---|---|
> | I. | Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee badeecad | US $ 100,000 |
> | II. | Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee adeeg | US $ 40,000 |
> | III. | Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee shaqo | US $ 200,000 |
>
> *(C) Tartan caalami ah waxaa la qaban karaa marka qiimaha lagu qiyaasay qandaraaska Iibka uu ka badan yahay*:
>
> | | | |
> |---|---|---|
> | I. | Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee badeecad | US $ 100,000 |
> | II. | Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee adeeg | US $ 40,000 |
> | III. | Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee shaqo | US $ 200,000 |

Khaladaadka

A. Iib sharcidarro ah ee hab dukaamaysi oo qiimahiisu dhan yahay US $1,179,955.73

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in CXDS oo adeegsanaya hab dukaameysi

ah in ay bixiyeen qandaraasyo adeeg oo qiimahoodu uu gaarayo **US $1,179,955.73** taas oo ay aheyd in lamariyo hannaan tartan caalami ah waxa ayna kahor imaanaysaa sida uu dhigayo Sharciga Iibka Qaranka. Faahfaahinta ayaa lagu muujiyay hoos:

<table>
<tr><th>TR.</th><th>QANDARAASLAHA</th><th>UJEEDDADA</th><th>LACAGTA US $</th></tr>
<tr><td>1</td><td>2020 CA-BPC-080</td><td>Iib badeecad</td><td>287,172.54</td></tr>
<tr><td>2</td><td>2020 CA-BPC-079</td><td>Iib badeecad</td><td>649,992.07</td></tr>
<tr><td>3</td><td>2020 CA-BPC-081</td><td>Iib badeecad</td><td rowspan="2">242,791.12</td></tr>
<tr><td>4</td><td>2020 CA-BPC-081</td><td>Iib badeecad</td></tr>
<tr><td>WADAR</td><td></td><td></td><td>1,179,955.73</td></tr>
</table>

Shaxda 12.3 Hab dukaamaysi oo baalmarsan nidaamka Iibka Qaranka

Talo soo jeedin

Maamulku CXDS waa inuu faahfaahin ka bixiyaa sababta badeecadaha lagu qiimeeyay **US $1,179,955.73** la soo iibsaday iyadoo la adeegsanayo habka hab dukaamaysi halkii ay ka ahaan lahayd hannaanka qandaraaska furan taas oo lid ku ah Sharciga Iibka Qaranka ee 2016.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Hay'adda la baaray ayaan ka jawaabin khaladaadka ku jira warqadda maamulka eel ala wadaagay.

12.3.3. SHARCIGA

Sharci Lr. 17 ee Maareynta Maaliyadda Guud ee Dowladda oo soo baxay 25 Diseembar 2019, Qodobka 38[aad] (5) wuxuu dhigayaa dhammaan heshiisyada deeqaha hay'adaha dowladda, Maamul Goboleedyada iyo hay'adaha ganacsiga ee dowladda waa in laga diiwaan geliyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Intaa waxaa dheer, Qodobka 11[aad] (c) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud ee 2019 wuxuu awood u siinayaa Hantidhawrka Guud inuu diiwaangeliyo qandaraasyada iyo heshiisyada ay galaan hay'adaha dowladda. Qodobka 14[aad] (wax-ka-beddelka Qodobka 84[aad]) ee Sharciga Iibka Qaranka 2020 wuxuu sheegayaa in dhammaan hay'adaha dawliga ah ay qandaraasyada iyo heshiisyada ka diiwaan-galiyaan XHGQ.

Khaladaadka

A. Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ

Waxaa baarista lagu ogaaday in heshiisyo qiimahoodu gaarayaan **US $4,072,013.72** aan laga soo diiwaangalin XHGQ. Xafiiska Hantidhawrka Guud waqtigii lagu guda jiray baarista sannadlaha waxaa laga yaabaa in uusan caddeyn karin waxyaabaha heshiisyada ku xusan ee la xiriira wixii hanti ah maadaama aan laga soo diiwaangalin XHGQ. Sidoo kale XHGQ si madaxbannaan uma xaqiijin karo in heshiisyadaas loo qoray hab waafaqsan shuruucda iyo xeerarka jira. Faahfaahinta heshiisyada aan laga soo diiwaangalin XHGQ:

TR.	QANDARAASLAHA	UJEEDDADA	MUDDADA	LACAGTA US $
1.	2020 CA-BPC-082	Raashin	12 bilood	918,612.00
2.	2020 CA-BPC-083	Raashin	3 bilood	119,997.78
3.	2020 CA-BPC-084	Raashin	4 bilood	49,400.00
4.	2020 CA-BPC-085	Raashin	1 bil	24,975.00
WADAR				**4,072,013.72**

TR.	QANDARAASLAHA	UJEEDDADA	MUDDADA	LACAGTA US $
5.	2020 CA-BPC-086	Raashin	12 bilood	1,921,237.00
6.	2020 CA-BPC-083	Raashin	3 bilood	117,117.78
7.	2020 CA-BPC-087	Shidaal iyo saliid	12 bilood	808,140.00
8.	2020 CA-BPC-083	Raashin	4 bilood	29,600.00
9.	2020 CA-BPC-083	Raashin	3 bilood	82,934.16
10.	2020 CA-BPC-080	Adeegyo guud		
11.	2020 CA-BPC-079	Adeegyo guud		
12.	2020 CA-BPC-081	Daawo	6 bilood	
13.	2020 CA-BPC-081	Daawo	4 bilood	
WADAR				**4,072,013.72**

Shaxda 12.4 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan qandaraasyada iyo heshiisyada laga diiwaangaliyaa Xafiiska Hantidhawraha Guud si waafaqsan shuruucda iyo xeerarka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Hay'adda la baaray ayaan ka jawaabin khaladaadka ku jira warqadda maamulka eel ala wadaagay.

12.3.4 SHARCIGA

Sharci Lr. 22 ee Sharciga Iibka Qaranka oo soo baxay 9 Agoosto 2016, Qodobkiisa 14^{aad} ayaa waxa uu farayaa in qandaraasyada iyo heshiisyada caalamiga ah lagu qoro luuqadaha kala ah Ingiriis iyo Carabi halka kuwa gudaha/maxalliga ahna lagu qoro Af-Soomaali.

Khaladka

A. Heshiisyada gudaha oo aan lagu qorin luuqadda Soomaaliga

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in CXDS ay heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoreen luuqadda Ingiriiska taas oo lid ku ah sharciga.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka hay'addu uu heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraa luuqadda Soomaaliga si waafaqsan sharciga. Sidoo kale, waxaa ay diyaarin karaan mid ku qoran luuqadda Ingiriisiga haddii ay u baahan yihiin dhinaca kale ee qandaraaslaha.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maamulka hay'adda la baaray wax jawaab ah oo qoran kama soo bixin arrintaan.

12.4 Maamulka hantida

12.3.1 SHARCIGA

Qodobka 11^{aad} (1) (j) ee Sharciga Maamulka Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa dhigaya in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu mas'uul ka yahay diiwaangelinta dhammaan sharciyada iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasta oo kale sida ku cad sharcigan.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala duwan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida

Waxaa baarista lagu ogaaday in Ciidanka Xoogga Dalka aysan lahayn habraacyada iyo siyaasadda lagu maamulo lagu lana socdo hantida.

B. Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin

Maamulka hay'adda ayaa ku guul dareystay in ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida kaas oo ka kooban macluumaadka, lambarka aqoonsiga, qiimaha lagu iibiyay xaaladda hantida IWM.

Hubinta muuqaal ahaaneed ee hantida ayaa lagu ogaaday in hantida hay'addu aysan wada lahayn lambarka aqoonsiga hantida (tag number) kaas oo ah lambar lagu aqoonsado oo gaar u ah si loo hubiyo loona dabagalo.

Intaas waxaa dheer, sida uu qabo Sharciga Maareynta Maaliyadda Dowladda Hantida lagama soo diiwaangalin XHGQ.

C. Maamulka gaadiidka oo ah mid liita

Baarista u hoggaansanaanta sharciga ayaa shaaca ka qaaday in CXDS aysan lahayn habraacyo iyo siyaasado lagu maamulo gaadiidka. Baabuurtu ma lahayn buugaagta lahaanshiyaha gaadiidka kuwaas oo ku diiwaangashan magaca CXDS ama Wasaaradda Gaashaandhigga.

Talo soo jeedin

Waa in la hirgaliyaa lana meel mariyaa tilmaamaha iyo siyaasadda dhammaystiran ee maamulka, hubinta iyo ka warbixnta hantida.

Waa in Maamulka hay'adda ay diyaariyaan diiwaan dhammaystiran ee hantida oo leh tilmaamo cad si loo xaqiijiyo in dhammaan hantida hay'adda lagu diiwaan galiyo diiwaanka, sidoo kalana loo cusboonaysiiyaa xilliyo go'an ama cayiman.

Waa in hay'adda la baaray iyo Wasaaradda Maaliyadda ay hantida hay'adda ku sameeyaan tirakoob waqtiyaysan isla markaana ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida.

Waa in maamulka hay'adda ay hantida ka soo diiwangeliyaan Xafiiska Hnatidhawrka Guud si waafaqsan Sharciga Maareynta Maaliyadda.

Waa in dhammaan gaadiidka hay'adda ay lahaadaan buugaagta lahaanshiyaha gaadiidka oo ku diiwaangashan magaca Ciidanka Xoogga Dalka oo uu si wanaagsan uga warhayaa sarkaalka sare ee mas'uulka ka ah.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maamulka hay'adda la baaray wax jawaab ah oo qoran kama soo bixin arrintaan.

12.5 Dabagalka baarista

12.5.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2019

Shaxdaan hoose waxaa ka muuqda marxaladda khaladaadka baarista sannadkii hore lagu sameeyay hay'adda inta la fuliyay, qayb laga fuliyay ama aan waxba laga fulin.

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	21.1.1 Ka gaabinta diyaarinta iyo soo gudbinta warbixinta maaliyadeed ee sannadlaha	Waa la fuliyay
2.	21.2.1 Maqnaanshaha sharci cusub	La ma fulin
3.	21.3.1 Maqnaashaha Qaab-dhismeedka Ciidanka iyo Qalabka (QCC) oo dhaqan gal ah	La ma fulin
4.	21.3.2 Ka gaabinta cusboonaysiinta nidaamka keydka xogta	Waa la fuliyay
5.	21.4.1 Maqnaashaha Habraaca iyo Siyaasadda Maamulka Raashinka	Qayb ayaa laga fuliyay
6.	21.4.2 Maqnaashaha Habraaca iyo Siyaasadda Maamulka Shidaalka	Qayb ayaa laga fuliyay
7.	21.5.1 Lacag-bixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka	La ma fulin
8.	21.6.1 Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida	La ma fulin
9.	21.6.2 Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin	La ma fulin
10.	21.6.3 Maamulka gaadiidka oo ah mid liita	La ma fulin
11.	21.6.4 Maamulka Qalabka aan aheyn kuwa militariga oo ah mid liita	La ma fulin
12.	21.7.1 Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ	La ma fulin
13.	21.8.1 Ku-guuldarraysiga fulinta howlaha hantidhawrka gudaha	Qayb ayaa laga fuliyay

Shaxda 12.5 Khaladaadka baarista sannadkii 2019

12.5.2 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2018

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	4.1 Ma jirin xisaabaadka sannadka oo la soo gudbiyay si loobaaro	Lama fulin
2.	5.1 Lama cusboonaysiinin Shuruucda iyo Xeerarka	Lama fulin
3.	6.1 Ma jrin Qaab-dhismeedka Ciidanka iyo Qalabka (QCQ)	Lama fulin
4.	6.2 Ma jirin keydka xogta	Qeyb ayaa la fuliyay
5.	8.1 Maamulka raashinka oo ah mid liita	Qeyb ayaa la fuliyay
6.	8.2 Maamulka shidaalka oo ah mid liita	Qeyb ayaa la fuliyay
7.	8.3 Ma jirin maamulka qalabka aan ahayn kuwa milatariga	Qeyb ayaa la fuliyay
8.	9.1 Hubinta gaadiidka oo ahayd mid liita	Lama fulin
9.	10.1 Ma jirin diiwaanka hantida	Qeyb ayaa la fuliyay
10.	11.1 Haddii sharciyada iibsiga ay raacaan CXDS	Lama fulin
11.	12.1 Kharashaadka oo aan wadan caddeymo ku filan	Qeyb ayaa la fuliyay
12.	12.2 Heshiisyada oo aan laga soo diiwaan-galin XHG	Lama fulin
13.	12.4 Ma lahayn baaraha gudaha sidoo kalana baarista gudaha lama samayn	Qeyb ayaa la fuliyay

Shaxda 12.6 Khaladaadka baarista sannadkii 2018

13. Wasaaradda Amniga Gudaha

13.1 Hubinta kharash bixinta

13.1.1 SHARCIGA

Sida ay qabaan Qodobbada 31aad (1) iyo 32aad (4) ee Sharci Lr. 17 ee Maaraynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019:

> 31(1) Wax kharash ah lagama bixin karo Miisaaniyadda qaranka, haddii aysan jiirin, qaansheegto ama caddeyn kale oo dheeraad ah oo looga baahan yahay sida ku xusan xeer-nidaamiyaha ama nidaamka xisaabaadku sheegayo.
>
> 32(4) Kharash bixin walba ee la oggolaaday waa in ay ku lifaaqan yihiin dhammaan dukumiintiyada kaabaya sida ku qeexan Xeer-nidaamiyaha Wasiirku soo saaray.

Hannanka la isku waafaqsan yahay

Dukumiintiyada caddeymaha way kala duwan yihiin iyadoo ay ku xiran tahay nooca lacag bixinta, waxaana ka mid ah; dalabka iibka, heshiis saxiixan, warqadaha qaansheegashada, alaab-keenidda, guddoonka alaabta, lacag qabashada, iwm..

Khaladka

A. Kharashaad dhan US $9,429.43 oo aan lahayn caddeymo dhammaystiran

Si aan waa faqsaneyn shuruudaha Sharciga kor ku xasan, lacag bixin oo dhan **US $9,429.43** ayaa loo isticmaalay safar iyada oo aan la heyn caddeymo dhammaystiran, taas oo noo suurtagelin weyday inaan xaqiijinno dhab ahaanshaha lacag bixintaas. Faahfaahinta waxaa lagu muujiyay shaxda hoose.

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $
1.	2216	2020 CA-BPC-090	Apr - Jun 2020	4,701.74
2.	2216	2020 CA-BPC-090	Apr - Jun 2020	4,727.69
WADAR				**9,429.43**

Shaxda 13.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan lacag bixinnada ay ku salaysnaadaan ama lahaadaan caddeymo dhammaystiran, si sax ahna ay u oggolaadaan saraakiisha sare ee mas'uulka ka ah iyo in hawlaha loo guddoomo iyadoo loo eegayo ama la raacayo shuruudo cayiman.

Waa in dhammaan dukumiintiyadda lacag bixinnada lagu tiimbareeyaa "la bixiyay" isla marka lacagahooda la bixiyo si looga hortago in mar kale loo isticmaalo kharash bixin kale.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Hay'adda la baraay jawaab qoraal ah kama soo bixin arrinta loogu gudbiyay Warqadda Maamulka.

13.2 Maamulka iibka iyo heshiisyada

13.2.1 SHARCIGA

Qodobka 27aad (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

> 27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.
>
> 27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Sidoo kale, Qodobka 61aad (1) iyo (2) ee Sharciga Iibka Qaranka, 2016 ayaa sheegaya sidaan:

> 61(1) Hay'ad kasta oo Iibin waa in ay dhistaa Waax Iib Qandaraas si waafaqsan Sharcigan.
>
> 61(2) Sarkaalka Xisaabaha ayaa go'aaminaaya inta xubnood ee ka mid noqoneysa Waaxda Qandaraaska Iibka, waana in laga shaqaaleyaa ugu yaraan hal (1) qof oo u tababaran aqoonna u leh Qandaraaska Iibka.

Qodobka 31aad (1) (9) ee Sharciga Iibka Qaranka, 2016 uu sheegayo sidaan:

> 31(1) Hay'adda Iibinta Qandaraaska ayaa keydineysa dhammaan dhokumiintiyada la xiriira heshiis kasta ee qandaraas iib iyo habraacyadeeda si waafaqsan xeerarka lagu dabaqi karo ee ku saabsan diiwaangelinta qoraallada Xukuumadda, laakin ugu yaraan dokumiintiyada waa in la hayaa muddo lix (6) sano ah ee soo raacda taariikhda ugu dambeysa ee dhammaadka heshiiska qandaraaska iibka ama laga soo billaabo taariikhda dhammaan la wada diido tartanka dalabka qandaraaska ama la baabi'iyo habraaca, ama sideey xaaladdu noqotaba.
>
> 31(9) Hay'adda Iibka waa in ay soo bandhigtaa:
>
> Warbixinnada iyo dokumiintiyada ay kaydiyaan Hay'adaha Qandaraaska Iibka si waafaqsan Sharcigan waa inay heli karaan markii ay u baahdaan Maamulka, Guddiga La Dagaallanka Laaluushka, iyo Hantidhawraha Guud si ay u baaraan, Guddiga Baarlammanka uga wakiilka ah kormeerka fulinta shuruucda qaranka iyo xafiis dawladeed kasta ee lagu aaminay mas'uuliyaddaas marka la codsado.

Intaa waxaa dheer in Qodobka 69aad (2) ee Sharciga Iibka Qaran 2016, uu sidaan sheegaayo:

> 69(2) 2. Heshiisyada Qandaraasyada Iibka lama kala qaybin karo iyadoo qasadku yahay si looga leexdo xayeysiinta ka qaybgalka tartanka furan ee looga baahan yahay dhammaan heshiisyada lagu qiyaasay in qiimohoodu ka badan yahay qaddarka lacageed ee lagu sheegay Xeer-nidaamiyaha Sharcigan.

Sida uu qabo sharciga Iibka Qaranka lifaaqiisa 3aad tirsigiisa 1aad ayaa dhigaya:

> *(A)* ***Dariiqooyinka dukaameysiga waxaa la isticmaalayaa marka qiimaha lagu qiyaasay qandaraaska iibka uu ka hooseeyo:***

I.	Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee badeecad	US $ 40,000
II.	Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee adeeg	US $ 40,000
III.	Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee shaqo	US $ 50,000

(B) ***Tartan maxalli ah waxaa la isticmaali karaa hadii qiimaha lagu qiyaasay qandaraas-ka iibka uu ka hooseeyo:***

I.	Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee badeecad	US $ 100,000
II.	Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee adeeg	US $ 40,000
III.	Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee shaqo	US $ 200,000

(C) ***Tartan caalami ah waxaa la qaban karaa marka qiimaha lagu qiyaasay qandaraas-ka Iibka uu ka badan yahay***:

I.	Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee badeecad	US $ 100,000
II.	Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee adeeg	US $ 40,000
III.	Hadduu yahay heshiisku mid qandaraas iib ee shaqo	US $ 200,000

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Wasaaradda Amniga Gudahu aysan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31da Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

B. Xafiiska iibka ee hay'adda oo aan dhisneyn

Intii uu socday baarista ayaa waxaa la ogaaday in sarkaalka idman ee Wasaaradda Amniga Gudaha uusan abuurin qeybta iibka (procurement unit) si ay u qabato dhammaan howlaha iibka hay'adda.

C. Maqnaanshaha u hoggaansanaanta xaddiga wax soo iibsiga

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Wasaaradda Amnigga Gudaha oo adeegsanaysa hab dukaameysi ah in ay bixisay qandaraasyo adeeg oo qiimihoodu uu gaarayo **US $2,206,000.00** taas oo ay aheyd in lamariyo hannaan tartan calami ah.

Intaa waxaa dheer, in maamulku baarashu uusan la wadaagin dhammaan dukumiintiyada iibka ee qiimaha sare ku baxay marka laga reebo heshiisyada la galay. Eeg faahfaahinta sida shaxda hoose ka muuqata:

TR.	CIDDA LA SIIYEY	NOOCA HESHIISKA	LACAGTA US$
1.	2020 CA-BPC-091	Alaab	480,000.00
2.	2020 CA-BPC-092	Alaab	480,000.00
3.	2020 CA-BPC-093	Adeeg amni	1,246,000.00
WADAR			**2,206,000.00**

Shaxda 13.2 Xaddiga iibka oo aan loo raacin sida sharciga iibku qabo

Talo soo jeedin

Waa in Wasaaraddu yeelataa qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Waa in sarkaalka idman uu dhisaa xafiiska iibka ee hay'adda si waafaqsan sharciga.

Maamulka hay'addu waa in ay faahfaahin ka bixyaan sababta adeegga iyo alaabta qiimaheedu gaareyso **US $2,206,000.00**, kaas oo aan waafaqsanayn Sharciga Iibka Qaranka, 2016.

Maamulku waa in ay baarayasha la wadaagaan dhammaan diiwaannada iyo dukumintiyada iibka lasameeyay.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maadama uu kharash kaan si toos ah u bixi jiray, ayaa Wasaaradda Maaliyada amar ku bixisay in ay lacagtaan Vender ku baxdo, hadaba lacagta bishii ku baxeysay vender aay ka yareyd $40,000 kun. Sharciga iibka qaranka ayaa qabo in Wasaaradda amniga ay vendar ahaan u bixiso. Heshiiskaani kaliya waxaa ka hirgalay oo lacag ahaan u baxay mudo laba bilooda ah sidan hoos ku xusan:

- *$62,371.00 lasiiyay (2020 CA-BPC-092) bisha Feberaayo iyo Maarso 2020*
- *$62,322.50 lasiiyay (2020 CA-BPC-091) bisha Feberaayo iyo Maarso 2020.*

(2020 CA-BPC-093) waxaa la mar siiyay hanaanka sharciga iibka qaranka waxaan tartanka qabtay Wasaaradda Maaliyadda oo dhoor shirkadood ayaa ku tartamay, Shirkadaan ayaa ku guuleestay waxaana Dukumintigeeda oo dhammeystiran laga heli karaa Wasarada Maaliyadda Kharashkii wali wax baxay majiraan oo la siiyay shirkadii qandaraas ka ku guuleysay ilaa hadda wixii fahfahin kale ah kala xiriir Wasaaradda Maaliyadda.

13.2.2. SHARCIGA

Sharci Lr. 17 ee Maareynta Maaliyadda Guud ee Dowladda oo soo baxay 25 Diseembar 2019, Qodobka 38[aad] (5) wuxuu dhigayaa dhammaan heshiisyada deeqaha hay'adaha dowladda, Maamul Goboleedyada iyo hay'adaha ganacsiga ee dowladda waa in laga diiwaan geliyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Intaa waxaa dheer, Qodobka 11[aad] (c) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud ee 2019 wuxuu awood u siinayaa Hantidhawrka Guud inuu diiwaangeliyo qandaraasyada iyo heshiisyada ay galaan hay'adaha dowladda. Qodobka 14[aad] (wax-ka-beddelka Qodobka 84[aad]) ee Sharciga Iibka Qaranka 2020 wuxuu sheegayaa in dhammaan hay'adaha dawliga ah ay qandaraasyada iyo heshiisyada ka diiwaan-galiyaan XHGQ.

Khaladka

A. Heshiisyada aan laga soo diiwaangalin XHGQ

Waxaa baarista lagu ogaaday in heshiisyo qiimahoodu gaarayaan **US $2,874,910.00** aan laga soo diiwaangalin XHGQ. Xafiiska Hantidhawrka Guud waqtigii lagu guda jiray baarista sannadlaha waxaa laga yaabaa in uusan caddeyn karin waxyaabaha heshiisyada ku xusan ee la xiriira wixii hanti ah maadaama aan laga soo diiwaangalin XHGQ. Xafiiska Hantidhawrka Guud ma sheegi karo in la fuliyay qodobbada heshiiska lagu galay, sidoo kalana in heshiisyadaas ay ku jiraan danaha Dowladda Federaalka Soomaaliya. Faahfaahinta heshiisyada aan laga soo diiwaangalin XHGQ:

TR.	QANDARAASLAHA	UJEEDDADA	MUDDADA	LACAGTA US $
1.	2020 CA-BPC-094	Shidaal	11 bilood	33,000.00
2.	2020 CA-BPC-095	Qalab xafiis	11 bilood	18,330.00
3.	2020 CA-BPC-096	Kiro guri	11 bilood	18,330.00
4.	2020 CA-BPC-097	Agab ciidan (teendhoyin iyo joodariyaal)	1 sano	480,000.00
5.	2020 CA-BPC-096	Raashin	1 sano	480,000.00
6.	Joint Security Sector Governance Program	Horumarinta Hay'adda iyo dhisidda aqoonta shaqaalaha	11 bilood	386,700.00
WADAR				**2,874,910.00**

TR.	QANDARAASLAHA	UJEEDDADA	MUDDADA	LACAGTA US $
7.	Supporting an Inclusive and Multi-sectoral Response to Covid-19 and addressing its socio-economic impact in Somalia.	COVID-19	5 bilood	60,000.00
8.	Provision of Explosive detection Dog (EDD) Service in Aden Abdulle International Airport	Amniga garoonka diyaaradaha	6 bilood	1,246,000.00
9.	2020 CA-BPC-189	Raashin	1 bil	24,000.00
10..	2020 CA-BPC-097	Alaab	1 bil	64,300.00
11.	2020 CA-BPC-091	Raashin	1 bil	64,250.00
WADAR				**2,874,910.00**

Shaxda 13.3 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan qandaraasyada iyo heshiisyada laga diiwaangaliyaa Xafiiska Hantidhawraha Guud si waafaqsan shuruucda iyo xeerarka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Dhammaan soo jeedinta aad noo soo jeediseen oo ah in aan soo ka soo diiwaangalinno dhamnaan heshiisyada aad aayn niila qaaddannay in aan sannadkaan aan ku jirno aan diiwaan galinno.

13.2.3 SHARCIGA

Sharci Lr. 22 ee Sharciga Iibka Qaranka oo soo baxay 9 Agoosto 2016, Qodobkiisa 14aad ayaa waxa uu farayaa in qandaraasyada iyo heshiisyada caalamiga ah lagu qoro luuqadaha kala ah Ingiriis iyo Carabi halka kuwa gudaha/maxaliga ahna lagu qoro Af-Soomaali.

Khaladka

A. Heshiisyada gudaha oo aan lagu qorin luuqadda Soomaaliga

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Wasaaradda Amnigga ay heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoreen luuqadda Ingiriiska taas oo lid ku ah sharciga.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka hay'addu uu heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraa luuqadda Soomaaliga si waafaqsan sharciga. Sidoo kale, waxaa ay diyaarin karaan mid ku qoran luuqadda Ingiriisiga haddii ay u baahan yihiin dhinaca kale ee qandaraaslaha.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maadama aan horay u la socon in heshiiska laga soo diiwan-galiyo Xafiiska Hantidhawrka laakin waxay amniga talo soo jeedin aad u qaaddanay maanta wixii ka dambeeyo aan ka soo diiwan galindoona wax walbo heshiis ah Xafiiska Hantidhawrka hadii alla idmo.

13.3 Maamulka hantida

13.3.1 SHARCIGA

Qodobka 11aad (1) (j) ee Sharciga Maamulka Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa dhigaya in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu mas'uul ka yahay diiwaangelinta dhammaan sharciyada iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasta oo kale sida ku cad sharcigan.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala duwan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida

Waxaa baarista lagu ogaaday in Wasaaradda Amnigga aynan lahayn habraacyada iyo siyaasadda lagu maamulo lagu lana socdo hantida.

B. Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin

Maamulka hay'adda ayaa ku guul dareystay in ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida kaas oo ka kooban macluumaadka, lambarka aqoonsiga, qiimaha lagu iibiyay xaaladda hantida IWM.

Hubinta muuqaal ahaaneed ee hantida ayaa lagu ogaaday in hantida hay'addu aysan wada lahayn lambarka aqoonsiga hantida (tag number) kaas oo ah lambar lagu aqoonsado oo gaar u ah si loo hubiyo loona dabagalo.

Intaas waxaa dheer, sida uu qabo Sharciga Maareynta Maaliyadda Dowladda Hantida lagama soo diiwaangalin XHGQ.

C. Maamulka gaadiidka oo ah mid liita

Muddadii lagu guda jiray baarista Wasaaradda Amnigga waxay nala wadaagtay liiska gaadiidka oo la sheegay in hay'addu ay leedahay oo dhan 11 gaari. Baaraha waxaa keliya lala wadaagay 1 gaari oo uu muuqaal ahaan u xaqiijiyay, halka 10 haray aan muuqaal ahaan loo keenin si loo xaqiijiyo.

TR.	NOOCA GAARIGA	CIDDA BIXISAY	CAQAAYAD LR.	FAAHFAAHIN
1.	Toyota Hilux	Talyaanniga	Lama hayo	Muuqaal ahaan lama xaqiijin
2.	Toyota Hilux	Talyaanniga	Lama hayo	Muuqaal ahaan lama xaqiijin
3.	Toyota Hilux	Talyaanniga	Lama hayo	Muuqaal ahaan lama xaqiijin
4.	Toyota Hilux	Talyaanniga	Lama hayo	Muuqaal ahaan lama xaqiijin
5.	Toyota Hilux	Talyaanniga	Lama hayo	Muuqaal ahaan lama xaqiijin
6.	Toyota Hilux	Talyaanniga	Lama hayo	Muuqaal ahaan lama xaqiijin

TR.	NOOCA GAARIGA	CIDDA BIXISAY	CAQAAYAD LR.	FAAHFAAHIN
7.	Toyota Hilux	Talyaanniga	Lama hayo	Muuqaal ahaan lama xaqiijin
8.	Toyota Hilux	Talyaanniga	Lama hayo	Muuqaal ahaan lama xaqiijin
9.	Toyota Hilux	Talyaanniga	Lama hayo	Muuqaal ahaan lama xaqiijin
10.	Ford Pick Up	Talyaanniga	Lama hayo	Muuqaal ahaan lama xaqiijin

Shaxda 13.4 Gaadiidka hay'adda la baaray

Talo soo jeedin

Waa in la hirgaliyaa lana meel mariyaa tilmaamaha iyo siyaasadda dhammaystiran ee maamulka, hubinta iyo ka warbixnta hantida.

Waa in maamulka hay'addu ay diyaariyaan diiwaan dhammaystiran ee hantida oo leh tilmaamo cad si loo xaqiijiyo in dhammaan hantida hay'adda lagu diiwaan galiyo diiwaanka, sidoo kalana loo cusboonaysiiyaa xilliyo go'an ama cayiman.

Waa in hay'adda la baaray iyo Wasaaradda Maaliyadda ay hantida hay'adda ku sameeyaan tirakoob waqtiyaysan isla markaana ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida.

Waa in dhammaan gaadiidka hay'adda ay lahaadaan buugaagta lahaanshiyaha gaadiidka oo ku diiwaangashan magaca Wasaaradda Amniga oo uu si wanaagsan uga warhayaa sarkaalka sare ee mas'uulka ka ah.

Waa in maamulka hay'adda ay hantida ka soo diiwangeliyaan Xafiiska Hnatidhawrka Guud si waafaqsan Sharciga Maareynta Maaliyadda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Dhammaan Gadiidkaan waqti hore ayuu madax wasaaradda soo martay horay ula tageen la kiin insha allaha waxan dajindoonaa hantida gaadidka ay leedahay wasaaradda in aay hada kaddib qorshe looga reebaayo madaxda soo marto wasaaradda aan kun jirno.

13.4 Furitaanka iyo isticmaalka koontooyinka bangiyada

13.4.1 SHARCIGA

Qodobbada 42[aad] (3) iyo 9[aad] (7) ee Sharciga Maaraynta Maaliyadda Guud (Sharci Lr. 17) ee soo baxay 25 Diseembar 2019 wuxuu sheegayaa sida soo socota:

> 42(3) Hay'adaha Dowladda in aysan furi karin koonto bangi maxalli ah ama mid caalami ah iyada oo aan oggolaansho qoraal ah laga haysan Xisaabiyaha Guud.
>
> 9(7) Wasiirka (Wasiirka Maaliyadda) waa in uu ansixiyo furitaanka xisaab bangi ee hay'adaha Dowladda iyo qaabeynta saxiixa koontoyinka bangi.

Khaladaadka

A. Koonto bangi oo la furay iyadoo aan oggolaansho loo haysan

Intii baaristu socotay waxaan ogaannay in Wasaaradda Amnigga ka furatay koonto bangiga Amal iyada oo aan oggolaansho qoraal ah ka haysan Xisaabiyaha Guud iyo walibana uusan ansixin Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda.

TR.	BANGIGA	KOONTO LR.	TIRADA LACAGTA SOO GASHAY US $	HARAA US $
1.	Amal Bank	1013753264	0.00	0.00
WADAR			**0.00**	**0.00**

Shaxda 13.5 Furashada koontooyin bangi oo aan hay'addu oggolaansho u haysan

Talo soo jeedin

Waa in hay'addu ay oggolaansho iyo ansixin ka hesho Xafiiska Xisaabiyaha Guud iyo Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda ka hor inta aan laga furin koonto bangi maxalliama caalami ah.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maamulka hay'adda la baaray wax jawaab ah oo qoran kama soo bixin arrintaan.

13.5 Isticmaalka nidaamka maaliyadda dalka (SFIMS) ee ku aaddan lacagaha deeqaha dibedda

13.5.1 SHARCIGA

Qodobka 38[aad] (1) iyo (2) ee Sharciga Maareynta Miisaaniyadda (Sharci Lr. 17) ee soo baxay 25 Diseembar 2019 ayaa sheegaya sida soo socota:

> 38(1) Dhammaan deeqaha hay'ad Dowladeed ka hesho deeq bixiye ama cid kale waa in lagu daro Miisaaniyadda qaranka.
>
> 38(2) Looma oggola hay'ad Dowladeed iyo mid Shirkad ama Wakaalad Dowladdu leedahay toona in ay galaan heshiis ay ku helayaan deeq, taas oo ay ku jiraan deeqaha aan lacagta ahayn oo ka timid deeq bixiye ama shakhsiyaad gaar ah, iyada oo uu Wasiirku (Waasiirka Maaliyadda) la saxiixin.

Sidoo kale, Qodobka 15[aad] (1) ee Sharciga Maareynta Miisaaniyadda waxa uu leeyahay sida soo socota:

> 15(1) Dhammaan kharashyada hay'adaha Dowladda iyo mashaariicda dibadda laga maalgeliyo waa in lagu oggolaadaa Miisaaniyadda qaranka.

Khaladaadka

A. Deeqaha hay'addu dibadda ka heshay oo gaaraya lacag dhan us $446,700.00 oo aan la marin nidaamka maaliyadda dowladda

Intii baaristu socotay waxan ogaannay in Wasaaradda Amnigga Gudaha ay fulisay (2) mashruuc oo qiimahiisu uu dhan yahay **US $446,700.00** kuwaas oo aan lagu darin miisaaniyada Qaranka sidoo kalana aan la soo marin nidaamka maaliyadda dalka.

TR.	MASHRUUCA	MAAL-GALIYAHA / DEEQ-BIXIYAHA	UJEEDDADA MASHRUUCA	KA FAA'IDAYSTAHA	MUDDADA	LACAGTA LOO QORSHEEYAY US $	LACAGTA LA ISTICMAALAY US $
1.	Joint Security Sector Governance Program	UNDP	Horumarinta Wasaaradda iyo Dhisidda aqoonta Shaqaalaha	Wasaaradda Amniga Gudaha	7 bilood	386,700.00	243.700.00
WADAR						**446,700.00**	**243,700.00**

TR.	MASHRUUCA	MAAL-GALIYAHA / DEEQ-BIXIYAHA	UJEEDDADA MASHRUUCA	KA FAA'IDAYSTAHA	MUDDADA	LACAGTA LOO QORSHEEYAY US $	LACAGTA LA ISTICMAALAY US $
2.	Supporting an Inclusive and Multi-sector Response to COVID-19 and addressing its socio-economic impact in Somalia.	UNDP	Kahortaga faafidda COVID-19	Wasaaradda Amniga Gudaha	6 bilood	60,000.0	0.00
WADAR						**446,700.00**	**243,700.00**

Shaxda 13.6 Deeqaha hay'addu dibadda ka heshay oo aan la marin nidaamka maaliyadda dowladda

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan deeqaha hay'addu hesho lagu daraa Miisaaniyadda qaranka sidoo kalana la soo mariyaa nidaamka maaliyadeed ee dalka.

Waa in dhammaan heshiiyada hay'adda ay gasho oo la xiriira helitaanka deeq uu qeyb ka saxiixaa Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda si waafaqsan sharciga sidoo kalena laga soo dii-waangaliyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Waa in Maamulka ay wargeliyaan Wasaaradda Maaliyadda lacagta aan la iscticmaalin oo qii-mo ahaan dhan **US $203,000.00** si loogu daro miisaaniyadda soo socota loona mariyo ni-daamka maaliyadda wadanka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maamulka hay'adda la baaray wax jawaab ah oo qoran kama soo bixin arrintaan.

13.6 Maamulka iyo la xisaabtanka dakhliga laga helo ruqsadaha hubka iyo shatiyada shirkadaha amnigga ee gaarka loo leeyaay

13.6.1 HANNAANKA LA ISKU WAAFAQSAN YAHAY

Waxaa jira shuruuc, siyaasado iyo habraacyo soo saaridda diiwaangelinta hubka iyo shirkada-ha amniga ee gaarka loo leeyahay.

Siyaasaddu waa inay lahaataa shuruudo sharraxaya shaqsi u qalma inuu qaato hub iyo shirka-do amni oo gaar loo leeyahay oo u qalma inay bixiyaan adeegyo nabadgelyo.

Waxaa jira nidaam xog aruurin ah oo lagu kaydiyo hubka gaarka loo leeyahay iyo dabagal si loo hubiyo maareynta saxda ah ee rukhsadaha la soo saaray.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha shuruuc iyo siyaasado dhammaystiran oo qeexaya habraaca bixinta shatiyada, diiwaangelinta iyo maareynta hubka iyo shirkadaha amnigga ee gaarka loo leeyahay

Inta lagu guda jiray baarista ayaa waxaa lagu ogaaday in Wasaaradda Amnigga aysan lahayn shuruuc dhammaystiran kuwaas oo qeexaya siyaasadaha iyo habraacyada soo saaridda shati-yadaha, diiwaangelinta iyo maamulka hubka iyo shirkado amni oo gaar loo leeyahay.

B. Maqnaanshaha nidaamka keydka xogta

Ma jirin nidaamka keydka xogta (Database system) kaa oo lagu keydiyo dhammaan hubka loo oggolaaday shakhsiyaadka iyo shirkadaha amni ee gaarka loo leeyahay.

C. Maqnaanshaha hab turxaan bixin ama hubin shaqsiyaadka iyo shirkadaha amnigga ee la siiyay ruqsadaha

Intii baaristu socotay, waxaa la ogaaday in aysan jirin hab turxaan bixin ah ama hubin ah oo

lagu sameeyo shaqsiyaadka iyo shirkadaha amniga ee la siiyo ruqsadaha. Haddii aan la helin hab hubin oo wax ku ool ah waxaa dhici kara in uu hubka gacanta u galo shakhsiyaad aan u qalmin in la siiyo.

D. Maqnaanshaha nidaam daba-gal ah

Waxaa kale oo la ogaaday in Wasaaradda aynan lahayn nidaam daba-gal taa oo lagu kor joogteeyo isticmaalka hubka gaarka loo leeyahay. Intaa waxaa dheer in aan ogaannay in 32 shirkad kuwaa oo ka dhacay shatiyada oggolaashaha hubka, dibna aan u cusboonaysiin, Wasaaradda Amniga na wax tallaabo oo ay ka qabatay arrintaan ma jirin.

Talo soo jeedin

Golaha Fulinta iyo Baarlamaanka waa in ay dejiyaan shuruuc iyo xeerar dhammaystiran oo nidaamiya adeegsiga hubka.

Wasaaraddu waa in ay sameysaa nidaamka keydka xogta (database system) kaa oo lagu key-diyo dhammaan shirkadaha iyo shakhsiyaadka loo oggolaaday in ay qaataan hub.

Waa in la sameeyaa lana fuliyaa nidaam hibin oo wax ku ool ah si loo hubiyo shakhsiyaadka iyo shirkadaha amnigga ee gaarka loo leeyahay.

Wasaaraddu waa in ay sameysaa nidaam daba-gal ah ee isticmaalka hubka la sharciyeeyay.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Arinta ku saabsan diiwaan gelinta Hubka iyo Shirkadaha Amniga waxaa lagu maamula hab shar-ci ah oo lagu ansixiyay Golaha Wasiirada lehna hab raac ay dejiyeen Golaha Wasiirada ee Xu-kumada. Shirkadda ama Shaqasiga loo Sharciyeynaya Hubka waxaa lagu maamula sharciga ay ansixiyaan Golaha Wasiiradda. Waxaa kale oo jira darft laga sameeyey Sharciga Hubka Fudud oo hadda la yaala Golaha Shacabka si lo ansaxiyo.

13.7 Dabagalka baarista

13.7.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2019

Shaxdaan hoose waxaa ka muuqda marxaladda khaladaadka baarista sannadkii hore lagu sameeyay hay'adda inta la fuliyay, qayb laga fuliyay ama aan waxba laga fulin.

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	22.1.1 Lacagbixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka	Waa la fuliyay
2.	22.1.2 Lacagbixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka safarka	La ma fulin
3.	22.1.3 Miisaaniyad la kala wareejiyay oggolaansho la'aan	Waa la fuliyay
4.	22.2.1 Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida	La ma fulin
5.	22.2.2 Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin	Qayb ayaa laga fuliyay
6.	22.3.1 Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ	La ma fulin
7.	22.3.2 Heshiisyada gudaha aan lagu qorin afka Soomaaliga	La ma fulin
8.	22.4.1 Ku-guuldarraysiga fulinta howlaha hantidhawrka gudaha	La ma fulin

Shaxda 13.7 Khaladaadka baarista sannadkii 2019

14. Ciidanka Booliiska Soomaaliyeed

14.1 Hubinta kharash bixinta

14.1.1 SHARCIGA

Sida ay qabaan Qodobbada 31aad (1) iyo 32aad (4) ee Sharci Lr. 17 ee Maaraynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019:

> 31(1) Wax kharash ah lagama bixin karo Miisaaniyadda qaranka, haddii aysan jiirin, qaansheegto ama caddeyn kale oo dheeraad ah oo looga baahan yahay sida ku xusan xeer-nidaamiyaha ama nidaamka xisaabaadku sheegayo.
>
> 32(4) Kharash bixin walba ee la oggolaaday waa in ay ku lifaaqan yihiin dhammaan dukumiintiyada kaabaya sida ku qeexan Xeer-nidaamiyaha Wasiirku soo saaray.

Hannanka la isku waafaqsan yahay

Dukumiintiyada caddeymaha way kala duwan yihiin iyadoo ay ku xiran tahay nooca lacag bixinta, waxaana ka mid ah; dalabka iibka, heshiis saxiixan, warqadaha qaansheegashada, alaab-keenidda, guddoonka alaabta, lacag qabashada, iwm..

Khaladka

A. Kharashaad dhan US $5,500.00 oo aan lahayn caddeymo dhammaystiran

Waxaa baarista lagu ogaaday in la sameeyey lacag bixin dhan **US $5,500.00** loona isticmaalay socdaal ahaan iyada oo aan lahayn caddeymo ku filan taas oo lid ku ah sharciga. Arrinkan ayaa sababay in la xaqiijin waayo sax ahaanshaha lacag bixintan. Lacagahaan ma lahayn caddeymo dhammaystiran sida hoos ku xusan:

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $
1.	2216	2020 CA-BPC-175	Aug 2020	5,500.00
WADAR				**5,500.00**

Shaxda 14.1 Kharashaadka safarka ee aan lahayn caddeymo ku filan

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan lacag bixinnada ay ku salaysnaadaan ama lahaadaan caddeymo dhammaystiran, si sax ahna ay u oggolaadaan saraakiisha sare ee mas'uulka ka ah iyo in hawlaha loo guddoomo iyadoo loo eegayo ama la raacayo shuruudo cayiman.

Waa in dhammaan dukumiintiyadda lacag bixinnada lagu tiimbareeyaa "la bixiyay" isla marka lacagahooda la bixiyo si looga hortago in mar kale loo isticmaalo kharash bixin kale.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Safarkaan waxaa lagu soo Qaaday Saraakiil Tababar loogu qabtay Akadeemiyada S/Guuto Kaahiye waxaaa ku lifaaqan Dukumintiyada Tiktka laga soo qaaday Dhuusomareeb.

Jawaabta XHGQ

Marka laga reebo tigidhada ma jirin caddeymo kale oo dheeri ah kuwaas oo lagu lifaaqay caddeymaha safarka.

14.2 Maamulka raashinka iyo shidaalka

14.2.1 SHARCIGA

Qodobka 12[aad] (2) (d, r & s) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 2019 ayaa sheegaya:

> 12(2) Sarkaal kasta oo idman ee hay'adaha iyo shirkadaha Dawladda wuxuu mas'uul ka yahay dhammaan arrimaha la xiriira maamulka lacagaha dadweynaha, hantida iyo qaamaha hay'adaha Dawladda ee uu mas'uulka ka yahay, taasi oo ay ka mid yihiin iyadoo aysan ku koobnayn:
>
> d) Maareyn hufan, oo wax-ku-ool ah, oo daah-furan, lagu maamulo dhammaan lacagaha hay'adda;
>
> r) In si hufan, oo wax ku ool ah, oo daah-furan loo yegleelo ilaalinta gudaha (internal controls) iyo maareynta khataraha (risk management);
>
> s) Kormeeridda iyo xaqiijinta in sida ugu habboon loo isticmaalo lacagaha Dawladda ee hay'dda uu masuulka ka yahay hoos yimaada.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Maamulka raashinka ee hay'adaha amniga, gaar ahaan Ciidanka Booliska ayaa muhiim u ah nabadda iyo xasilloonida.

Ciidanka Booliska ayaa u baahan raashin la hubo, ku filan si ciidanku ay ahmiyadda u siyaan amniga Qaranka iyo badqabka dadka.

Waxaa loo baahan yahay in ay jiraan shuruudo ka mid ah sharci ama xeer ee xaq lahaanshaha raashinka kaas oo saldhig u ah ujeeddada miisaaniyadda, maamulka iyo hubinta raashinka.

Ciidanka Booliska Soomaaliyeed ayaa u baahan raisin la hubo, ku filan, oo macquul ah si ay shaqaalaha awood ugu yeeshaan inay diiradda saaraan amniga Qaranka iyo badbaadada dadweynaha.

Waa inay jirtaa hannaan ku habboon hubinta gudaha ee maaraynta, kaydinta iyo qaybinta shidaalka. Kaydinta iyo qaybinta shidaalka ayaa lagu qeexaa habraac la ansixiyay oo uu fuliyo sarkaalka mas'uulka ka ah.

Hubinta muuqaal ahaaneed ee shidaalka ayaa loo baahan yahay in si waqtiyaysan loo sameeyo, iyo in sidoo kale baaris lagu sameeyo isbeddel kasta si tallaabo deg-deg ah looga qaado.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka raashinka

Waxaa baarista lagu ogaaday in aysan jirin siyaasad iyo habraac qoran oo lagu ilaaliyo tayada si loo hubiyo ama loo xaqiijiyo in Ciidanka Booliska Soomaaliyeed loo qaybiyo tirada iyo tayada saxda ah ee raashinka.

B. Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka shidaalka

Waxaa baarista lagu ogaaday in aysan jirin siyaasad iyo habraac qoran oo la ansixiyay ee maaraynta, qaybinta iyo bixinta shidaalka hawlgallada Ciidamada Booliska Soomaaliyeed. Arrinkan ayaa sababay in la xaqiijin waayo in shidaalka loo adeegsaday ama loo isticmaalay ujeeddooyinki loogu talagalay oo ahayd in loogu adeego muwaadinka iyo Qaranka iyo in kale.

Talo soo jeedin

Waa in Wasaaradda Amniga Gudaha iyo Maamulka Ciidanka Booliska Soomaaliyeed ay hirgaliyaan siyaasadda iyo habraaca hubinta tayada raashinka ciidanka iyo in la xaqiijiyo in ay jiraan hubanti-galin ku filan bixinta raashinka.

Waa in la hirgaliyaa lana meelmariyaa habraaca iyo siyaasadda maamulka shidaalka ayna si hufan u maareeyaan Ciidanka Booliska Soomaaliyeed.

Waa inay jirtaa hubinno gudaha ee shidaalka iyo meel kasta oo aan si khaldan loogu qoondeeyay shidaalka Ciidanka Booliska Soomaaliyeed waa in si degdeg ah loo xalliyaa.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maamulka Ciidanka Booliska Soomaaliyeed ayaa caddeeyay in ay sameeyen habraacyo qabyo-qoraal ah iyo hannaan oo lagu maamulo arrimaha sare ku xusan.

Jawaabta XHGQ

Ciidanka Booliska Soomaaliyeed ayaan baaris usoo gudbin siyaasadaha iyo habraacyada qabyo qoraalka ah ay sheegeen in ay diyaariyeen. Siyaasadaha iyo habraacyada ayaan wali la dhamaystirin.

14.3 Maamulka iibka iyo heshiisyada

14.3.1 SHARCIGA

Qodobka 27aad (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

> 27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.
>
> 27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Khaladka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Ciidanka Booliska Soomaaliyeed ayan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31da Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

Talo soo jeedin

Waa in Ciidanka Booliska Soomaaliyeed yeeshaan qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maamulka hay'adda la baaray wax jawaab ah oo qoran kama soo bixin arrintaan.

14.3.2 SHARCIGA

Sharci Lr. 17 ee Maareynta Maaliyadda Guud ee Dowladda oo soo baxay 25 Diseembar 2019, Qodobka 38aad (5) wuxuu dhigayaa dhammaan heshiisyada deeqaha hay'adaha dowladda, Maamul Goboleedyada iyo hay'adaha ganacsiga ee dowladda waa in laga diiwaan geliyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Intaa waxaa dheer, Qodobka 11aad (c) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud ee 2019 wuxuu awood u siinayaa Hantidhawrka Guud inuu diiwaangeliyo qandaraasyada iyo heshiisyada ay galaan hay'adaha dowladda. Qodobka 14aad (wax-ka-beddelka Qodobka 84aad) ee Sharciga Iib-

ka Qaranka 2020 wuxuu sheegayaa in dhammaan hay'adaha dawliga ah ay qandaraasyada iyo heshiisyada ka diiwaan-galiyaan XHGQ.

Khaladka

A. Heshiisyada oo aan laga soo diiwaangalin XHGQ

Intii aan baarista ku guda jirnay ayaan inoo suurta galin in aan helno dhammaan heshiisyada la xiriira sannad maaliyadeedka dhammaaday, taas oo keentay in Xafiiska Hantidhawrka Guud uusan xaqiijin karin in la fuliyay qodobbada heshiiska lagu galay, iyo in heshiisyadu ay waafaqsan yihiin shuruucda quseeya, ayna yihiin kuwa ku jiraan danaha Dowladda Federaalka Soomaaliya.

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan qandaraasyada iyo heshiisyada laga diiwaangaliyaa Xafiiska Hantidhawraha Guud si waafaqsan shuruucda iyo xeerarka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Ma jirto jawaab qoraal ah oo laga helay hay'adda la baaray.

14.3.3 SHARCIGA

Sharci Lr. 22 ee Sharciga libka Qaranka oo soo baxay 9 Agoosto 2016, Qodobkiisa 14aad ayaa waxa uu farayaa in qandaraasyada iyo heshiisyada caalamiga ah lagu qoro luuqadaha kala ah Ingiriis iyo Carabi halka kuwa gudaha/maxalliga ahna lagu qoro Af-Soomaali.

Khaladka

A. Heshiisyada gudaha oo aan lagu qorin luuqadda Soomaaliga

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Ciidanka Booliska Soomaaliyeed ay heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraan luuqadda Ingiriiska taas oo lid ku ah sharciga.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka hay'addu uu heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraa luuqadda Soomaaliga si waafaqsan sharciga. Sidoo kale, waxaa ay diyaarin karaan mid ku qoran luuqadda Ingiriisiga haddii ay u baahan yihiin dhinaca kale ee qandaraaslaha.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Ma jirto jawaab qoraal ah oo laga helay hay'adda la baaray.

14.4 Maamulka hantida

14.4.1 SHARCIGA

Qodobka 11aad (1) (j) ee Sharciga Maamulka Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa dhigaya in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu mas'uul ka yahay diiwaangelinta dhammaan sharciyada iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasta oo kale sida ku cad sharcigan.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala du-

wan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida

Waxaa baarista lagu ogaaday in Ciidanka Booliska Soomaaliyeed aysan lahayn habraacyada iyo siyaasadda lagu maamulo lagu lana socdo hantida.

B. Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin

Maamulka hay'adda ayaa ku guul dareystay in ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida kaas oo ka kooban macluumaadka, lambarka aqoonsiga, qiimaha lagu iibiyay xaaladda hantida IWM.

Hubinta muuqaal ahaaneed ee hantida ayaa lagu ogaaday in hantida hay'addu aysan wada lahayn lambarka aqoonsiga hantida (tag number) kaas oo ah lambar lagu aqoonsado oo gaar u ah si loo hubiyo loona dabagalo.

Intaas waxaa dheer, sida uu qabo Sharciga Maareynta Maaliyadda Dowladda Hantida lagama soo diiwaangalin XHGQ.

C. Maamulka gaadiidka oo ah mid liita

Intii aan ku guda jirnay baarista CBS nalama aysan wadaagin baarayaasha diiwaanka hantida iyo buugaagtooda lahaanshiyaha, sidoo kale baabuurta looma keenin si muuqaal ahaan loo xaqiijiyo.

Maqnaanshaha buugaagta lahaanshiyaha iyo cusboonaysiin la'aanta diiwaankooda ayaa XHGQ u suurtagelin weyday in la hubiyo in gaadiidka loo isticmaalay si waafaqsan waajibaadka ciidanka.

Talo soo jeedin

Waa in la hirgaliyaa lana meel mariyaa tilmaamo iyo siyaasado dhammaystiran ee maamulka, hubinta iyo ka warbixnta hantida. Waa in la hirgaliyaa lana meel mariyaa habraac iyo siyaasad dhammaystiran ee maamulka, hubinta iyo ka warbixinta hantida. Waa in Wasaaradda Maaliyadda ay hoggaamiso hawlaha lagu abuurayo siyaasad iyo hagayaal la xiriira hannaanka maamulka hantida Dowladda si ay u dhaqan galiyaan dhammaan hay'adaha Dowladda oo ay ka mid tahay Ciidanka Booliska Soomaaliyeed.

Waa in maamulka hay'addu ay diyaariyaan diiwaan dhammaystiran ee hantida oo leh tilmaamo cad si loo xaqiijiyo in dhammaan hantida hay'adda lagu diiwaan galiyo diiwaanka, sidoo kalana loo cusboonaysiiyaa xilliyo go'an ama cayiman.

Waa in hay'adda la baaray iyo Wasaaradda Maaliyadda ay hantida hay'adda ku sameeyaan tirakoob waqtiyaysan isla markaana ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida.

Waa in dhammaan gaadiidka hay'adda ay lahaadaan buugaagta lahaanshiyaha gaadiidka oo ku diiwaangashan magaca Ciidanka Booliska Soomaaliyeed oo uu si wanaagsan uga warhayaa sarkaalka sare ee mas'uulka ka ah.

Waa in maamulka hay'adda ay hantida ka soo diiwangeliyaan Xafiiska Hnatidhawrka Guud si waafaqsan Sharciga Maareynta Maaliyadda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Ma jirto jawaab qoraal ah oo laga helay hay'adda la baaray.

14.5 Maamulka mushaarka

14.5.1 SHARCIGA

Qodobka 12aad (2) (t, d, r iyo s) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 2019 ayaa sheegaya:

> 12(2) Sarkaal kasta oo idman ee hay'adaha iyo shirkadaha Dawladda wuxuu mas'uul ka yahay dhammaan arrimaha la xiriira maamulka lacagaha dadweynaha, hantida iyo qaamaha hay'adaha Dawladda ee uu mas'uulka ka yahay, taasi oo ay ka mid yihiin iyadoo aysan ku koobnayn:
>
> (t) Ilaalinta iyo kor-joogteynta fulinta Miisaaniyadda hay'adda uu masuulka ka yahay, si waafaqsan sharcigan, xeer-nidaamiyeyaasha iyo tilmaamaha Wasiirka;
>
> (j) Haynta (maintain) xisaabaadka iyo diiwaanada hay'adda uu masuulka ka yahay si waafaqsan xeer-nidaamiyeyaasha ama hageyaasha uu soo jeediyo Xisaabiyaha Guud;
>
> (d) Maareyn hufan, oo wax-ku-ool ah, oo daah-furan, lagu maamulo dhammaan lacagaha hay'adda;
>
> (r) In si hufan, oo wax ku ool ah, oo daah-furan loo yegleelo ilaalinta gudaha (internal controls) iyo maareynta khataraha (risk management);
>
> (s) Kormeeridda iyo xaqiijinta in sida ugu habboon loo isticmaalo lacagaha Dawladda ee hay'dda uu masuulka ka yahay hoos yimaada.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Waxaa jira kala baxsanaan mas'uuliyadaha diyaarinta mushaarka, la socodka, hubinta, ansixinta iyo oggolaanshaha u danbeeya ee mushaarka.

Mas'uuliyadahan waxaa qabta saraakiil madax-bannaan ee mas'uulka ka ah.

Hannaanka mushaar bixinta waa mid kumbuyuutar ku saleysan, tillaabo kasta waa in la diiwaan galiyaa si ay ugu fududaato isla-xisaabtanka si wax ku ool ah.

Dhammaan isbedellada mushaar bixinta waxaa si waqtiyaysan u ansixiya sarkaal sare ee mas'uulka ka ah.

Waxaa jira dukumiintiyo la ansixiyay oo loogu tala-galay maamulka mushaarka oo leh tilmaamo. Mushaaraadka waa in ay ku saleysnaadaan heerarka askarta oo la ansixiyey gaar ahaan Ciidanka Booliska Soomaaliyeed. Tani waa in lagu qoraa xeerarka CBS.

Khaladka

A. Kala duwanaansho ka jirta nidaamka keydka xogta

Intii aan baarista ku guda jirnay ayaan ogaannay in nidaamka SFMIS-ka lee laga diyaariyo mushaaraadka ciidanka uusan si toos ah ugu xirnayn Nidaamka Xogta Keydka Ciidanka Booliska Soomaaliyeed. Waxaa aad u adkaatay in hubinno dhammaystiran oo wax ku ool ah lagu sameeyo mushaaraadka maadaama ay kala duwan yihiin qaab qoraalka magaca iyo in laba nidaam (system) ay kala isticmaalayaan (bixinayaan) laba (2) lambar aqoonsi kala duwan, baarayaasha ma hubin kareen in mushahar iyo lacagaha kale la siiyay cidda xaqa u laheyd.

Talo soo jeedin

Waa in la mideeyaa labada nidaam ee keydka xogta ciidanka si loo hubiyo in lacagaha la siiyo ciidanka ku habboon.

Waa inay jiraan hubinta gudaha si looga hortago khaladaadka iyo qiyaano loo qasday in ay ka dhacaan mushaaraadka CBS.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Nidaamka keydka xogta (database) Ciidanka Boliiska wuuu u qoran yahay si gaar ah, iyadoo muhiimadda la siinayo macluumaad guud ee ciidanka.

Balse Databseka Wasaaradda Maaliyadda waa ka duwan yahay keenna oo waxay xoogga saaraan Magac, Akoon Bangi, mana fududa in la mideeyo. Saa darteed, waxaa loo baahan yahay in loo helo khubaro IT ah oo midysa labada database, ama mid ka mid ah laga guuro kan kalena loo guuro iyadoo ay iswada kaashanayaan Taliska Boliiska iyo Wasaaradda Maaliyadda.

Mushaaraadka Ciidanka Boliiska Waxey ku baxaan si waafaqsan habraayada u degsan Dowladda, waxaana ku bixinnay Nidaamka Maaraynta Xogta Maaliyadda Dalka (SFMIS).

14.6 Dabagalka baaristii hore

14.6.1 KHALADAADKA BAARISTA SANNADKII 2019

Shaxda hoose waxaa ka muuqda marxalada khaladaadka baarista sannadkii hore lagu sameeyay hay'adda in la fuliyay, qayb laga fuliyay ama aan waxba laga fulin.

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	23.1.1 Ka gaabinta diyaarinta iyo soo gudbinta warbixinta maaliyadeed ee sannadlaha	Lama fulin
2.	23.2.1 Maqnaanshaha sharci cusub	Lama fulin
3.	23.3.1 Maqnaanshaha Qaab-dhismeedka Ciidanka iyo Qalabka (QCQ) oo dhaqan gal ah	Lama fulin
4.	23.3.2 Maqnaanshaha cusboonaysiinta keydka xogta (Database)	Waa la fuliyay
5.	23.4.1 Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka raashinka	Lama fulin
6.	23.4.2 Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka shidaalka	Lama fulin
7.	23.5.1 Lacagbixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka	Waa la fuliyay
8.	23.5.2 Miisaaniyad la kala wareejiyay oggolaansho la'aan	Waa la fuliyay
9.	23.6.1 Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida	Lama fulin
10.	23.6.2 Maqnaanshaha cusboonaysiinta diiwaanka hantida	Lama fulin
11.	23.6.3 Maamulka gaadiidka oo ah mid liita	Lama fulin
12.	23.6.4 Maamulka qalabka aan ahayn kuwa milatariga oo ah mid liita	Lama fulin
13.	23.7.1 Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ	Qayb ayaa laga fuliyay
14.	23.7.2 Heshiisyada gudaha aan lagu qorin afka Soomaaliga	Lama fulin
15.	23.8.1 Ku-guuldarraysiga fulinta howlaha hantidhawrka gudaha	Lama fulin

Shaxda 14.2 Khaladaadka baarista sannadkii 2019

14.6.2 KHALADAADKA BAARISTA SANNADKII 2018

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	13.1 Ma jirin xisaabaadka sannadka oo la soo gudbiyay si loobaaro	Lama fulin
2.	14.1 Lama cusboonaysiinin Shuruucda iyo Xeerarka	Lama fulin
3.	15.1 Ma jirin Qaab-dhismeedka Ciidanka iyo Qalabka (QCQ)	Lama fulin
4.	15.2 Ma jirin keydka xogta	Qeyb ayaa la fuliyay
5.	15.3 Maqnaanshaha hubinta muuqaal ahaaneed	Qeyb ayaa la fuliyay
6.	17.1 Maamulka raashinka oo ah mid liita	Qeyb ayaa la fuliyay
7.	17.2 Maamulka shidaalka oo ah mid liita	Qeyb ayaa la fuliyay
8.	17.3 Ma jirin maamulka qalabka aan ahayn kuwa milatariga	Qeyb ayaa la fuliyay
9.	18.1 Hubinta gaadiidka oo ahayd mid liita	Lama fulin
10.	19.1 Ma jirin Siyaasaddamaamulka hantida	Lama fulin
11.	19.2 Ma jirin diiwaanka hantida	Qeyb ayaa la fuliyay
12.	20.1 Dhammaan lacag bixinada waa in ay lahaadaan caddaymo dhammaystiran	Lama fulin
13.	20.2 Heshiisyada oo aan laga soo diiwaan-galin XHG	Lama fulin
14.	20.3 Ogolaansho la'aan la kala wareejiyay kharashaadka miisaaniyadda	Lama fulin
15.	20.4 Malahayn baaraha gudaha sidoo kalana baarista gudaha lama samayn	Qeyb ayaa la fuliyay

Shaxda 14.3 Khaladaadka baarista sannadkii 2018

15. Hay'adda Sirdoonka iyo Nabadsugidda Qaranka

15.1 Hubinta kharash bixinta

15.1.1 SHARCIGA

Sida ay qabaan Qodobbada 31aad (1) iyo 32aad (4) ee Sharci Lr. 17 ee Maaraynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019:

> 31(1) Wax kharash ah lagama bixin karo Miisaaniyadda qaranka, haddii aysan jiirin, qaansheegto ama caddeyn kale oo dheeraad ah oo looga baahan yahay sida ku xusan xeer-nidaamiyaha ama nidaamka xisaabaadku sheegayo.
>
> 32(4) Kharash bixin walba ee la oggolaaday waa in ay ku lifaaqan yihiin dhammaan dukumiintiyada kaabaya sida ku qeexan Xeer-nidaamiyaha Wasiirku soo saaray.

Hannanka la isku waafaqsan yahay

Dukumiintiyada caddeymaha way kala duwan yihiin iyadoo ay ku xiran tahay nooca lacag bixinta, waxaana ka mid ah; dalabka iibka, heshiis saxiixan, warqadaha qaansheegashada, alaab-keenidda, guddoonka alaabta, lacag qabashada, iwm..

Khaladaadka

A. Kharashaad dhan US $77,000.00 oo aan lahayn caddeymo dhammaystiran

Waxaa baarista lagu ogaaday in la bixiyay lacag dhan **US $77,000.00** iyada oo aan lahayn caddeymo ku filan taas oo lid ku ah sharciga. Arrinkan ayaa sababay in la xaqiijin waayo sax ahaanshaha lacag bixintan. Faahfaahin dheeraad ah kala soco shaxda hoose:

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $
1.	2216	2020 CA-BPC-104	Jan, May & Oct 2020	77,000.00
WADAR				**77,000.00**

Shaxda 15.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan lacag bixinnada ay ku salaysnaadaan ama lahaadaan caddeymo dhammaystiran, si sax ahna ay u oggolaadaan saraakiisha sare ee mas'uulka ka ah iyo in hawlaha loo guddoomo iyadoo loo eegayo ama la raacayo shuruudo cayiman.

Waa in dhammaan dukumiintiyadda lacag bixinnada lagu tiimbareeyaa "la bixiyay" isla marka lacagahooda la bixiyo si looga hortago in mar kale loo isticmaalo kharash bixin kale.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maamulka hay'adda la baaray wax jawaab ah oo qoran kama soo bixin arrintaan.

15.2 Maamulka iibka iyo heshiisyada

15.2.1 SHARCIGA

Qodobka 27aad (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

> 27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.
>
> 27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Khaladka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Hay'adda Nabadsugidda iyo Sirdoonka Qaranku aysan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31da Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

Talo soo jeedin

Waa in Hay'adda Nabadsugidda iyo Sirdoonka Qaranku yeelataa qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maamulka hay'adda la baaray wax jawaab ah oo qoran kama soo bixin arrintaan.

15.2.2 SHARCIGA

Sharci Lr. 17 ee Maareynta Maaliyadda Guud ee Dowladda oo soo baxay 25 Diseembar 2019, Qodobka 38aad (5) wuxuu dhigayaa dhammaan heshiisyada deeqaha hay'adaha dowladda, Maamul Goboleedyada iyo hay'adaha ganacsiga ee dowladda waa in laga diiwaan geliyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Intaa waxaa dheer, Qodobka 11aad (c) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud ee 2019 wuxuu awood u siinayaa Hantidhawrka Guud inuu diiwaangeliyo qandaraasyada iyo heshiisyada ay galaan hay'adaha dowladda. Qodobka 14aad (wax-ka-beddelka Qodobka 84aad) ee Sharciga Iibka Qaranka 2020 wuxuu sheegayaa in dhammaan hay'adaha dawliga ah ay qandaraasyada iyo heshiisyada ka diiwaan-galiyaan XHGQ.

Khaladaadka

A. Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ -US $2,805,668.00

Waxaa baarista lagu ogaaday in heshiisyo qiimahoodu gaarayo **US $2,805,668.00** aan laga soo diiwaangalin XHGQ, taas oo keentay in aan la caddeyn karin waxyaabaha heshiisyada ku xusan ee la xiriira wixii hanti ah maadaama aan laga soo diiwaangalin XHGQ. Sidoo kale, diiwaan galinla'aanta waxa ay keentay in Xafiiska Hantidhawrka Guud uusan xaqiijin karin in la fuliyay qodobbada heshiiska lagu galay, iyo in heshiisyadu ay waafaqsan yihiin shuruucda iyo xeer hoosaadyada.

TR.	QANDARAASLAHA	UJEEDDO	MUDDADA	LACAGTA US $
1	2020 CA-BPC-099	Qalab xafiis	1 sano	145,200.00
2	2020 CA-BPC-100	Kharashaadka kale	1 sano	752,940.00
3	2020 CA-BPC-101	Shidaal	1 sano	664,796.00
4	2020 CA-BPC-102	Alaabaha & adeegga kale	1 sano	685,732.00
5	2020 CA-BPC-103	Hawlaha guud	1 sano	279,000.00
6	2020 CA-BPC-104	Socdaalka	1 sano	278,000.00
WADAR				**2,805,668.00**

Shaxda 15.2 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan qandaraasyada iyo heshiisyada laga diiwaangaliyaa Xafiiska Hantidhawraha Guud si waafaqsan shuruucda iyo xeerarka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maamulka hay'adda la baaray wax jawaab ah oo qoran kama soo bixin arrintaan.

15.2.3 SHARCIGA

Sharci Lr. 22 ee Sharciga Iibka Qaranka oo soo baxay 9 Agoosto 2016, Qodobkiisa 14aad ayaa waxa uu farayaa in qandaraasyada iyo heshiisyada caalamiga ah lagu qoro luuqadaha kala ah Ingiriis iyo Carabi halka kuwa gudaha/maxalliga ahna lagu qoro Af-Soomaali.

Khaladka

A. Heshiisyada gudaha oo aan lagu qorin luuqadda Soomaaliga

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in HSNQ ay heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qortay luuqadda Ingiriiska taas oo lid ku ah sharciga.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka hay'addu uu heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraa luuqadda Soomaaliga si waafaqsan sharciga. Sidoo kale, waxaa ay diyaarin karaan mid ku qoran luuqadda Ingiriisiga haddii ay u baahan yihiin dhinaca kale ee qandaraaslaha.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maamulka hay'adda la baaray wax jawaab ah oo qoran kama soo bixin arrintaan.

15.3 Maamulka hantida

15.3.1 SHARCIGA

Qodobka 11aad (1) (j) ee Sharciga Maamulka Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa dhigaya in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu mas'uul ka yahay diiwaangelinta dhammaan sharciyada iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasta oo kale sida ku cad sharcigan.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala duwan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida

Waxaa baarista lagu ogaaday in Hay'adda Sirdoonka iyo Nabadsugidda Qaranka aysan lahayn habraacyada iyo siyaasadda lagu maamulo lagu lana socdo hantida.

B. Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin

Maamulka hay'adda ayaa ku guul dareystay in ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida kaas oo ka kooban macluumaadka, lambarka aqoonsiga, qiimaha lagu iibiyay xaaladda hantida IWM.

Hubinta muuqaal ahaaneed ee hantida ayaa lagu ogaaday in hantida hay'addu aysan wada lahayn lambarka aqoonsiga hantida (tag number) kaas oo ah lambar lagu aqoonsado oo gaar u ah si loo hubiyo loona dabagalo.

Intaas waxaa dheer, sida uu qabo Sharciga Maareynta Maaliyadda Dowladda Hantida lagama soo diiwaangalin XHGQ.

Talo soo jeedin

Iibinta, maamulka iyo dhaqan-ka-baxa hantida ayaa la waafajiyaa qorshaha iyo istaraatiijiyadda hay'adda.

Go'aannada qorshaha hantida ayaa lagu saleeyaa qiimayn kala duwan, taas oo lagu qiimeeyo khataraha iyo faa'idooyinka laguna sameeyo ama lagu dabaqo mabaadii'da muhiimka ah ee iibka DFS si loo jaan-gooyo jirintaanka iyo qiimiga lacageed ee hantida. Sidoo kale, waxaa la abuuraa ama la hirgaliyaa hubinno gudaha oo wax ku ool ah ee dhinaca maamulka hantida.

Waxaa la hirgaliyaa qaab isla xisaabtan oo ku aaddan ee xaaladaha hantida iyo isticmaalkeeda, sidoo kale go'aaminta dhaqan ka baxa hantida ayaa lagu saleeyaa qaabka ugu habboon ee lagu gaari karo waxtarkiisa ama sida ugu wanaagsan ee looga manfacsan karo.

Go'aan ka gaarista dhaqan ka baxa hantida ayaa lagu saleeya qaabka ugu habboon oo lagu heli karo qiimaha ugu fiican.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maamulka hay'adda la baaray wax jawaab ah oo qoran kama soo bixin arrintaan.

15.4 Dabagalka baarista

15.4.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2019

Shaxdaan hoose waxaa ka muuqda marxaladda khaladaadka baarista sannadkii hore lagu sameeyay hay'adda inta la fuliyay, qayb laga fuliyay ama aan waxba laga fulin.

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1	24.1.1 Ma jirin xisaabaadka sannadka oo la soo gudbiyay si loo baaro	Waa la fuliyay
2	24.2.1 Maqnaanshaha sharci cusub	La ma fulin
3	24.3.1 Lacagbixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka	Waa la fuliyay
4	24.3.2 Lacagbixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka safarka	La ma fulin
5	24.4.1 Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida	La ma fulin
6	24.4.2 Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin	La ma fulin
7	24.4.3 Maamulka gaadiidka oo ah mid liita	Waa la fuliyay
8	24.5.1 Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ	La ma fulin
9	24.5.2 Heshiisyada gudaha aan lagu qorin afka Soomaaliga	La ma fulin

Shaxda 15.3 Khaladaadka baarista sannadkii 2019

15.4.2 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2018

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	21.1 Ma jirin xisaabaadka sannadka oo la soo gudbiyay si loobaaro	Lama fulin
2.	22.1 Lama cusboonaysiinin Shuruucda iyo Xeerarka	Lama fulin
3.	23.1 Hubinta gaadiidka oo ahayd mid liita	Lama fulin
4.	24.1 Ma jirin Siyaasaddamaamulka hantida	Lama fulin
5.	24.2 Ma jirin diiwaanka hantida	Qeyb ayaa la fuliyay
6.	25.1 Kharashaadka howl-maalmeedka oo aan wadan caddeymo ku filan	Lama fulin

Shaxda 15.4 Khaladaadka baarista sannadkii 2018

16. Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda

16.1 Hubinta kharash bixinta

16.1.1 SHARCIGA

Sida ay qabaan Qodobbada 31aad (1) iyo 32aad (4) ee Sharci Lr. 17 ee Maaraynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019:

> 31(1) Wax kharash ah lagama bixin karo Miisaaniyadda qaranka, haddii aysan jiirin, qaansheegto ama caddeyn kale oo dheeraad ah oo looga baahan yahay sida ku xusan xeer-nidaamiyaha ama nidaamka xisaabaadku sheegayo.
>
> 32(4) Kharash bixin walba ee la oggolaaday waa in ay ku lifaaqan yihiin dhammaan dukumiintiyada kaabaya sida ku qeexan Xeer-nidaamiyaha Wasiirku soo saaray.

Hannanka la isku waafaqsan yahay

Dukumiintiyada caddeymaha way kala duwan yihiin iyadoo ay ku xiran tahay nooca lacag bixinta, waxaana ka mid ah; dalabka iibka, heshiis saxiixan, warqadaha qaansheegashada, alaab-keenidda, guddoonka alaabta, lacag qabashada, iwm..

Khaladka

A. Kharashaad dhan US $132,000.00 oo aan lahayn caddeymo dhammaystiran

Waxaa baarista lagu ogaaday in la bixiyay lacag dhan **US $132,000.00** iyada oo aan lahayn caddeymo ku filan taas oo lid ku ah sharciga. Arrinkan ayaa sababay in la xaqiijin waayo sax ahaanshaha lacag bixintan. Faahfaahin dheeraad ah kala soco shaxda hoose:

NO	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $
1.	2216	2020 CA-BPC-105	Feb - Apr 2020	66,000.00
2.	2216	2020 CA-BPC-106	Jun, Oct, Nov, and Dec 2020	66,000.00
WADAR				**132,000.00**

Shaxda 16.1 Kharashaadka safarka ee aan lahayn caddeymo ku filan

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan lacag bixinnada ay ku salaysnaadaan ama lahaadaan caddeymo dhammaystiran, si sax ahna ay u oggolaadaan saraakiisha sare ee mas'uulka ka ah iyo in hawlaha loo guddoomo iyadoo loo eegayo ama la raacayo shuruudo cayiman.

Waa in dhammaan dukumiintiyadda lacag bixinnada lagu tiimbareeyaa "la bixiyay" isla marka lacagahooda la bixiyo si looga hortago in mar kale loo isticmaalo kharash bixin kale.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Wax waan wax ka qaban doonnaa arrimaha ku xusan Warqadda Maamulka.

16.2 Maamulka iibka iyo heshiisyada

16.2.1 SHARCIGA

Qodobka 27aad (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

> 27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.
>
> 27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyaddu aysan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31da Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

Talo soo jeedin

Waa in Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyaddu yeelataa qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Wax waan wax ka qaban doonnaa arrimaha ku xusan Warqadda Maamulka.

16.2.2 SHARCIGA

Sharci Lr. 22 ee Sharciga Iibka Qaranka oo soo baxay 9 Agoosto 2016, Qodobkiisa 14aad ayaa waxa uu farayaa in qandaraasyada iyo heshiisyada caalamiga ah lagu qoro luuqadaha kala ah Ingiriis iyo Carabi halka kuwa gudaha/maxalliga ahna lagu qoro Af-Soomaali.

Khaladka

A. Heshiisyada gudaha oo aan lagu qorin luuqadda Soomaaliga

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Hay'adda Socdaalka ay heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qortay luuqadda Ingiriiska taas oo lid ku ah sharciga.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka hay'addu uu heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraa luuqadda Soomaaliga si waafaqsan sharciga. Sidoo kale, waxaa ay diyaarin karaan mid ku qoran luuqadda Ingiriisiga haddii ay u baahan yihiin dhinaca kale ee qandaraaslaha.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Wax waan wax ka qaban doonnaa arrimaha ku xusan Warqadda Maamulka.

16.3 Maamulka hantida

16.3.1 SHARCIGA

Qodobka 11aad (1) (j) ee Sharciga Maamulka Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa dhigaya in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu mas'uul ka yahay diiwaangelinta dhammaan sharciyada iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasta oo kale sida ku cad sharcigan.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala duwan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida

Waxaa baarista lagu ogaaday in Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda aysan lahayn habraacyada iyo siyaasadda lagu maamulo lagu lana socdo hantida.

B. Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin

Maamulka hay'adda ayaa ku guul dareystay in ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida kaas oo ka kooban macluumaadka, lambarka aqoonsiga, qiimaha lagu iibiyay xaaladda hantida IWM.

Hubinta muuqaal ahaaneed ee hantida ayaa lagu ogaaday in hantida hay'addu aysan wada lahayn lambarka aqoonsiga hantida (tag number) kaas oo ah lambar lagu aqoonsado oo gaar u ah si loo hubiyo loona dabagalo.

Intaas waxaa dheer, sida uu qabo Sharciga Maareynta Maaliyadda Dowladda Hantida lagama soo diiwaangalin XHGQ.

C. Maamulka gaadiidka oo ah mid liita

Muddadii lagu guda jiray baarista Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda waxay nala wadaagtay liiska 8 gaari ah, 1 Mooto LTM ah iyo 1 doon kuwaas oo la sheegay in ay hay'addu leedahay. Balse hay'addu waxay baarayaasha la wadaagtay 2 gaari iyo 1 doon muuqaal ahaan. 6 Gaari iyo mootada aan lakeenin muuqaal ahaan si loo xaqiijiyo.

TR.	NOOCA GAARIGA	CIDDA BIXISAY	CAQAAYAD LR.	FAAHFAAHIN
1.	Toyota Hardtop	IOM	877005	Muuqaal ahaan lama xaqiijin
2.	Toyota Hardtop	IOM	8506556	Muuqaal ahaan lama xaqiijin
3.	Toyota Hardtop	IOM	850821	Muuqaal ahaan lama xaqiijin
4.	Toyota Hardtop	IOM	860086	Muuqaal ahaan lama xaqiijin
5.	Toyota Hardtop	IOM	860227	Muuqaal ahaan lama xaqiijin
6.	Toyota Hardtop	IOM	860083	Muuqaal ahaan lama xaqiijin
7.	Motor LTM	DFS		Muuqaal ahaan lama xaqiijin

Shaxda 16.2 Gaadiidka hay'adda la baaray

Talo soo jeedin
Iibinta, maamulka iyo dhaqan-ka-baxa hantida ayaa la waafajiyaa qorshaha iyo istaraatiiji-yadda hay'adda.

Go'aannada qorshaha hantida ayaa lagu saleeyaa qiimayn kala duwan, taas oo lagu qiimeeyo khataraha iyo faa'idooyinka laguna sameeyo ama lagu dabaqo mabaadii'da muhiimka ah ee iibka DFS si loo jaan-gooyo jirintaanka iyo qiimiga lacageed ee hantida. Sidoo kale, waxaa la abuuraa ama la hirgaliyaa hubinno gudaha oo wax ku ool ah ee dhinaca maamulka hantida.

Waxaa la hirgaliyaa qaab isla xisaabtan oo ku aaddan ee xaaladaha hantida iyo isticmaalkeeda, sidoo kale go'aaminta dhaqan ka baxa hantida ayaa lagu saleeyaa qaabka ugu habboon ee lagu gaari karo waxtarkiisa ama sida ugu wanaagsan ee looga manfacsan karo.

Waa in dhammaan gaadiidka hay'adda ay lahaadaan buugaagta lahaanshiyaha gaadiidka oo ku diiwaangashan magaca Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda oo uu si wanaagsan uga war-hayaa sarkaalka sare ee mas'uulka ka ah.

Go'aan ka gaarista dhaqan ka baxa hantida ayaa lagu saleeya qaabka ugu habboon oo lagu heli karo qiimaha ugu fiican.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray
Wax waan wax ka qaban doonnaa arrimaha ku xusan Warqadda Maamulka.

16.4 Dabagalka baarista

16.4.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2019
Shaxdaan hoose waxaa ka muuqda marxaladda khaladaadka baarista sannadkii hore lagu sameeyay hay'adda inta la fuliyay, qayb laga fuliyay ama aan waxba laga fulin.

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	25.1.1 Lacagbixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka	Waa la fuliyay
2.	25.1.2 Lacagbixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka safarka	La ma fulin
3.	25.2.1 Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida	La ma fulin
4.	25.2.2 Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin	La ma fulin
5.	25.2.3 Maamulka gaadiidka oo ah mid liita	La ma fulin
6.	25.3.1 Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ	Waa la fuliyay

Shaxda 16.3 Khaladaadka baarista sannadkii 2019

16.4.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2018

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	28.1 Hubinta gaadiidka oo ah mid liita	Lama fulin
2.	29.1 Ma jiraan siyaasad iyo hayaal lagu maamulo hantida	Lama fulin
3.	29.2 Ma jirin diiwaanka hantida	Qeyb ayaa la fuliyay
4.	30.1 Ma lahayn baaraha gudaha sidoo kalana baarista gudaha lama samayn	Qeyb ayaa la fuliyay

Shaxda 16.4 Khaladaadka baarista sannadkii 2018

III. HAY'ADAHA DHAQAALAHA

17. Wasaaradda Batroolka iyo Macdanta

17.1 Maamulka hantida

17.1.1 SHARCIGA

Qodobka 11aad (j) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa sheegaya mas'uuliyadaha Hantidhawraha Guud waxaana ka mid ah "Diiwaangelinta dhammaan sharciyada iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta Miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasto kale sida ku cad sharcigan".

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala duwan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Wasaaradda Batroolka iyo Macdantu aysan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31da Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

B. Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin

Maamulka hay'adda ayaa ku guul dareystay in ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida kaas oo ka kooban macluumaadka, lambarka aqoonsiga, qiimaha lagu iibiyay xaaladda hantida IWM.

Hubinta muuqaal ahaaneed ee hantida ayaa lagu ogaaday in hantida hay'addu aysan wada lahayn lambarka aqoonsiga hantida (tag number) kaas oo ah lambar lagu aqoonsado oo gaar u ah si loo hubiyo loona dabagalo.

Intaas waxaa dheer, sida uu qabo Sharciga Maareynta Maaliyadda Dowladda Hantida lagama soo diiwaangalin XHGQ.

Talo soo jeedin

Waa in la hirgaliyaa lana meel mariyaa tilmaamaha iyo siyaasadda dhammaystiran ee maamulka, hubinta iyo ka warbixnta hantida.

Waa in Maamulka hay'adda ay diyaariyaan diiwaan dhammaystiran ee hantida oo leh tilmaamo cad si loo xaqiijiyo in dhammaan hantida hay'adda lagu diiwaan galiyo diiwaanka, sidoo kalana loo cusboonaysiiyaa xilliyo go'an ama cayiman.

Waa in hay'adda la baaray iyo Wasaaradda Maaliyadda ay hantida hay'adda ku sameeyaan tirakoob waqtiyaysan isla markaana ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida.

Hay'adda la baaray iyo Wasaaradda Maaliyadda waa inay hantida ku sameeyaan hubin muuqa-al ahaaneed oo xilliyo go'an ama cayiman sidoo kalena la cusboonaysiiyaa diiwaanka hantida.

Waa in maamulka hay'adda ay hantida ka soo diiwangeliyaan Xafiiska Hnatidhawrka Guud si waafaqsan Sharciga Maareynta Maaliyadda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Wasaaradda Batroolka iyo Macdanta waxaa ay qoraal ku sheegtay in sida ugu dhaqsiyaha badan hergelin doonto tillaabooyinka sixitaanka.

17.2 Dabagalka baarista

17.2.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2019

Shaxdaan hoose waxaa ka muuqda marxaladda khaladaadka baarista sannadkii hore lagu sameeyay hay'adda inta la fuliyay, qayb laga fuliyay ama aan waxba laga fulin.

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	26.1.1 Ma jirin xisaabaadka sannadka oo la soo gudbiyay si loo baaro	La ma fulin
2.	26.2.1 Lacagbixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka	Waa la fuliyay
3.	26.2.2 Lacagbixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka safarka	Waa la fuliyay
4.	26.3.1 Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida	La ma fulin
5.	26.3.2 Maqnaanshaha cusboonaysiinta diiwaanka hantida	La ma fulin
4.	26.4.1 Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ	Waa la fuliyay
5.	26.4.2 Heshiisyada gudaha aan lagu qorin afka Soomaaliga	Waa la fuliyay
6	26.5.1 Ku-guuldarraysiga fulinta howlaha hantidhawrka gudaha	La ma fulin

Shaxda 17.1 Khaladaadka baarista sannadkii 2019

18. Wasaaradda Warfaafinta, Dhaqanka iyo Dalxiiska

18.1 Hubinta kharash bixinta

18.1.1 SHARCIGA

Sida ay qabaan Qodobbada 31^{aad} (1) iyo 32^{aad} (4) ee Sharci Lr. 17 ee Maaraynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019:

> 31(1) Wax kharash ah lagama bixin karo Miisaaniyadda qaranka, haddii aysan jiirin, qaansheegto ama caddeyn kale oo dheeraad ah oo looga baahan yahay sida ku xusan xeer-nidaamiyaha ama nidaamka xisaabaadku sheegayo.
>
> 32(4) Kharash bixin walba ee la oggolaaday waa in ay ku lifaaqan yihiin dhammaan dukumiintiyada kaabaya sida ku qeexan Xeer-nidaamiyaha Wasiirku soo saaray.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Dukumiintiyada caddeymaha way kala duwan yihiin iyadoo ay ku xiran tahay nooca lacag bixinta, waxaana ka mid ah; dalabka iibka, heshiis saxiixan, warqadaha qaansheegashada, alaab-keenidda, guddoonka alaabta, lacag qabashada, iwm.

Khaladaadka

A. Kharashaad dhan US $1,924,181.90 oo aan lahayn caddeymo dhammaystiran

Waxaa baarista lagu ogaaday in Wasaaradda Warfaafinta in ay samaysay kharash bixinno kala duwan iyada oo aan lahayn caddeymo ku filan. Arrinkan ayaa sababay in la xaqiijin waayo sax ahaanshaha lacag bixintan. Faahfaahinta waa sida ku cad labada shax ee hoose:

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $	FAAHFAAHIN
1.	2211	2020 CA-BPC-015	Jan - Oct 2020	40,000.00	Ma lahan dalabka iibka, lacag qabasho iyo heshiis saxiixan.
2.	2211	2020 CA-BPC-108	Jan - Mar 2020	20,916.68	Ma lahan dalabka iibka, lacag qabasho iyo heshiis saxiixan.
3.	2211	2020 CA-BPC-109	Jan - Sep 2020	149,760.00	Ma lahan dalabka iibka, lacag qabasho iyo heshiis saxiixan.
4.	2211	2020 CA-BPC-110	Jan - Oct 2020	90,000.00	Ma lahan dalabka iibka, lacag qabasho iyo heshiis saxiixan.
5.	2211	2020 CA-BPC-111	Apr - Oct 2020	18,635.00	Ma lahan dalabka iibka, lacag qabasho iyo heshiis saxiixan.
6.	2211	2020 CA-BPC-112	Apr - Oct 2020	29,865.92	Ma lahan dalabka iibka iyo lacag qabasho.
WADAR				**1,917,841.90**	

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $	FAAHFAAHIN
7.	2212	2020 CA-BPC-113	Jan - May 2020	140,800.00	Ma lahan dalabka iibka, Khaansheegad iyo lacag qabasho.
8.	2212	2020 CA-BPC-114	Jan - Dec 2020	613,200.00	Ma lahan dalabka iibka iyo lacag qabasho.
9.	2213	2020 CA-BPC-115	Jan - Oct 2020	336,760.0	Ma lahan dalabka iibka iyo lacag qabasho.
10.	2214	2020 CA-BPC-116	June 2020	19,960.00	Ma lahan dalabka iibka iyo lacag qabasho.
11.	2214	2020 CA-BPC-117	Jan - Aug 2020	49,720.00	Ma lahan dalabka iibka iyo lacag qabasho.
12.	2215	2020 CA-BPC-118	January 2020	4,020.0	Ma lahan dalabka iibka iyo lacag qabasho.
13.	2215	2020 CA-BPC-119	Feb - Apr 2020	8,102.00	Ma lahan dalabka iibka iyo lacag qabasho.
14.	2215	2020 CA-BPC-118	May - Aug 2020	11,783.90	Ma lahan dalabka iibka iyo lacag qabasho.
15.	2222	2020 CA-BPC-120	Jan - Feb 2020	3,030.00	Ma lahan dalabka iibka, lacag qabasho iyo heshiis saxiixan.
16.	2222	2020 CA-BPC-121	Mar - Aug 2020	7,515.00	Ma lahan dalabka iibka, lacag qabasho iyo heshiis saxiixan.
17.	2255	2020 CA-BPC-121	Jan - Aug 2020	19,800.00	Ma lahan dalabka iibka, lacag qabasho iyo heshiis saxiixan.
18.	2256	2020 CA-BPC-121	Jan - Aug 2020	166,000.00	Ma lahan dalabka iibka iyo lacag qabasho.
19.	2261	2020 CA-BPC-121	Jan - Oct 2020	130,000.00	Ma lahan dalabka iibka iyo lacag qabasho.
20.	2314	2020 CA-BPC-121	Jun 2020	57,973.40	Ma lahan dalabka iibka iyo lacag qabasho.
WADAR				**1,917,841.90**	

Shaxda 18.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $
1.	2216	2020 CA-BPC-122	Mar	6,340.00
WADAR				**6,340.00**

Shaxda 18.2 Kharashaadka safarka ee aan lahayn caddeymo ku filan

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan lacag bixinnada ay ku salaysnaadaan ama lahaadaan caddeymo dhammaystiran, si sax ahna ay u oggolaadaan saraakiisha sare ee mas'uulka ka ah iyo in hawlaha iyo adeegga loo guddoomo iyadoo loo eegayo ama la raacayo shuruudo cayiman.

Waa in dhammaan dukumiintiyadda lacag bixinnada lagu tiimbareeyaa "la bixiyay" isla marka lacagahooda la bixiyo si looga hortago in mar kale loo isticmaalo kharash bixin kale.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waan aqbalnay taladan waxaana hirgelin doonnaa ka hor xisaabinta soo socota ee howlaha 2021, marka laga hadlaayo kharaashaka safarka maan raacin nidaamka habboon laakin waxaan qaadaneynaa taloyinka wax lagu saxayo.

18.2 Maamulka iibka iyo heshiisyada

18.2.1 SHARCIGA

Qodobka 27aad (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

> 27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.
>
> 27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Khaladka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Wasaaradda Warfaafintu aysan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31da Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

Talo soo jeedin

Waa in Wasaaraddu yeelataa qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waan aqbalnay taladaan waxaana samayn doonaa qorshe sanadeed ku salaysan Miisaaniyadda qaranka.

18.2.2 SHARCIGA

Sharci Lr. 17 ee Maareynta Maaliyadda Guud ee Dowladda oo soo baxay 25 Diseembar 2019, Qodobka 38aad (5) wuxuu dhigayaa dhammaan heshiisyada deeqaha hay'adaha dowladda, Maamul Goboleedyada iyo hay'adaha ganacsiga ee dowladda waa in laga diiwaan geliyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Intaa waxaa dheer, Qodobka 11aad (c) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud ee 2019 wuxuu awood u siinayaa Hantidhawrka Guud inuu diiwaangeliyo qandaraasyada iyo heshiisyada ay galaan hay'adaha dowladda. Qodobka 14aad (wax-ka-beddelka Qodobka 84aad) ee Sharciga Iibka Qaranka 2020 wuxuu sheegayaa in dhammaan hay'adaha dawliga ah ay qandaraasyada iyo heshiisyada ka diiwaan-galiyaan XHGQ.

Khaladka

A. Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ

Waxaa baarista lagu ogaaday in heshiisyo qiimahoodu gaarayaan **US $744,742.60** oo aan laga soo diiwaangalin XHGQ. Xafiiska Hantidhawrka Guud waqtigii lagu guda jiray baarista sannadlaha waxaa laga yaabaa in uusan caddeyn karin waxyaabaha heshiisyada ku xusan ee la xiriira wixii hanti ah maadaama aan laga soo diiwaangalinXafiiska.

Xafiiska Hantidhawrka Guud ma sheegi karo in la fuliyay qodobbada heshiiska lagu galay, sidoo kalana in heshiisyadaas ay ku jiraan danaha Dowladda Federaalka Soomaaliya. Faahfaahinta ayaa ku cad halkan hoose:

TR.	QANDARAASLAHA	UJEEDDADA	MUDDADA	LACAGTA US $
1.	2020 CA-BPC-120	Adeeg guud	3 bilood	20,916.60
2.	2020 CA-BPC-121	Adeeg gaar ah	7 bilood	166,000.00
3.	2020 CA-BPC-015	Adeeg internet	12 bilood	48,000.00
4.	2020 CA-BPC-125	Saliid	10 bilood	336,760.00
5.	2020 CA-BPC-109	Adeeg guud	J10 bilood	83,200.00
6.	2020 CA-BPC-126	Kharashaad kale	10 bilood	60,000.00
7.	2020 CA-BPC-119	Adeeg guud	6 bilood	29,865.90
WADAR				**744,742.60**

Shaxda 18.3 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan qandaraasyada iyo heshiisyada laga diiwaangaliyaa Xafiiska Hantidhawraha Guud si waafaqsan shuruucda iyo xeerarka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waan aqbalnay soo jeedinta oo marka laga reebo heshiiska satellite-ka oo aan horey ugu diwaan galinnay xafiiska hantidhworka guud, waxaana fareynaa masuuliyiinta ka shaqeeya waaxda maamulka iyo maaliyadda ee wasaaradda iney iska diiwaan-galiyaan xafiiska hantidhowrka diiwaangelinta qandaraasyada harsan ee aan diiwaan gashaneeyn.

18.2.3 SHARCIGA

Sharci Lr. 22 ee Sharciga Iibka Qaranka oo soo baxay 9 Agoosto 2016, Qodobkiisa 14aad ayaa waxa uu farayaa in qandaraasyada iyo heshiisyada caalamiga ah lagu qoro luuqadaha kala ah Ingiriis iyo Carabi halka kuwa gudaha/maxalliga ahna lagu qoro Af-Soomaali.

Khaladka

A. Heshiisyada gudaha oo aan lagu qorin luuqadda Soomaaliga

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Wasaaradda warfaafinta, dhaqanka iyo dalxiisaka ay heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraan luuqadda Ingiriiska taas oo lid ku ah sharciga.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka hay'addu uu heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraa luuqadda Soomaaliga si waafaqsan sharciga. Sidoo kale, waxaa ay diyaarin karaan mid ku qoran luuqadda Ingiriisiga haddii ay u baahan yihiin dhinaca kale ee qandaraaslaha.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waan aqbalnay taladan waxaana wasaaradda ku qori doontaa heshiisyada maxaliga ah afka soomaaliga ah si loo waafajiyo qordobka 14aad ee xeerka qandaraasyada qaranka iyo talooyinka XHGQ.

18.3 Maamulka hantida

18.3.1 SHARCIGA

Qodobka 11aad (1) (j) ee Sharciga Maamulka Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa dhigaya in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu mas'uul ka yahay diiwaangelinta dhammaan sharciyada

iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasta oo kale sida ku cad sharcigan.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala duwan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida

Waxaa baarista lagu ogaaday in Wasaaradda Warfaafinta, Dhaqanka iyo Dalxiiska in aysan lahayn habraacyada iyo siyaasadda lagu maamulo lagu lana socdo hantida.

B. Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin

Maamulka hay'adda ayaa ku guul dareystay in ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida kaas oo ka kooban macluumaadka, lambarka aqoonsiga, qiimaha lagu iibiyay xaaladda hantida IWM.

Hubinta muuqaal ahaaneed ee hantida ayaa lagu ogaaday in hantida hay'addu aysan wada lahayn lambarka aqoonsiga hantida (tag number) kaas oo ah lambar lagu aqoonsado oo gaar u ah si loo hubiyo loona dabagalo.

Intaas waxaa dheer, sida uu qabo Sharciga Maareynta Maaliyadda Dowladda Hantida lagama soo diiwaangalin XHGQ.

Talo soo jeedin

Waa in la hirgaliyaa lana meel mariyaa tilmaamaha iyo siyaasadda dhammaystiran ee maamulka, hubinta iyo ka warbixnta hantida.

Waa in maamulka hay'addu ay diyaariyaan diiwaan dhammaystiran ee hantida oo leh tilmaamo cad si loo xaqiijiyo in dhammaan hantida hay'adda lagu diiwaan galiyo diiwaanka, sidoo kalana loo cusboonaysiiyaa xilliyo go'an ama cayiman.

Waa in hay'adda la baaray iyo Wasaaradda Maaliyadda ay hantida hay'adda ku sameeyaan tirakoob waqtiyaysan isla markaana ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida.

Waa in maamulka hay'adda ay hantida ka soo diiwangeliyaan Xafiiska Hnatidhawrka Guud si waafaqsan Sharciga Maareynta Maaliyadda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waa run in diiwaanka diiwaangelinta hantida aan la cusbooneysiin, waxaana taas sabab u ahaa dayactirka wasaaradda in xafiisyo kala duwan loo raro.

18.4 Dabagalka baarista

18.4.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2019

Ma jiro dabagal khaladaadka maadaama sannadkan uu yahay sannadkii ugu horeeyay ee lagu sameeyo Baarista u Hoggaansanaanta Sharciga ee Wasaaradda Warfaafinta.

19. Hay'adda Isgaarsiinta Qaranka

19.1 Maamulka iibka iyo heshiisyada

19.1.1 SHARCIGA

Qodobka 27aad (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

> 27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.
>
> 27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Khaladka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Hay'adda Isgaarsiinta Qaranku aysan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31da Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

Talo soo jeedin

Waa in Hay'adda Isgaarsiinta Qaranku yeelataa qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waxaan garowsanahay ahmiyadda ay leedahay diyaarinta qroshaha wax-iibsiga sannadlaha ah si waafaqsan xeerka qandaraasyada qaranka, waxaana fulin doonaa soo-jeedinta.

19.1.2 SHARCIGA

Sharci Lr. 17 ee Maareynta Maaliyadda Guud ee Dowladda oo soo baxay 25 Diseembar 2019, Qodobka 38aad (5) wuxuu dhigayaa dhammaan heshiisyada deeqaha hay'adaha dowladda, Maamul Goboleedyada iyo hay'adaha ganacsiga ee dowladda waa in laga diiwaan geliyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Intaa waxaa dheer, Qodobka 11aad (c) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud ee 2019 wuxuu awood u siinayaa Hantidhawrka Guud inuu diiwaangeliyo qandaraasyada iyo heshiisyada ay galaan hay'adaha dowladda. Qodobka 14aad (wax-ka-beddelka Qodobka 84aad) ee Sharciga Iibka Qaranka 2020 wuxuu sheegayaa in dhammaan hay'adaha dawliga ah ay qandaraasyada iyo heshiisyada ka diiwaan-galiyaan XHGQ.

Khaladka

A. Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ

Waxaa baarista lagu ogaaday in heshiisyo qiimahoodu gaarayaan **US $115,330.00** aan laga soo diiwaangalin XHGQ. Xafiiska Hantidhawrka Guud waqtigii lagu guda jiray baarista sannadlaha waxaa laga yaabaa in uusan caddeyn karin waxyaabaha heshiisyada ku xusan ee la xiriira

wixii hanti ah maadaama aan laga soo diiwaangalin Xafiiska. Xafiiska Hantidhawrka Guud ma sheegi karo in la fuliyay qodobbada heshiiska lagu galay, sidoo kalana in heshiisyadaas ay ku jiraan danaha Dowladda Federaalka Soomaaliya. Faahfaahinta heshiisyadan ayaa ah sida tan:

TR.	QANDARAASLAHA	UJEEDDADA	MUDDADA	LACAGTA US $
1.	2020 CA-BPC-127	Adeeg	9 bilood	28,330.00
2.	2020 CA-BPC-128	Shidaal iyo saliid	9 bilood	15,000.00
3.	2020 CA-BPC-129	Kiro	12 bilood	48,000.00
4.	2020 CA-BPC-129	Kiro	12 bilood	24,000.00
WADAR				**115,330.00**

Shaxda 19.1 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan qandaraasyada iyo heshiisyada laga diiwaangaliyaa Xafiiska Hantidhawraha Guud si waafaqsan shuruucda iyo xeerarka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Hay'adda Isgaarsiinta Qaranka ayaa dhamaan qandaraasyadii ay la gashay shirkadaha u gudbisay Xafiiska Xisaabiyaha Guud oo qayb ka ah dhameystirka hannaanka wax iibsiga. Waxaa kale oo ay hay'addu codsatay in qandaraasyada kor ku xusan la diiwaangeliyo laakiin waxaa nalagu soo wargaliyay in waqtigii diiwaangelintu dhamaaday.

19.1.3 SHARCIGA

Sharci Lr. 22 ee Sharciga Iibka Qaranka oo soo baxay 9 Agoosto 2016, Qodobkiisa 14^{aad} ayaa waxa uu farayaa in qandaraasyada iyo heshiisyada caalamiga ah lagu qoro luuqadaha kala ah Ingiriis iyo Carabi halka kuwa gudaha/maxalliga ahna lagu qoro Af-Soomaali.

Khaladka

A. Heshiisyada gudaha oo aan lagu qorin luuqadda Soomaaliga

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Hay'adda Isgaarsiinta Qaranka ay heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraan luuqadda Ingiriiska taas oo lid ku ah sharciga.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka hay'addu uu heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraa luuqadda Soomaaliga si waafaqsan sharciga. Sidoo kale, waxaa ay diyaarin karaan mid ku qoran luuqadda Ingiriisiga haddii ay u baahan yihiin dhinaca kale ee qandaraaslaha.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waxaan ku guda jirnaa diyaarinta dhamaan qandaraasyada iyo heshiisyada in lagu qoro afka soomaaliga, waxaan hergelin doonaa taldan kadib marka loo soo afjaro baarista u hoggaansanaanta sharciga.

19.2 Maamulka hantida

19.2.1 SHARCIGA

Qodobka 11^{aad} (1) (j) ee Sharciga Maamulka Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa dhigaya in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu mas'uul ka yahay diiwaangelinta dhammaan sharciyada iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasta oo kale sida ku cad sharcigan.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay
Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala duwan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladka
A. **Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida**

Waxaa baarista lagu ogaaday in Hay'adda Isgaarsiinta Qaranka in aysan lahayn habraacyada iyo siyaasadda lagu maamulo lagu lana socdo hantida.

Talo soo jeedin
Waa in la hirgaliyaa lana meel mariyaa tilmaamaha iyo siyaasadda dhammaystiran ee maamulka, hubinta iyo ka warbixnta hantida.

Waa in Wasaaradda Maaliyadda ay hoggaamiso hawlaha lagu abuurayo siyaasad iyo hagayaal la xiriira hannaanka maamulka hantida Dowladda si ay u dhaqan galiyaan dhammaan hay'adaha Dowladda oo ay ka mid tahay Hay'adda Isgaarsiinta Qaranka.

Waa in maamulka hay'adda ay hantida ka soo diiwangeliyaan Xafiiska Hnatidhawrka Guud si waafaqsan Sharciga Maareynta Maaliyadda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray
Hay'adda Isgaarsiinta Qaranku waxay leedahay siyaasad gudaha ah oo loo adeegsado diiwaangelinta dhamaan hantida guurtada iyo ma-guurtada ah ee ay soo iibsatay hay'addu oo mid kasta oo ka mid ah hantidaas waxaa la siiyaa lambar summad u gaar ah. Dhamaan hantida ma-guuryada ah ee ay soo iibsato hay'addu waxay ku diiwaangashan yihiin foomka meelaynta hantida si waafaqsan hab-raaca ay hay'addu dejisay. Intaas waxaa sii dheer dhamaan hantida maamulka ayaa sidoo kale la baaraa lixdii (6) bilood kasta mar natiijada baaritaanka waxaa lala wadaagayaa xafiiska diiwaangelinta ee wasaaradda maaliyadda.

Jawabta XHGQ
Jawaabta hay'adda la baaray ay bixisay ma khusayso khaladka lagu tilmaamay Warqadda Maamulka.

19.3 Dabagalka baarista

19.3.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2019
Ma jiro dabagal khaladaadka maadaama sannadkan uu yahay sannadkii ugu horeeyay ee lagu sameeyo Baarista u Hoggaansanaanta Sharciga ee Hay'adda Isgaarsiinta Qaranka.

20. Wasaaradda Howlaha Guud, Dib-u-dhiska iyo Guryeynta

20.1 Hubinta kharash bixinta

20.1.1 SHARCIGA

Sida ay qabaan Qodobbada 31aad (1) iyo 32aad (4) ee Sharci Lr. 17 ee Maaraynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019:

> 31(1) Wax kharash ah lagama bixin karo Miisaaniyadda qaranka, haddii aysan jiirin, qaansheegto ama caddeyn kale oo dheeraad ah oo looga baahan yahay sida ku xusan xeer-nidaamiyaha ama nidaamka xisaabaadku sheegayo.
>
> 32(4) Kharash bixin walba ee la oggolaaday waa in ay ku lifaaqan yihiin dhammaan dukumiintiyada kaabaya sida ku qeexan Xeer-nidaamiyaha Wasiirku soo saaray.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Dukumiintiyada caddeymaha way kala duwan yihiin iyadoo ay ku xiran tahay nooca lacag bixinta, waxaana ka mid ah; dalabka iibka, heshiis saxiixan, warqadaha qaansheegashada, alaab-keenidda, guddoonka alaabta, lacag qabashada, iwm.

Khaladka

A. Kharashaad dhan US $2,780.00 oo aan lahayn caddeymo dhammaystiran

Intii lagu guda jiray baaritaanka waxaa lagu ogaaday Wasaarada Howlaha Guud in ay samaysay lacag bixinno kala duwan oo dhan **US $2,780.00** kuwaas oo aan wadan cadeymo ku filan sidaas darteedna aysan suurogal noo noqon inaan xaqiijinno dhab ahaanshiyaha lacagahaas. Faahfaahinta waxaa lagu muujiyay shaxda hoose:

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $
1.	2216	2020 CA-BPC-168	Sep 2020	1,400.00
2.	2216	2020 CA-BPC-168	Dec 2020	1,380.00
WADAR				**2,780.00**

Shaxda 20.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan lacag bixinnada ay ku salaysnaadaan ama lahaadaan caddeymo dhammaystiran, si sax ahna ay u oggolaadaan saraakiisha sare ee mas'uulka ka ah iyo in hawlaha loo guddoomo iyadoo loo eegayo ama la raacayo shuruudo cayiman.

Waa in dhammaan dukumiintiyadda lacag bixinnada lagu tiimbareeyaa "la bixiyay" isla marka lacagahooda la bixiyo si looga hortago in mar kale loo isticmaalo kharash bixin kale.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waxaan ku raacsanahay XHGQ in dhaafiyada aan la lagu xerin ka dib safarro ay sameeyeen maritida wasiirrada laakin waxaan hubin doonnaa in arrintan la xalliyo safarada mustaqbalka.

20.2 Maamulka iibka iyo heshiisyada

20.2.1 SHARCIGA

Qodobka 27aad (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

> 27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.
>
> 27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Khaladka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Wasaaradda Hawlaha Guud aysan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31da Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

Talo soo jeedin

Waa in Wasaaraddu yeelataa qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maadaama aysan jirin miisaaniyad la isku hallayn karo, taasi waa mid bil walba la qaadan karo ama sida ku cad Miisaaniyadda qaranka laakin taa baddelkeeda waxaan helnaa qiyaastii 6 bilood oo kaliya miisaaniyadda 12-ka bilood ee wasaaradda loo ansixiyay. Sidaas darteed, ma jirin qorshe iibsi sannadeed oo ay hay'addu diyaarisay ki saktaba ha ahaatee waxaan hergelin doonaa qorshe iibsi hay'adda sannadle ah oo loogu talagalay hantidhowrka mustaqbalka.

20.2.2 SHARCIGA

Sharci Lr. 17 ee Maareynta Maaliyadda Guud ee Dowladda oo soo baxay 25 Diseembar 2019, Qodobka 38aad (5) wuxuu dhigayaa dhammaan heshiisyada deeqaha hay'adaha dowladda, Maamul Goboleedyada iyo hay'adaha ganacsiga ee dowladda waa in laga diiwaan geliyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Intaa waxaa dheer, Qodobka 11aad (c) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud ee 2019 wuxuu awood u siinayaa Hantidhawrka Guud inuu diiwaangeliyo qandaraasyada iyo heshiisyada ay galaan hay'adaha dowladda. Qodobka 14aad (wax-ka-beddelka Qodobka 84aad) ee Sharciga Iibka Qaranka 2020 wuxuu sheegayaa in dhammaan hay'adaha dawliga ah ay qandaraasyada iyo heshiisyada ka diiwaan-galiyaan XHGQ.

Khaladka

A. Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ

Waxaa baarista lagu ogaaday in heshiisyo qiimahoodu gaarayaan **US $948,925.00** aan laga soo diiwaangalin XHGQ. Xafiiska Hantidhawrka Guud waqtigii lagu guda jiray baarista sannad-

laha waxaa laga yaabaa in uusan caddeyn karin waxyaabaha heshiisyada ku xusan ee la xiriira wixii hanti ah maadaama aan laga soo diiwaangalin Xafiiska.

Xafiiska Hantidhawrka Guud ma sheegi karo in la fuliyay qodobbada heshiiska lagu galay, si-doo kalana in heshiisyadaas ay ku jiraan danaha Dowladda Federaalka Soomaaliya.

TR.	QANDARAASLAHA	UJEEDDADA	MUDDADA	LACAGTA US $
1.	2020 CA-BPC-199	Adeeg	10 bilood	20,000.00
2.	2020 CA-BPC-200	Alaab	10 bilood	25,000.00
3.	2020 CA-BPC-176	Alaab	10 bilood	10,000.00
4.	2020 CA-BPC-201	Alaab	10 bilood	25,000.00
5.	2020 CA-BPC-202	Alaab	1 mar	17,040.00
6.	2020 CA-BPC-201	Alaab	1 mar	25,685.00
7.	2020 CA-BPC-202	Adeeg kiro xafiis	1 sano	61,860.00
8.	Consultant	Adeeg	2 sano	276,000.00
9.	Consultant	Adeeg	4 bilood	24,460.00
10.	Consultant	Adeeg	1 sano	140,000.00
11.	Consultant	Adeeg	1 sano	142,000.00
12.	Consultant	Adeeg	1 sano	140,000.00
13.	Consultant	Adeeg	1 sano	41,880.00
WADAR				**948,925.00**

Shaxda 20.2 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ

Talo soo jeedin
Waa in dhammaan heshiisyada iyo qandaraasyada laga soo diiwaan galiyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud si waafaqsan shuruucda iyo xeerarka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray
Sida lagu sheegay warqadda XHGQ tix XHGQ/HG098/2021, kuna taariikheysneed 14/06/2021 oo ahayd in wasaaradda lagu wargeliyay inay jirto shuruud sharci ah oo lagu diiwaangeliyo qandaraasyada/heshiisyada XHGQ; waxaana raacsanahay in XHGQ inaanan diiwaangelin qandaraasyada inta lagu guda jiray 2020. Si kastaba ha haatee, waa markii ugu horreysay ee aan warqad noocaas ah helno XHGQ waxaanna qireynaa inaan mustaqbalka diiwaangelin doono qandaraasyada/heshiisyada. Waxaa kale oo ku lifaaqan dhammaan heshiisyada 2021-ka kuwaas oo aan jeclaan lahayn inaan codsanno in is-diiwaangelinno.

Jawaabta XHGQ
Wasaaraddu waxa la xasuusinayaa dhammaan qandaraasyada iyo heshiisyada marka ay galaan in ay ka diiwaan-geliso Xafiiska Hantidhawrka Guud. Soo gudbinta daahda lama ogola.

20.2.3 SHARCIGA

Sharci Lr. 22 ee Sharciga Iibka Qaranka oo soo baxay 9 Agoosto 2016, Qodobkiisa 14aad ayaa waxa uu farayaa in qandaraasyada iyo heshiisyada caalamiga ah lagu qoro luuqadaha kala ah

Ingiriis iyo Carabi halka kuwa gudaha/maxalliga ahna lagu qoro Af-Soomaali.

Khaladka

A. Heshiisyada gudaha oo aan lagu qorin luuqadda Soomaaliga

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Wasaradda Hawlaha Guud ay heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoran luuqadda Ingiriiska taas oo lid ku ah sharciga.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka hay'addu uu heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraa luuqadda Soomaaliga si waafaqsan sharciga. Sidoo kale, waxaa ay diyaarin karaan mid ku qoran luuqadda Ingiriisiga haddii ay u baahan yihiin dhinaca kale ee qandaraaslaha.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Wasaaradda Howlaha Guud waxey ku howlan tahay iney ku qorto dhammaan qandaraasyada maxalliga ah luuqadda maxalliga.

20.3 Maamulka hantida

20.3.1 SHARCIGA

Qodobka 11aad (1) (j) ee Sharciga Maamulka Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa dhigaya in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu mas'uul ka yahay diiwaangelinta dhammaan sharciyada iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasta oo kale sida ku cad sharcigan.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala duwan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladka

A. Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida

Waxaa baarista lagu ogaaday in Wasaaradda Howlaha Guud in aysan lahayn habraacyada iyo siyaasadda lagu maamulo lagu lana socdo hantida.

B. Gaadiidka oo aan ku diiwaan-gashanayn magaca hay'adda

Mudadii ay socotay baarista hantidhowrka waxaa la ogaaday in 7 gaari oo ay laheed Wasaaradda Howlaha Guud kuwaas oo aan lagu diiwaangalinmagaca Wasaaradda sidoo kalena ma aysan nala wadaagin buugga lahaanshiyaha gaadiidka. Waxaa muuqaal ahaan loo xaqiijiyay labo (2) gaari halka aan muuqaal ahaan loo xaqiijin 5 gaari. Faahfaahin gaadiidka ayaa lagu muujiyay shaxda hoose.

TR.	NOOCA GAARIGA	CIDDA BIXISAY	CAQAAYAD LR.	FAAHFAAHIN
1.	Toyota Hilux Double Cabin	GIZ	Ma arkin	Muuqaal ahaan looma xaqiijin mana ku diiwan gashana magaca wasaaradda
2.	Toyota Hilux Double Cabin	GIZ	AHTKK8CO700670805	Kuma diiwan gashana magaca wasaaradda

TR.	NOOCA GAARIGA	CIDDA BIXISAY	CAQAAYAD LR.	FAAHFAAHIN
3.	Toyota Hilux Double Cabin	GIZ	AHTKK8CD900676806	Kuma diiwan gashana magaca wasaaradda
4.	Toyota Hilux Double Cabin	GIZ	Ma arkin	Muuqaal ahaan looma xaqiijin mana ku diiwan gashana magaca wasaaradda
5.	Toyota Hilux Double Cabin	GIZ	Ma arkin	Muuqaal ahaan looma xaqiijin mana ku diiwan gashana magaca wasaaradda
6.	Toyota Hilux Double Cabin	GIZ	Ma arkin	Muuqaal ahaan looma xaqiijin mana ku diiwan gashana magaca wasaaradda
7.	Toyota Hilux Double Cabin	GIZ	Ma arkin	Muuqaal ahaan looma xaqiijin mana ku diiwan gashana magaca wasaaradda

Shaxda 20.3 Gaadiidka hay'adda la baaray

Talo soo jeedin

Waa in la hirgaliyaa lana meel mariyaa tilmaamaha iyo siyaasadda dhammaystiran ee maamulka, hubinta iyo ka warbixnta hantida.

Waa in Wasaaradda Hawlaha Guud ay diyaariyaa diiwaan dhammaystiran ee hantida oo leh tilmaamo cad si loo xaqiijiyo in dhammaan hantida hay'adda lagu diiwaan galiyo diiwaanka, sidoo kalana loo cusboonaysiiyaa xilliyo go'an ama cayiman. Sidoo kale, Wasaaraddu waxay mas'uul ka tahay samaynta dukumentiyada lahaanshaha hantida.

Waa in hay'adda la baaray iyo Wasaaradda Maaliyadda ay hantida hay'adda ku sameeyaan tirakoob waqtiyaysan isla markaana ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida.

Waa in maamulka hay'adda ay hantida ka soo diiwangeliyaan Xafiiska Hnatidhawrka Guud si waafaqsan Sharciga Maareynta Maaliyadda.

Waa in dhammaan gaadiidka hay'adda ay lahaadaan buugaagta lahaanshiyaha gaadiidka oo ku diiwaan gashan magaca hay'adda, uuna sarkaalka sare ee mas'uulka ka ah u keydiyo si xafidan.

Waa in dhammaan gaadiidka lagu diiwaan galiyaa diiwaanka hantida oo faahfaahin dheeraad ah leh sida nooca baabuurka, magaca baabuurka, lambarka diiwaan galinta, lambarka caqaayadda (chassis lr.), goobta uu gaariga ku sugan yahay, qiimaha, iyo sarkaalka mas'uulka ka ah.

Waa in la samayaa lana meelmariyaa tilmaamaha siyaasadeed iyo habraacyada khaaska u ah maamulka gaadiidka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maadaama ay Wasaaradda Maaliyaddu u xilsaaran tahay diiwaangelinta hantida, waxaannu ka diiwaangelinnay hantideenna (isticmaashay ama dib -u -dhac) Xafiiska Diiwaangelinta Hantida Qaranka ee Wasaaradda Maaliyadda.

Wasaaradda ayaa diyaarisay:

- *Siyaasadda Guryeynta Qaranka*
- *Tilmaamaha Guriyeynta Qaranka*
- *Hannaanka diiwaangelinta Hantida iyo Nidaamka Khariidaynta*

Dhammaan dukumiintiyadaan kor ku xusan ee la magacaabay waxay diyaar u yihiin in loo gudbiyo Golaha Wasiirada si loo meel mariyo. Waxa kale oo aad halkan ku arki kartaa lifaaqyadooda oo ku qoran afafka Soomaaliga iyo Ingiriiska.

Waxaan la wadaagnay XHGQ dhammaan wixii ku saabsan baabuurta hay'adda intaan la hubin, waxaan kaloo la wadaagnay gawaarida hay'adda XHGQ ee ay qaateen mas'uuliyiintii hore ee Wasaaradda iyo baahida loo qabo in loo soo celiyo hay'adda maadaama baabuurtan ay khuseyso ay yihiin hanti dadweyne. Sidoo kale, waxaan ka warqabnaa in XHGQ ay u qabatay 14 cisho in baabuurta lagu soo celiyo gacanta Wasaaradda Hawlaha Guud laakiin waxaan xaqiijinaynaa inaysan jirin wax gaadiid ah oo la soo celiyay. Wasaaraddu waxay ku dhaqmi doontaa talo soo jeedinta XHGQ si loogu diiwaangeliyo baabuurta hay'ad inay tahay hay'ad.

20.4 Isticmaalka nidaamka maaliyadda dalka (SFIMS) ee ku aaddan lacagaha deeqaha dibedda

20.4.1 SHARCIGA

Qodobka 38[aad] (1) iyo (2) ee Sharciga Maareynta Miisaaniyadda (Sharci Lr. 17) ee soo baxay 25 Diseembar 2019 ayaa sheegaya sida soo socota:

> 38(1) Dhammaan deeqaha hay'ad Dowladeed ka hesho deeq bixiye ama cid kale waa in lagu daro Miisaaniyadda qaranka.
>
> 38(2) Looma oggola hay'ad Dowladeed iyo mid Shirkad ama Wakaalad Dowladdu leedahay toona in ay galaan heshiis ay ku helayaan deeq, taas oo ay ku jiraan deeqaha aan lacagta ahayn oo ka timid deeq bixiye ama shakhsiyaad gaar ah, iyada oo uu Wasiirku (Waasiirka Maaliyadda) la saxiixin.

Sidoo kale, Qodobka 15[aad] (1) ee Sharciga Maareynta Miisaaniyadda waxa uu leeyahay sida soo socota:

> 15(1) Dhammaan kharashyada hay'adaha Dowladda iyo mashaariicda dibadda laga maalgeliyo waa in lagu oggolaadaa Miisaaniyadda qaranka.

Khaladka

A. Lacago deeq ah oo dhan US $7,819,000.00 oo aan lagu darin Miisaaniyadda qaranka sidoo kalena aan la soo marin nidaamka xogta maaliyadda dalka

Intii ay baaristu socotay waxaa la ogaaday in labo (2) mashaariic kuwaas oo ka soo lid ku ah shuruucda kor ku xusan in ay hirgelisay Wasaaradda Hawlaha Guud kuwaas oo qiimahoodu dhammaan **US $7,819,000.00**. Kharashaadka mashaariicdan ayaan la dhex marin nidaamka xogta maaliyadda dalka.

TR.	MASHRUUCA	MAALGELIYAHA / DEEQ-BIXIYAHA	MUDDADA	LACAGTA LOO QORSHEEYAY US $	LACAGTA LA ISTICMAALAY US $
1.	(Somali Strengthening Intuitions for Public Works Project (SSIPWP))	AFDB/UNOPS	2017-2020	7.800.000.00	7.800.000.00
2.	Somalia National Land/Urban Policy Project	UNHABITAT	2020-2021	63,000.00	19,197.00
WADAR				**7,863,000.00**	**7,819,197.00**

Shaxda 20.4 Deeqaha hay'addu dibadda ka heshay oo aan la marin nidaamka maaliyadda dowladda

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan deeqaha hay'addu hesho lagu daraa Miisaaniyadda qaranka sidoo kalana la soo mariyaa nidaamka xogta maaliyadeed ee dalka.

Waa in dhammaan heshiiyada hay'adda ay gasho oo la xiriira helitaanka deeq uu qeyb ka saxiixaa Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda si waafaqsan sharciga sidoo kalena laga soo dii-waangaliyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Maamulku waa inuu ku wargeliyaa wasaaradda maaliyadda qaddarka aan la isticmaalin ee qiimihiisu yahay **US $43,803.00** si loogu daro miisaaniyadda ku xigta loona soo mariyo ni-daamka dalka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Mashruuca SSIPWP waxaa si toos ah u hirgeliyey UNOPS isla markaasna waxay ahayd hay'addii fulinaysay, sidaa darteed, Wasaaraddu wax door ah kuma lahayn mid ka mid ah lacag -bixinnadii la bixiyay mana lagu dhex -marsiin Hannaanka maaliyadeed ee dowladda SFMIS -ka. Mashruu-ca kale waxaa la saxiixay sanadkii 2017 – waxuu ku egyahay bisha maarso ee 2021ka iyadoo aan la dhammaystirin mashruuca kharashkii soo haray ayaa dib loogu celiyay deeq -bixiyeha AFDB taasina waxay ahayd heshiiskii ay kala saxiixdeen AFDB iyo Wasaaradda Maaliyadda. Dham-maan mas'uuliyadda mashruucan khuseeya waxay saaran tahay UNOPS.

Kharashaadka Mashruuca Siyaasadda Dhulka/Siyaasadda Magaalooyinka Soomaaliyeed wux-uu ahaa $63,000 USD sida ku cad heshiiska lala saxiixday UN-HAHITAT waxaana la helay $ 19,000USD oo kaliya oo lagu kharash gareeyey mushaharka khubarada iyo diyaarinta siyaas-adda iyo tababarada sida:

- *Siyaasadda Dhulka iyo Siyaasadda Qaranka Soomaaliyeed*
- *Tababar xirfadeed oo shaqaalaha Wasaaradda ah.*

Jawaabta XHGQ

Kaalmada dibadda ee AfDB iyo UN-HABITAT waxay ahayd inay ku jiraan miisaaniyadda iyo khasnada dhexe. Maamulka Wasaaraddu waa inay raacaan shuruudaha Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud.

20.5 Dabagalka baarista

20.5.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2019

Ma jiro dabagal khaladaadka maadaama sannadkan uu yahay sannadkii ugu horeeyay ee lagu sameeyo Baarista u Hoggaansanaanta Sharciga ee Wasaaradda Hawlaha Guud.

21. Wasaaradda Gaadiidka iyo Duulista Hawada

21.1 Maamulka iibka iyo heshiisyada

21.1.1 SHARCIGA

Qodobka 27[aad] (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

> 27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.
>
> 27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Khaladka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Wasaaradda Gaadiidka iyo Duulista Hawadu aysan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31[da] Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

Talo soo jeedin

Waa in Wasaaraddu yeelataa qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maamulka hay'adda la baaray wax jawaab ah oo qoran kama soo bixin arrintaan.

21.1.2 SHARCIGA

Sharci Lr. 22 ee Sharciga Iibka Qaranka oo soo baxay 9 Agoosto 2016, Qodobkiisa 14aad ayaa waxa uu farayaa in qandaraasyada iyo heshiisyada caalamiga ah lagu qoro luuqadaha kala ah Ingiriis iyo Carabi halka kuwa gudaha/maxalliga ahna lagu qoro Af-Soomaali.

Khaladka

A. Heshiisyada gudaha oo aan lagu qorin luuqadda Soomaaliga

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Wasaaradda Gaadiidka iyo Duulista Hawada ay heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoran luuqadda Ingiriiska (English) taas oo lid ku ah sharciga.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka hay'addu uu heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraa luuqadda Soomaaliga si waafaqsan sharciga. Sidoo kale, waxaa ay diyaarin karaan mid ku qoran luuqadda Ingiriisiga haddii ay u baahan yihiin dhinaca kale ee qandaraaslaha.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray
Maamulka hay'adda la baaray wax jawaab ah oo qoran kama soo bixin arrintaan.

21.2 Maamulka hantida

21.2.1 SHARCIGA

Qodobka 11aad (1) (j) ee Sharciga Maamulka Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa dhigaya in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu mas'uul ka yahay diiwaangelinta dhammaan sharciyada iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasta oo kale sida ku cad sharcigan.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay
Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala duwan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladka

A. Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida

Waxaa baarista lagu ogaaday in Wasaaradda Gaadiidka iyo Duulista Hawada in aysan lahayn habraacyada iyo siyaasadda lagu maamulo lagu lana socdo hantida.

Talo soo jeedin
Waa in la hirgaliyaa lana meel mariyaa tilmaamaha iyo siyaasadda dhammaystiran ee maamulka, hubinta iyo ka warbixnta hantida.

Waa in Wasaaradda Maaliyadda ay hoggaamiso hawlaha lagu abuurayo siyaasad iyo hagayaal la xiriira hannaanka maamulka hantida Dowladda si ay u dhaqan galiyaan dhammaan hay'adaha Dowladda oo ay ka mid tahay Wasaaradda Gaadiidka iyo Duulista Hawada.

Wasaaradda waa in ay dhammaan hantideeda ka diiwaan-gelisaa XHGQ.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray
Waxaan hadda ku guda jirnaa dejinta siyaasad lagu maamulayo hantida guurtada iyo ma guurtada ah ee Wasaaradda Gaadiidka iyo Duulista Hawada.

21.3 Dabagalka baarista

21.3.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2019

Shaxdaan hoose waxaa ka muuqda marxaladda khaladaadka baarista sannadkii hore lagu sameeyay hay'adda inta la fuliyay, qayb laga fuliyay ama aan waxba laga fulin.

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	28.1.1 Khaladaadka uruurinta iyo adeegsiga dakhliga	Waa la fuliyay
2.	28.2.1 Lacagbixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka	Waa la fuliyay
3.	28.2.2 Lacagbixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka safarka	Waa la fuliyay
4.	28.3.1 Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida	La ma fulin
5.	28.3.2 Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin	Waa la fuliyay
6.	28.4.1 Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ	Waa la fuliyay
7.	28.4.2 Heshiisyada gudaha aan lagu qorin afka Soomaaliga	La ma fulin
8.	28.5.1 Ku-guuldarraysiga fulinta howlaha hantidhawrka gudaha	La ma fulin

Shaxda 21.1 Khaladaadka baarista sannadkii 2019

21.3.2 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2018

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	6.2.1 Kharashaadka oo aan wadan caddeymo ku filan	Lama fulin
2.	6.2.3 Kharasaadka ku baxay safarada dibada la aaday ma lahan caddeymo ku filan	Waa la fuliyay
3.	6..2.4 Dakhligii Wasaaraddu aruurisay waxaa lagu isticmaalay isla Wasaaradda iyada oo aan lagu shubin Bangiga Dhexe	Lama fulin
4.	6.3.1 Ma jiraan diiwaanka hantida	Qeyb ayaa la fuliyay
5.	6.3.2 Ma jiran siyaasad iyo habraac lagu maamulo hantida. Hantida	Lama fulin
6.	6.4.1 Heshiisyada oo aan laga soo diiwaan-galin XHG	Lama fulin
7.	5.1 Malahayn baaraha gudaha sidoo kalana baarista gudaha lama samayn	Qeyb ayaa la fuliyay

Shaxda 21.2 Khaladaadka baarista sannadkii 2018

22. Hay'adda Duulista Rayidka Soomaaliyeed

22.1 Hubinta kharash bixinta

22.1.1 SHARCIGA

Sida ay qabaan Qodobbada 31aad (1) iyo 32aad (4) ee Sharci Lr. 17 ee Maaraynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019:

> 31(1) Wax kharash ah lagama bixin karo Miisaaniyadda qaranka, haddii aysan jiirin, qaan-sheegto ama caddeyn kale oo dheeraad ah oo looga baahan yahay sida ku xusan xeer-nidaamiyaha ama nidaamka xisaabaadku sheegayo.
>
> 32(4) Kharash bixin walba ee la oggolaaday waa in ay ku lifaaqan yihiin dhammaan dukumi-intiyada kaabaya sida ku qeexan Xeer-nidaamiyaha Wasiirku soo saaray.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Dukumiintiyada caddeymaha way kala duwan yihiin iyadoo ay ku xiran tahay nooca lacag bixinta, waxaana ka mid ah; dalabka iibka, heshiis saxiixan, warqadaha qaansheegashada, alaab-keenidda, guddoonka alaabta, lacag qabashada, iwm.

Khaladaadka

A. Kharashaad dhan US $35,714.09 oo aan lahayn caddeymo dhammaystiran

Waxaa baarista lagu ogaaday in la bixiyay lacag dhan **US $35,714.09** iyada oo aan lahayn caddeymo ku filan, kharashaadkan ayaa lagu bixiyay hawlo kala duwan ee Hay'adda Duulista Rayidka Soomaaliyeed taas oo lid ku ah sharciga. Arrinkan ayaa sababay in la xaqiijin waayo sax ahaanshaha lacag bixintan. Faahfaahinta waxaa lagu muujiyay shaxda hoose:

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $	FAAHFAAHIN
1.	2313	2020 CA-BPC-130	Mar & Jun	20,083.34	Ma lahan dalabka iibka, lacag qabasho, heshiis saxiixan warqada gudoonka alaabada.
WADAR				**20,083.34**	

Shaxda 22.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $
1.	2216	2020 CA-BPC-131	Jan - Mar	7,000.00
2.	2216	2020 CA-BPC-132	Jan - Mar	4,454.75
3.	2216	Individuals	Jan - Mar	4,176.00
WADAR				**15,630.75**

Shaxda 22.2 Kharashaadka safarka ee aan lahayn caddeymo ku filan

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan lacag bixinnada ay ku salaysnaadaan ama lahaadaan caddeymo dhammaystiran, si sax ahna ay u oggolaadaan saraakiisha sare ee mas'uulka ka ah iyo in hawlaha loo guddoomo iyadoo loo eegayo ama la raacayo shuruudo cayiman.

Waa in dhammaan dukumiintiyadda lacag bixinnada lagu tiimbareeyaa "la bixiyay" isla marka lacagahooda la bixiyo si looga hortago in mar kale loo isticmaalo kharash bixin kale.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maamulka hay'adda la baaray wax jawaab ah oo qoran kama soo bixin arrintaan.

22.2 Maamulka iibka iyo heshiisyada

22.2.1 SHARCIGA

Qodobka 31aad (1) (9) ee Sharciga Iibka Qaranka, 2016 uu sheegayo sidaan:

> 31(1) Hay'adda Iibinta Qandaraaska ayaa keydineysa dhammaan dhokumiintiyada la xiriira heshiis kasta ee qandaraas iib iyo habraacyadeeda si waafaqsan xeerarka lagu dabaqi karo ee ku saabsan diiwaangelinta qoraallada Xukuumadda, laakin ugu yaraan dokumiintiyada waa in la hayaa muddo lix (6) sano ah ee soo raacda taariikhda ugu dambeysa ee dhammaadka heshiiska qandaraaska iibka ama laga soo billaabo taariikhda dhammaan la wada diido tartanka dalabka qandaraaska ama la baabi'iyo habraaca, ama sideey xaaladdu noqotaba.
>
> 31(9) Hay'adda Iibka waa in ay soo bandhigtaa:
>
> Warbixinnada iyo dokumiintiyada ay kaydiyaan Hay'adaha Qandaraaska Iibka si waafaqsan Sharcigan waa inay heli karaan markii ay u baahdaan Maamulka, Guddiga La Dagaallanka Laaluushka, iyo Hantidhawraha Guud si ay u baaraan, Guddiga Baarlammanka uga wakiilka ah kormeerka fulinta shuruucda qaranka iyo xafiis dawladeed kasta ee lagu aaminay mas'uuliyaddaas marka la codsado.

Khaladka

A. Diiwaannada la xariira iibka oo aan baaris loo soo gudbin kuwaas oo dhan US $519,583.75

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa lagu ogaaday in iib iyo addeeg qiimahoodu yahay **US $519,583.75** oo ay soo iibsatay Hay'adda Duulista Rayidka Soomaaliyeed. Si kastaba ha ahaatee, wax dukumiintiyo kaabaya lama soo gudbin si loo baaro. Maamulku wuxuu kaliya baarayaasha la wadaagay heshiisyo saxiixan. Sidaa darteed, maamulku wuxuu ku xad gudbay Sharciga Iibka Qaranka ee 2016. Faahfaahinta ayaa ku cad halkan:

TR.	SHIRKADDA	NOOCA ALAABTA/ADEEGGA	MUDDADA	LACAGTA US $
1.	2020 CA-BPC-133	Alaab	1 bil	4,635.00
2.	2020 CA-BPC-076	Shidaal	1 sano	68,121.00
3.	2020 CA-BPC-134	Qalab xafiiseed	1 mar	68,121.00
4.	2020 CA-BPC-135	Socdaalka	5 bilood	15,000.00
5.	2020 CA-BPC-136	Alaab	2 bilood	66,475.00
WADAR				**519,583.75**

TR.	SHIRKADDA	NOOCA ALAABTA/ADEEGGA	MUDDADA	LACAGTA US $
6.	2020 CA-BPC-138	Dhismo	2 bilood	79,417.00
7.	2020 CA-BPC-137	Dhismo	20 maalmood	25,010.00
8.	2020 CA-BPC-138	Dhismo	1 mar	39,817.75
9.	2020 CA-BPC-139	Qalab xafiiseed	1 mar	9,235.00
10.	2020 CA-BPC-140	Qalab xafiiseed	1 mar	33,965.00
11.	2020 CA-BPC-141	Adeeg	5 sano	82,200.00
12.	2020 CA-BPC-142	Qalab xafiiseed	1 mar	27,587.00
WADAR				**519,583.75**

Shaxda 22.3 Diiwaannada la xiriira iibka oo aan baarista loo soo bandhigin

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan qandaraasyada iyo heshiisyada laga diiwaangaliyaa Xafiiska Hantidhawraha Guud si waafaqsan shuruucda iyo xeerarka.

Waa in Sarkaalka Idman uu sameeyaa qeybta iibka si sharciga waafaqsan.

Waa in maamulku ay faahfaahin maangal ah ka bixiyaan sababta ay u filiyeen qandaraasyo qalab iyo adeeg lacagtoodu gaarayso **US $519,583.75** kuwaas oo aan waafsanayn sharciga Iibka Qaranka ee 2016.

Waa in maamulka hay'adda la baaray ay XHGQ la wadaagaan dhammaan dukumiintiyada la xiriira iibka ee baaristan la xiriira.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maamulka hay'adda la baaray wax jawaab ah oo qoran kama soo bixin arrintaan.

22.2.2 SHARCIGA

Sharci Lr. 17 ee Maareynta Maaliyadda Guud ee Dowladda oo soo baxay 25 Diseembar 2019, Qodobka 38aad (5) wuxuu dhigayaa dhammaan heshiisyada deeqaha hay'adaha dowladda, Maamul Goboleedyada iyo hay'adaha ganacsiga ee dowladda waa in laga diiwaan geliyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Intaa waxaa dheer, Qodobka 11aad (c) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud ee 2019 wuxuu awood u siinayaa Hantidhawrka Guud inuu diiwaangeliyo qandaraasyada iyo heshiisyada ay galaan hay'adaha dowladda. Qodobka 14aad (wax-ka-beddelka Qodobka 84aad) ee Sharciga Iibka Qaranka 2020 wuxuu sheegayaa in dhammaan hay'adaha dawliga ah ay qandaraasyada iyo heshiisyada ka diiwaan-galiyaan XHGQ.

Khaladka

A. Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ

Waxaa baarista lagu ogaaday in Hay'adda Saadaasha iyo Duulista Hawada ay gashay heshiisyo qiimahoodu gaarayaan **US $519,583.75** kuwaas oo aan laga soo diiwaangalin XHGQ. Xafiiska Hantidhawrka Guud waqtigii lagu guda jiray baarista sannadlaha waxaa laga yaabaa in uusan caddeyn karin waxyaabaha heshiisyada ku xusan ee la xiriira wixii hanti ah maadaama aan laga soo diiwaangalin Xafiiska.

Xafiiska Hantidhawrka Guud ma sheegi karo in la fuliyay qodobbada heshiiska lagu galay,

sidoo kalana in heshiisyadaas ay ku jiraan danaha Dowladda Federaalka Soomaaliya. faahfaahinta waxaa lagu muujiyay shaxda hoose:

TR.	QANDARAASLAHA	UJEEDDADA	MUDDADA	LACAGTA US $
1.	2020 CA-BPC-133	Alaab	1 bil	4,635.00
2.	2020 CA-BPC-076	Saliid iyo xaydh	1 sano	68,121.00
3.	2020 CA-BPC-134	Qalab xafiis	1 mar	68,121.00
4.	2020 CA-BPC-135	Adeegga socdaalka	1 bil	15,000.00
5.	2020 CA-BPC-136	Alaab	2 bilood	66,475.00
6.	2020 CA-BPC-138	Dhismo	2 bilood	79,417.00
7.	2020 CA-BPC-137	Dhismo	20 days	25,010.00
8.	2020 CA-BPC-138	Dhismo	1 mar	39,817.75
9.	2020 CA-BPC-139	Qalab xafiis	1 mar	9,235.00
10.	2020 CA-BPC-140	Qalab xafiis	1 mar	33,965.00
11.	2020 CA-BPC-141	Adeeg	5 sano	82,200.00
12.	2020 CA-BPC-142	Qalab xafiis	1 mar	27,587.00
WADAR				**519,583.75**

Shaxda 22.4 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ

Talo soo jeedin
Waa in dhammaan heshiisyada iyo qandaraasyada laga soo diiwaan galiyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud si waafaqsan shuruucda iyo xeerarka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray
Maamulka hay'adda la baaray wax jawaab ah oo qoran kama soo bixin arrintaan.

22.3 Maamulka hantida

22.3.1 SHARCIGA
Qodobka 11^{aad} (1) (j) ee Sharciga Maamulka Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa dhigaya in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu mas'uul ka yahay diiwaangelinta dhammaan sharciyada iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasta oo kale sida ku cad sharcigan.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay
Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala duwan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladka

A. Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Hay'adda Duulista Rayidka Soomaaliyeed aysan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31da Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

Talo soo jeedin

Waa in la hirgaliyaa lana meel mariyaa tilmaamaha iyo siyaasadda dhammaystiran ee maamulka, hubinta iyo ka warbixnta hantida.

Waa in maamulka hay'addu ay hantida ka soo diiwangeliyaan Xafiiska Hnatidhawrka Guud si waafaqsan Sharciga Maareynta Maaliyadda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maamulka hay'adda la baaray wax jawaab ah oo qoran kama soo bixin arrintaan.

22.4 Dabagalka baarista

22.4.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2019

Shaxdaan hoose waxaa ka muuqda marxaladda khaladaadka baarista sannadkii hore lagu sameeyay hay'adda inta la fuliyay, qayb laga fuliyay ama aan waxba laga fulin.

NO	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	29.1.1 Ma jirin xisaabaadka sannadka oo la soo gudbiyay si loo baaro	La ma fulin
2.	29.2.1 Khaladaadka uruurinta iyo adeegsiga dakhliga	Waa la fuliyay
3.	29.3.1 Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida	La ma fulin
4.	29.4.1 Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ	La ma fulin
5.	29.4.2 Heshiisyada gudaha aan lagu qorin afka Soomaaliga	La ma fulin
6.	29.5.1 Ku-guuldarraysiga fulinta howlaha hantidhawrka gudaha	Waa la fuliyay

Shaxda 22.5 Khaladaadka baarista sannadkii 2019

22.4.2 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2018

LR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	12.1.1 Ma jirin xisaabaadka sannadka oo la soo gudbiyay si loo baaro	Lama fulin
2.	12.3.2 Ma jirin siyaasadda maamulka hantida	Lama fulin
3.	12.3.2 Heshiisyada oo aan laga soo diiwaan-galin XHG	Lama fulin
4.	12.5.1 Malahayn baaraha gudaha sidoo kalana baarista gudaha lama samayn	Qeyb ayaa la fuliyay
5.	12.6.1 Haddii Sharciga Iibka Qaranka oo hoggaansamay	Qeyb ayaa la fuliyay

Shaxda 22.6 Khaladaadka baarista sannadkii 2018

IV. HAY'ADAHA ADEEGGA BULSHADA

23. Wasaaradda Waxbarashada iyo Tacliinta Sare

23.1 Hubinta kharash bixinta

23.1.1 SHARCIGA

Sida ay qabaan Qodobbada 31[aad] (1) iyo 32[aad] (4) ee Sharci Lr. 17 ee Maaraynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019:

> 31(1) Wax kharash ah lagama bixin karo Miisaaniyadda qaranka, haddii aysan jiirin, qaansheegto ama caddeyn kale oo dheeraad ah oo looga baahan yahay sida ku xusan xeer-nidaamiyaha ama nidaamka xisaabaadku sheegayo.
>
> 32(4) Kharash bixin walba ee la oggolaaday waa in ay ku lifaaqan yihiin dhammaan dukumiintiyada kaabaya sida ku qeexan Xeer-nidaamiyaha Wasiirku soo saaray.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Dukumiintiyada caddeymaha way kala duwan yihiin iyadoo ay ku xiran tahay nooca lacag bixinta, waxaana ka mid ah; dalabka iibka, heshiis saxiixan, warqadaha qaansheegashada, alaab-keenidda, guddoonka alaabta, lacag qabashada, iwm.

Khaladka

A. Kharashaad dhan US $669,555.00 oo aan lahayn caddaymo dhammaystiran

Waxaa baarista lagu ogaaday in la bixiyay lacag dhan **US $669,555.00** iyada oo aan lahayn caddeymo ku filan, kharashaadkan ayaa lagu bixiyay hawlo kala duwan ee wasaaradda waxbarashada taas oo lid ku ah sharciga. Arrinkan ayaa sababay in la xaqiijin waayo sax ahaanshaha lacag bixintan. Faahfaahinta waxaa lagu muujiyay shaxda hoose:

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $	FAAHFAAHIN
1.	2213	2020 CA-BPC-143	Mar - Apr 2020	5,500.00	Ma lahayn waraqadda lacag qabashada
2.	2214	2020 CA-BPC-144	Mar - May & Aug 2020	6,303.00	Ma lahayn waraqadda lacag qabashada
3.	2215	2020 CA-BPC-145	Mar, May & Aug 2020	6,512.00	Ma lahayn warqadda lacag-qabashada
4.	2211	2020 CA-BPC-015	Mar, May & Aug 2020	8,160.00	Ma lahayn warqadda lacag-qabashada
5.	2214	2020 CA-BPC-145	Mar, Apr & Aug 2020	4,380.00	Ma lahayn warqadda lacag-qabashada
6.	2221	2020 CA-BPC-146	April, May & Jun 2020	441,950.00	Ma lahayn warqadda lacag-qabashada
		2020 CA-BPC-147	April, June & Jul 2020	72,224.00	Ma lahayn warqadda lacag-qabashada
		2020 CA-BPC-148	Jun 2020	32,930.00	Ma lahayn warqadda lacag-qabashada
		2020 CA-BPC-149	Jun 2020	19,679.00	Ma lahayn warqadda lacag-qabashada
WADAR				**669,555.00**	

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $	FAAHFAAHIN
		2020 CA-BPC-150	Jun 2020	71,917.00	Ma lahayn warqadda lacag-qabashada
WADAR				**669,555.00**	

Shaxda 23.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan lacag bixinnada ay ku salaysnaadaan ama lahaadaan caddeymo dhammaystiran, si sax ahna ay u oggolaadaan saraakiisha sare ee mas'uulka ka ah iyo in hawlaha loo guddoomo iyadoo loo eegayo ama la raacayo shuruudo cayiman.

Waa in dhammaan dukumiintiyadda lacag bixinnada lagu tiimbareeyaa "la bixiyay" isla marka lacagahooda la bixiyo si looga hortago in mar kale loo isticmaalo kharash bixin kale.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Wasaaradda waxa ay caddeyneysaa in dhammaan lacagaha ka baxay la mariyay nidaamka maaliyadda dalka ee loo yaqaano (SFMIS), kadib lacagta waxaa bixiya Bankiga Dhexe. Bankiga dhexe ma ogeysiiyo Wasaaradda in lacagtaas ay bixiyeen, taas oo atkeyneysa in Wasaaraddu ka dalbato warqadda lacag qabashada shirkadaha, sido kale nidaamka onlineka ah ee (FMIS) ma lahan meel laga ogaan karo in lacagta ay baxday, iyo meel laga daabacan karo caddeyn ah in lacagtaas gaartay qofka loogu talagalay (Beneficiary).

Caqabddan oo ah mid guud oo ay ka simanyihiin dhammaan hey'adaha Federaalka si loo xaliyo Wasaaraddu waxa ay kulan la yeelatay 12 June 2021 Bankiga Dhexe waxa ayna xaqiijiyeen in Bankigu uu laheen nidaam u oggolaanaya in Hey'adaha dowladda u diro caddeyn ah in lacagta ay bixiyeen.

Sidaa darted arrinta warqadda lacag qabashada waa mid ka baxsan awoodda hay'adda, oo ku xiran in la hagaajiyo guud ahaan nidaamka Maaliyadda ee dalka iyo in la hormariyo awoodda xog is dhaafsiga hay'adaha dowladda.

Lifaaqa hoose waa qodobbada & xogta kulankii dhexmaray Wasaaradda iyo Bankiga Dhexe iyo Hay'adda Save The Children oo ay Wasaaraddu isla fuliyaan Mashruuca GPE.

23.2 Maamulka iibka iyo heshiisyada

23.2.1 SHARCIGA

Qodobka 27aad (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

> 27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.
>
> 27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Sidoo kale, Qodobka 61aad (1) iyo (2) ee Sharciga Iibka Qaranka, 2016 ayaa sheegaya sidaan:

61(1) Hay'ad kasta oo Iibin waa in ay dhistaa Waax Iib Qandaraas si waafaqsan Sharcigan.

61(2) Sarkaalka Xisaabaha ayaa go'aaminaaya inta xubnood ee ka mid noqoneysa Waaxda Qandaraaska Iibka, waana in laga shaqaaleyaa ugu yaraan hal (1) qof oo u tababaran aqoonna u leh Qandaraaska Iibka.

Qodobka 31[aad] (1) (9) ee Sharciga Iibka Qaranka, 2016 uu sheegayo sidaan:

31(1) Hay'adda Iibinta Qandaraaska ayaa keydineysa dhammaan dhokumiintiyada la xiriira heshiis kasta ee qandaraas iib iyo habraacyadeeda si waafaqsan xeerarka lagu dabaqi karo ee ku saabsan diiwaangelinta qoraallada Xukuumadda, laakin ugu yaraan dokumiintiyada waa in la hayaa muddo lix (6) sano ah ee soo raacda taariikhda ugu dambeysa ee dhammaadka heshiiska qandaraaska iibka ama laga soo billaabo taariikhda dhammaan la wada diido tartanka dalabka qandaraaska ama la baabi'iyo habraaca, ama sideey xaaladdu noqotaba.

31(9) Hay'adda Iibka waa in ay soo bandhigtaa:

Warbixinnada iyo dokumiintiyada ay kaydiyaan Hay'adaha Qandaraaska Iibka si waafaqsan Sharcigan waa inay heli karaan markii ay u baahdaan Maamulka, Guddiga La Dagaallanka Laaluushka, iyo Hantidhawraha Guud si ay u baaraan, Guddiga Baarlammanka uga wakiilka ah kormeerka fulinta shuruucda qaranka iyo xafiis dawladeed kasta ee lagu aaminay mas'uuliyaddaas marka la codsado.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Wasaaradda Waxbarashadu aysan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31[da] Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

B. Xafiiska iibka ee hay'adda oo aan dhisneyn

Waxaa baarista lagu ogaaday in sarkaalka idman ee hay'adda uusan dhisin xafiiska iibka ee hay'adda, taas oo xadgudub ku ah Sharciga Iibka Qaranka, 2016.

C. Diiwaannada la xariira iibka oo aan baaris loo soo gudbin, kuwaas oo qiimahoodu ahaa US $290,325.00

Wasaaradda Waxbarashada ayaa sameeyay iib la xiriira addeeg iyo alaabo qiimahoodu dhan yahay **US $290,325.00** kuwaas oo aan loo soo gudbin baaris. Wasaaradda ayaa ku guul dareysatay in ay baaris usoo gudbiso dhammaan dukumiintiyada iibka. Faahfaahinta waxaa lagu muujiyay shaxda hoose:

TR.	SHIRKADDA	NOOCA IIBKA	MUDDADA	LACAGTA US $
1.	2020 CA-BPC-146	Alaab	Apr 2020	99,000.00
2.	2020 CA-BPC-160	Adeeg	15 Aug 2020	74,997.00
3.	2020 CA-BPC-161	Adeeg	9 Aug 2020	81,328.00
4.	2020 CA-BPC-151	Alaab	Mar - Apr 2020	35,000.00
WADAR				**290,325.00**

Shaxda 23.2 Diiwaannada la xiriira iibka oo aan baarista loo soo bandhigin

Talo soo jeedin
Waa in Wasaaraddu yeelataa qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Waa in sarkaalka idman uu dhisaa xafiiska iibka ee hay'adda si waafaqsan sharciga.

Maamulka Wasaaradda Waxbarashadu waa in ay baarayasha la wadaagaan dhammaan dii-waannada iyo dukumintiyada iibka la sameeyay.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray
Wasaaraddu waa ay leedahay qorshe sannadeedka iibka kaas oo u qeybsama mashaariicda wasaaraddu maamusho, sido kale qorshe sannadeedka iibka ee Miisaaniyadda qaranka waxa uu ku jiraa isaga oo faahfaahsan nidaamka maaliyadda ee (SFMIS).

Jawaabta XHGQ
Waa mas'uuliyadda Wasaaradda in ay diyaariso qorshe sanadeedka wax iibka sanad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyad sanadeedka la ansixiyay.

23.2.2 SHARCIGA
Sharci Lr. 17 ee Maareynta Maaliyadda Guud ee Dowladda oo soo baxay 25 Diseembar 2019, Qodobka 38aad (5) wuxuu dhigayaa dhammaan heshiisyada deeqaha hay'adaha dowladda, Maamul Goboleedyada iyo hay'adaha ganacsiga ee dowladda waa in laga diiwaan geliyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Intaa waxaa dheer, Qodobka 11aad (c) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud ee 2019 wux-uu awood u siinayaa Hantidhawrka Guud inuu diiwaangeliyo qandaraasyada iyo heshiisyada ay galaan hay'adaha dowladda. Qodobka 14aad (wax-ka-beddelka Qodobka 84aad) ee Sharciga Iibka Qaranka 2020 wuxuu sheegayaa in dhammaan hay'adaha dawliga ah ay qandaraasyada iyo heshiisyada ka diiwaan-galiyaan XHGQ.

Khaladka
A. Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ
Waxaa baarista lagu ogaaday in heshiisyo qiimahoodu gaarayaan **US $845,169.50** aan laga soo diiwaangalin XHGQ. Xafiiska Hantidhawrka Guud waqtigii lagu guda jiray baarista sannad-laha waxaa laga yaabaa in uusan caddeyn karin waxyaabaha heshiisyada ku xusan ee la xiriira wixii hanti ah maadaama aan laga soo diiwaangalin. Xafiiska Hantidhawrka Guud ma sheegi karo in la fuliyay qodobbada heshiiska lagu galay, sidoo kalana in heshiisyadaas ay ku jiraan danaha Dowladda Federaalka Soomaaliya. Faahfaahinta waxaa lagu muujiyay shaxda hoose:

TR.	QANDARAASLAHA	UJEEDDADA	MUDDADA	LACAGTA US $
1.	2020 CA-BPC-152	Qalab xafiis	13 bilood	19,679.00
2.	2020 CA-BPC-153	Qalab xafiis	1 bil	21,060.00
3.	2020 CA-BPC-015	Adeeg internet	2 bilood	24,480.00
4.	2020 CA-BPC-154	Adeeg farsamo	2 bilood	35,000.00
5.	2020 CA-BPC-155	Daabicid buugaag	1 bil	33,950.00
6.	2020 CA-BPC-155	Daabicid buugaag	1 bil	99,000.00
WADAR				**845,169.50**

TR.	QANDARAASLAHA	UJEEDDADA	MUDDADA	LACAGTA US $
7.	2020 CA-BPC-156	Raashin	9 bilood	99,000.00
8.	2020 CA-BPC-157	Adeeg farsamo	1 bil	13,085.00
9.	2020 CA-BPC-158	Adeegga socdaalka	12 bilood	100,000.00
10.	2020 CA-BPC-159	Adeegga socdaalka	12 bilood	100,000.00
11.	2020 CA-BPC-160	Qalab dayctir	1 bil	81,328.80
12.	2020 CA-BPC-161	Qalab dayctir	1 bil	74,997.22
13.	2020 CA-BPC-162	Qalab dayctir	1 bil	41,673.98
14.	2020 CA-BPC-163	Raashin	1 bil	29,998.00
15.	2020 CA-BPC-164	Qalab xafiis	1 bil	71,917.50
WADAR				**845,169.50**

Shaxda 23.3 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan qandaraasyada iyo heshiisyada laga diiwaangaliyaa Xafiiska Hantidhawraha Guud si waafaqsan shuruucda iyo xeerarka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Diiwangalinta heshiisyada wixii ka yar $40,000 waxaa la mariyaa nidaamka saddexda qiimesheeg (Three Quotation Method), ma ahan nidaamka wax iibsiga furan (Open tendering process), inta badanna waxa ay ku baxaan Dalabka wax so Iibsiga (Purchase Order), wixii heshiisyo ah ee qiimihiisu ka badanyahay $40,000 wan u soo gudbinay Xafiiska Hantidhawrka si loo diiwangeliyo.

Waxa jira faham la'aan nidaamka diiwangelinta heshiisyada oo jirtay sannadkii hore iyo fariimaha xusuusinta arinkan oo aan lagu soo hagaajin waaxyaha sida tooska ay u khuseyso shaqada, sannadka 2021 waan xalinnay caqabadaas waxa aanna soo diiwangelinay dhammaan heshiisyada Wasaaraddu ay gashay si waafaqsan habraaca diiwaangelinta qandaraasyada dowladda.

Jawaabta XHGQ

Iyadoo aan la eegaynin xaddiga iibka la sameeyay, dhammaan heshiisyada waa in laga diiwaan-galiyaa XHGQ.

XHGQ waxaa uu maamulka hay'adaha la wadaagaa talo soo jeedin la xiriirta arrimaha laga gaabiyay sida kuwa kor ku xusan, hase ahatee, Xafiisku si toos ah Waaxyada kala duwan ee hay'adaha uma xasuusiyo arrimahaas.

23.2.3 SHARCIGA

Sharci Lr. 22 ee Sharciga Iibka Qaranka oo soo baxay 9 Agoosto 2016, Qodobkiisa 14[aad] ayaa waxa uu farayaa in qandaraasyada iyo heshiisyada caalamiga ah lagu qoro luuqadaha kala ah Ingiriis iyo Carabi halka kuwa gudaha/maxalliga ahna lagu qoro Af-Soomaali.

Khaladka

A. Heshiisyada gudaha oo aan lagu qorin luuqadda Soomaaliga

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Wasaaradda Waxbarashada ay heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraan luuqadda Ingiriiska taas oo lid ku ah sharciga.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka hay'addu uu heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraa luuqadda Soomaaliga si waafaqsan sharciga. Sidoo kale, waxaa ay diyaarin karaan mid ku qoran luuqadda Ingiriisiga haddii ay u baahan yihiin dhinaca kale ee qandaraaslaha.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Si waafaqsan sharciga libka Qaranka Wasaaradu waxa ay ku gali doonta heshiisyada maxaliga Af-Soomaali.

23.3 Maamulka hantida

23.3.1 SHARCIGA

Qodobka 11aad (1) (j) ee Sharciga Maamulka Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa dhigaya in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu mas'uul ka yahay diiwaangelinta dhammaan sharciyada iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasta oo kale sida ku cad sharcigan.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala duwan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladka

A. Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida

Waxaa baarista lagu ogaaday in Wasaaradda Waxbarashada aysan lahayn habraacyada iyo siyaasadda lagu maamulo lagu lana socdo hantida.

Talo soo jeedin

Waa in la hirgaliyaa lana meel mariyaa tilmaamaha iyo siyaasadda dhammaystiran ee maamulka, hubinta iyo ka warbixnta hantida.

Waa in hay'adda la baaray iyo Wasaaradda Maaliyadda ay hantida hay'adda ku sameeyaan tirakoob waqtiyaysan isla markaana ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida.

Waa in maamulka hay'adda ay hantida ka soo diiwangeliyaan XHGQ si waafaqsan Sharciga.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Wasaaraddu waa ay leedahay habraacyada iyo siyaasadda lagu maamulo lagu lana socdo hantida sida ku cad bogga 16-18 nidaamka maamulka maaliyadda wasaaraddu dajisay.

Jawaabta XHGQ

Waa aan arragnay Qodobbada 16-18 ee (Annex 7 Financial Manual) mana ahan kuwa dabooli kara siyaasadda maamulka hantida Wasaaradda oo dhammaystiran.

23.4 Dabagalka baarista

23.4.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2019

Shaxdaan hoose waxaa ka muuqda marxaladda khaladaadka baarista sannadkii hore lagu sameeyay hay'adda inta la fuliyay, qayb laga fuliyay ama aan waxba laga fulin.

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	32.1.1 Lacagbixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka	La ma fulin
2.	32.2.1 Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida	La ma fulin
3.	32.3.1 Heshiisyada gudaha aan lagu qorin afka Soomaaliga	La ma fulin
4.	32.4.1 Ku-guuldarraysiga fulinta howlaha hantidhawrka gudaha	La ma fulin

Shaxda 23.4 Khaladaadka baarista sannadkii 2019

23.4.2 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2018

LR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	10.2.1 Kharashaadka howl-maalmeedka oo aan wadan caddeymo ku filan	Lama fulin
2.	10.3.2 Ma jirin siyaasada maamulka hantida	Qeyb ayaa la fuliyay
3.	10.4.1 Ma jiro heshiis lala saxiixday shaqsiyaadka maamula dugsiyada dowladda	Lama fulin
4.	10.5.1 Malahayn baaraha gudaha sidoo kalana baarista gudaha lama samayn	Qeyb ayaa la fuliyay

Shaxda 23.5 Khaladaadka baarista sannadkii 2018

24. Wasaaradda Dhalinyarada iyo Ciyaaraha

24.1 Hubinta kharash bixinta

24.1. SHARCIGA

Sida ay qabaan Qodobbada 31^{aad} (1) iyo 32^{aad} (4) ee Sharci Lr. 17 ee Maaraynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019:

> 31(1) Wax kharash ah lagama bixin karo Miisaaniyadda qaranka, haddii aysan jiirin, qaansheegto ama caddeyn kale oo dheeraad ah oo looga baahan yahay sida ku xusan xeer-nidaamiyaha ama nidaamka xisaabaadku sheegayo.
>
> 32(4) Kharash bixin walba ee la oggolaaday waa in ay ku lifaaqan yihiin dhammaan dukumiintiyada kaabaya sida ku qeexan Xeer-nidaamiyaha Wasiirku soo saaray.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Dukumiintiyada caddeymaha way kala duwan yihiin iyadoo ay ku xiran tahay nooca lacag bixinta, waxaana ka mid ah; dalabka iibka, heshiis saxiixan, warqadaha qaansheegashada, alaab-keenidda, guddoonka alaabta, lacag qabashada, iwm.

Khaladaadka

A. Kharashaad dhan US $260,561.00 oo aan lahayn caddeymo dhammaystiran

Waxaa baarista lagu ogaaday in la bixiyay lacag dhan **US $260,561.00** iyada oo aan lahayn caddeymo ku filan, kharashaadkan ayaa lagu bixiyay hawlo kala duwan ee Wasaaradda Dhalinyarada iyo Ciyaaraha taas oo lid ku ah sharciga. Arrinkan ayaa sababay in la xaqiijin waayo sax ahaanshaha lacag bixintan:

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $	FAAHFAAHIN
1.	2211	2020 CA-BPC-176	Feb - May 2020	6,316.00	Ma lahayn warqadda lacag-qabashada iyo heshiis midna
2.	2211	2020 CA-BPC-177	Jan 2020	1,515.00	Ma lahayn warqadda lacag-qabashada iyo heshiis midna
3.	2211	2020 CA-BPC-178	Jan - Apr 2020	4,662.00	Ma lahayn warqadda lacag-qabashada iyo heshiis midna
4.	2213	2020 CA-BPC-179	Jan - May 2020	7,500.00	Ma lahayn waraqadda lacag qabashada iyo faahfaahinta baabuurta shidaalka la siiyay
5.	2214	2020 CA-BPC-177	Jan 2020	1,000.00	Ma lahayn warqadda lacag-qabashada iyo heshiis midna
6.	2214	2020 CA-BPC-176	Jan - May 2020	3,997.00	Ma lahayn warqadda lacag-qabashada iyo heshiis midna
WADAR				**71,945.00**	

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $	FAAHFAAHIN
7.	2215	2020 CA-BPC-176	Jan - May 2020	45,455.00	Ma lahayn warqadda lacag-qabashada
8.	2215	2020 CA-BPC-180	Jan 2020	1,500.00	Ma lahayn warqadda lacag-qabashada
WADAR				**71,945.00**	

Shaxda 24.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan

TR.	MADAX-XIGE	BISHA	LACAGTA US $	FAAHFAAHIN
1.	2020 CA-BPC-181	May, Jul, Oct 2020	44,300.00	Ma lahayn dalabka iibka, liiska ka qeybgalayaasha iyo heshiis.
2.	2020 CA-BPC-182	Nov 2020	7,000.00	Ma lahayn dalabka iibka, liiska ka qeybgalayaasha iyo heshiis.
3.	2020 CA-BPC-183	May – Dec	12,550.00	Ma lahayn dalabka iibka, liiska ka qeybgalayaasha iyo heshiis.
4.	2020 CA-BPC-184	Oct – Dec	34,100.00	Ma lahayn dalabka iibka, liiska ka qeybgalayaasha iyo heshiis.
5.	2020 CA-BPC-185	Feb 2020	50,000.00	Ma lahayn caddeymo dhammaytiran.
6.	2020 CA-BPC-186	Feb 2020	25,000.00	Ma lahayn caddeymo dhammaytiran.
7.	2020 CA-BPC-184	Feb 2020	12,000.00	Ma lahayn caddeymo dhammaytiran.
WADAR			**184,950.00**	

Shaxda 24.2 Kharashaadka safarka ee aan lahayn caddeymo ku filan

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $
1.	2216	2020 CA-BPC-187	Jan – Feb 2020	3,666.00
WADAR				**3,666.00**

Shaxda 24.3 Lacago la bixiyey

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan lacag bixinnada ay ku salaysnaadaan ama lahaadaan caddeymo dhammaystiran, si sax ahna ay u oggolaadaan saraakiisha sare ee mas'uulka ka ah iyo in hawlaha loo guddoomo iyadoo loo eegayo ama la raacayo shuruudo cayiman.

Waa in dhammaan dukumiintiyadda lacag bixinnada lagu tiimbareeyaa "la bixiyay" isla marka lacagahooda la bixiyo si looga hortago in mar kale loo isticmaalo kharash bixin kale.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Inkastoo dokumiintiyada qaar ay leeyihiin heshiishyada qaarna ay yihiin 'single source' ayna raacsanyihiin waraaq la yiraahdo (Justification Letter), haddana sannadka 2021 waxaan usoo dhammeystiri doonnaa waraaqaha looga baahan yahay in la raacsiyo. Ka Wasaaarad ahaan sannadka 2021 waxaan sameynanaynaa stampada (la bixiyey), sidoo kale waxaan Hantidhawrka Guud la soo wadaagi doonnaa heshiishyada ay gasho Wasaaradda dhallinyarada iyo Isboortiga. Waxaan talo ahaan u soo jeedinaynaa in baaritaanada soo socda lanaga fiiriyo tala soo jeedinta.

24.2 Maamulka iibka iyo heshiisyada

24.2.1 SHARCIGA

Qodobka 27[aad] (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

> 27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.
>
> 27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Khaladka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Wasaaradda Dhallinyarada iyo Cayaaruhu aysan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31[da] Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

Talo soo jeedin

Waa in Wasaaraddu yeelataa qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Inkastoo Wasaaradda aysan lahayn lacag loo qoondeeyey in lagu soo iibiyo Qalabka Waaweyn ee wasaaraddu u baahan tahay marka laga reebo kharashaadka maalinlaha oo ujeedadiisu cadahay. Sannadka 2021 waxay wasaaraddu diyaarin doonta qorshaha iibka ee yaryar ayna u baahan tahay Wasaaraddu iyadoo ku salaynaysaa baahida hadba taagan markaas Wasaaradduna ku jaangoyn doonto sannadle baahidaas, haddaba waxaan talo ahaan u soo jeedinaynaa in baaritaannada soo socda lanaga fiiriyo tala soo jeedinta.

24.2.2 SHARCIGA

Sharci Lr. 17 ee Maareynta Maaliyadda Guud ee Dowladda oo soo baxay 25 Diseembar 2019, Qodobka 38[aad] (5) wuxuu dhigayaa dhammaan heshiisyada deeqaha hay'adaha dowladda, Maamul Goboleedyada iyo hay'adaha ganacsiga ee dowladda waa in laga diiwaan geliyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Intaa waxaa dheer, Qodobka 11[aad] (c) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud ee 2019 wuxuu awood u siinayaa Hantidhawrka Guud inuu diiwaangeliyo qandaraasyada iyo heshiisyada ay galaan hay'adaha dowladda. Qodobka 14[aad] (wax-ka-beddelka Qodobka 84[aad]) ee Sharciga Iibka Qaranka 2020 wuxuu sheegayaa in dhammaan hay'adaha dawliga ah ay qandaraasyada iyo heshiisyada ka diiwaan-galiyaan XHGQ.

Khaladka

A. Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ

Waxaa baarista lagu ogaaday in heshiisyo qiimahoodu gaarayaan **US $280,458.00** aan laga soo diiwaangalin XHGQ. Xafiiska Hantidhawrka Guud waqtigii lagu guda jiray baarista sannadlaha waxaa laga yaabaa in uusan caddeyn karin waxyaabaha heshiisyada ku xusan ee la xiriira wixii hanti ah maadaama aan laga soo diiwaangalin Xafiiska. Xafiiska Hantidhawrka Guud ma sheegi karo in la fuliyay qodobbada heshiiska lagu galay, sidoo kalana in heshiisyadaas ay ku jiraan danaha Dowladda Federaalka Soomaaliya. Faahfaahinta waxaa lagu muujiyay shaxda hoose:

TR.	QANDARAASLAHA	UJEEDDO	MUDDADA	LACAGTA US $
1.	2020 CA-BPC-176	Qalab xafiis	11 bilood	16,500.00
2.	2020 CA-BPC-179	Shidaal	1 sano	18,000.00
3.	2020 CA-BPC-176	Dayactir guri	1 bil	39,458.00
4.	UNFPA	Wacyigelin iyo tababar	1 sano	206,500.00
WADAR				**280,458.00**

Shaxda 24.4 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan qandaraasyada iyo heshiisyada laga diiwaangaliyaa Xafiiska Hantidhawraha Guud si waafaqsan shuruucda iyo xeerarka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Wasaaradda Dhallinyarada iyo Ciyaaruhu markasta waxay diyaar u tahay in ay ilaaliso hufnaanta iyo daahfurnaanta maaliyadeed ee dalka u yaal, sidoo kalana ilaaliso shuruucda maaliyadda. Haddaba Wasaaraddu waxay rajeynaysaa in sannadka 2021 ay ka soo diiwaan geliso heshiishyada kharashaadka laga helo dowladda inta aysan marin 'commitment controlka'.

Waxaa sidoo kale soo diiwaan gelin doonna heshiiska fulinta (implementing PartnerAgreement 2021-2025) ay la saxiixatay Wasaaradda Hey'adda UNFPA.

24.2.3 SHARCIGA

Sharci Lr. 22 ee Sharciga Iibka Qaranka oo soo baxay 9 Agoosto 2016, Qodobkiisa 14aad ayaa waxa uu farayaa in qandaraasyada iyo heshiisyada caalamiga ah lagu qoro luuqadaha kala ah Ingiriis iyo Carabi halka kuwa gudaha/maxalliga ahna lagu qoro Af-Soomaali.

Khaladaadka

A. Heshiisyada gudaha oo aan lagu qorin luuqadda Soomaaliga

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Wasaaradda Dhalinyarada iyo Ciyaaraha ay heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraan luuqadda Ingiriiska taas oo lid ku ah sharciga.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka hay'addu uu heshiisyada gudaha/maxalliga ah ku qoraa luuqadda Soomaaliga si waafaqsan sharciga. Sidoo kale, waxaa ay diyaarin karaan mid ku qoran luuqadda Ingiriisiga haddii ay u baahan yihiin dhinaca kale ee qandaraaslaha.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Wasaaradda Dhallinyarada iyo Ciyaaruhu waxay rajeynaysaa in sannadka 2021 haddi ay jiraan heshiishyo lala geli doono heshiishyada guddaha/maxalliga ay ku qori doonto Af-Soomaali, sidoo kalana heshiishyada caalamiga ah ay ku qori doonto luuqadda Ingiriisiga.

24.3 Maamulka hantida

24.3.1 SHARCIGA

Qodobka 11aad (1) (j) ee Sharciga Maamulka Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa dhigaya in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu mas'uul ka yahay diiwaangelinta dhammaan sharciyada iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasta oo kale sida ku cad sharcigan.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala duwan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladaadka

A. **Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida**

Waxaa baarista lagu ogaaday in Wasaaradda Dhalinyarada iyo Ciyaaraha aysan lahayn habraacyada iyo siyaasadda lagu maamulo lagu lana socdo hantida.

B. **Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin**

Maamulka hay'adda ayaa ku guul dareystay in ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida kaas oo ka kooban macluumaadka, lambarka aqoonsiga, qiimaha lagu iibiyay xaaladda hantida IWM.

Hubinta muuqaal ahaaneed ee hantida ayaa lagu ogaaday in hantida hay'addu aysan wada lahayn lambarka aqoonsiga hantida (tag number) kaas oo ah lambar lagu aqoonsado oo gaar u ah si loo hubiyo loona dabagalo.

Intaas waxaa dheer, sida uu qabo Sharciga Maareynta Maaliyadda Dowladda Hantida lagama soo diiwaangalin XHGQ.

Talo soo jeedin

Waa in la hirgaliyaa lana meel mariyaa tilmaamaha iyo siyaasadda dhammaystiran ee maamulka, hubinta iyo ka warbixnta hantida.

Waa in Wasaaradda Ciyaaraha iyo Dhalinyarada ay diyaarisaan diiwaan dhammaystiran ee hantida oo leh tilmaamo cad si loo xaqiijiyo in dhammaan hantida hay'adda lagu diiwaan galiyo diiwaanka, sidoo kalana loo cusboonaysiiyaa xilliyo go'an ama cayiman. Sidoo kale, waa in hay'adda la baaray iyo Wasaaradda Maaliyadda ay hantida hay'adda ku sameeyaan tirakoob waqtiyaysan isla markaana ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida.

Waa in maamulka hay'adda ay hantida ka soo diiwangeliyaan Xafiiska Hnatidhawrka Guud si waafaqsan Sharciga Maareynta Maaliyadda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Haddaba si loo fuliyo habraaca iyo siyaasado dhammeystiran ee maamulka iyo hubinta hantida Wasaaradda Dhallinyarada iyo Ciyaaruhu waxay usoo jeedinaysaa Hantidhawrka iyo Wasaaradda Maaliyadda in ay nala soo wadaagan wixii ku saabsan hannaanka maamulka iyo habraaca siyaasadaha lagu maamulaayo hantida si aan uga tixraacno. Wasaaraddu waxay markasta diyaar u tahay in ay diyaariso nidaam hufan ayna fahmi karto cid kasta oo Wasaaradda dokumiinti uga soo baahata, Wasaaradduna waxay diyaar u tahay inay tirakoobto qalabka yaalla Wasaaradda afartii bilba halmar.

24.4 Furitaanka iyo isticmaalka koontooyinka bangiyada

24.4.1 SHARCIGA

Qodobbada 42^aad (3) iyo 9^aad (7) ee Sharciga Maaraynta Maaliyadda Guud (Sharci Lr. 17) ee soo baxay 25 Diseembar 2019 wuxuu sheegayaa sida soo socota:

> 42(3) Hay'adaha Dowladda in aysan furi karin koonto bangi maxalli ah ama mid caalami ah iyada oo aan oggolaansho qoraal ah laga haysan Xisaabiyaha Guud.

> 9(7) Wasiirka (Wasiirka Maaliyadda) waa in uu ansixiyo furitaanka xisaab bangi ee hay'adaha Dowladda iyo qaabeynta saxiixa koontoyinka bangi.

Khaladka

A. Koonto bangi oo la furay iyadoo aan oggolaansho loo haysan

Intii baaristu socotay waxaan ogaannay in Wasaaradda Dhalinyarada iyo Ciyaaruhu ka furatay koontooyin bangiga Amal iyada oo aan oggolaansho qoraal ah ka haysan Xisaabiyaha Guud iyo walibana uusan ansixin Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda.

TR.	BANGIGA	KOONTO LR.	TIRADA LACAGTA SOO GASHAY US $	HARAA US $
1.	Amal Bank	1012129128	206,500.00	5.160.00
2.	Amal Bank	1013703228	8,000.00	0.00
3.	Amal Bank	1012437869	133,560.00	0.30
WADAR			**348,060.00**	**5,160.30**

Shaxda 24.5 Furashada koontooyin bangi oo aan hay'addu oggolaansho u haysan

Talo soo jeedin

Waa in hay'addu ay oggolaansho iyo ansixin ka hesho Xafiiska Xisaabiyaha Guud iyo Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda ka hor inta aan laga furin koonto bangi maxalliama caalami ah.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Wasaaradda Dhallinyarada iyo Ciyaaruhu waa hay'ad ka tirsan hay'adaha Dowladda dalka mar-kasta diyaar u ah in ay fuliso awaamiirta iyo nidaamka iyo shuruucda maaliyadeed ee dalka u yaal. Ka hor Sharciga Maaraynta Maaliyadda Guud (Sharci Lr. 17) ee soo baxay 25 Diseembar 2019 ayey wasaaraddu furatay akoonnada gaarka ah waana ogeysiinaynaa cidda shaqada ku leh.

24.5 Isticmaalka nidaamka maaliyadda dalka (SFIMS) ee ku aaddan lacagaha deeqaha dibedda

24.5.1 SHARCIGA

Qodobka 38aad (1) iyo (2) ee Sharciga Maareynta Miisaaniyadda (Sharci Lr. 17) ee soo baxay 25 Diseembar 2019 ayaa sheegaya sida soo socota:

> 38(1) Dhammaan deeqaha hay'ad Dowladeed ka hesho deeq bixiye ama cid kale waa in lagu daro Miisaaniyadda qaranka.
>
> 38(2) Looma oggola hay'ad Dowladeed iyo mid Shirkad ama Wakaalad Dowladdu leedahay toona in ay galaan heshiis ay ku helayaan deeq, taas oo ay ku jiraan deeqaha aan lacagta ahayn oo ka timid deeq bixiye ama shakhsiyaad gaar ah, iyada oo uu Wasiirku (Waasiirka Maaliyadda) la saxiixin.

Sidoo kale, Qodobka 15aad (1) ee Sharciga Maareynta Miisaaniyadda waxa uu leeyahay sida soo socota:

> 15(1) Dhammaan kharashyada hay'adaha Dowladda iyo mashaariicda dibadda laga maal-geliyo waa in lagu oggolaadaa Miisaaniyadda qaranka.

Khaladaadka

A. Deeqaha hay'addu dibadda ka heshay oo gaaraya lacag dhan US $348,060.00 oo aan la marin nidaamka maaliyadda dalka

Intii baaristu socotay waxan ogaannay in Wasaaradda Dhalinyaradu ay fulisay (4) mashruuc ooqiimadoodu gaarayo **US $348,060.00** kuwaas oo aan lagu darin miisaaniyada Qaranka si-doo kalana aan la soo marin nidaamka maareynta xogta maaliyadda dalka.

TR.	MASHRUUCA	NOOCA MASHRUUCA	LACAGTA LA ISTICMAALAY US $	UJEEDADDA MASHRUUCA	CIDDA KA MAS'UULKA AH
1.	Awareness and Skill Training	Lacag	206,500.00	Horumarinta Xirfadda Dhalinyarada	Agaasimaha Guud
2.	UN HABITAT	Lacag	103,560.00	Shirar	Agaasimaha Guud
3.	Youth Peer Network	Lacag	30,000.00	Shirka Dhalinyarada ee sannadlaha	Agaasimaha Guud
4.	SOS Children	Lacag	8,000.00	Shirka Dhalinyarada ee sannadlaha	Agaasimaha Guud
WADAR			**348,060.00**		

Shaxda 24.5 Deeqaha hay'addu dibadda ka heshay oo aan la marin nidaamka maaliyadda dowladda

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan deeqaha hay'addu hesho lagu daraa Miisaaniyadda qaranka sidoo kalana la soo mariyaa nidaamka maareynta xogta maaliyadeed ee dalka.

Waa in dhammaan heshiiyada hay'adda ay gasho oo la xiriira helitaanka deeq uu qeyb ka saxiixaa Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda si waafaqsan sharciga sidoo kalena laga soo dii-waangaliyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Wasaaraddu dhallinyarada iyo isboortigu waa hay'ad ka tirsan hay'adaha Dowladda dalka mar-kasta diyaar u ah in ay fuliso awaamiirta iyo nidaamka dalka iyo shuruucda maaliyadeed ee dalka u yaal.

Wasaaraddu waxa ay hesho waa wax qabadyo yar yar (activity) oo deeq bixiyaashu soo mari-yaan hay'adda UNFPA, si wadajir ahna ay Wasaaradda iyo UNFPA ugu heshiiyaan activities'ka laqaban doono oo ku xiran dhaqaalaha ay UNFPA soo hesho. Sida rasmiga ah, waxaa Dowladda Federaalka heshiisyadda caalamiga ee Bi-lateral agreement'ka ee deeq bixiyayaasha la saxiixda Wasaaradda Qorshaynta iyo iskaashiga caalamiga ah mana ahan deeq ay wasaaraddu si toos ah u hesho sannad kasta, waxaan talo ku soo jeedinaynaa in ay iska kaashadaan wasaraadda Qorsheynta iyo iskaashiga caalamiga ah iyo Hantidhawrka dalka loona sameeyo siyaasad cad in deeqaha oo dhan loo soo wareejiyo Bangiga Dhexe (Central Bank).

24.5 Dabagalka baarista

24.5.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2019

Ma jiro dabagal khaladaadka maadaama sannadkan uu yahay sannadkii ugu horeeyay ee lagu sameeyo Baarista u Hoggaansanaanta Sharciga ee Wasaaradda Dhalinyarada iyo Ciyaaraha.

V. MAAMULKA GOBOLKA BANAADIR

25. Maamulka Gobolka Banaadir

25.1 Hubinta kharash bixinta

25.1.1 SHARCIGA

Sida ay qabaan Qodobbada 31aad (1) iyo 32aad (4) ee Sharci Lr. 17 ee Maaraynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019:

> 31(1) Wax kharash ah lagama bixin karo Miisaaniyadda qaranka, haddii aysan jiirin, qaansheegto ama caddeyn kale oo dheeraad ah oo looga baahan yahay sida ku xusan xeer-nidaamiyaha ama nidaamka xisaabaadku sheegayo.
>
> 32(4) Kharash bixin walba ee la oggolaaday waa in ay ku lifaaqan yihiin dhammaan dukumiintiyada kaabaya sida ku qeexan Xeer-nidaamiyaha Wasiirku soo saaray.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Dukumiintiyada caddeymaha way kala duwan yihiin iyadoo ay ku xiran tahay nooca lacag bixinta, waxaana ka mid ah; dalabka iibka, heshiis saxiixan, warqadaha qaansheegashada, alaab-keenidda, guddoonka alaabta, lacag qabashada, iwm.

Khaladaadka

A. Kharashaad dhan US $3,281,269.17 oo aan lahayn caddeymo dhammaystiran

Waxaa baarista lagu ogaaday in la bixiyay lacag dhan **US $3,281,269.17** iyada oo aan lahayn caddeymo ku filan, kharashaadkan ayaa lagu bixiyay hawlo kala duwan ee Gobolka Benadir taas oo lid ku ah sharciga. Arrinkan ayaa sababay in la xaqiijin waayo sax ahaanshaha lacag bixintan.

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $	FAAHFAAHIN
1.	132140	2020 CA-BPC-027	2/10/2020	56,000.00	Ma lahayn xaashida qaansheegadka, lacag-qabashada iyo heshiis saxiixan.
WADAR				**56,000.00**	

Shaxda 25.1.A Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan

TR.	MADAX-XIGE	PAYEE	BISHA	LACAGTA US $	FAAHFAAHIN
1.	131902	2020 CA-BPC-166	2/7/2020	45,539.00	Ma lahayn xaashida qaansheegadka, lacag-qabashada iyo heshiis saxiixan.
2.	131903	2020 CA-BPC-166	2/7/2020	43,333.00	Ma lahayn xaashida qaansheegadka, lacag-qabashada iyo heshiis saxiixan.
3.	131905	2020 CA-BPC-166	2/7/2020	38,287.00	Ma lahayn xaashida qaansheegadka, lacag-qabashada iyo heshiis saxiixan.
4.	131907	2020 CA-BPC-167	2/7/2020	38,587.50	Ma lahayn xaashida qaansheegadka iyo lacag-qabashada.
WADAR				**3,219,179.17**	

TR.	MADAX-XIGE	PAYEE	BISHA	LACAGTA US $	FAAHFAAHIN
5.	132485	2020 CA-BPC-167	10/11/2020	77,175.00	Ma lahayn xaashida qaansheegadka iyo lacag-qabashada.
6.	132491	2020 CA-BPC-167	10/13/2020	312,225.00	Ma lahayn xaashida qaansheegadka iyo lacag-qabashada.
7.	132461	2020 CA-BPC-168	6/1/2020	1,000,000.00	Ma lahayn xaashida qaansheegadka iyo lacag-qabashada.
8.	132462	2020 CA-BPC-168	6/15/2020	200,000.00	Ma lahayn xaashida qaansheegadka iyo lacag-qabashada.
9.	132483	2020 CA-BPC-168	10/28/2020	499,206.50	Ma lahayn xaashida qaansheegadka iyo lacag-qabashada.
10.	132495	2020 CA-BPC-168	11/9/2020	61,179.00	Ma lahayn xaashida qaansheegadka iyo lacag-qabashada.
11.	132500	2020 CA-BPC-168	11/17/2020	357,000.00	Ma lahayn xaashida qaansheegadka iyo lacag-qabashada.
12.	132455	2020 CA-BPC-169	4/8/2020	300,000.00	Ma lahayn xaashida qaansheegadka iyo lacag-qabashada.
13.	132468	2020 CA-BPC-170	9/13/2020	45,000.00	Ma lahayn xaashida qaansheegadka iyo lacag-qabashada.
14.	132484	2020 CA-BPC-170	10/11/2020	80,000.00	Ma lahayn xaashida qaansheegadka iyo lacag-qabashada.
15.	132467	2020 CA-BPC-109	9/9/2020	33,375.00	Ma lahayn xaashida qaansheegadka, lacag-qabashada iyo heshiis saxiixan.
16.	132479	2020 CA-BPC-171	10/11/2020	88,272.17	Ma lahayn xaashida qaansheegadka, lacag-qabashada iyo heshiis saxiixan.
WADAR				**3,219,179.17**	

Shaxda 25.1.B Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan

TR.	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	LACAGTA US $
1.	2020 CA-BPC-204	Feb 2020	6,090.00
WADAR			**6,090.00**

Shaxda 25.2 Kharashaadka safarka ee aan lahayn caddeymo ku filan

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan lacag bixinnada ay ku salaysnaadaan ama lahaadaan caddeymo dhammaystiran, si sax ahna ay u oggolaadaan saraakiisha sare ee mas'uulka ka ah iyo in hawlaha loo guddoomo iyadoo loo eegayo ama la raacayo shuruudo cayiman.

Waa in dhammaan dukumiintiyadda lacag bixinnada lagu tiimbareeyaa "la bixiyay" isla marka lacagahooda la bixiyo si looga hortago in mar kale loo isticmaalo kharash bixin kale.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maamulka hay'adda la baaray wax jawaab ah oo qoran kama soo bixin arrintaan.

25.2 Maamulka iibka iyo heshiisyada

25.2.1 SHARCIGA

Qodobka 27aad (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

> 27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.
>
> 27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Khaladka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Maamulka Gobolka Banaadir ayan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31da Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

Talo soo jeedin

Waa in Maamulka Gobolka Banaadir yeeshaan qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maamulka hay'adda la baaray wax jawaab ah oo qoran kama soo bixin arrintaan.

25.2.2 SHARCIGA

Sharci Lr. 17 ee Maareynta Maaliyadda Guud ee Dowladda oo soo baxay 25 Diseembar 2019, Qodobka 38aad (5) wuxuu dhigayaa dhammaan heshiisyada deeqaha hay'adaha dowladda, Maamul Goboleedyada iyo hay'adaha ganacsiga ee dowladda waa in laga diiwaan geliyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Intaa waxaa dheer, Qodobka 11aad (c) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud ee 2019 wuxuu awood u siinayaa Hantidhawrka Guud inuu diiwaangeliyo qandaraasyada iyo heshiisyada ay galaan hay'adaha dowladda. Qodobka 14aad (wax-ka-beddelka Qodobka 84aad) ee Sharciga Iibka Qaranka 2020 wuxuu sheegayaa in dhammaan hay'adaha dawliga ah ay qandaraasyada iyo heshiisyada ka diiwaan-galiyaan XHGQ.

Khaladka

A. Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ oo qiimahoodu gaarayo US $4,744,440.84

Waxaa baarista lagu ogaaday in heshiisyo qiimahoodu gaarayaan **US $4,744,440.84** aan laga soo diiwaangalin XHGQ. Xafiiska Hantidhawrka Guud waqtigii lagu guda jiray baarista sannadlaha waxaa laga yaabaa in uusan caddeyn karin waxyaabaha heshiisyada ku xusan ee la xiriira wixii hanti ah maadaama aan laga soo diiwaangalin Xafiiska. Xafiiska Hantidhawrka Guud ma sheegi karo in la fuliyay qodobbada heshiiska lagu galay, sidoo kalana in heshiisyadaas ay ku jiraan danaha Dowladda Federaalka Soomaaliya:

TR.	QANDARAASLAHA	UJEEDDADA	MUDDADA	LACAGTA US $
1.	2020 CA-BPC-168	Dhisme waddo	6 bilood	2,445,283.00
2.	2020 CA-BPC-168	Dhisme waddo	Lama sheegin	1,000,000.00
3.	2020 CA-BPC-168	Dhisme waddo	2 bilood	998,413.00
4.	2020 CA-BPC-172	Dib-u-dhis biyo xireen	17 toddobaad	300,744.84
5.	2020 CA-BPC-173	Water drainage	2 sano	*Qiimuhu heshiiska kuma xusna*
6.	2020 CA-BPC-170	Daabacaad dokumentiyo	5 sano	*Qiimuhu heshiiska kuma xusna*
7.	2020 CA-BPC-174	Qalab nadaafad	2 sano	*Qiimuhu heshiiska kuma xusna*
8.	2020 CA-BPC-109	Daabacaad dokumentiyo	2 sano	*Qiimuhu heshiiska kuma xusna*
WADAR				**4,744,440.84**

Shaxda 25.3 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ

Talo soo jeedin
Waa in dhammaan qandaraasyada iyo heshiisyada laga diiwaangaliyaa Xafiiska Hantidhawraha Guud si waafaqsan shuruucda iyo xeerarka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray
Maamulka hay'adda la baaray wax jawaab ah oo qoran kama soo bixin arrintaan.

25.3 Maamulka hantida

25.3.1 SHARCIGA
Qodobka 11aad (1) (j) ee Sharciga Maamulka Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa dhigaya in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu mas'uul ka yahay diiwaangelinta dhammaan sharciyada iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasta oo kale sida ku cad sharcigan.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay
Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala duwan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladaadka
A. Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida

Waxaa baarista lagu ogaaday in Gobolka Benadir aysan lahayn habraacyada iyo siyaasadda lagu maamulo lagu lana socdo hantida.

B. Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin

Maamulka hay'adda ayaa ku guul dareystay in ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida kaas oo ka kooban macluumaadka, lambarka aqoonsiga, qiimaha lagu iibiyay xaaladda hantida IWM.

Hubinta muuqaal ahaaneed ee hantida ayaa lagu ogaaday in hantida hay'addu aysan wada lahayn lambarka aqoonsiga hantida (tag number) kaas oo ah lambar lagu aqoonsado oo gaar u ah si loo hubiyo loona dabagalo.

Intaas waxaa dheer, sida uu qabo Sharciga Maareynta Maaliyadda Dowladda Hantida lagama soo diiwaangalin XHGQ.

C. La wadaagid la'aan macluumaadka lahaansha gaadiidka

Intii lagu guda jiray baarista sannadlaha ah Maamulka Gobolka Benadir waxa uu ku kharash gareeyay soo iibsi gaadiid lacag dhan $813,000.00. si walba oo ay ahaataba buugga la haanshaha gaadiidka la soo iibiyay looma soo bandhigin baaris. Sidaa daraadeed ma xaiijin karno in lacagtaa loo isticmaalayay hadafkii loo qorsheeyay.

Talo soo jeedin

Waa in la hirgaliyaa lana meel mariyaa tilmaamaha iyo siyaasadda dhammaystiran ee maamulka, hubinta iyo ka warbixnta hantida.

Wasaaradda Maaliyadda waa in ay hoggaan ka noqotaa samaynta tilmaamaha iyo habraacyada siyaasadda ee dhamaan hay'adaha oo ay ku jirto Maamulka Gobolka Benadir.

Maamulka Gobolka Benadir ay diyaariyaa diiwaan dhammaystiran ee hantida oo leh tilmaamo cad si loo xaqiijiyo in dhammaan hantida hay'adda lagu diiwaan galiyo diiwaanka, sidoo kalana loo cusboonaysiiyaa xilliyo go'an ama cayiman.

Waa in hay'adda la baaray iyo Wasaaradda Maaliyadda ay hantida hay'adda ku sameeyaan tirakoob waqtiyaysan isla markaana ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida.

Waa in dhammaan gaadiidka hay'adda ay lahaadaan buugaagta lahaanshiyaha gaadiidka oo ku diiwaan gashan magaca Gobolka Benadir, uuna sarkaalka sare ee mas'uulka ka ah u keydiyo si xafidan.

Waa in dhammaan gaadiidka lagu diiwaan galiyaa diiwaanka hantida oo faahfaahin dheeraad ah leh sida nooca baabuurka, magaca baabuurka, lambarka diiwaan galinta, lambarka caqaayadda (chassis lr.), goobta uu gaariga ku sugan yahay, qiimaha, iyo sarkaalka mas'uulka ka ah.

Maamulka waa in ay la wadaagaan kooxda baarista buugaagta lahaansha dhammaan baabuurta ay soo iibsatay sannadka dib-u-eegista lagu samenayo.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Maamulka hay'adda la baaray wax jawaab ah oo qoran kama soo bixin arrintaan.

25.4 Dabagalka baarista

25.4.1 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2019

Shaxdaan hoose waxaa ka muuqda marxaladda khaladaadka baarista sannadkii hore lagu sameeyay hay'adda inta la fuliyay, qayb laga fuliyay ama aan waxba laga fulin.

TR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	35.1.1 Diyaarin la'aanta warbixinta maaliyadeed ee sannadlaha ah	La ma fulin
2.	35.2.1 Lacagbixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka	La ma fulin
3.	35.2.2 Lacagbixin aan lahayn caddaymo dhammeystiran - kharashaadka safarka	La ma fulin
4.	35.3.1 Maqnaanshaha habraaca iyo siyaasadda maamulka hantida	La ma fulin
5.	35.3.2 Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin	La ma fulin
6.	35.3.3 Maamulka gaadiidka oo ah mid liita	La ma fulin
4.	35.4.1 Heshiisyo aan laga soo diiwaangalin XHGQ	La ma fulin
5.	35.4.2 Heshiisyada gudaha aan lagu qorin afka Soomaaliga	La ma fulin
9.	35.5.1 Ku-guuldarraysiga fulinta howlaha hantidhawrka gudaha	La ma fulin

Shaxda 25.4 Khaladaadka baarista sannadkii 2019

25.4.2 KHALADAADKA WARBIXIN BAARISEEDKII 2018

LR.	KHALADAADKA	MARXALADDA
1.	14.1.1 Ma jirin xisaabaadka sannadka oo la soo gudbiyay si loo baaro	Lama fulin
2.	14.2.3 Kharashaadka socdaalka oo aan wadan caddeymo ku filan	Lama fulin
3.	14.2.4 Maamulka Gaadiidka oo ah Mid Liita	Lama fulin
4.	14.3.1 Heshiisyada oo aan laga soo diiwaan-galin XHG	Lama fulin
5.	14.4.1 Baarista gudaha lama samayn	Qeyb ayaa la fuliyay

Shaxda 25.5 Khaladaadka baarista sannadkii 2018

VI. SAFAARADAHA

1. Safaradda Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya ee Pretoria, Koonfur Afrika

1.1 Maamulka dakhliga iyo isla-xisaabtanka

1.1.1 SHARCIGA

Sidoo kale, Qodobka 50aad (f) ee Dastuurka Ku-meelgaarka ah ee Soomaaliya ayaa sheegaya in "Dakhli-ururinta oo loo xilsaaro hadba heer xukuumadeedka sida ugu wax-ku-oolsan u fulin karta".

Qodobka 9aad (6) ee Sharciga Maareynta Maaliyada Guud 2019 ayaa sheegaya in Wasiirka Maaliyaddu "soo saaro xeer hoosaadyo, tilmaamo, iyo hagayaal ah fulinta qodobadda sharcigan".

Khaladka

A. Xeerka uruurinta dakhliga oo aan jirin

Intii aan ku guda jiray baarista ayaa la ogaaday in uusan jirin xeer ama habraac ay soo saartay Wasaaradda Maaliyadda oo ku aadan dakhli uruurinta Safaaradaha Dowladda Federaalka Soomaaliya.

Talo soo jeedin

Wasaaradda Maaliyaddu iyada oo la tashaneysa Wasaaradda Arrimaha Dibadda waa in ay diyaarisaa xeerka dakhli ururinta Safaaradaha, waana in laga ansixiyaa Golaha Xukuumada Federaalka Soomaaliya.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waxaan caddeyneynaa in aan isticmaalno xeer-hoosaad ay sameeyeen masuuliyiinta Safaaradda kaas oo lagu jaan-gooyay noocyada dakhliga iyo terifka qeexayana nooca howlaha ay Safaaraddu qabato, ayadoo ay sababtu tahay, in uusan sharciga kore jirin markii ay Safaraaddu biloowday u qidmeynta shacabka iyo jaangoynta aruurinta dakhliga.

Ayadoo maskaxda lagu hayo xeerka kor ku xusan, ayaan waxaan cadeyneynaa in uusan weli na soo gaarin sharcigaas la sameeyay 2019, ayadoo Safaaradu shaqeyneysay ilaa 2013. Waxaanse xaqiijineynaa in aan sharcigaas u hirgelin doonno siduu yahay marka ugu horreysa ee na loo soo gudbiyo, anagoo weliba ku dhiirra-gelineyna jihooyinka ay quseyso in ay noo soo dedejiyaan soo-gaarsiinta sharcigaas iyo dhamaan xuquuqaha iyo waajibaadka ku xeeran.

Jawaabta XHGQ

Mas'uuliyiinta Safaaradda oo uu ugu horeeyo Safiirka waxaan kula talinaynaa in ay raadiyaan/baaraan sidoo kalana akhriyaan shuruucda lagu daabacay Faafinta Rasmiga, Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud, 2019, wuxuu beddelay sharci hore oo la ansixiyay 1961 Xeerka Maamulka Maaliyadda Guud.

1.1.2 SHARCIGA

Qodobka 27aad (6) ee Sharciga Maareynta Maaliyada Guud, ee 2019 ayaa sheegaya in "dhammaan macaamilada ku saabsan qabashada dakhliga iyo bixinta kharashka waa in la mariyaa nidaam-Xisaabeedka Maareynta Macluumaadka Maaliyadda Soomaaliyeed (SFMIS)".

Sidoo kale Qodobka 4aad (2) iyo (3) (b) (sh) ee Sharciga Maareynta Maaliyada Guud, ee 2019 ayaa sheegaya sidaan:

> 4(2) Dhammaan dakhliga Dawladda waxaa lagu soo xereynayaa lagana bixinayaa sanduuqa mideysan ee Qaranka taasi oo ka mid ah xeerka qoondada Miisaaniyadda qaranka.
>
> 4(3) Dakhliga Dawladda Federaalka waxa ku jira dhammaan lacagaha ay qabtaan hay'adaha Dawladda kana yimaadda:
>
> (b) Dakhliga Dawladda Federaalka waxa ku jira dhammaan lacagaha ay qabtaan hay'adaha Dawladda kana yimaadda.
>
> (sh) Ilaha kale ee dhaqaale ee lagu qeexo Miisaaniyadda qaranka.

Intaa waxaa dheer, Qodobka 42 (2) ee Sharciga Maareynta Maaliyada Guud, ee 2019 ayaa sheegaya in "dhammaan dakhliga Dawladda lagu soo xareeyo Xisaabta Khasnadda Mideysan ee Bangiga Dhexe ugu badnaan hal maalin shaqo gudaheed, marka la soo uruuriyaba".

Khaladaadka

A. Dakhli aan la soo marin Nidaamka Maaliyadda Dalka (SFMIS) sidoo kalana aan lagu soo shubin Khasnadda Dhexe ee Dowladda

Intii lagu guda jiray baarista, waxaa la ogaaday in Safaaradda Soomaaliya ee dalka Koonfur Afrika ay uruurisay dakhli dhan **US $134,183.82 (ZAR 2,196,134.60)** lacagtas oo lagu shubay koonto ka furan Absa Bank (40-8840-7525), lacagtaas oo aan lagu soo shubin Khasnadda Dhexe ee Dowladda (Treasury Single Account).

B. Dakhliga la uruuriyay oo la isticmaalay

Intii lagu guda jiray baaritaanka ayaa la ogaaday in Safaaradda Soomaaliya ee Koonfur Afrika ay uruurisay dakhli dhan **US $134,183.82 (ZAR 2,196,134.60)** taas oo lagu shubay koontada ay ku leeyihiin bangiga Absa (40-8840-7525). Lacagta la qabtay ayaa laga isticmaalay **US $117,583.48 (ZAR 1,924,443.24).** Si kastaba ha ahaatee, lacagtan laguma wareejin Khasnadda Dhexe ee Dowladda waxaana loo isticmaalay kharash ahaan.

C. Diiwaannada hawlaha Safaaradda oo aan baaris loo soo gudbin

Waxaa baarista lagu ogaaday in Safaaradda Soomaaliya ee Koonfur Afrika ay leedahay labo (2) koonto bangi oo ka kala furan Net Bank (1147241740) iyo Absa Bank (40-8840-7525). Maamulka Safaaradda xilligii baaristu socotay ma soo bandhigin macluumaadka koontada ka furan Net Bank (1147241740) oo loo isticmaalayey qabashada dakhliga baasaboorrada si loo baaro. Sidaa darteed, Xafiiska Hantidhawrka Guud ma xaqiijin karo macluumaadka lacagta ku jirta kontadaaas.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka Safaaraddu ay hubiyaan in dhammaan dakhliga lagu uruuriyo bangi sidoo kalena loo soo wareejiyaa Sanduuqa Mideysan ee Qaranka ee Bangiga Dhexe ee Dowladda..

Waa in maamulka Safaaraddu ay hubiyaan in dhammaan dakhliga la uruuriyay lagu shubo koonto bangi ay oggolaadeen Wasiirka Maaliyadda iyo Xisaabiyaha Guud kaddibna dakhliga lagu soo wareejiyo Sanduuqa Mideysan ee Qaranka.

Waa in maamulku uusan isticmaalin ilo dhaqaale kasta oo dakhli laga soo uruuriyay, Wasaaradda ku lamaanan iyo Wasaaradda Maaliyaddana la ogeysiiyo si waqtiyaysan.

Safaaraddu waa inay qaado tillaabo ay ku sharciyaynayso koontooyinka bangi iyadoo fasax iyo oggolaansho qoraal ah ka helaysa Xisaabiyaha Guud iyo Wasiirka Maaliyadda.

Waa in maamulka Safaaradda ay isla-xisaabtan ka muujiyaan dakhliga ay Safaaraddu uruuri-say sidoo kalena la hubiyo in hannaan isla-xisaabtan sax ah la sameeyay.

Waa in Wasaaradda Maaliyadda ay uruurinta dakhliga kala wareegto Safaaradaha iyadoo Wasaaraddu ay hirgalinayso nidaam islaxisaabtan oo hufan.

Wasaaradda Maaliyadda waa in ay dakhliga ay uruuriso marisaa nidaamka maaliyadda dalka (SFMIS), dakhligana lagu soo shubo Bangiga Dhexe ee Soomaaliya.

Sidoo kale, waa in Wasaaradda Maaliyadda ay xaqiijisaa in dhammaan Safaaradaha ay sii joogta ah u helaan miisaaniyaddooda iyadoo si rubucle ah (quarterly).

Jawaabta maamulka safaaradda la baaray

Waxaan caddeyneynaa in aysan jirin lacag aan ku shubnay khasnadda Bangiga Dhexe sababtoo ah ma jirto nidaam ay dowladdu u qorsheysay oo ku wajahan soo xaraynta dakhliga Safaaradaha.

Sidoo kale waxaan saxaynaa isku-dheellitir la'aan ka timid sida aad iskugu bedesheen lacagta dalka Koonfur Afrika ee Rand-ga iyo tan Dollarka ee Maraykanka. Sababtoo ah [sannadkii 2020] wuxuu sarifka u dhexeyn jiray R13 ilaa R16, halka aad idinku ka soo qaadeen in 12-ka bilood ee sanadkii 2020 uu sarifku ahaa 16.39. Taas oo idiin soo saartay lacag dhan US $133,747.54 ÷ ZAR 2,196,134.60 = ZAR 16.39. Sidaas awgeed, waxaan caddeyneynaa in aysan wadarta guud ee aad soo saarteen (xisaab ahaan) saxnayn, loona baahan yahay in aad ka qaadataan celceliska (aver-age)–ka u dhexeeya 13 illaa 16, kaas oo ah 14.5.

Waxaan caddeyneynaa in ay Safaaraddu qarashka ay qabato u isticmaasho socodsiinta howlaha lagama maarmaanka ah ee Safaaradda, maadaama aysan Dowladda Dhexe usoo dirin Safaarada dhaqaale joogto ah oo dabooli kara baahideeda bil-laha ah.

Markii ay howl-wadeenada XHGQ yimaadeen Safaaradda Koonfur Afrika, waxaa dalka ka maqnaa Danjiraha, markii Danjiruhu uu soo laabtay, waxaa dhacday in howl-wadeennada Safaaradda uu haleelay caabuqa COVID-19, taas oo sababtay in Safaaradda la xiro mudo ku siman 20 casho, taas oo adkeysay in lala xiriiro bangiga.

Waxaan idinku wargelineynaa in aan soo dhaweyneyno isla markaana hirgelineyno talooyinka Xafiiska XHGQ uu u soo gudbiyey Safaaradda Koonfur Afrika sida ugu macquulsan iyo waqtiga ugu munaasabsan.

1.2 Hubinta kharash bixinta

1.2.1 SHARCIGA

Sida ay qabaan Qodobbada 31aad (1) iyo 32aad (4) ee Sharci Lr. 17 ee Maaraynta Maaliyadda Guud ee soo baxay 25 Diseembar 2019:

> 31(1) Wax kharash ah lagama bixin karo Miisaaniyadda qaranka, haddii aysan jiirin, qaansheegto ama caddeyn kale oo dheeraad ah oo looga baahan yahay sida ku xusan xeer-nidaamiyaha ama nidaamka xisaabaadku sheegayo.
>
> 32(4) Kharash bixin walba ee la oggolaaday waa in ay ku lifaaqan yihiin dhammaan dukumiintiyada kaabaya sida ku qeexan Xeer-nidaamiyaha Wasiirku soo saaray.

Dukumiintiyada caddeymaha way kala duwan yihiin iyadoo ay ku xiran tahay nooca lacag bixinta, waxaana ka mid ah; dalabka iibka, heshiis saxiixan, warqadaha qaansheegashada, alaab-keenidda, guddoonka alaabta, lacag qabashada, iwm.

Khaladka

A. Kharashaad dhan US $6,779.91 oo aan laheyn caddeymo dhammaystiran

Intii lagu guda jiray baarista, ayaa la ogaaday in la bixiyay kharash hawl-maalmeed (running cost) oo dhan **US $6,779.91**, kharashkaas oo ka mid ahaa miisaaniyadda dowladda ayaan lahayn ama aan lagu xirin caddeymo dhammaystiran. Faahfaahinta kharashkaan ayaa ku cad shaxda hoose:

TR.	MADAX-XIGE	CIDDA BIXISAY	CIDDA LA SIIYAY	BISHA	AMOUNT IN USD $ (AS PER ESTIMATED AVERAGE)	FAAHFAAHIN
1.	2211, 2213 & 2215	DFS	Kala duwan	Jan - Dec 2020	6, 799.91	Kharash bixintu malahen qanadaraasyo iyo riid lacag-qabasho
WADAR					**6, 799.91**	

Shaxda 1.1 Kharashaadka aan lahayn caddeymo ku filan

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan lacag bixinnada ay ku salaysnaadaan ama lahaadaan caddeymo dhammaystiran, si sax ahna ay u oggolaadaan saraakiisha sare ee mas'uulka ka ah iyo in hawlaha loo guddoomo iyadoo loo eegayo ama la raacayo shuruudo cayiman.

Waa in dhammaan dukumiintiyadda lacag bixinnada lagu tiimbareeyaa "la bixiyay" isla marka lacagahooda la bixiyo si looga hortago in mar kale loo isticmaalo kharash bixin kale.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waxaan caddayneynaa in aan horey u soo gudbiney xisaab-xirkii qeybtii 1[aad] ee miisaaniyaddii 2020, taas oo aan la wadaagnay Wasaaradda Arrimaha Dibadda, isla markaana aan raacsinay dhammaan lifaaqyadii caddaynayey kharash-bixinta 3[dii] bilood ee Janaayo, Feberaayo iyo Maarso, 2020. Sidoo kale waxaan caddaymahaas gacanta ka saarnay howl-wadeennadii na soo booqday, anaga oo ku dirnay e-mail ahaan.

Waxaan sidoo kale caddaymahaas ku soo lifaaqeynaa warbixintaan.

Jawaabta XHGQ

XHGQ ku ma qancin jawaabta uu bixiyey maamulka safaaradda, khaladkanna sidiisa ayuu u taagan yahay.

1.3 Maamulka iibka iyo heshiisyada

1.3.1 SHARCIGA

Qodobka 27[aad] (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

> 27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.
>
> 27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Khaladka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Safaaradda JFS ee Pretoria, Koonfur Afrika aysan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31[da] Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

Talo soo jeedin

Waa in Safaaraddu yeelataa qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Waa in maamulka safaaraddu ay hawlaha iibka u raacaan sida uu qeexayo sharciga iyo xeerka iibka qaranka.

Jawaabta maamulka Safaaradda la baaray

Waxaan qaadaneynaa talada XHGQ ee ku aaddan sameynta qorshaha sanadlaha ee iibka kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

1.3.2 SHARCIGA

Sharci Lr. 17 ee Maareynta Maaliyadda Guud ee Dowladda oo soo baxay 25 Diseembar 2019, Qodobka 38[aad] (5) wuxuu dhigayaa dhammaan heshiisyada deeqaha hay'adaha dowladda, Maamul Goboleedyada iyo hay'adaha ganacsiga ee dowladda waa in laga diiwaan geliyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Intaa waxaa dheer, Qodobka 11[aad] (c) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud ee 2019 wuxuu awood u siinayaa Hantidhawrka Guud inuu diiwaangeliyo qandaraasyada iyo heshiisyada ay galaan hay'adaha dowladda. Qodobka 14[aad] (wax-ka-beddelka Qodobka 84[aad]) ee Sharciga Iibka Qaranka 2020 wuxuu sheegayaa in dhammaan hay'adaha dawliga ah ay qandaraasyada iyo heshiisyada ka diiwaan-galiyaan XHGQ.

Khaladka

A. Heshiisyada oo aan laga soo diiwaan gelin XHGQ - US $52,351.64

Heshiisyo qiimahoodu dhan yihiin **US $52,351.64 (ZAR 856,819.00)** ayaan laga soo diiwaan gelin XHGQ, taas oo keentay in aan la caddeyn karin waxyaabaha heshiisyada ku xusan ee la xiriira hantida, maadaama aan laga soo diiwaan gelin XHGQ. Sidoo kale, diiwaan gelin la'aanta waxa ay keentay in XHGQ uusan xaqiijin karin in la fuliyay qodobbada heshiiska lagu galay, iyo in heshiisyadu ay waafaqsan yihiin shuruucda iyo xeer hoosaadyada danaha Soomaaliya. Macluumaadka ayaa ku xusan shaxda hoose:

NO. TR	QANDARAASLAHA	UJEEDDO	MUDDADA	LACATA - ZAR	LACAGTA - USD $ (QIYAAS)
1.	Isabel Jacobs Properties	Kiro guri	3 years (2018-2020)	595,800.00	36,403.38
2.	Isabel Jacobs Properties	Kirada guriga safaaradda	1 year	259,040.00	15,827.34
3.	Storage Properties Reit LTD	Kiro guri	N/A	1,979.00	120.92
WADAR				**856,819.00**	**52,351.64**

Shaxda 1.2 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ

Talo soo jeedin
Waa in dhammaan qandaraasyada iyo heshiisyada laga diiwaangaliyaa Xafiiska Hantidhawraha Guud si waafaqsan shuruucda iyo xeerarka.

Jawaabta maamulka Safaaradda la baaray
Kirada bil kasta dhismaha Safaaradda laga bixiyey sanadkii 2020 ma ahan xisaabta ku qoran shaxanka kore taas oo macnaheedu yahay in sanadkii 2020 ijaarka iyo korontada Safaaradda Koonfur Afrika ahaa ZAR 45,500 × 12 = ZAR 546,000.00 ayadoo ay warbixintan ku xusan tahay in sanadkiiba ijaarka guriga uu yahay R259,040.00, cadadkaan oo ah mid aad iyo aad uga yar lacagta sanad walba Safaaradu ijaar ahaan u siiso mulkiilaha guriga.

Waxaan soo dhaweyneynaa oo qaadneynaa in aan sida ugu dhaqso badan ugu soo gudbin doonno XHGQ heshiisyada aan galno, anaga oo usii marsiineeyna Wasaaradda Arrimaha Dibadda.

Waxaa lagama maarmaan ah in aad maskaxda ku haysaan is-bedelka sarifka Doollarka iyo Rand-ga maadaama u uusan maalin walba ahayn mid hal meel taagan, ee uu yahay mid marna kaca marna dhaca. Sidaas awgeed, waa lagama-maarmaan in aad jaan-gooynta sarifka ku saleyso taariikhda markaas la xisaabinayo.

Jawaabta XHGQ
XHGQ ku ma qancin jawaabta uu bixiyey maamulka safaaradda, khaladkanna sidiisa ayuu u taagan yahay.

1.4 Maamulka hantida

1.4.1 SHARCIGA
Qodobka 11aad (1) (j) ee Sharciga Maamulka Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa dhigaya in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu mas'uul ka yahay diiwaangelinta dhammaan sharciyada iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasta oo kale sida ku cad sharcigan.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay
Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala duwan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladaadka
A. Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin

Maamulka safaaradda ayaa ku guul dareystay in ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida kaas oo ka kooban macluumaadka, lambarka aqoonsiga, qiimaha lagu iibiyay xaaladda hantida IWM.

Hubinta muuqaal ahaaneed ee hantida ayaa lagu ogaaday in hantida safaaraddu aysan wada lahayn lambarka aqoonsiga hantida (tag number) kaas oo ah lambar lagu aqoonsado oo gaar u ah si loo hubiyo loona dabagalo.

Intaas waxaa dheer, sida uu qabo Sharciga Maareynta Maaliyadda Dowladda Hantida lagama soo diiwaangalin XHGQ.

B. Buugaagta lahaanshiyaha gaadiidka Safaaradda oo aan la soo bandhigin si loo hubiyo loona baaro

Maamulka Safaaraddu baarayaasha lama aysan wadaagin buugaagta lahaanshiyaha gaadiidka Safaaradda. Safaaradda waxaa yaalay labo (2) gaari oo la sheegay in Safaaraddu leedahay balse ma jirin wax dukumiinti ah oo caddeynaya in mid ka mid ah gaadiidkaani ku diiwan gashan yahay magaca Safaaradda. Macluumaadka arrintaas ayaa ku xusan shaxda hoose.

TR.	NOOCA GAARIGA	CIDDA BIXISAY	CAQAAYAD LR.	FAAHFAAHIN
1.	Toyota Fortuner	Ganacsato Hindi ah	N/A	Malaha buugga lahaanshiyaha gaadiidka oo ku diiwaan gashan magaca Safaaradda

Shaxda 1.3 Gaadiidka hay'adda la baaray

Talo soo jeedin

Waa in Maamulka Safaaradda ay diyaariyaan diiwaan dhammaystiran ee hantida oo leh tilmaamo cad si loo xaqiijiyo in dhammaan hantida hay'adda lagu diiwaan galiyo diiwaanka, sidoo kalana loo cusboonaysiiyaa xilliyo go'an ama cayiman.

Waa in Safaaradda la baaray ay hantida ku sameeyaan tirakoob waqtiyaysan isla markaana ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida.

Waa in dhammaan gaadiidka iyo hantida kale lagu diiwaan geliyaa diiwaanka hantida, laguna qoraa magaca Safaaradda. Waa in gaadiidka lagu daraa diiwaanka hantida ee Wasaaradda Arrimaha Dibedda.

Waa in maamulka Safaaradda ay hantida ka soo diiwan geliyaan Xafiiska Hanatidhawrka Guud si waafaqsan Sharciga Maaraynta Maaliyadda.

Jawaabta maamulka Safaaradda la baaray

Waxaan xuseynaa in aan XHGQ u soo gudbinay liiska agabka Safaaradda oo dhamaystiran isla markaana cusbooneeysiisan. Sidaas awgeed, fadlan fiiriya lifaaqa 2aad ee aan soo raacinay warbixinta.

Waxay Safaaradda Koonfur Afrika isticmaashaa labo gaari, kuwaas oo ay midna ayadu leedahay (Mercedez-Benz) midka kalana ay isticmaasho laakiin mulkiyaddiisa aysan ayadu lahayn (Toyota Furtuner), baabuurkaan ma heli karno buuggiisaa maadaaama aanan mulkiyaddiisa lahayn, waanse isticmaalnaa oo qura taas oo ay nagu caawiyeen ganacsato South African ah.

Waxaan caddeyneynaa in aan dhammaan qaadanay talooyinka XHGQ ee ku aaddan maamulidda iyo diiwaan-gelinta hantida Safaaradda Koonfur Afrika.

Jawaabta XHGQ

XHGQ ku ma qancin jawaabta uu bixiyey maamulka safaaradda, khaladkanna sidiisa ayuu u taagan yahay.

1.5 Furitaanka iyo isticmaalka koontooyinka bangiyada

1.5.1 SHARCIGA

Qodobbada 42aad (3) iyo 9aad (7) ee Sharciga Maaraynta Maaliyadda Guud (Sharci Lr. 17) ee soo baxay 25 Diseembar 2019 wuxuu sheegayaa sida soo socota:

> 42(3) Hay'adaha Dowladda in aysan furi karin koonto bangi maxalli ah ama mid caalami ah iyada oo aan oggolaansho qoraal ah laga haysan Xisaabiyaha Guud.

> 9(7) Wasiirka (Wasiirka Maaliyadda) waa in uu ansixiyo furitaanka xisaab bangi ee hay'adaha Dowladda iyo qaabeynta saxiixa koontoyinka bangi.

Khaladka

A. Koonto bangi oo la furay iyadoo aan oggolaansho loo haysan

Maamulka Safaaradda Soomaaliya ee Koonfur Afrika ayaa furtay koontooyin bangiyada Absa Bank iyo Net Bank iyaga oo aan ka heeysan fasax iyo ogalaansho Xisaabiyaha Guud iyo Wasiirka Maaliyadda. Intaa waxaa dheer in bayaanka bangiga (bank statements) ee koontada ka furan Net Bank (1147241740) aan lala wadaagin baarayasha.

TR.	BANGIGA	KOONTO LR.	TIRADA LACAGTA SOO GASHAY - ZAR	TIRADA LACAGTA SOO GASHAY - US $	HARAA - ZAR (31/12/20)	HARAA - US $ (31/12/20)
1.	Absa Bank	40-8840-7525	2,196,134.60	134,183.82	271,691.36	16,600.34
2.	Net Bank	1147241740				
WADAR			**2,196,134.60**	**134,183.82**	**271,691.36**	**16,600.34**

Shaxda 1.4 Furashada koontooyin bangi oo aan hay'addu oggolaansho u haysan

Talo soo jeedin

Waa in maamulka Safaaradda ay koontooyinka Safaaradda u helaan fasax iyo oggolaansho ay waydiisanayaan Xisaabiyaha Guud iyo Wasiirka Maaliyada ka hor inta aysan furan koontooyin bangi oo maxalli ah ama caalami ah.

Waa in dhammaaddan bayaannada bangiyada (bank statements) ee ku furan magaca Safaaradda la soo gudbiyaa si loo baaro.

Jawaabta maamulka Safaaradda la baaray

Wuxuu Danjiraha Safaaradda Koonfur Afrika xafiiska la wareegay 29 Janaayo 2020, ayadoo ay markaas furnaayeen dhammaan akoonnada kor ku xusan. Laga bilaabo markii uu xilka la wareegay illaa iyo maanta lama furin akoonno cusub.

Waxaa kale oo aan ballan-qaadeynaa in aanan hadda kadib furi doonin akoon cusub ayada oo aanan fasax qoraal ah laga haysan jihooyinka ay quseyso.

Waxaan idinla wadaagi doonaa xogta akoonka maqan mar Alle iyo markii bangigu noosoo jawaabo.

1.6 Maamulka shaqaalaha iyo bixinta adeegyada safaaradda

1.6.1 SHARCIGA

Qodobka 5aad I (2) iyo (4) ee Sharciga Shaqada ee Arrimaha Dibadda ee 2013 ayaa dhigaya in mas'uuliyadda xog-hayaha 1aad ay tahay:

> 5 I(2) Diiwaangelinta iyo tirakoobka jaalliyadda Soomaaliyeed ee ku nool dalka ay Safaaraddu ka furantahay iyo daryeelkooda.
>
> 5 I(4) La socodka hormuudka iyo waxbarashada ardayda Soomaaliyeed iyo gacan siintooda.

Sidoo kale, Qodobka 5aad II (1), (2), (3) iyo (4) ee Sharciga Shaqada ee Arrimaha Dibadda ee 2013 ayaa dhigaya in mas'uuliyadda xog-hayaha 2aad ay tahay:

5 II(1) Wuxuu qaabilsanyahay tirakoobka, diiwaangelinta iyo xannaanada dhammaan hantida Maguurtada iyo Guurtada ah ee Dowladda ee taal Xafiiiska Safaaradda, Ergada, Qunsuliyadda, guriga Danjiraha, Qunsulka guud iyo aqallada xubnaha kale ee diblomaasiyiinta oo ay dowladdu bixiso kiradooda qalabkana ay leedahay.

5 II(2) Maamulka xisaabaadka lacagta ee safaaradda ama Ergada, kharaj bixinta iyo xisaab celinta bil waiba, isagoo wixii lacag bixin ah la saaxiixaya Danjiraha ama ciddii markaas masuulka ka ah Safaaradda, Ergada ama Qunsuliyadda.

5 II(3) Kormeerka iyo lasocodka howsha shaqaalaha aan joogtada ahayn (local staff); isagoo si gaar ah isha ugu haynaya qorriinkooda, caymiskooda, fasaxyadooda, warbixintooda iyo marka ay shaqadu ka dhamaato siintooda, iyo

5 II(4) Ilaalinta, kaydinta iyo xannaanada dokumentiga, qalabka xafiiska iyo gaadiidka Safaaradda ama Ergada.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha gudashada waajibaadkii loo baahnaa

Waxaa baarista lagu ogaaday in Safaaraddu ay ka gaabisay tirakoobka, diiwaan gelinta iyo ka warqabka jaaliyadda Soomaaliyeed ee ku dhaqan dalka Koonfur Afrika iyo dalalka kale ay Safaaradda matasho.

Ka gaabinta tirakoobka, diiwaan gelinta iyo ka warqabka muwaadiniinta Soomaaliyeed oo ay Safaaraddu matasho ayaa sababi kara in lagu dhibtoodo hawlaha caawinta iyo badbaadinta haddii ay xaalad khatar ah wajahaan muwaadiniinta Soomaaliyeed.

Maamulka safaaradda waxa ay ku guuldareysteen in ay tarakoobaan sidoo kalena ay ilaaliyaan dhammaan hantida taalla safaradda.

Waxaa sidoo kale baaritaanka lagu ogaaday in Safaaradda aysan kormeer iyo qiimayn ku samayn shaqaalaha gudaha (ajaanibta) ee Safaaradda ka howlgala gaar ahaan qaabka shaqa siinta, caymiska iyo fasaxyada.

Maamulka Safaaradda ayaan kaydinta dukumintiyada shaqada iyo hantidaba u samayn si hufan oo hagaagsan.

Talo soo jeedin

Wasaaradda Arrimaha Dibedda oo kaashanaysa Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda waa in ay sida ugu dhow marka warbixintan soo baxdo ay tirakaoob iyo diiwaan gelin ku samaysaa dhammaan muwaadiniinta Soomaaliyeed ee ku dhaqan dalka Koonfur Afrika iyo wadamada kale ay Safaaradda Soomaaliya ee Koonfur Afrika matasho.

Waa in Safaaraddu ay kormeer joogto ah ku samaysaa shaqaalaha gudaha (ajaanibta ah).

Jawaabta maamulka Safaaradda la baaray

Waxaan XHGQ la wadaageynaa in ay Masuuliyiinta Safaaradda Soomaaliyeed ee Koonfur Afrika mudooyin kala gedisan ka fariisteen qorshana u sameeyeen sidii loo tiro-koobi lahaa xubnaha jaaliyadda Soomaaliyeed ee ku dhaqan wadankan Koonfur Afrika iyo wadamada deriska la ah. Nasiib darro, wadamada oo aad u waaweyn, una kala fog, ayaa hakisay fulinta qorshe-howleedkaas maadaama aysan Safaaraddu awood dhaqaale u lahayn hirgelinta howshaas.

Waxaanse qireynaa in howshaasu tahay mid muhiim u ah Dowladda Soomaaliyeed iyo muwaadiniinteedaba. Hadaba, waxaan ka codsaneynaa jahooyinka ay quseyso in ay naga caawiyaan sidii aan uga mira-dhalin lahayn qabashada waajibkaas.

Waxaan fulineynaa talo soo jeedinta XHGQ ee ku aaddan kormeerka joogta ah ee shaqaalaha gudaha, (local staff) taas oo aan hadaba ka howl-galnay.

1.7 Maamulka shaqaalaha iyo xeerka anshaxa

1.7.1 HANNAANKA LA ISKU WAAFAQSAN YAHAY

Xeerka anshaxa ee Safaaradda waa siyaasad qeexaysa mabaadii'da iyo hab dhaqanka ay tahay in dhammaan shaqaalaha iyo shaqsiyaadka matalaya safaaradda ay u hoggaansamaan. Xeerka anshaxu wuxuu isku xiraa himilooyinka iyo hadafyada safaaradda iyo hab-dhaqanka laga filaayo shaqaalaha. Xeerarka anshaxu waxa ay goobo shaqo oo badan u yihiin halbeegyada lagu cabiro waxqabadka.

Lahaanshaha xeer anshax oo sal adagi waxay aas-aas u tahay abuuridda hab-dhaqan u suuban u hoggaansaanta shuruucda ee hay'adda. Xeerka anshuxu waxaa uu ku hagaa maamulka hannaanka iyo qiyamka ay tahay in shaqaaluhu ay ilaaaliyaan xilliga shaqada.

Khaladka

A. Maqnaanshaha gudashada waajibaadkii loo baahnaa

Intii lagu guda jiray baarista waxaan ogaannay in uusan jirin xeer anshax oo laga dhaqan geliyay Safaaradda. Si gaar ah waxaan u ogaannay in uusan jirin habraac qoran oo la ansixiyay, oo loo sameeyay in loogu maamulo wax qabadka iyo hab dhaqanka shaqaalaha ama kor loogu qaado dhaqan wanaaggaiyo anshaxa shaqaalaha goobta shaqada.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka Safaaradda ay sida ugu dhow u hirgaliyaan sidoo kalana dhaqan galiyaan xeerka anshaxa iyadoo laga saxiixayo dhammaan shaqaalaha gudaha (local) iyo diblomaasiyiinta ka shaqeeya Safaaradda.

Waa in Wasaaradda Arrimaha Dibedda ay diyaarisaa qaab lagu kor meeraayo dhaqan gelinta xeerarka anshaxa, waana in ay soo saarta warbixin sannadle ah oo ka hadleysa sida xeerka anshaxa loo dhaqangeliyay.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waxaan soo dhoweyneynaa isla markaana aan qaadaneynaa talooyinka uu noo soo gudbiyey XHGQ ee ku kor ku xusan.

1.8 Kaydka diiwaannada

1.8.1 HANNAANKA LA ISKU WAAFAQSAN YAHAY

Heerka Caalamiga ah ee ISO 30300 wuxuu ka hadla Nidaamyada Maareynta Diiwaannada (Management Systems for Records- MSR). Nidaamkaan maareynta diiwanada oo loo isticmaalo in lagu xakameeyo diiwaannada hay'ad ayaa loogu talagalay hay'ad kasta oo doonaysa in ay hirgeliso oo ilaaliso diwaannadeeda si ay kor ugu qaaddo hawlaheeda.

Nidaamku wuxuu dejiyaa ujeeddooyinka loo adeegsanaayo, wuxuuna sharraxaa hannaanka iyo tilmaamaha hirgelintiisa iyadoo la qeexayo doorka maamulka sare ay leeyihiin. Heerarku waxba kama beddelaan hannaanka maamulka diiwaannada hawlaha sida lagu qeexay ISO 15489 balse heerku waxuu sare u qaadaa wadada ay maamulka sare u marayaan maamulka diiwaannada ee heer siyaasadeed iyo qiimaynta khataraha iyadoo laga faa'iidaysanyo tiknoolajiyadda, la sameeynayo baaritaanno joogto ah (routine audit) iyo adeegsiga hababka sare u qaadista joogtada ah.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha in la dhiso nidaamka galalka oo sax ah

Intii lagu guda jiray baarista, waxaan ogaannay in Safaaraddu aysan laheyn nidaam hufan ee diiwaannada maadaama diiwaannada maaliyadeed iyo kuwa maamulka ee Safaaradda aan si hagaagsan loo kaydin.

Majirin galal gaar ah oo qof kasta oo Safaaradda ka hawlgala xogtiisa si gaar ah galkiisa loogu kaydiyo basle Safaaradda waxaa yaalay hal gal oo ay ku jiraan xogta hawlwadeennada Safaaradda inkastoo halkaa gal aysan ku wada dhammaystirnay dhammaan macluumaadka shaqsiga eel aga rabo hawlwadeen walba sida xeerka anshaxa oo saxiixan, fasaxyada, taariikh nololeedka iyo warqadaha magacaabista.

Talo soo jeedin

Safaaradda Soomaaliya ee Koonfur Afrika waa in ay hagaajisaa nidaamka diiwaannada si dukumintiyada shaqada Safaaradda ay u ahaadaan kuwa xafidan oo xili walba si fudud lagu heli karo.

Jawaabta maamulka Safaaradda la baaray

Maamulka Safaaradda Koonfur Afrika wuxuu soo dhaweynayaa talada wax-ku-oolka ah ee hagaajinta nidaamka diiwaannada dukumiintiyada shaqaalaha iyo/ama shaqaalaha Safaraadda, ayadoo xoogga la saari doono xafididdooda iyo dhameystirkooda.

1.9 Warbixin maaliyadeedka sannadka

1.9.1 SHARCIGA

Qodobka 45[aad] (2) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Dowladda ee 2019 wuxuu sheegayaa in hay'adaha dawladda iyo dawlad Goboleedyadu ay diyaarinayaan warbixinta maaliyadeed ee sannadlaha ah una gudbinayaan Xisaabiyaha Guud iyo Wasiirka si waafaqsan qaabka iyo waqtiga uu dhigay Xisaabiyaha Guud".

Khaladka

A. Diyaarin la'aanta warbixinnada maaliyadeed ee sannadka

Muddadii baaristu socotay waxaan ogaannay in maamulka Safaaradda Soomaaliya ee ka hawl-gasha dalka Koonfur Afrika aysan diyaarin soona gudbin xisaab xirkii sannadlaha ahaa (warbixin maaliyadeed) si loo baaro.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka Safaaraddu ay si waafaqsan sharciga diyaariyaan warbixinta maaliyadeed ee sannadka una gudbiyaan Xafiiska Xisaabiyaha Guud.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waxaan ka hawlgalaynaa diyaarinta warbixin-maamliyadeedka sanadlaha ah, anaga oo u gudbin doonnaa dhinaca ay quseyso.

2. Safaaradda Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya ee Ankara, Turkiga

2.1 Maamulka dakhliga iyo isla-xisaabtanka

2.1.1 SHARCIGA

Qodobka 9aad (6) ee Sharciga Maareynta Maaliyada Guud 2019 ayaa sheegaya in Wasiirka Maaliyaddu "soo saaro xeer hoosaadyo, tilmaamo, iyo hagayaal ah fulinta qodobadda sharcigan".

Sidoo kale, Qodobka 50aad (f) ee Dastuurka Ku-meelgaarka ah ee Soomaaliya ayaa sheegaya in "Dakhli-ururinta oo loo xilsaaro hadba heer xukuumadeedka sida ugu wax-ku-oolsan u fulin karta".

Khaladka

A. Xeerka uruurinta dakhliga oo aan jirin

Intii aan ku guda jiray baarista ayaa la ogaaday in uusan xeerka uruurinta dakhliga Safaaradaha oo jidaynaya noocyada dakhliga iyo terifada muujinaysa caddadka laga qaadayo hawlaha kala duwan oo ay Safaaraddu bixiso.

Talo soo jeedin

Wasaaradda Maaliyaddu iyada oo la tashaneysa Wasaaradda Arrimaha Dibadda waa in ay diyaarisaa xeerka dakhli ururinta Safaaradaha, waana in laga ansixiyaa Golaha Xukuumada Federaalka Soomaaliya.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Safaaradda Soomaaliya ee Turkiga weli ma soo gaadhin xeerka uruurinta dakhliga. Laakiin marka uu xeerkaasi na soo gaadho, diyaar baanu u nahay in aanu dhaqan gelino.

Hadda waxaanu bixinnaa adeegyada muhiimka u ah dadweynaha ee hay'adaha kala duwan ee dalka Turkiga uga baahanyihiin. Waxaanuna tacrifadda ku salaynnay hadba duruufta dadka. Ardayda adeegyada aanu u qabannaa waa wada lacag la'aan.

Jawaabta XHGQ

Mas'uuliyiinta Safaaradda oo uu ugu horeeyo Safiirka waxaan kula talinaynaa in ay raadiyaan/baaraan sidoo kalena aqriyaan shuruucda Dalka oo ah hagaha shaqada hay'adaha Dowladda ee ku aaddan u qidmaynta ummadda Soomaaliyeed. Sharcigan hadda aan warbixinta ku xiganay waxaa jiray shuruuc iyo xeerar uu beddelay oo soo baxay 1961 oo lagu dhaqi jiray maaraynta maaliyadda dalka ka hor dhaqan galinta sharciga soo baxay 2019 taas oo caddeyn u ah in uu hore sharci aan kan ahayn oo dhaqangal ah.

2.1.2 SHARCIGA

Qodobka 27aad (6) ee Sharciga Maareynta Maaliyada Guud, ee 2019 ayaa sheegaya in "dhammaan macaamilada ku saabsan qabashada dakhliga iyo bixinta kharashka waa in la mariyaa nidaam-Xisaabeedka Maareynta Macluumaadka Maaliyadda Soomaaliyeed (SFMIS)".

Sidoo kale Qodobka 4aad (2) iyo (3) (b & sh) ee Sharciga Maareynta Maaliyada Guud, ee 2019 ayaa sheegaya sidaan:

> 4(2) Dhammaan dakhliga Dawladda waxaa lagu soo xereynayaa lagana bixinayaa sanduuqa mideysan ee Qaranka taasi oo ka mid ah xeerka qoondada Miisaaniyadda qaranka.
>
> 4(3) Dakhliga Dawladda Federaalka waxa ku jira dhammaan lacagaha ay qabtaan hay'adaha Dawladda kana yimaadda:
>
> b) Dakhliga Dawladda Federaalka waxa ku jira dhammaan lacagaha ay qabtaan hay'adaha Dawladda kana yimaadda.
>
> sh) Ilaha kale ee dhaqaale ee lagu qeexo Miisaaniyadda qaranka.

Intaa waxaa dheer, Qodobka 42 (2) ee Sharciga Maareynta Maaliyada Guud, ee 2019 ayaa sheegaya in "dhammaan dakhliga Dawladda lagu soo xareeyo Xisaabta Khasnadda Mideysan ee Bangiga Dhexe ugu badnaan hal maalin shaqo gudaheed, marka la soo uruuriyaba".

Khaladka

A. Dakhli la uruuriyey oo aan lagu soo shubin Khasnadda Dhexe ee Dowladda

Intii lagu guda jiray baarista, waxaa la ogaaday in Safaaradda Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya ee Turkiga ay uruurisay dakhli dhan **US $101,229.77 (TL 703,962.21)** oo ka timid hawlaha qunsuliyada iyo baasoorrada ayaan la marin Nidaamka Maaliyadda Dalka (SFMIS). Sidoo kale dakhligaan ayaa si sharci-darro ah ay Safaaraddu u isticmaashay kharash ahaan.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka ay hubiyaan in dhammaan dakhliga la uruuriyay la soo mariyo Nidaam-Xisaabeedka Maareynta Macluumaadka Maaliyadda Soomaaliyeed (SFMIS) si waafaqsan sharciga.

Waa in maamulka ay hubiyaan in dhammaan dakhliga la uruuriyay lagu shubo koonto bangi ay oggolaadeen Wasiirka Maaliyadda iyo Xisaabiyaha Guud kadibna dakhliga lagu soo wareejiyo Sanduuqa Mideysan ee Qaranka.

Maamulka Safaaradda waa in uusan isticmaalin dakhliga uu arruuriyay isla markaana waa in uu dakhligaas si waqtiyaysan ugu wargeliyaa Wasaaradda Arrimaha Dibadda iyo Wasaaradda Maaliyadda.

Waa in maamulka Safaaradda ay islaxisaabtan ka muujiyaan dakhliga ay Safaaraddu isticmaashay oo aan lagu soo shubin Khasnadda Dhexe ee Dowladda.

Waa in Wasaaradda Maaliyadda ay uruurinta dakhliga kala wareegto Safaaradaha iyadoo Wasaaraddu ay hirgalinayso nidaam islaxisaabtan oo hufan.

Wasaaradda Maaliyadda waa in ay dakhliga ay uruuriso marisaa Nidaamka Xogta Maaliyadda Dalka (SFMIS), dakhligana lagu soo shubo Bangiga Dhexe ee Soomaaliya.

Sidoo kale, waa in Wasaaradda Maaliyadda ay xaqiijisaa in Safaaradaha ay sii joogta ah u helaan miisaaniyaddooda iyadoo si rubucle ah (quarterly) loogu dirayo kharashaadka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Nidaamka Maareynta Xogta Maaliyadda Soomaaliyeed (SFMIS) weli la ma soo gaadhsiin Safaaradda Soomaaliya ee Turkey. Marka nala soo gaadhsiiyo diyaar baanu u nahay in aanu dhaqan gelinno.

Maadaama nidaamka SFMIS uusan weli na soo gaadhin, annagu ma aaminsanin in aanu sifo sharci darro ah u isticmaalnay dakhliga Saraafadda soo galay. Sababta oo ah, sida aad ku aragteen galalka xisaabaha ee aanu idiin soo gudbinnay xilliggii aad baadhista ku guda jirteen, galalkaas oo u qaybsanaa dakhli iyo kharash bil waliba gaar u xidhan tahay, ma jirin dakhli aanu qabannay oo aan markhaati qoraal ah lahayn, sidoo kalana ma jirin kharash aanu bixinnay oo aan lahayn qoraal caddaynaya sababta aanu u bixinnay iyo waxa lagu bixiyey.

F.G: Sida aad ku sheegteen qodobka 1.2.1 faqraddiisa (t) xaddiga dakhliga iyo lacagta baasaboorrada lagu sameeyey ma waafaqsana xaddiga ama tirada xisaabtii sanadka 2020 ee aan idiin soo gudbinnay xilligii aad ku guda jirteen baadhista maaliyadda Safaaradda. Waxaan idinka rajaynaynaa in aad iska saxdaan tirada lacagta baasaboorrada lagu sameeyey inta aydaan ku darin warbixinta rasmiga ah.

Jawaabta XHGQ

Safaaraddu ma soo gudbin caddeymo muujinya kala duwanashaha iyadoo waliba si qoraal ah loo waydiiyay in ay soo gudbiyaan kala duwanaashaha ay Safaaraddu sheegtay.

2.2 Maamulka iibka iyo heshiisyada

2.2.1 SHARCIGA

Qodobka 27[aad] (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

> 27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.
>
> 27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Sidoo kale, Qodobka 61[aad] (1) iyo (2) ee Sharciga Iibka Qaranka, 2016 ayaa sheegaya sidaan:

> 61(1) Hay'ad kasta oo Iibin waa in ay dhistaa Waax Iib Qandaraas si waafaqsan Sharcigan.
>
> 61(2) Sarkaalka Xisaabaha ayaa go'aaminaaya inta xubnood ee ka mid noqoneysa Waaxda Qandaraaska Iibka, waana in laga shaqaaleyaa ugu yaraan hal (1) qof oo u tababaran aqoonna u leh Qandaraaska Iibka.

Qodobka 31[aad] (1) (9) ee Sharciga Iibka Qaranka, 2016 uu sheegayo sidaan:

> 31(1) Hay'adda Iibinta Qandaraaska ayaa keydineysa dhammaan dhokumiintiyada la xiriira heshiis kasta ee qandaraas iib iyo habraacyadeeda si waafaqsan xeerarka lagu dabaqi karo ee ku saabsan diiwaangelinta qoraallada Xukuumadda, laakin ugu yaraan dokumiintiyada waa in la hayaa muddo lix (6) sano ah ee soo raacda taariikhda ugu dambeysa ee dhammaadka heshiiska qandaraaska iibka ama laga soo billaabo taariikhda dhammaan la wada diido tartanka dalabka qandaraaska ama la baabi'iyo habraaca, ama sideey xaaladdu noqotaba.
>
> 31(9) Hay'adda Iibka waa in ay soo bandhigtaa:
>
> Warbixinnada iyo dokumiintiyada ay kaydiyaan Hay'adaha Qandaraaska Iibka si waafaqsan Sharcigan waa inay heli karaan markii ay u baahdaan Maamulka, Guddiga La Dagaallanka

Laaluushka, iyo Hantidhawraha Guud si ay u baaraan, Guddiga Baarlammanka uga wakiilka ah kormeerka fulinta shuruucda qaranka iyo xafiis dawladeed kasta ee lagu aaminay mas'uuliyaddaas marka la codsado.

Khaladaadka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Safaaradda JFS ee Ankara, Turkiga aysan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31[da] Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

B. Dukumintiyada iibka Safaaradda oo aan baaris loo soo gudbin

Intii lagu guda jiray baaritaanka, maamulka Safaaradda Soomaaliya ee Dalka Turkiga dukumintiyada iibka Safaaraddu samaysay looma soo gudbin kooxda baarayaasha si ay u baaraan.

Talo soo jeedin

Waa in Safaaraddu yeelataa qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Waa in Maamulka safaaraddu ay hawlaha iibka u raacaan sida uu qeexayo sharciga iyo xeerka iibka Qaranka.

Waa in Maamulku ay baaris usoo gudbiyaan dhammaan dukumiintiyada iibka iyo adeegga ay sameeyeen.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Safaaraddu sannadkii 2020 ma diyaarin "Qorshaha Iibka Sannadka" duruufo jirey awgood. Laakiin hadda wixii ka dambeeya waanu diyaar doonna. Waadna ku mahadsantihiin talo soo jeedinta wax ku oolka ah.

Dukumintiyada iibka joogtada ah ee yaryar ee Safaaraddu samaysay waxay ka mid ahaayeen galalkii aanu idiin soo gudbinnay ee kharashka. Sidoo kale dukumentiyada iibka ee waaweyn inkasta oo aysan badnayn, waxay ka mid ahaayeen galkii heshiiyada ee Danjirihu idiin soo gudbiyey. Markii loo baahdana waa nalalga heli karaa.

Jawaabta XHGQ

XHGQ ku ma qancin jawaabta uu bixiyey maamulka safaaradda, khaladkanna sidiisa ayuu u taagan yahay.

2.2.2 SHARCIGA

Sharci Lr. 17 ee Maareynta Maaliyadda Guud ee Dowladda oo soo baxay 25 Diseembar 2019, Qodobka 38[aad] (5) wuxuu dhigayaa dhammaan heshiisyada deeqaha hay'adaha dowladda, Maamul Goboleedyada iyo hay'adaha ganacsiga ee dowladda waa in laga diiwaan geliyaa Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Intaa waxaa dheer, Qodobka 11[aad] (c) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud ee 2019 wuxuu awood u siinayaa Hantidhawrka Guud inuu diiwaangeliyo qandaraasyada iyo heshiisyada ay galaan hay'adaha dowladda. Qodobka 14[aad] (wax-ka-beddelka Qodobka 84[aad]) ee Sharciga Iibka Qaranka 2020 wuxuu sheegayaa in dhammaan hay'adaha dawliga ah ay qandaraasyada iyo heshiisyada ka diiwaan-galiyaan XHGQ.

Khaladka

A. Heshiisyada oo aan laga soo diiwaan gelin XHGQ - US $15,895.88

Maamulka Safaaradda ayaa baarayaasha la wadaagay sagaal (9) heshiis oo ay Safaaraddu gashay kuwaas oo aan laga soo diiwaan gelin Xafiiska Hantidhawrka Guud (XHGQ), taas oo keentay in aan la caddeyn karin waxyaabaha heshiisyada ku xusan ee la xiriira hantida, maadaama aan laga soo diiwaan gelin XHGQ. Sidoo kale, diiwaan gelin la'aanta waxa ay keentay in XHGQ uusan xaqiijin karin in la fuliyay qodobbada heshiiska lagu galay, iyo in heshiisyadu ay waafaqsan yihiin shuruucda iyo xeer hoosaadyada danaha Soomaaliya. Macluumaadka ayaa ku xusan shaxda hoose:

TR.	DHINACYADA	TAARIIKHDA	NOOCA HESHIISKA	MUDDADA	QIIMAHA
1.	Dowladda Soomaaliya iyo Dowladda Turkiga	27 Jun 2013	Iskaashiga Hawlaha Caafimaadka iyo Sayniska	5 sano	N/A
2.	Dowladda Soomaaliya iyo Dowladda Turkiga	23 Feb 2016	Iskaashiga Hawlaha Korontada	5 Sano	N/A
3.	Wasaaradda Waxbarashada ee Soomaaliya iyo Jaamacadda ATILIM	18 Apr 2019	Heshiis Iskaashi Waxbarasho		N/A
4.	Dowladda Soomaaliya iyo Dowladda Turkiga	22 Feb 2016	Iskaashiga Hawlaha Kalluumaysiga, Maalgashiga iyo Ganacsi		
5.	Dowladda Soomaaliya iyo Dowladda Turkiga	3 Jun 2016	Iskaashiga Hawlaha Tamarta iyo Qodista Macdanta	5 sano	
6.	Dowladda Soomaaliya iyo Dowladda Turkiga	Mar-19	Isweydaarsi dhulal safaaradeed	N/A	N/A
7.	Dowladda Soomaaliya iyo Dowladda Turkiga		Sare-u-qaadista Iskaashiga Waxsoosaarka iyo Ganacsiga		

Shaxda 2.1 Heshiisyada aan laga soo diiwaangelin XHGQ

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan qandaraasyada iyo heshiisyada laga diiwaangaliyaa Xafiiska Hantidhawraha Guud si waafaqsan shuruucda iyo xeerarka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Heshiisyada Safaaraddu gasho iyo kuwa hay'adaha kale ee dawladdu la galaan dhiggooda dalka Turkey, waxaanu u gudbinaa Wasaaradda Arimaha Dibadda iyo Iskaashiga Caalamiga ee Soomaaliya. Waxaanu rajaynaynaa in Wasaaradda Arimaha Dibaddu ka diiwaangelisay heshiisyadaa Hantidhawrka Guud, haddii aysan weli idiin soo gudbinna Wasaaradda waydiiya.

Jawaabta XHGQ

Dhammaan hay'adaha dowladda oo ay ka mid yihiin Safaaradaha JFS waa in dhammaan heshiisyada ay ka soo diiwaan-geliyaan Xafiiska Hantidhawrka Guud.

2.3 Maamulka hantida

2.3.1 SHARCIGA

Qodobka 11aad (1) (j) ee Sharciga Maamulka Maaraynta Maaliyadda Guud ee 2019 ayaa dhigaya in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu mas'uul ka yahay diiwaangelinta dhammaan sharciyada iyo heshiisyada, diiwaangalinta waarannada (F16), hantida guurtada iyo maguurtadda, kala wareejinta miisaaniyadda, deeqaha, iyo dhacdo dhaqaale kasta oo kale sida ku cad sharcigan.

Hannaanka la isku waafaqsan yahay

Waxaa jirta siyaasad, hagayaal iyo habraac loo ansixiyay in lagu maamulo hantida (guurto iyo ma-guurto) ee dhammaan hay'adaha kala duwan ee dowladda. Siyaasadda hantidu waa in ay ka kooban tahay xaaladda, isticmaalka, waxqabadka iyo dhaqan-ka-baxa.

Waxaa jira diiwaan guud oo lagu keydiyo hantida dowladda oo ay hayaan hay'adaha kala duwan. Diiwaanka waa in lagu sheego hanti waliba lamberka u gaarka ah, meesha lagu isticmaalo, xaaladda muuqaal ahaaneed IWM.

Khaladaadka

A. Diiwaanka hantida oo aan joogto loo cusboonaysiin

Maamulka safaaradda ayaa ku guul dareystay in ay cusboonaysiiyaan diiwaanka hantida kaas oo ka kooban macluumaadka, lambarka aqoonsiga, qiimaha lagu iibiyay xaaladda hantida IWM.

Hubinta muuqaal ahaaneed ee hantida ayaa lagu ogaaday in hantida safaaraddu aysan wada lahayn lambarka aqoonsiga hantida (tag number) kaas oo ah lambar lagu aqoonsado oo gaar u ah si loo hubiyo loona dabagalo.

Intaas waxaa dheer, sida uu qabo Sharciga Maareynta Maaliyadda Dowladda Hantida lagama soo diiwaangalin XHGQ.

B. Gaadiidka Safaaradda oo aan ku jirin diiwaanka hantida Wasaaradda Arrimaha Dibedda

Maamulka Safaaradda baarayaasha lama aysan wadaagin buugaagta lahaanshiyaha gaadiidka Safaaradda. Safaaradda waxaa yaalay 2 gaari oo la sheegay in Safaaraddu leedahay balse ma jirin wax dukumiinti ah oo caddeynaya in gaadiidkaas ay ku diiwan gashan yihiin magaca Safaaradda. Macluumaadka arrintaas ayaa ku xusan shaxda hoose:

TR.	NOOCA GAARIGA	CIDDA BIXISAY	CAQAAYAD LR.	FAAHFAAHIN
1.	Mercedes Benz	Safaaradda	WDD2120671B092698	Kuma jiro diiwaanka hantida Wasaaradda Arrimaha Dibedda
2.	Jeep	Safaaradda	3C4NJDCH5JT342222	Kuma jiro diiwaanka hantida Wasaaradda Arrimaha Dibedda

Shaxda 2.2 Gaadiidka hay'adda la baaray

Talo soo jeedin

Waa in Maamulka Safaaradda ay diyaariyaan diiwaan dhammaystiran ee hantida oo leh tilmaamo cad si loo xaqiijiyo in dhammaan hantida hay'adda lagu diiwaan galiyo diiwaanka, sidoo kalana loo cusboonaysiiyaa xilliyo go'an ama cayiman.

Waa in dhammaan gaadiidka iyo hantida kale lagu diiwaan geliyaa diiwaanka hantida, laguna qoraa magaca Safaaradda. Waa in gaadiidka lagu daraa diiwaanka hantida ee Wasaaradda Arrimaha Dibedda.

Waa in maamulka Safaaradda ay hantida ka soo diiwan geliyaan Xafiiska Hnatidhawrka Guud si waafaqsan Sharciga Maamulka Maaliyadda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Hantida Safaaradda mar walba waanu u dirnaa waana ka diiwan gelinnaa Wasaaradda.

Waxaan rajaynaynaa in aad Wasaaradda kala xidhiidhaan liiska hantida Safaaradda Soomaaliya ee Turkey ee ugu dambeeyey, gaadiidka Safaaradduna wuu ku jiraa liiska hantida ee aanu mar walba u dirno Wasaaradda Arimaha Dibadda wuxuuna ku diiwaan gashanyahay magaca Safaaradda. Waxaanu halkan idiinku soo lifaaqnay caddaymo labo ah:

Liiska Hantida Safaaradda ee ugu dambeeyey ee aanu u dirnay Wasaaradda.

Caddaynta diiwaan gelinta labada gaadhi ee Safaaradda oo ay ku caddahay magaca Safaaradda.

Jawaabta XHGQ

Safaaradu waa in ay haysaa buugaagta diiwaan-gelinta baabuurta si ay u muujiso lahaanshaha waana in loo diyaariyaa baarita.

Sidoo kale, safaaradda ayaa laga rabaa inay dhammaan hantida safaaradda la wadaagto Wasaaradda Arrimaha Dibadda, Wasaaradda Maaliyadda iyo Xafiiska Hantidhawrka Guud si loo diiwaan geliyo.

2.4 Furitaanka iyo isticmaalka koontooyinka bangiyada

2.4.1 SHARCIGA

Qodobbada 42aad (3) iyo 9aad (7) ee Sharciga Maaraynta Maaliyadda Guud (Sharci Lr. 17) ee soo baxay 25 Diseembar 2019 wuxuu sheegayaa sida soo socota:

> 42(3) Hay'adaha Dowladda in aysan furi karin koonto bangi maxalli ah ama mid caalami ah iyada oo aan oggolaansho qoraal ah laga haysan Xisaabiyaha Guud.
>
> 9(7) Wasiirka (Wasiirka Maaliyadda) waa in uu ansixiyo furitaanka xisaab bangi ee hay'adaha Dowladda iyo qaabeynta saxiixa koontoyinka bangi.

Khaladka

A. Koonto bangi oo la furay iyadoo aan oggolaansho loo haysan

Maamulka Safaaradda Soomaaliya ee Turkiga ayaa ka furtay koonto bangiga VakıfBank iyaga oo aan ka heeysan fasax iyo ogalaansho Xisaabiyaha Guud iyo Wasiirka Maaliyadda.

TR.	BANGIGA	KOONTO LR.	LACAGTA SOO GASHAY - LIIRO (TR)	LACAGTA SOO GASHAY - US $	HARAA - TL (31/12/20)	HARAA - US $ (31/12/20)
1.	VakıfBank	158007301686929	1,698,376.00	199,189.00	16,649.73	1,952.72
WADAR			**1,698,376.00**	**199,189**	**16,649.73**	**1,952.72**

Shaxda 2.3 Miisaaniyad la kala wareejiyey oggolaansho la'aan

Talo soo jeedin

Waa in maamulka Safaaradda ay koontooyinka Safaaradda u helaan fasax iyo oggolaansho ay waydiisanayaan Xisaabiyaha Guud iyo Wasiirka Maaliyada ka hor inta aysan furan koontooyin bangi oo maxalli ah ama caalami ah.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waanu qaadannay talo soo jeedinta qiimaha leh ee aad noo soo jeediseen.

Xisaabta Safaaradda markii la furayey way ka horraysey Sharciga Wasaaradda Maaliyadda ee Maaraynta Maaliyadda Guud (Sharci Lr. 17) 25 Diseembar 2019.

Sidaas oo tahay, waxaanu rajaynaynaa in Wasaaradda Arimaha Dibaddu ay ka diiwaan gelin doonto Xisaabaha Safaaradda ee hadda jira Xisaabiyaha Guud. Sidoo kalana ka ansixin doonto Wasiirka Maaliyadda sida sharcigu farayo.

2.5 Isticmaalka nidaamka maaliyadda dalka (SFIMS) ee ku aaddan lacagaha deeqaha dibedda

2.5.1 SHARCIGA

Qodobka 38[aad] (1) iyo (2) ee Sharciga Maareynta Miisaaniyadda (Sharci Lr. 17) ee soo baxay 25 Diseembar 2019 ayaa sheegaya sida soo socota:

> 38(1) Dhammaan deeqaha hay'ad Dowladeed ka hesho deeq bixiye ama cid kale waa in lagu daro Miisaaniyadda qaranka.
>
> 38(2) Looma oggola hay'ad Dowladeed iyo mid Shirkad ama Wakaalad Dowladdu leedahay toona in ay galaan heshiis ay ku helayaan deeq, taas oo ay ku jiraan deeqaha aan lacagta ahayn oo ka timid deeq bixiye ama shakhsiyaad gaar ah, iyada oo uu Wasiirku (Waasiirka Maaliyadda) la saxiixin.

Khaladka

A. Deeqaha hay'addu dibadda ka heshay oo aan la marin nidaamka maaliyadda dowladda

Intii baaristu socotay ayaan ogaannay in Safaaradda Soomaaliya ay lacag doller ahaan u dhiganta **US $264,000.00** oo Safaaraddu ay ka hay'adda TIKA. Lacagtan deeqda ah ayaan lagu darin miisaaniyadda sannadlaha ah sidoo kalana lama soo marin nidaamka dalka. Heshiiska muujinaya bixinta lacagahan Safaaraddu ma soo bandhigin.

Talo soo jeedin

Waa in dhammaan deeqaha Safaaraddu hesho lagu daraa Miisaaniyadda qaranka sidoo kalana la soo mariyaa nidaamka maaliyadeed ee dalka.

Waa in dhammaan heshiiyada hay'adda ay gasho oo la xiriira helitaanka deeq uu qeyb ka saxiixaa Wasiirka Wasaaradda Maaliyadda si waafaqsan sharciga.

Jawaabta maamulka Safaaradda la baaray

Diyaar baanu u nahay in aan fulinno talo soo jeedinta Hantidhawrka Guud, marka Sharciga Maareynta Miisaaniyadda Dowladdu na soo gaadhana waanu dhaqan gelin doonnaa.

Kaalmada hay'adda TİKA Safaaraddu ka hesho waxaa lagu bixiyaa kirada xafiiska safaaradda, kirada guriga danjiraha iyo kabis gunnooyinka hawlawadeennada Safaaradda qaarkood. Hawladdeennada "ajnabiga ah" ee Turkidda iyo caymiskooda.

F.G: Maadaama kaalmada Safaaraddu hay'adda TİKA ka hesho qayb ka mid ah ku salaysantahay lacagta Turkiga ee Lira, waxaa mar walba is beddela sarifka Turkish Lira ee Dollarka. Sidaa darteed, xaddiga lacagta ee ku xusan qodobka 5.1.1 kama turjumayo xaddiga saxda ah ee Safaaraddu ka heshay hay'adda TİKA sanadkii 2020.

Jawaabta XHGQ

Maadaama uusan Xafiisku helin heshiiska dhabta ah ee lala saxiixday hay'adda TİKA wuxuu xogtaan ka uruuriyay dukumiintiyaddii ay Saraafaaraddu la wadaagtay intii ay baaristu socotay.

Sidoo kale, safaaraddu ka ma aysan soo jawaabin weydiimo la xiriiray arrinkan oo aan hore ula wadaagnay si qoraal ah.

2.6 Maamulka shaqaalaha iyo bixinta adeegyada safaaradda

2.6.1 SHARCIGA

Qodobka 3aad (b) (c) iyo 4aad (1) iyo (2) ee Sharciga Shaqada ee Arrimaha Dibadda Lr. 112 ee 2013 ayaa ka hadlaya:

> (b) In qofku uu ka diiwaan gashan yahay Guddiga Qaranka ee Shaqaalaha Dowladda Rayidka ah.
>
> (c) Haddii uusan ka mid ahayn in la diiwaangeliyo.

Qodobka 4aad (1) iyo (2) ee isla sharciga ayaa sheegaya in diblomaasiga dibedda loo beddelayo buuxiyo shuruudahan:

> (1) In uu buuxiyay shuruudaha ka mid noqoshada shaqaalaha Wasaaradda ee kuxusan Qodbka 3aad.
>
> (2) In uu ugu yaraan laba sano ka shaqeeyay xarunta Wasaaradda.

Qodobka 5aad I (2) iyo (4) ee Sharciga Shaqada ee Arrimaha Dibadda ee 2013 ayaa dhigaya in mas'uuliyadda xog-hayaha 1aad ay tahay:

> 5 I(2) Diiwaangelinta iyo tirakoobka jaalliyadda Soomaaliyeed ee ku nool dalka ay Safaaraddu ka furantahay iyo daryeelkooda.
>
> 5 I(4) La socodka hormuudka iyo waxbarashada ardayda Soomaaliyeed iyo gacan siintooda.

Sidoo kale, Qodobka 5aad II (1), (2), (3) iyo (4) ee Sharciga Shaqada ee Arrimaha Dibadda ee 2013 ayaa dhigaya in mas'uuliyadda xog-hayaha 2aad ay tahay:

> 5 II(1) Wuxuu qaabilsanyahay tirakoobka, diiwaangelinta iyo xannaanada dhammaan hantida Maguurtada iyo Guurtada ah ee Dowladda ee taal Xafiiiska Safaaradda, Ergada, Qunsuliyadda, guriga Danjiraha, Qunsulka guud iyo aqallada xubnaha kale ee diblomaasiyiinta oo ay dowladdu bixiso kiradooda qalabkana ay leedahay.
>
> 5 II(2) Maamulka xisaabaadka lacagta ee safaaradda ama Ergada, kharaj bixinta iyo xisaab celinta bil waiba, isagoo wixii lacag bixin ah la saaxiixaya Danjiraha ama ciddii markaas masuulka ka ah Safaaradda, Ergada ama Qunsuliyadda.
>
> 5 II(3) Kormeerka iyo lasocodka howsha shaqaalaha aan joogtada ahayn (local staff); isagoo si gaar ah isha ugu haynaya qorriinkooda, caymiskooda, fasaxyadooda, warbixintooda iyo marka ay shaqadu ka dhamaato siintooda, iyo
>
> 5 II(4) Ilaalinta, kaydinta iyo xannaanada dokumentiga, qalabka xafiiska iyo gaadiidka Safaaradda ama Ergada.

Khaladaadka

A. Sharciga Shaqada ee Arrimaha Dibadda oo aan loo hogaansamin

Intii lagu guda jiray baarista, waxaan soo ogaannay in diblomaasiyiinta loo magaacabay safaaradda aysan buuxin shuruudaha lagu xusay Sharciga Shaqada ee Arrimaha Dibadda.

Waxaan baarista ku ogaannay in ay ka Safaaradda Soomaaliya ee Turkiga ay ka shaqeeyaan 3 diblomaasi oo aan ka diiwaan gashaneen Guddiga Qaranka ee Shaqaalaha Rayidka Dawladda arrinkaasoo aan sharciga waafaqsanayn.

Sidoo kale waxaa jiray 5 diblomaasi oo ka shaqaynayay Safaaradda Soomaaliya ee Turkiga kuwaas oo muddo labo (2) sano ah aan ka shaqayn Xarunta Dhexe ee Wasaaradda Arrimaha Dibedda taas oo lid ku ah sharciga.

B. Sharciga Shaqada ee Arrimaha Dibadda oo aan loo hogaansamin

Waxaa baarista lagu ogaaday in Safaaraddu ay ka gaabisay tirakoobka, diiwaan gelinta iyo ka warqabka jaaliyadda Soomaaliyeed ee ku dhaqan dalka Turkiga iyo dalalka kale ay Safaaradda matasho.

Ka gaabinta tirakoobka, diiwaan gelinta iyo ka warqabka muwaadiniinta Soomaaliyeed oo ay Safaaraddu matasho ayaa sababi kara in lagu dhibtoodo hawlaha caawinta iyo badbaadinta haddii ay xaalad khatar ah wajahaan muwaadiniinta Soomaaliyeed.

Maamulka Safaaradda Soomaaliya ee dalka Turkiga ayaan si dhammaystiran u caawin ardada Soomaaliyeed ee ku dhaqan dalka Turkiga iyadoo Safaaraddu aysan macluumaad badan ka hayn xaalada ardada Soomaaliya ee ku dhaqan dalka Turkiga iyo dadlalka kale oo ay Safaaraddu matasho.

Intaa waxaa dheer in hawlaha xisaabaadka iyo maamulka maaliyadda oo ah mas'uuliyadda xog-hayaha 2aad Safaardda Soomaaliya ayaa loo dhiibay qof ajinabi ah oo ka hawlgala Safaradda taas oo lid ku ah sarciga.

Maamulka Safaaradda ayaan kaydinta dumintiyada shaqada iyo hantidaba u samayn si hufan oo hagaagsan.

Waxaa sidoo kale baaritaanka lagu ogaaday in Safaaradda aysan kormeer iyo qiimayn ku samayn shaqaalaha gudaha (ajaanibta) ee Safaaradda ka howlgala gaar ahaan qaabka shaqa siinta, caymiska iyo fasaxyada.

Talo soo jeedin

Waa in Wasaaradda Arrimaha Dibadda iyadoo la kaashaneysa Guddiga Qaranka Shaqaalaha Rayidka iyo Wasaaradda Shaqada & Arrimaha Bulshada ay hubiso in diblomaansiyiinta loo magacaabayo safaaradaha dibadda ay buuxiyaan shuruudaha sharciga ku xusan.

Maamulka Safaaradda Soomaaliya ee Turkiga iyaga oo kaashanaya Wasaaradda Arrimaha Dibadda waa in ay dib-u-eegis ku sameyso galalka diblomaasiyiinta aan ka diiwaan gashanayn Guddiga Shaqaalaha Rayidka ayna qaaddo tallaabooyinka habboon.

Wasaaradda Arrimaha Dibedda oo kaashanaysa Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadaha waa in ay sida ugu dhow marka warbixintan soo baxdo ay tikaoob iyo diiwaan gelin ku samaysaa dhammaan muwaadiniinta Soomaaliyeed ee ku dhaqan dalka Turkiga iyo wadamada kale ay Safaaradda Soomaaliya ee Turkiga matasho.

Wasaaradda Arrimaha Dibadda, Safaaradda Soomaaliya ee Turkiga iyaga oo la kaashanaya Wasaaradda Waxbarashada, waa in ay abuuraan nidaam ku caawinaya ardayda Soomaaliyeed in ay waxbarashadooda u dhammaystaan si habsami leh.

Waa in sida sharciga uu qabo hawlaha maamulka maaliyadda looga danbeeyaa loona madax baneeyaa xog-hayaha labaad ee Safaraadda.

Waa in Safaaradda ay si haggaagsan u kaydisaa dumintiyada shaqada iyo hantidaba Safaaradda.

Waa in Safaaraddu ay kormeer joogto ah ku samaysaa shaqaalaha gudaha (local) iyo hantida.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Shaqaalaynta iyo shaqo gelinta hawlwadeennada Safaraadda ka shaqeeya way ka baxsantahay masuuliyadda madaxda Safaaradda. Waxaanu rajaynaynaa in arinkan Hantidhawrka Guud kala xidhiidho Wasaaradda Arimaha Dibadda & Iskaashiga Caalamiga ah Waaxda Shaqada iyo Shaqaalaha.

Way jiraan hawlwadeenno ka tirsan Wasaaradda Arimaha Dibadda oo aan ka diiwaan gashanayn Guddiga Qaranka ee Shaqaalaha Rayidka Dawladda. Xubnahaa waxaa culaysku ka haystaa dhinaca Guddiga oo ka soo jawaabi waayey codsigii Wasaaradda.

Qorshaha lagu diiwaan gelinayo laguna tiro koobayo jaaliyadda waxaanu ka sugaynaa Wasaaradda Arimaha Dibadda Soomaaliya Waaxda Jaaliyadaha. Welina wax qorshe ah iyo awooddii lagu fulin lahaa nagama soo gaadhin Wasaaradda.

Jawaabta XHGQ

XHGQ ku ma qancin jawaabta uu bixiyey maamulka safaaradda, khaladkanna sidiisa ayuu u taagan yahay.

2.7 Maamulka shaqaalaha iyo xeerka anshaxa

2.7.1 HANNAANKA LA ISKU WAAFAQSAN YAHAY

Xeerka anshaxa ee Safaaradda waa siyaasad qeexaysa mabaadii'da iyo hab dhaqanka ay tahay in dhammaan shaqaalaha iyo shaqsiyaadka matalaya safaaradda ay u hoggaansamaan. Xeerka anshaxu wuxuu isku xiraa himilooyinka iyo hadafyada safaaradda iyo hab-dhaqanka laga filaayo shaqaalaha. Xeerarka anshaxu waxa ay goobo shaqo oo badan u yihiin halbeegyada lagu cabbiro waxqabadka.

Lahaanshaha xeer anshax oo sal adagi waxay aas-aas u tahay abuuridda hab-dhaqan u suuban u hoggaansaanta shuruucda ee hay'adda. Xeerka anshuxu waxaa uu ku hagaa maamulka hannaanka iyo qiyamka ay tahay in shaqaaluhu ay ilaaaliyaan xilliga shaqada.

Khaladka

A. Xeerka anshaxa oo aan la dhaqan galin

Intii lagu guda jiray baarista waxaan ogaannay in uusan jirin xeer anshax oo laga dhaqan geliyay Safaaradda. Si gaar ah waxaan u ogaannay in uusan jirin habraac qoran oo la ansixiyay, oo loo sameeyay in loogu maamulo wax qabadka iyo hab dhaqanka shaqaalaha ama kor loogu qaado dhaqan wanaaggaiyo anshaxa shaqaalaha goobta shaqada.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka Safaaradda ay sida ugu dhow u hirgaliyaan sidoo kalana dhaqan galiyaan xeerka anshaxa iyadoo laga saxiixayo dhammaan shaqaalaha gudaha (local) iyo diblomaasiyiinta ka shaqeeya Safaaradda.

Waa in Wasaaradda Arrimaha Dibedda ay diyaarisaa qaab lagu kor meeraayo dhaqan gelinta xeerarka anshaxa, waana in ay soo saarta warbixin sannadle ah oo ka hadleysa sida xeerka anshaxa loo dhaqangeliyay.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Xeerka Anshaxu weli nama soo gaadhin, marka uu na soo gaadhana waanu ku dhaqmi doonnaa.

Jawaabta XHGQ

XHGQ ku ma qancin jawaabta uu bixiyey maamulka safaaradda, khaladkanna sidiisa ayuu u taagan yahay.

2.8 Warbixin maaliyadeedka sannadka

2.8.1 SHARCIGA

Qodobka 45^{aad} (2) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Dowladda ee 2019 wuxuu sheegayaa in hay'adaha dawladda iyo dawlad Goboleedyadu ay diyaarinayaan warbixinta maaliyadeed ee sannadlaha ah una gudbinayaan Xisaabiyaha Guud iyo Wasiirka si waafaqsan qaabka iyo waqtiga uu dhigay Xisaabiyaha Guud".

Khaladka

A. Diyaarin la'aanta warbixinnada maaliyadeed ee sannadka

Muddadii baaristu socotay waxaan ogaannay in maamulka Safaaradda Soomaaliya ee ka hawl-gasha dalka Turkiga aysan diyaarin soona gudbin xisaab xirkii sannadlaha ahaa (warbix-in maaliyadeed) si loo baaro.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka Safaaraddu ay si waafaqsan sharciga diyaariyaan warbixinta maaliyadeed ee sannadka una gudbiyaan Xafiiska Xisaabiyaha Guud.

Jawaabta maamulka Safaaradda la baaray

Maadaama Sharciga Maareynta Maaliyadda Dawladdu ee 2019 uusan weli na soo gaadhin, Sa-faaraddu waxay diri jirtey xisaab celinta hadba wixii "Running Cost" uga yimaadda Wasaaradda Maaliyadda.

Laakiin marka uu na soo gaadho Sharciga Maareynta Maaliyadda ee Dawladdu waan dhaqan gelin doonnaa. Warbixinta Maaliyadeed ee Sanadkana waanu u gudbin doonnaa Xafiiska Xisaabiyaha Guud.

F.G. Sanadkii 2020 waxaa na soo gaadhay 3 bilood oo kharash ka Safaaradda ah "Running Cost", waxaana aan na soo gaadhin oo naga maqan 9 bilood.

Jawaabta XHGQ

XHGQ ku ma qancin jawaabta uu bixiyey maamulka safaaradda, khaladkanna sidiisa ayuu u taagan yahay.

3. Safaaradda Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya ee Kampala, Uganda

3.1 Maamulka dakhliga iyo isla-xisaabtanka

3.1.1 SHARCIGA

Qodobka 9aad (6) ee Sharciga Maareynta Maaliyada Guud 2019 ayaa sheegaya in Wasiirka Maaliyaddu "soo saaro xeer hoosaadyo, tilmaamo, iyo hagayaal ah fulinta qodobadda shar-cigan".

Sidoo kale, Qodobka 50aad (f) ee Dastuurka Ku-meelgaarka ah ee Soomaaliya ayaa sheegaya in "Dakhli-ururinta oo loo xilsaaro hadba heer xukuumadeedka sida ugu wax-ku-oolsan u fulin karta".

Khaladka

A. Xeerka uruurinta dakhliga oo aan jirin

Intii aan ku guda jiray baarista ayaa la ogaaday in uusan xeerka uruurinta dakhliga Safaaradaha oo jidaynaya noocyada dakhliga iyo terifada muujinaysa caddadka laga qaadayo hawlaha kala duwan oo ay Safaaraddu bixiso.

Talo soo jeedin

Wasaaradda Maaliyadda iyada oo la tashaneysa Wasaaradda Arrimaha Dibadda waa in ay diyaarisaa xeerka dakhli ururinta Safaaradaha, waana in lagu ansixiyaa si ugu dhow uguna kooban waqti ahaan.

Wasaaradda Arrimaha Dibadda waa in ay xeerka la ansixiyay la wadaagtaa Safaaradda Soomaaliya ee Uganda si loo hirgeliyo, sidoo kalana Safaaraddu waa in aysan qaadin dakhli dheeri ah oo aan ahayn kuwa uu tilmaamayo xeerka.

Jawaabta maamulka Safaaradda la baaray

Sida aad sheegteen ma jirto xeerka uruurinta dakhliga Safaaradaha oo jidaynaya noocyada dakhliga iyo tariifada, laakiin Safaaradu waxay muujisay dadaal arintaas ku saabsan waana la wadaagtay kooxda baarista. Sida talooyinka xafiiksa Hantidhawrka soo gudbiyey waxaan ka sugi doonnaa Wasaaradda Arrimha Dibadda marka ay ansaxiso xeerka dakhli uruurinta Safa-aradaha.

3.1.2 SHARCIGA

Qodobka 27aad (6) ee Sharciga Maareynta Maaliyada Guud, ee 2019 ayaa sheegaya in "dham-maan macaamilada ku saabsan qabashada dakhliga iyo bixinta kharashka waa in la mariyaa nidaam-Xisaabeedka Maareynta Macluumaadka Maaliyadda Soomaaliyeed (SFMIS)".

Sidoo kale Qodobka 4aad (2) iyo (3) (b & sh) ee Sharciga Maareynta Maaliyada Guud, ee 2019 ayaa sheegaya sidaan:

4(2) Dhammaan dakhliga Dawladda waxaa lagu soo xereynayaa lagana bixinayaa sanduuqa mideysan ee Qaranka taasi oo ka mid ah xeerka qoondada Miisaaniyadda qaranka.

4(3) Dakhliga Dawladda Federaalka waxa ku jira dhammaan lacagaha ay qabtaan hay'adaha Dawladda kana yimaadda:

b) Dakhliga Dawladda Federaalka waxa ku jira dhammaan lacagaha ay qabtaan hay'adaha Dawladda kana yimaadda.

sh) Ilaha kale ee dhaqaale ee lagu qeexo Miisaaniyadda qaranka.

Intaa waxaa dheer, Qodobka 42 (2) ee Sharciga Maareynta Maaliyada Guud, ee 2019 ayaa sheegaya in "dhammaan dakhliga Dawladda lagu soo xareeyo Xisaabta Khasnadda Mideysan ee Bangiga Dhexe ugu badnaan hal maalin shaqo gudaheed, marka la soo uruuriyaba".

Khaladka

A. Dakhli dhan US $59,112.21 oo aan la soo marin Nidaamka Maaliyadda Dalka (SFMIS)

Intii lagu guda jiray baarista, waxaa la ogaaday in Safaaradda Soomaaliya ee Dalka Uganda ay uruurisay dakhli dhan **US $59,112.21** iyadoo lacagta aysan marin nidaamka maaliyadda Dalka (SFMIS) sidoo kalana safaaraddu ayaa dakhligan u isticmaashay kharash ahaan.

Talo soo jeedin

Waa in maamulka ay hubiyaan dhammaan dakhliga la uruuriyay in la soo mariyo Nidaam Xisaabeedka Maareynta Maaliyadda Soomaaliyeed (SFMIS) si waafaqsan sharciga.

Waa in maamulka ay hubiyaan in dhammaan dakhliga la uruuriyay lagu shubo koonto bangi ay oggolaadeen Wasiirka Maaliyadda iyo Xisaabiyaha Guud kadibna dakhliga lagu soo wareejiyo Bangiga Dhexe ee Dowladda.

Waa in maamulka Safaaradda ay islaxisaabtan ka muujiyaan dakhliga ay Safaaraddu isticmaashay oo aan lagu soo shubin Khasnadda Dhexe ee Dowladda.

Waa in Wasaaradda Maaliyadda ay uruurinta dakhliga kala wareegto Safaaradaha iyadoo Wasaaraddu ay hirgalinayso nidaam isla-xisaabtan hufan.

Sidoo kale, Wasaaradda Maaliyadda waa in dakhliga ay uruuriso marisaa Nidaam Xisaabeedka Maareynta Maaliyadda Soomaaliyeed (SFMIS), dakhligana lagu soo shubo Bangiga Dhexe ee Dowladda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Ma jirin cid la wadaagtay Safaarada JFS ee Uganda Nidaam Xisaabeedka Maareeynta Maaliyada Somaaliyeed SFMIS). Safaaraddu waxay leedahay koonto bangi ku furan magaca Safaaradda.

Lacagta Safaarada uruurisay sanadkii 2020 oo dhan $144,603.06 waxay ka kala timid dhammaan howlaha khunsuliyada sida Baasaboorada iyo Gudbiyaha.

- *Lacagta samaynta baasaboorada ku baxday waa $85,490.85 rasiidyada waxaan u gudbinney baarayaasha Xafiiska Hantidharwka Qaranka.*
- *Lacagta soo hartay oo dhan $59,112.21 waxay ku baxday sida hoos ku qoran;*

Lacagta ay Safaaradu aruurisay waxay ku baxday; mushaaraadka shaqaalaha gudaha, qarashka hawl-maalmeedka Safaaradda (running costs), gunno diblomasiyiinta, uqaybsanayasha iyo shaqaalaha waaxda baasaboradda, kiradda hoyga Danjiraha, Dayactir qayb kamida dhismaha Safaaradda.

Waxaa xusid mudan in Safaaradda aynan helin qarashka howl maalmeedka (Running costs) 9 bil oo ka mida sanadkii 2020.

Sidoo kale waxaan halkaan ku cadaynaynaa in dakhliga Safaaradu uruuriso uu ku filnayn baahida Safaarada.

Safaaradu waxay halkan ku cadaynaydaa in dhammaan kharashaadkaas baxay ay la socdaan caddaymihii loo baahnaa iyadoo ay ku cadyihiin waxa loo isticmaalay lalana wadaagtay baarayashii ka socday Xafiiska Hantidhawrka Qaranka.

3.2 Maamulka iibka iyo heshiisyada

3.2.1 SHARCIGA

Qodobka 27aad (1) iyo (4) ee Sharci Lr. 22 ee Iibka iyo Qandaraasyada Qaranka oo soo baxay 2016, ayaa sheegaya sidaan:

> 27(1) Dhammaan Hay'adaha qandaraaska iibka ayaa sameynaya qorshaha qandaraaska Iibka ee sannadlaha, ee looga gol leeyahay si lagu gaaro in qiimaha ugu badan ee kharashka guud iyo waxyaabaha kale ee sharcigan. Qorshaha qandaraaska iibsiga wuxuu taageerayaa barnaamijka iyo miisaaniyadda ay ansixisay hay'adda qandaraaska iibka.
>
> 27(4) Qorshaha qandaraaska iibka waxaa la diyaarinayaa sannad walba iyadoo lagu saleynayo miisaaniyadda sannadka Xukuumadda, iyado la xisaabinayo miiisaaniyad sannadeedka Xukuumadda.

Khaladka

A. Maqnaanshaha diyaarinta qorshaha iibka sannadka

Intii lagu guda jiray baarista ayaa waxaa la ogaaday in Safaaradda JFS ee Kampala, Uganda aysan lahayn qorshe sannadle ah ee iibka sannad maaliyadeedka dhammaaday 31da Diseembar 2020 kaas oo ku salaysan miisaaniyadda qaranka.

Talo soo jeedin

Waa in Safaaraddu yeelataa qorshe sannadle ah oo ku aaddan iibka kaas oo ku saleysan miisaaniyadda la ansixiyay ee hay'adda.

Waa in maamulka safaaraddu ay hawlaha iibka u raacaan sida uu qeexayo sharciga iyo Xeerka Iibka Qaranka.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Waa qaaddanay talo soo jeedinta Xafiiska Hantidhorka Qaran, waana diyaari doonaa qorshaha iibka Qarabka.

3.3 Furitaanka iyo isticmaalka koontooyinka bangiyada

3.3.1 SHARCIGA

Qodobbada 42aad (3) iyo 9aad (7) ee Sharciga Maaraynta Maaliyadda Guud (Sharci Lr. 17) ee soo baxay 25 Diseembar 2019 wuxuu sheegayaa sida soo socota:

> 42(3) Hay'adaha Dowladda in aysan furi karin koonto bangi maxalli ah ama mid caalami ah iyada oo aan oggolaansho qoraal ah laga haysan Xisaabiyaha Guud.
>
> 9(7) Wasiirka (Wasiirka Maaliyadda) waa in uu ansixiyo furitaanka xisaab bangi ee hay'adaha Dowladda iyo qaabeynta saxiixa koontoyinka bangi.

Khaladka

A. Koonto bangi oo la furay iyadoo aan oggolaansho loo haysan

Intii aan ku guda jirnay baarista ayaa waxaan ogaannay in maamulka Safaaradda Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya ee Uganda ka furteen koontooyin bangiyada Tropical Bank Ltd iyo Absa Bank iyaga oo aan ka heeysan fasax iyo ogalaansho Xisaabiyaha Guud iyo Wasiirka Maaliyadda.

TR.	BANGIGA	KOONTO LR.	LACAGTA - UGX	LACAGTA - US $	HARAA - UGX	HARAA - US $
1.	Tropical Bank Ltd	00-10245362	28,720.00		UGX 28,720.00	
2.	Absa Bank Ltd	001-0245397		13,135.00		US $318.06

Shaxda 3.2 Miisaaniyad la kala wareejiyey oggolaansho la'aan

Talo soo jeedin

Waa in maamulka Safaaradda ay koontooyinka Safaaradda u helaan fasax iyo oggolaansho ay waydiisanayaan Xisaabiyaha Guud iyo Wasiirka Maaliyada ka hor inta aysan furan koontooyin bangi oo maxalli ah ama caalami ah.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Ma jirin wax ogaysiin ah oo Safaaradda ka soo gaaray Xafiiska Xisaabiyaha Guud iyo Wasaaradda Maaliyadda oo ku saabsan Sharciga Lr. 17 ee soo baxay 25 Diseembar 2019. Waxa aan qa-addannay dhammaan talooyinkii muhiimka ahaa ee Xafiiska Hantidhawrka Qaranka noo soo jeediyey.

3.4 Maamulka shaqaalaha iyo bixinta adeegyada safaaradda

3.4.1 SHARCIGA

Qodobka 4aad (1) ee isla sharciga ayaa sheegaya in diblomaasiga dibedda loo beddelayo buux-iyo shuruudahan:

> 4(1) In uu buuxiyay shuruudaha ka mid noqoshada shaqaalaha Wasaaradda ee kuxusan Qodbka 3aad.

Qodobka 5aad I (2) ee Sharciga Shaqada ee Arrimaha Dibadda ee 2013 ayaa dhigaya in mas'uuli-yadda xog-hayaha 1aad ay tahay:

> 5 I(2) Diiwaangelinta iyo tirakoobka jaalliyadda Soomaaliyeed ee ku nool dalka ay Safa-araddu ka furantahay iyo daryeelkooda.

Sidoo kale, Qodobka 5aad II (2) iyo (3) ee Sharciga Shaqada ee Arrimaha Dibadda ee 2013 ayaa dhigaya in mas'uuliyadda xog-hayaha 2aad ay tahay:

> 5 II(2) Maamulka xisaabaadka lacagta ee safaaradda ama Ergada, kharaj bixinta iyo xisaab celinta bil waiba, isagoo wixii lacag bixin ah la saaxiixaya Danjiraha ama ciddii markaas masuulka ka ah Safaaradda, Ergada ama Qunsuliyadda.

5 II(3) Kormeerka iyo lasocodka howsha shaqaalaha aan joogtada ahayn (local staff); isagoo si gaar ah isha ugu haynaya qorriinkooda, caymiskooda, fasaxyadooda, warbixintooda iyo marka ay shaqadu ka dhamaato siintooda.

Khaladaadka

A. Sharciga Shaqada ee Arrimaha Dibadda oo aan loo hogaansamin

Intii lagu guda jiray baarista, waxaan ogaannay in diblomaasiyiinta loo magaacabay safaaradda aysan buuxin shuruudaha lagu xusay Sharciga Shaqada ee Arrimaha Dibadda.

Intaa waxaa dheer in sharciga uu kaliya qorayo Xoghaye 1aad iyo Xoghate 2aad, balse waxaan soo aragnay Xoghaye 3aad oo ku magacaaban safaaradda taas oo aan waafaqsanayn Sharciga Shaqada ee Arrimaha Dibadda.

B. Maqnaanshaha gudashada waajibaadka loo baahan yahay

Waxaa baarista lagu ogaaday in Safaaraddu ay ka gaabisay tirakoobka, diiwaan gelinta iyo ka warqabka jaaliyadda Soomaaliyeed ee ku dhaqan dalka Uganda.

Ka gaabinta tirakoobka, diiwaan gelinta iyo ka warqabka muwaadiniinta Soomaaliyeed oo ay Safaaraddu matasho ayaa sababi kara in lagu dhibtoodo hawlaha caawinta iyo badbaadinta haddii ay xaalad khatar ah wajahaan muwaadiniinta Soomaaliyeed.

Talo soo jeedin

Wasaaradda Arrimaha Dibadda waa in aysan magacaabin diblomaasi xilkiisa aan sharci ahaan ku jirin Sharciga Shaqada ee Arrimaha Dibadda.

Wasaaradda Arrimaha Dibedda oo kaashanaysa Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda waa in ay sida ugu dhow marka warbixintan soo baxdo ay tirakaoob iyo diiwaan gelin ku samaysaa dhammaan muwaadiniinta Soomaaliyeed ee ku dhaqan dalka Uganda.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray

Diblomasiyiinta ka howlgala Safaaradda qaar badan ayaa buuxiyey shuruudaha sida uu qabo sharciga shaqada ee Arrimaha Dibaddaee 2013 qodobka 4aad (2) ee sheeagaya diblomaasiga dibadda loo beddelayo in uu ugu yaraan laba sano ka shaqeeyo xarunta Wasaaradda. Sida aad ku taliseen Wasaaradda Arrimaha Dibada ayaan ka sugaynaa habka ama nidaamka tirakoobka iyo diiwaangelinta muwadiniinta.

3.5 Maamulka shaqaalaha iyo xeerka anshaxa

3.5.1 HANNAANKA LA ISKU WAAFAQSAN YAHAY

Xeerka anshaxa ee safaaradda waa siyaasad qeexaysa mabaadii'da iyo hab dhaqanka ay tahay in dhammaan shaqaalaha iyo shaqsiyaadka matalaya safaaradda ay u hogaansamaan. Xeerka anshaxu wuxuu isku xiraa himilooyinka iyo hadafyada safaaradda iyo hab-dhaqanka laga filaayo shaqaalaha. Xeerarka anshaxu waxa ay goobo shaqo oo badan u yihiin halbeegyada lagu cabiro waxqabadka.

Lahaanshaha xeer anshax oo sal adagi waxay aas-aas u tahay abuuridda hab-dhaqan u suuban u hoggaansaanta shuruucda ee hay'adda. Xeerka anshuxu waxaa uu ku hagaa maamulka hannaanka iyo qiyamka ay tahay in shaqaaluhu ay ilaaaliyaan xilliga shaqada.

Khaladka

A. Xeerka anshaxa oo aan la dhaqan galin

Intii lagu guda jiray baarista waxaan ogaannay in uusan jirin xeer anshax oo laga dhaqan geliyay Safaaradda. Si gaar ah waxaan u ogaannay in uusan jirin habraac qoran oo la ansixiyay, oo loo sameeyay in loogu maamulo wax qabadka iyo hab dhaqanka shaqaalaha ama kor loogu qaado dhaqan wanaaggaiyo anshaxa shaqaalaha goobta shaqada.

Talo soo jeedin
Waa in maamulka Safaaradda ay sida ugu dhow u hirgaliyaan sidoo kalana dhaqan galiyaan xeerka anshaxa iyadoo laga saxiixayo dhammaan shaqaalaha gudaha (local) iyo diblomaasiyiinta ka shaqeeya Safaaradda waqtiga ugu dhaw uguna habboon.

Waa in Wasaaradda Arrimaha Dibedda ay diyaarisaa qaab lagu kor meeraayo dhaqan gelinta xeerarka anshaxa, waana in ay soo saarta warbixin sannadle ah oo ka hadleysa sida xeerka anshaxa loo dhaqangeliyay.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray
Waxa aan qaaddannay dhammaan talo jeedinta Xafiiska Hantidhawrka Qaranka waxaan Wsaarada Arrimha Dibadda ka sugeynaa qaabka dhaqan gelinta xeerka anshaxa.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray
Howshaas waan saxaynaa sida ugu dhakhsaha bandan waana hagaajinaynaa nidaamka diiwaanka Safaaradda, waana la wadaagi doonnaa Xafiiksa Hantidhorka Qaranka.

3.6 Warbixin maaliyadeedka sannadka

3.6.1. SHARCIGA
Qodobka 45[aad] (2) ee Sharciga Maareynta Maaliyadda Dowladda ee 2019 wuxuu sheegayaa in hay'adaha dawladda iyo dawlad Goboleedyadu ay diyaarinayaan warbixinta maaliyadeed ee sannadlaha ah una gudbinayaan Xisaabiyaha Guud iyo Wasiirka si waafaqsan qaabka iyo waqtiga uu dhigay Xisaabiyaha Guud".

Khaladka
A. Diyaarin la'aanta warbixinnada maaliyadeed ee sannadka

Muddadii baaristu socotay waxaan ogaannay in maamulka Safaaradda Soomaaliya ee ka hawl-gasha dalka Uganda aysan diyaarin soona gudbin xisaab xirkii sannadlaha ahaa (warbixin maaliyadeed) si loo baaro.

Talo soo jeedin
Waa in maamulka Safaaraddu ay si waafaqsan sharciga diyaariyaan warbixinta maaliyadeed ee sannadka una gudbiyaan Xafiiska Xisaabiyaha Guud.

Jawaabta maamulka hay'adda la baaray
Safaarada ma jirin cid la wadaagtay sharciga warbixin maaliyadeed ee sanaddka, Qodobka 45[aad] (2). Waxaan Wasaaradda Arrimaha Dibadda u gudbinnay warbixin Maaliyadeedka 3-dii bil kaliya ee aan ka helnay Wasaaradda Maaliyada ee loogu talagalay in lagu bixiyo qarashka howl maalmeedka Safaaradda (Running Cost), mana helin wax ogaysiin ah oo sheegaya in nuqul kale loo gudbiyo Xafiiska Xisaabiyaha Guud.

Gunaanad

Sida ku cad Sharciga Xafiiska Hantidhawrka Guud, 1972 iyo Sharciga Maareynta Maaliyadda Guud, 2019 Xafiiska Hantidhawrka Guud wuxuu awood buuxda u leeyahay in uu baarista u hoggaansanaanta sharciga ku fuliyo dhammaan hay'adaha Dowliga ah. Sidaas darteed, XHGQ wuxuu baarista u xushay 25 hay'adood iyo 3 safaaradood; kuwaas oo isugu jira Wasaarado iyo Hay'adaha kale ee qoondada ku leh miisaaniyadda Dowladda, waxaana la baaray waxyaabaha hoos ku xusan (Subject Matters):

1. Hubinta kharashaadka;
2. Maamulka iibka iyo heshiisyada;
3. Furashada koontooyinka bangiyada;
4. Deeqaha dibadda oo lagu maamulo nidaamka maaliyadda dalka;
5. Diiwaangalinta iyo bixinta shatiyada hubka shakhsiyaadka iyo shirkadaha amniga ee gaarka loo leeyahay;
6. Maamulka shaqaalaha iyo fulinta adeegyada ee safaaradaha;
7. Maamulka dakhliga iyo isla-xisaabtanka;
8. Maamulka hantida;
9. Maamulka canshuur-dhaafka; iyo
10. Maamulka mushaaraadka.

Waxyaabaha baarista lagu sameeyay ee kor lagu xusay waxaa lagu qiimeeyay u hoggaansanaanta qodobbada sharciga ah ee ku xusan warbixinta, macluumaadkaas oo faahfaahsanna waxaa laga heli karaa warbixinta guud iyo waxyaabaha la baaray (Subject Matters). Caddeymaha la helay ama la ogaaday intii baaristu socotay waxay ku filan yihiin kuna habboon yihiin in aan gunaanad ka gaaro waxyaabaha la baaray in aysan u hoggaansanayn dhammaan qodobbada sharciga iyo Hannaanka la isku waafaqsan yahay.

Qadarin,

Md. Maxamed M. Cali "Afgooye"
Hantidhawraha Guud, JFS

Nofeembar, 2021

Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya
Xafiiska Hantidhawrka Guud
Muqdisho, Soomaaliya

oag@oag.gov.so / www.oag.gov.so